

Tirsdag den 26. april 2011 (D)

1

82. møde

Tirsdag den 26. april 2011 kl. 13.00

Dagsorden

1) 3. behandling af lovforslag nr. L 131:

Forslag til lov om dobbeltbeskatningsaftale mellem Danmark og Cypern.

Af skatteministeren (Troels Lund Poulsen).

(Fremsættelse 09.02.2011. 1. behandling 01.03.2011. Betænkning 06.04.2011. 2. behandling 12.04.2011).

2) 3. behandling af lovforslag nr. L 132:

Forslag til lov om dobbeltbeskatningsoverenskomst mellem Danmark og Kuwait.

Af skatteministeren (Troels Lund Poulsen).

(Fremsættelse 09.02.2011. 1. behandling 01.03.2011. Betænkning 06.04.2011. 2. behandling 12.04.2011).

3) 3. behandling af lovforslag nr. L 161:

Forslag til lov om ændring af lov om sygedagpenge. (Ændring af dispensationsbestemmelserne ved anmeldelse af sygefravær og anmodning om sygedagpengerefusion m.v.).

Af beskæftigelsesministeren (Inger Støjberg).

(Fremsættelse 02.03.2011. 1. behandling 15.03.2011. Betænkning 05.04.2011. 2. behandling 12.04.2011).

4) 2. behandling af lovforslag nr. L 146:

Forslag til lov om investeringsforeninger m.v.

Af økonomi- og erhvervsministeren (Brian Mikkelsen).

(Fremsættelse 23.02.2011. 1. behandling 01.03.2011. Betænkning 07.04.2011. Ændringsforslag nr. 1-4 af 13.04.2011 uden for betænkningen af økonomi- og erhvervsministeren (Brian Mikkelsen)).

5) 2. behandling af lovforslag nr. L 147:

Forslag til lov om sikkerhedsundersøgelse af ulykker til søs.

Af økonomi- og erhvervsministeren (Brian Mikkelsen).

(Fremsættelse 23.02.2011. 1. behandling 01.03.2011. Betænkning 07.04.2011).

6) 2. behandling af lovforslag nr. L 133:

Forslag til lov om ændring af retsplejeloven. (Forenkling af bødesagsprocessen).

Af justitsministeren (Lars Barfoed).

(Fremsættelse 09.02.2011. 1. behandling 03.03.2011. Betænkning 07.04.2011).

7) 2. behandling af lovforslag nr. L 134:

Forslag til lov om ændring af retsplejeloven og lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser. (Underretning ved udgang og løsladelse m.v. og udvidelse af fristen for politianmeldelse ved erstatning fra staten til ofre for forbrydelser).

(Underretning ved udgang og løsladelse m.v. og udvidelse af fristen for politianmeldelse ved erstatning fra staten til ofre for forbrydelser).

Af justitsministeren (Lars Barfoed).

(Fremsættelse 09.02.2011. 1. behandling 03.03.2011. Betænkning 07.04.2011).

8) 2. behandling af lovforslag nr. L 135:

Forslag til lov om ændring af våbenloven og lov om krigsmateriel m.v. (Forenkling af fremgangsmåden for meddelelse af udførselstilladelse m.v.).

Af justitsministeren (Lars Barfoed).

(Fremsættelse 09.02.2011. 1. behandling 01.03.2011. Betænkning 07.04.2011).

9) 1. behandling af lovforslag nr. L 177:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsmiljø. (Risikobaseret tilsyn, differentierede bøder m.v.).

Af beskæftigelsesministeren (Inger Støjberg).

(Fremsættelse 30.03.2011).

10) 1. behandling af lovforslag nr. L 190:

Forslag til lov om ændring af sundhedsloven. (Registrering af og tilsyn med visse private sygehuse, klinikker og praksis).

Af indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder).

(Fremsættelse 13.04.2011).

11) Forespørgsel nr. F 24:

Forespørgsel til finansministeren om EU-styring af økonomien.

Af Per Clausen (EL) m.fl.

(Anmeldelse 08.02.2011. Fremme 10.02.2011). Eventuel afstemning udsættes til torsdag den 28. april 2011.

12) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 114:

Forslag til folketingsbeslutning om forrentning af lejers indbetalinger til depositum, forudbetalt leje og udvendig og indvendig vedligeholdelse.

Af Thomas Jensen (S) m.fl.

(Fremsættelse 01.04.2011).

13) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 115:

Forslag til folketingsbeslutning om forbedring af lejerers tryghed og retsstilling ved fraflytning af private udlejningsboliger.

Af Thomas Jensen (S) m.fl.

(Fremsættelse 01.04.2011).

14) Forespørgsel nr. F 29:

Forespørgsel til socialministeren om børns vilkår og rettigheder.

Af Mette Frederiksen (S), Özlem Sara Cekic (SF), Anne Marie Geisler Andersen (RV), Line Barfod (EL) og Christian H. Hansen (UFG).

(Anmeldelse 15.03.2011. Fremme 17.03.2011). Eventuel afstemning udsættes til torsdag den 28. april 2011.

Kl. 13:00

Meddelelser fra formanden

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Mødet er åbnet.

Der er i dag følgende anmeldelse:

Lars Christian Lilleholt (V), Ole Hækkerup (S), Per Dalgaard (DF), Anne Grete Holmsgaard (SF), Jørgen S. Lundsgaard (KF), Margrethe Vestager (RV), Per Clausen (EL), Villum Christensen (LA) og Per Ørum Jørgensen (KD):

Forespørgsel F 37 (Hvad kan ministeren oplyse om regeringens fremtidige klimapolitiske og energipolitiske initiativer set i lyset af den klimapolitiske redegørelse og den energipolitiske redegørelse?).

Titlen på den anmeldte sag vil fremgå af www.folketingstidende.dk (jf. ovenfor).

Det første punkt på dagsordenen er:

1) 3. behandling af lovforslag nr. L 131: Forslag til lov om dobbeltbeskatningsaftale mellem Danmark og Cypern.

Af skatteministeren (Troels Lund Poulsen).
(Fremsættelse 09.02.2011. 1. behandling 01.03.2011. Betænkning 06.04.2011. 2. behandling 12.04.2011).

Kl. 13:00

Forhandling

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Der er ikke stillet ændringsforslag.
Ønsker nogen at udtale sig?
Det er ikke tilfældet.

Kl. 13:00

Afstemning

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse.
Afstemningen er afsluttet.

For stemte 112 (V, S, DF, SF, KF, RV, EL, LA og Christian H. Hansen (UFG)), imod stemte 0, hverken for eller imod stemte 0.

Lovforslaget er vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

2) 3. behandling af lovforslag nr. L 132: Forslag til lov om dobbeltbeskatningsoverenskomst mellem Danmark og Kuwait.

Af skatteministeren (Troels Lund Poulsen).
(Fremsættelse 09.02.2011. 1. behandling 01.03.2011. Betænkning 06.04.2011. 2. behandling 12.04.2011).

Kl. 13:01

Forhandling

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Der er ikke stillet ændringsforslag.
Ønsker nogen at udtale sig?
Det er ikke tilfældet.

Kl. 13:01

Afstemning

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse.
Afstemningen er slut.

For stemte 113 (V, S, DF, SF, KF, RV, EL, LA og Christian H. Hansen (UFG)), imod stemte 0, hverken for eller imod stemte 0.

Lovforslaget er vedtaget og vil blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

3) 3. behandling af lovforslag nr. L 161: Forslag til lov om ændring af lov om sygedagpenge. (Ændring af dispensationsbestemmelserne ved anmeldelse af sygefravær og anmodning om sygedagpengerefusion m.v.).

Af beskæftigelsesministeren (Inger Støjberg).
(Fremsættelse 02.03.2011. 1. behandling 15.03.2011. Betænkning 05.04.2011. 2. behandling 12.04.2011).

Kl. 13:02

Forhandling

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Der er ikke stillet ændringsforslag.
Ønsker nogen at udtale sig?
Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 13:02

Afstemning

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse.
Afstemningen er slut.

For stemte 109 (V, S, DF, SF, KF, RV, EL, LA og Christian H. Hansen (UFG)), imod stemte 0, hverken for eller imod stemte 0.

Lovforslaget er vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

4) 2. behandling af lovforslag nr. L 146:

Forslag til lov om investeringsforeninger m.v.

Af økonomi- og erhvervsministeren (Brian Mikkelsen).
(Fremsættelse 23.02.2011. 1. behandling 01.03.2011. Betænkning 07.04.2011. Ændringsforslag nr. 1-4 af 13.04.2011 uden for betænkningen af økonomi- og erhvervsministeren (Brian Mikkelsen)).

Kl. 13:02

Forhandling

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen sluttet, og vi går til afstemning.

Kl. 13:03

Afstemning

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Hvis ikke afstemning begæres, betragter jeg ændringsforslag nr. 1-4 uden for betænkningen af økonomi- og erhvervsministeren som vedtaget.

De er vedtaget.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

5) 2. behandling af lovforslag nr. L 147:

Forslag til lov om sikkerhedsundersøgelse af ulykker til søs.

Af økonomi- og erhvervsministeren (Brian Mikkelsen).
(Fremsættelse 23.02.2011. 1. behandling 01.03.2011. Betænkning 07.04.2011).

Kl. 13:03

Forhandling

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen sluttet, og vi går til afstemning.

Kl. 13:03

Afstemning

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 1 og 2, tiltrådt af udvalget?

De er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

6) 2. behandling af lovforslag nr. L 133:

Forslag til lov om ændring af retsplejeloven. (Forenkling af bodesagsprocessen).

Af justitsministeren (Lars Barfoed).

(Fremsættelse 09.02.2011. 1. behandling 03.03.2011. Betænkning 07.04.2011).

Kl. 13:04

Forhandling

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen sluttet, og vi går til afstemning.

Kl. 13:04

Afstemning

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Der stemmes om ændringsforslag nr. 1 af et mindretal (SF og Enhedslisten), tiltrådt af et mindretal (Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre).

Har alle stemt?

For stemte 53 (S, SF, RV, EL og Christian H. Hansen (UFG)), imod stemte 57 (V, DF, KF og LA).

Det betyder, at ændringsforslaget er forkastet.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

7) 2. behandling af lovforslag nr. L 134:

Forslag til lov om ændring af retsplejeloven og lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser. (Underretning ved udgang og løsladelse m.v. og udvidelse af fristen for politianmeldelse ved erstatning fra staten til ofre for forbrydelser).

Af justitsministeren (Lars Barfoed).

(Fremsættelse 09.02.2011. 1. behandling 03.03.2011. Betænkning 07.04.2011).

Kl. 13:05

Forhandling

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen sluttet.

Kl. 13:07

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Vi tager lige en lille pause, indtil folk har forladt salen i ro og orden. Jeg skal anmode om, at man går udenfor, hvis man skal snakke, for vi har nogle afstemninger, som vi skal have gjort færdige.

Det næste punkt på dagsordenen er:

8) 2. behandling af lovforslag nr. L 135:

Forslag til lov om ændring af våbenloven og lov om krigsmateriel m.v. (Forenkling af fremgangsmåden for meddelelse af udførselstilladelse m.v.).

Af justitsministeren (Lars Barfoed).

(Fremsættelse 09.02.2011. 1. behandling 01.03.2011. Betænkning 07.04.2011).

Kl. 13:06

Forhandling

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen sluttet, og vi går til afstemning.

Kl. 13:06

Afstemning

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 1-3, tiltrådt af udvalget?

Det er ikke tilfældet, så de er vedtaget.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

9) 1. behandling af lovforslag nr. L 177:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsmiljø. (Risikobaseret tilsyn, differentierede bøder m.v.).

Af beskæftigelsesministeren (Inger Støjberg).

(Fremsættelse 30.03.2011).

Kl. 13:06

Forhandling

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Forhandlingen er åbnet. Hr. Peter Juel Jensen som ordfører for Venstre.

(Ordfører)

Peter Juel Jensen (V):

Baggrunden for lovforslaget er en aftale indgået i marts mellem Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Det Radikale Venstre, Det Konservative Folkeparti og Venstre om at styrke arbejdsmiljøindsatsen frem mod 2020. Det har været en lang proces, der begyndte i november sidste år, men også en meget givtig proces, for sammen har forligspartierne vendt alle sten omkring arbejdsmiljøindsatsen og er kommet frem til et resultat, som vi alle kun kan være stolte af.

Forhandlingerne har været lange og nogle gange også meget hårde, men resultatet, som forligspartierne bakker op om, sikrer, at Danmark er et land, hvor det er trygt og sikkert at gå på arbejde. Og vi har alle sammen stor interesse i, at arbejdsmiljøet er godt, da det er med til at sikre, at vi får lavere sygefravær, og at færre forlader arbejdsmarkedet før tid.

Der er enighed om at fastlægge en række mål og prioriteringer for arbejdsmiljøindsatsen samt at understøtte disse mål og prioriteringer med i alt 19 konkrete initiativer. Målsætningen er at skabe et godt arbejdsmiljø, der bidrager til at øge medarbejdernes sikkerhed og sundhed og er med til at sikre, at medarbejderne får et langt arbejdsliv med mindst muligt sygefravær.

Arbejdstilsynets tilsynsvirksomhed er et vigtigt redskab i målet om at forbedre arbejdsmiljøet på virksomhederne. Aftaleparterne er enige om at indføre princippet om risikobaserede tilsyn i to spor. Indsatsen målrettes mod de virksomheder, som har størst problemer med arbejdsmiljøet, herunder det psykiske arbejdsmiljø.

Venstre glæder sig også over, at der med lovforslaget nu indføres det risikobaserede tilsyn, som betyder, at de virksomheder, der har de største problemer med arbejdsmiljøet, får flere besøg af Arbejdstilsynet, mens de virksomheder, der ikke har de store arbejdsmiljøproblemer, ikke så ofte får besøg. Det er den mest fornuftige måde at bruge midlerne på og et udtryk for ganske almindelig sund fornuft og dermed for sunde offentlige finanser.

Kl. 13:09

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Der er altså meget snak og summen i salen. Det distraherer taleren på talerstolen, og det er ikke rimeligt. Så hvis man har noget at snakke med hinanden om, vil jeg henvise til de udmærkede lænestole, der står ved siden af Folketingssalen.

Kl. 13:09

(Ordfører)

Peter Juel Jensen (V):

Tak, hr. formand.

Aftaleparterne er enige om at prioritere arbejdsulykker, psykisk arbejdsmiljø og muskel- og skeletpåvirkninger. På alle tre områder er konsekvensen, at mange får alvorlige skader på helbredet med langvarigt sygefravær til følge, og nogle er måske endda ikke i stand til at blive på arbejdsmarkedet og må forlade det. Det er konsekvenser, som kan vende helt op og ned på tilværelsen for den enkelte og for familien, ligesom det er alvorligt for samfundet som helhed.

Aftalen består som sagt af 19 initiativer, hvor der er fokus på alt lige fra mere dialog til mere hjælp til små og nye virksomheder, mere dialog om sundhedsfremme, mere fokus på unge og nyansatte og mere fokus på udenlandske virksomheder.

På vegne af Venstre anbefaler jeg lovforslaget og glæder mig til at se alle initiativerne omsat i forhold til arbejdsmiljøet ude omkring på virksomhederne. Tak.

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger, så er det hr. Lennart Damsbo-Andersen som ordfører for Socialdemokraterne.

Kl. 13:10

(Ordfører)

Lennart Damsbo-Andersen (S):

I Socialdemokratiet ser vi med stor alvor på de problemer, der trods mange års indsats stadig er med nedslidning, arbejdsskader, ulykker og dødsfald på de danske arbejdspladser. Derfor sætter vi pris på den positive og konstruktive måde, forhandlingerne om arbejdsmiljøaftalen er foregået på, og jeg vil derfor gerne på Socialdemokraternes vegne benytte lejligheden til at sige tak for et godt samarbejde til forligskredsen og til ministeren. Der er rigtig mange gode og vigtige elementer i aftalen, men i enhver forhandling er der ender, der må nå sammen, og der er da også et par ting, vi gerne så var kommet med. Dem vil vi arbejde videre med fremadrettet i forbindelse med evalueringerne af aftalen.

Vi bruger cirka en tredjedel af vores døgn på arbejdet, og et ordentligt arbejdsmiljø er utrolig vigtigt for vores livskvalitet, sikkerhed og sundhed. Den enkelte har krav på et sundt og udviklende arbejdsmiljø, så det er klart et område, der skal have højeste prioritet. Vi Socialdemokrater mener, at 2020-planen har de rigtige prioriteringer og vil anbefale, at hele Folketinget støtter forslaget.

De tre hovedprioriteringer, alvorlige arbejdsulykker, psykisk arbejdsmiljø og muskel- og skeletpåvirkninger, har fokus på de områder, der boner mest ud i statistikken, og det er dem, det giver mest mening at prioritere, som det ser ud lige nu. Men ting kan ændre sig, og derfor er vi da også meget tilfredse med, at målene skal evalueres to gange i perioden, så vi er sikre på, at vi følger den rette kurs og prioriterer de rigtige områder. Det er også tilfredsstillende, at Arbejdsmiljørådet er direkte involveret i de evalueringer.

De 19 områder, som aftalen beskriver indsatsen på, er hver især udtryk for den opmærksomhed, som vi i forligskredsen har vedrørende, at den samlede indsats i Arbejdstilsynet skal give mest mulig effekt og mening. Det gælder tilsynet med virksomhederne. Her vil alle virksomheder i Danmark med mere end to årsværk få et tilsyn, og de, der har mellem et og to årsværk, vil med stor sandsynlighed få et tilsyn. Det er afgørende for den præventive indsats, at der er sikkerhed eller meget stor sandsynlighed for, at virksomhederne får et besøg. Ligeledes er det afgørende, at der er mulighed for at give rådgivningspåbud i alle de situationer, hvor Arbejdstilsynets medarbejdere vurderer at det giver mening. Derudover er fokus på de unge, på de nystartede virksomheder og på de udenlandske arbejdere vigtige områder.

I Socialdemokratiet er vi glade for, at fokus bliver rettet mod at reducere antallet af alvorlige arbejdsulykker i en tid, hvor Danmark har tre gange så mange af dem som Sverige, og mod beskæftigede psykisk overbelastede i en tid, hvor psykiske arbejdsrelaterede problemer desværre er i vækst, samt at fokus bliver rettet mod beskæftigede med muskel- og skeletoverbelastninger. Det er især vigtigt, fordi danskerne i fremtiden kommer til at være på arbejdsmarkedet i flere år og det gerne skulle være sådan, at fremtidens danske arbejdere kan holde til at arbejde, til de er 70 eller 75 år, og se frem til en alderdom uden for mange gener på grund af den indsats, de har gjort på arbejdsmarkedet.

Virksomheder, der ikke har styr på arbejdsmiljøet, skal straffes hårdt. De skal kunne mærke det, når de får bøder for at overtræde arbejdsmiljøreglerne, og derfor skal virksomhedernes størrelse være med til at bestemme, hvor stor en bøde de skal have. Det hjælper indførelsen af differentierede bøder med til. Det er også positivt, at smileyordningen gør det let og overskueligt at se, om en virksomhed

har et godt arbejdsmiljø, samtidig med at den kan virke som et incitament for alle virksomheder til at sikre et ordentligt arbejdsmiljø.

Alt i alt er der i aftalen en række meningsfyldte tiltag, der i Socialdemokraternes øjne bidrager til at øge medarbejdernes sikkerhed og sundhed og er med til at sikre, at medarbejderne får et langt arbejdsliv med mindst muligt sygefravær, og at færre bliver nødt til at stoppe i utide. Det er der god mening i for den enkelte og for samfundet.

2020-planen løser ikke alle problemer på arbejdsmiljøområdet. Det ville være utopi at tro det. I Socialdemokratiet ser vi gerne, at Arbejdstilsynets tilsynsvirksomhed intensiveres yderligere, og at vi sammen med arbejdsmarkedets parter kan lære af de erfaringer, man har gjort i Sverige. Netop sammenspillet med parterne er afgørende for, at indsatsen kommer til at virke, og derfor er det for os naturligt, at de i fremtiden får et større ansvar. Det vil vi fra vores side lade indgå i de overvejelser, der løbende skal foregå frem mod 2020. Men under de givne forudsætninger mener vi, at vi har en god aftale, og at det er et godt afsæt for Arbejdstilsynets arbejde frem mod 2020.

Kl. 13:15

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Hr. Peter Juel Jensen for en kort bemærkning.

Kl. 13:15

Peter Juel Jensen (V):

Tak. Først vil jeg selvfølgelig gerne lykønske ordføreren med en god aftale.

Nu nævnte ordføreren i sin tale flere gange de resultater, man har opnået i Sverige, og ordføreren skal jo sammen med de andre ordførere i forligskredsen jævnligt mødes til nogle møder. Skulle vi så ikke lægge os i selen, således at vi får benchmarket det danske arbejdsmiljøområde op imod det svenske, så vi har en bedre mulighed for at lære af de svenske erfaringer?

Kl. 13:16

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Ordføreren.

Kl. 13:16

Lennart Damsbo-Andersen (S):

Jeg tager ordførerens spørgsmål eller bemærkning som et tilsagn om, at det skal vi gøre. Jeg vil næsten stille det modsatte spørgsmål, for det har jo været magtpåliggende for os i forhandlingerne at lægge det frem og sige: Hvorfor kan vi ikke være lige så dygtige som svenskerne? Hvorfor skal det være tre gange så farligt at gå på arbejde i Danmark, som det er i Sverige?

Derfor synes jeg da, det er rart, at Venstres ordfører her rækker hånden frem og siger, at det er noget, vi skal kigge på, så vi kan gøre os dygtigere i Danmark, og så flere danske arbejdere kan gå hjem fra arbejde uden at være nedslidte eller skadede.

Kl. 13:17

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Hr. Peter Juel Jensen.

Kl. 13:17

Peter Juel Jensen (V):

Ja, sådan kan man jo huske så forskelligt – for jeg husker det lidt anderledes.

Jeg vil også gerne tilslutte mig det her, for jeg synes da, at jeg sagtens kan stå inde for de erfaringer, man har gjort sig i Sverige, den økonomi, man putter i det, og hele den model, der er bygget op omkring det svenske arbejdsmarked, når det kommer til det her. Jeg

synes, det er godt, at vi her i dag kan blive enige om, at vi skal arbejde frem imod at få benchmarket de to områder.

Så skal jeg vel også stille et spørgsmål til ordføreren: Er der andre områder, hvor ordføreren mener at vi kunne have gjort det bedre?

Kl. 13:17

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ordføreren.

Kl. 13:17

Lennart Damsbo-Andersen (S):

Vi har jo været langt omkring i diskussionerne, og en af de ting, vi har diskuteret meget, har netop været Arbejdstilsynets tilsynsindsats, og Venstres ordfører ved godt, at der er vi landet et sted mellem, kan man sige, de poler, hvor synspunkterne har været forskellige. Som jeg sagde i min tale, kunne jeg godt se for mig, at vi skulle have intensiveret indsatsen fra Arbejdstilsynet, så vi var sikre på, at alle virksomheder, helt ned til dem med et årsværk, fik besøg i den periode, som aftalen dækker.

Kl. 13:18

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Hr. Bent Bøgsted som ordfører for Dansk Folkeparti.

Kl. 13:18

(Ordfører)

Bent Bøgsted (DF):

Den aftale om arbejdsmiljø, som vi har fået forhandlet på plads, er jo en fortsættelse af den screeningsindsats af virksomhederne, som vi lavede for nogle år tilbage. Nu er arbejdsmiljøet på alle virksomheder blevet gennemgået, og så skal vi selvfølgelig ikke falde helt tilbage og sløje af; så skal vi fortsætte den gode indsats, der er blevet gjort over for virksomhederne.

Derfor fortsætter Arbejdstilsynets screening af virksomhederne i to spor, og indsatsen bliver så mere målrettet de dårlige virksomheder, hvor der er problemer med det psykiske arbejdsmiljø. Her vil Arbejdstilsynet besøge de virksomheder, der har to årsværk og derover ansat, i perioden fra 2012 til 2019.

Så er der dem, hvor der ikke rigtig er nogen ansatte, altså hvor der er et årsværk og derunder, og de skal ikke have nogen besøg. Der kunne være nogle stikprøvekontroller.

Virksomheder med et til to årsværk skal have besøg, sådan at de risikobaserede virksomheder får besøg og resten får stikprøvekontrol. Det er en god indsats efter Dansk Folkepartis mening.

Vi har også lavet en forenkling af indsatsen over for virksomhederne. Der skal noget mere rådgivning og vejledning til. Det skal ikke være sådan, at virksomhederne betragter Arbejdstilsynet som noget dårligt, der kommer ud til dem, men som en samarbejdspartner. Det skal hjælpe de virksomheder, der har problemer.

Det skal heller ikke være sådan, at virksomheden, så snart der er et stykke papir, der ligger forkert, får et påbud eller en bøde for det. Det skal være sådan, at Arbejdstilsynet kommer ud som, hvad skal man sige, en samarbejdspartner, som virksomhederne egentlig er glade for at se, i stedet for at det skal have den afskrækkende effekt, som det har haft på et tidspunkt. Det er vi heldigvis af med.

Så bliver der indført differentierede bøder, og der kan man sige, at det er rimeligt nok, at store virksomheder har et større ansvar, og at de skal betale noget mere end en lille virksomhed. Og der er vi i Dansk Folkeparti glade for, at vi kunne holde bøderne på de små virksomheder på 10.000 kr., så det ikke kommer til at påvirke virksomhederne. Vi skulle jo nødig kvæle de små virksomheder og ødelægge initiativet til at sætte noget i gang. Det kan hurtigt blive

uoverskueligt, hvis det bliver for voldsomme bøder, som små virksomheder får.

Men alt i alt, med regelforenkling, mere venlighed og imødekomme fra Arbejdstilsynet, mere hjælp til små virksomheder og med vejledning af virksomhederne synes vi i Dansk Folkeparti at vi har fået en rigtig god aftale forhandlet på plads. Jeg kan ikke se andet, end at det her skulle være en klar forbedring for virksomhederne, og jeg tror, at vi med den indsats her vil få et rigtig godt arbejdsmiljø, som bliver både virksomhedernes ledelser og de ansatte til gavn. Så Dansk Folkeparti støtter selvfølgelig det her lovforslag.

Kl. 13:21

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Hr. Eigil Andersen som ordfører for SF.

Kl. 13:21

(Ordfører)

Eigil Andersen (SF):

Det nye forlig om arbejdsmiljø bygger på nogle mål for forbedring af arbejdsmiljøet inden 2020: Antallet af alvorlige arbejdsulykker skal være faldet med 25 pct.; antallet af folk i job, der udsættes for psykisk dårligt arbejdsmiljø, skal være faldet med 20 pct.; og antallet af beskæftigede, der dør med nedslidning på muskler og skelet, bevægeapparatet, skal også være dalet med 20 pct.

Det er nogle gode og rigtige målsætninger, som de færreste kan være uenige i, og på alle tre områder er der brug for en langt mere effektiv indsats end den, der sker i dag. Men planen anviser slet ikke tilstrækkelige midler til at opnå de her resultater. Det er med andre ord nogle flotte overskrifter, men de veje, der fører frem til, at de overskrifter bliver til virkelighed, er slet ikke belyst tilstrækkeligt i forliget. Det vil sige, at der er en stor fare for, at man, når der gøres status i 2020, vil sige: Desværre, vi nåede ikke de mål, vi har sat os. Og det mener jeg beklageligvis man kan forudsige allerede nu. Et af de redskaber, der kunne have været brugt, er indgåelse af forpligtende trepartsaftaler mellem staten, arbejdsgiverne og fagforbundene inden for de belastede brancher og arbejdsområder om at arbejde med forbedringer, f.eks. med psykisk arbejdsmiljø, arbejdsulykker, nedslidning af kroppen. De her trepartsaftaler er så ét eksempel på noget, der ikke er en del af forliget. Jeg håber, at vi snart får en ny regering, der kan og vil indgå i et sådant forpligtende samarbejde både med fagforbund og arbejdsgiver i de udsatte brancher.

En anden side af sagen er, at netop fordi arbejdsgiverne og fagforeningerne er så vigtige, er det skørt, at regeringen og Dansk Folkeparti sidste år vedtog en halvering af bevillingen til de såkaldte branchearbejdsmiljøråd fra knap 100 mio. kr. årligt til 50 mio. kr. årligt. Branchearbejdsmiljørådene arbejder netop med at udarbejde vejledninger til bedre arbejdsmiljø i brancherne, sætte nye projekter i gang til at finde løsninger på problemerne osv., og bevillingen til det arbejde har man nu simpelt hen halveret. Det er både uretfærdigt over dem, der bliver udsat for arbejdsskader, der kunne have været undgået, og det er også dårlig samfundsøkonomi. Besparelsen på ca. 50 mio. kr. mere end ædes op af større udgifter til sygedagpenge, sundhedsbehandling og førtidspension.

Tilbage til dagens lovforslag og det forlig, der er knyttet til. Arbejdstilsynet skal gå i gang med, som det også er blevet forklaret, såkaldt risikobaseret tilsyn, hvor man prøver at holde øje med de virksomheder og institutioner, hvor der erfaringsmæssigt er problemer. Det er grundlæggende en rigtig tanke, men der er også nogle vanskeligheder. Fremover vil de fleste arbejdspladser med mere end to ansatte kun få besøg af Arbejdstilsynet én gang i løbet af de næste 8-9 år frem til 2020, og det er meget lang tid. Erfaringen viser, at når en arbejdsplads har haft besøg af Arbejdstilsynet, opper den sig og holder arbejdsmiljøet i orden de næste 2-3 år, men derefter fader den positive virkning ud.

Et andet problem er, at det grundlag, som man ser ud til at ville bruge til at udpege risikoarbejdspladserne på, bygger på de screeninger, som Arbejdstilsynet har foretaget i en årrække, og det tyder på, at især i starten af de screeninger var metoderne og systematikken ikke god nok til, at man kan udpege de rigtige virksomheder som risikobetonede.

Endelig vil jeg også sige, at det med hensyn til psykisk arbejdsmiljø jo er sådan, at der i en virksomhed, som har fået et besøg i dag, og som har et fint arbejdsmiljø, kan opstå et problem med psykisk arbejdsmiljø i morgen, fordi der måske kommer en ny arbejdsgiver eller en ny arbejdsleder, og det bliver altså heller ikke opfanget ved besøg hvert 8. eller 9. år.

Når de her ting er sagt, vil jeg også understrege, at der også er gode elementer i forslaget. Det er f.eks., at der bliver indført differentierede bøder til arbejdsgiverne for dårligt arbejdsmiljø, og det vil være sådan, som det også er nævnt, at mindre virksomheder vil have den samme bødestørrelse som nu, men mellemstore og store virksomheder vil få højere bøder. Det betyder, at det samlede bødeniveau altså bliver skærpet, og det mener vi også er begrundet godt med, at man kan få arbejdsgiverne til at tage arbejdsmiljøet alvorligt.

Det er også lykkedes i forliget at få forhindret arbejdsgivernes forsøg på at få fjernet Arbejdstilsynets mulighed for at komme med rådgivningspåbud til virksomhederne. Det kan Arbejdstilsynet fortsat gøre, og det er positivt. Og det er også udmærket, at reglerne omkring rådgivningspåbud i visse tilfælde er blevet smidiggjort.

Som man kan høre af det, jeg har prøvet at skitsere her, er det for os i SF at se et broget sammensat lovforslag, som indeholder noget godt, men også noget dårligt, og derfor vil vi analysere det nærmere under udvalgsarbejdet.

Kl. 13:26

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Fru Helle Sjelle som ordfører for Det Konservative Folkeparti.

Kl. 13:27

(Ordfører)

Helle Sjelle (KF):

Lovforslaget er et vigtigt skridt i udmøntningen af den brede aftale om en strategi for arbejdsmiljøindsatsen frem til 2020, en aftale, der indeholder en ambitiøs strategi, som sætter klare mål for fremtiden.

Der er ikke nogen tvivl om, at et godt arbejdsmiljø er til gavn for både medarbejdere og arbejdsgivere. For medarbejderne er et godt arbejdsmiljø med til at skabe et godt helbred og en god stemning på arbejdspladsen, mens det for arbejdsgiverne sikrer effektive medarbejdere med et lavere sygefravær. Samlet set skulle lovforslaget gerne sikre et bedre fysisk såvel som psykisk arbejdsmiljø. Lovforslaget udmønter tre grundlæggende initiativer, der skal være med til, at målene nås.

For det første skal Arbejdstilsynets tilsyn med arbejdspladser prioritere indsatsen i forhold til de virksomheder, som har de største problemer med arbejdsmiljøet. I dag står en femtedel af virksomhederne for hele to tredjedele af den samlede mængde påbud. Det er en meget ulige fordeling, og et risikobaseret tilsyn vil forhåbentlig være med til at sikre, at indsatsen kan være mere effektiv og gå efter de steder, hvor der er problemer. Virksomheder med væsentlige arbejdsmiljøproblemer vil simpelt hen få flere tilsynsbesøg.

For det andet skal Arbejdstilsynet give bedre vejledning og hjælp til små virksomheder. De små virksomheder mangler nogle gange ressourcerne til at sætte sig ind i reglerne og kan derfor have behov for en styrket vejledning. Med en øget vejledning sikrer vi, at mange af de problemer forhåbentlig kan håndteres undervejs.

Endelig skal der for det tredje indføres differentierede bøder, så størrelsen på bøderne afspejler virksomhedernes størrelse og store virksomheder får større bøder i forhold til små virksomheder. Det

sikrer, at bøderne rammer mere ensartet uanset virksomhedens størrelse. Med forslaget om mere målrettede bøder sender vi også et klart signal til virksomhederne om, at overtrædelserne straffes hårdt.

Vi Konservative synes således, at lovforslaget sikrer nogle gode, konkrete redskaber, der forhåbentlig kan være med til at sikre, at man får et bedre arbejdsmiljø, og derfor støtter vi forslaget.

Kl. 13:29

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Fru Lone Dybkjær som ordfører for Det Radikale Venstre.

Kl. 13:29

(Ordfører)

Lone Dybkjær (RV):

Da mit partis ordfører, hr. Morten Østergaard, er optaget andetsteds med relevante forhandlinger, også relevante for Folketinget, skal jeg på hans vegne sige, at Det Radikale Venstre støtter lovforslaget, som jo er en del af en aftale.

Kl. 13:29

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Fru Line Barfod som ordfører for Enhedslisten.

Kl. 13:29

(Ordfører)

Line Barfod (EL):

I denne tid foregår der jo forhandlinger om, hvorvidt man skal afskaffe efterlønnen og kræve, at folk skal blive på arbejde, indtil de er syge, under parolen, at man ikke skal betale raske folk for at gå på pension.

Jeg synes jo, at vi burde fastholde, at også mennesker, der ikke er så rige, at de med skattetilskud har fået sparet op til deres pension, kan få lov til selv at bestemme, hvornår de trækker sig tilbage, og kan få lov til at få et ordentligt otium, en ordentlig pensionisttilværelse, og ikke skal vente til de er syge, før de må holde op med at arbejde.

Til gengæld synes jeg, at det er helt absurd, at man fastholder, at vi har et arbejdsmiljø, der gør mange mennesker syge. Det er 10.000-15.000 mennesker, der hvert år udstødes fra arbejdsmarkedet, fordi der er et alt for elendigt arbejdsmiljø, og derfor er det helt afgørende, at vi får sikret et meget bedre arbejdsmiljø, end vi har i dag. Jeg synes, at det er rigtig godt, hvis det – som jeg kunne høre tidligere i debatten – begynder at trænge ind også hos regeringspartierne, at vi skal se på, hvordan man i Sverige har en helt anden og langt mere effektiv arbejdsmiljøindsats, end vi har i Danmark.

Jeg synes også, at det er godt, at vi langt om længe er trængt igennem med det krav, vi har rejst igen og igen om, at bøderne på det her område skal være differentierede. Jeg forstår så bare ikke helt, hvorfor man har valgt, at det skal være differentieret efter, hvor mange ansatte man har på en virksomhed. Jeg synes, at det relevante at se på må være, hvor stor omsætningen er. Det, der er afgørende, er jo, at der ligger nogle økonomiske overvejelser til grund, hvis man f.eks. ikke sørger for at have det ordentlige sikkerhedsudstyr eller ikke sørger for, at ens ansatte har været på de sikkerhedskurser, de skal på.

Derfor er det relevant at se på, hvor stor virksomheden er, i forhold til hvor stor bøden skal være, og der må det interessante jo være, hvor stor omsætningen er. For en virksomhed med en omsætning på 1 mio. kr. mærkes en bøde på 20.000 kr. altså langt mere, end den gør for en virksomhed med en omsætning på 100 mio. kr., men de kan godt have lige mange ansatte. Det er jo meget forskelligt, hvor mange ansatte forskellige typer virksomheder har, afhængigt af hvad der er de tunge omkostninger ved forskellige virksomheder. Derfor synes vi, at det er noget, vi skal kigge på under udvalgsarbejdet, og

få belyst forskellen nærmere, i forhold til om man differentierer efter omsætningen eller efter antal ansatte.

Det andet er så det her med, at man går væk fra at sige, at man skal ud at screene alle virksomheder, og over til at sige, at man i stedet skal have en risikobaseret tilgang. Det lyder jo vældig fornuftigt, men der fremgår bare intet om, hvad den skal baseres på. Der står, at der skal være en indeksmodel, der kan identificere de virksomheder, der har størst risiko for at få problemer med arbejdsmiljøet. Men hvordan skal den indeksmodel sammensættes? Det er ikke til at se, og som bl.a. Advokatrådet påpeger i deres høringssvar, bør det jo fremgå af lovgivningen. Hvis vi vil have en ordentlig lovkvallitet, bør man jo kunne slå op i lovgivningen og se, hvordan det her skal foregå, eller som minimum kunne se det i bemærkningerne til lovforslaget. Det har jo meget stor betydning: Hvad vil effekten være af det her lovforslag, og hvordan er det rent faktisk, det skal gennemføres i praksis?

Derfor er det noget af det, vi i den grad vil spørge ind til under udvalgsarbejdet og håber at vi får nogle gode svar på, og vores stiltingen til lovforslaget afhænger af de svar, vi får på, hvordan det egentlig skal gennemføres i praksis, fordi det jo er det, der er det væsentlige at se på, nemlig om det her kommer til at virke eller ikke kommer til at virke. Så vi afventer de svar, vi forhåbentlig får under udvalgsarbejdet, før vi tager endelig stilling.

Kl. 13:33

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Hr. Villum Christensen som ordfører for Liberal Alliance.

Kl. 13:33

(Ordfører)

Villum Christensen (LA):

Liberal Alliance er ikke med i forliget om en ændring af arbejdsmiljøloven, men vi kan tilslutte os lovforslaget, som det ligger her, hvor et nyt, risikobaseret tilsyn indebærer, at også de virksomheder, der har de fleste arbejdsmiljøproblemer, vil være dem, der tiest får tilsynsbesøg. Vi anser det for positivt, at vi hermed forlader en standardiseret model til fordel for en mere fleksibel ordning. Og det er jo på flere forskellige måder også i forhold til udmåling af bødestraf, som flere har været inde på.

Sådan som vi læser lovforslaget, er der nu også mulighed for, at de små virksomheder med kun få ansatte kan få mere og bedre rådgivning og hjælp til, hvordan de kan sikre deres ansatte et godt arbejdsmiljø. Vejledning er bestemt vigtigt, når vi har at gøre med vel nok noget af det mest detaljerede og omfangsrige lovkompleks, vi udsætter virksomhederne for. Og så er det nok også indlysende for enhver, at små virksomheder kan have umådelig svært ved at holde sig ajour med alle de forordninger, der er på det her område. En let og ubureaukratisk hjælp til f.eks. udarbejdelse af APV'erne synes vi er et oplagt indsatsområde, især hvis man kunne nedtone processerne og fokusere lidt kraftigere på indholdet.

Men alt i alt er det for os at se klart en lovændring, der trækker i den rigtige retning, og vi støtter forslaget.

Kl. 13:35

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Beskæftigelsesministeren.

Kl. 13:35

Beskæftigelsesministeren (Inger Støjberg):

Jeg vil gerne sige tak for debatten her i dag – og også en særlig tak til forligspartierne. Jeg synes, vi har haft et rigtig godt forløb, et ekstremt konstruktivt forhandlingsforløb, som jo så nu har udmøntet sig i den her lovændring. Jeg er glad for, at arbejdsmiljøindsatsen nu målrettes de virksomheder, som har de største problemer med arbejdsmiljøet. Et godt arbejdsmiljø kan bidrage til at øge medarbej-

dernes sikkerhed og sundhed og til at sikre, at medarbejderne får et langt arbejdsliv med mindst muligt sygefravær, som bl.a. også hr. Lennart Damsbo-Andersen var inde på.

I dag er det en femtedel af virksomhederne, der får to tredjedele af påbuddene fra Arbejdstilsynet. Påbuddene og dermed arbejdsmiljøproblemerne er altså meget ulige fordelt. Derfor er det ren og skær sund fornuft, at Arbejdstilsynet kommer oftere på de virksomheder, der har de største arbejdsmiljøproblemer. De virksomheder, der gør det rigtig godt og ikke har problemer med arbejdsmiljøet, behøver Arbejdstilsynet så ikke at bruge så mange kræfter på; de kan langt hen ad vejen selv.

Samtidig er det vigtigt at understrege, at ingen virksomheder freddes. Ingen kan læne sig tilbage og tænke, at her behøver vi faktisk ikke at gøre noget for arbejdsmiljøet, for vi får sikkert ikke besøg af Arbejdstilsynet. Det er jo nemlig sådan, at alle virksomheder med mindst to årsværk ansat og cirka halvdelen af virksomhederne med mellem et og to årsværk får tilsyn inden udgangen af 2019.

Psykisk nedslidning og stress er alvorlige arbejdsmiljøproblemer, og derfor er det aftalt, at der skal sættes et særligt fokus på det psykiske arbejdsmiljø. Det betyder, at virksomheder, der har problemer med det psykiske arbejdsmiljø, også vil få flere besøg af Arbejdstilsynet.

Vi har i Danmark et stort antal små virksomheder, som kan have vanskeligt ved at overskue de mange regler og informationer, der er på arbejdsmiljøområdet. Lovændringen sikrer, at de helt små virksomheder får mere og bedre hjælp til at sikre medarbejderne et godt arbejdsmiljø.

I dag er det sådan, at hvis en virksomhed får en bøde, fordi en ansat f.eks. er faldet ned af et stillads, er bødestørrelsen ens for alle, og det er, uanset om det er en stor virksomhed med hundredvis af ansatte, eller om det er en lille håndværksmester med bare to ansatte. Det er ærlig talt ikke rimeligt. En bøde skal kunne mærkes også for den store virksomhed, og det er selvfølgelig også baggrunden for forslaget om de differentierede bøder. Så den store virksomhed får altså i fremtiden en højere bøde end den lille virksomhed. Det er også sund fornuft, og det giver en bedre sammenhæng i tingene.

Jeg kvitterer for de fremførte bemærkninger her ved førstebehandling af lovforslaget, og jeg ser meget frem til, at vi kan få implementeret og gennemført den her lovændring, så vi kan sikre, at der er mulighed for både vækst og varig velfærd rundt omkring på de danske virksomheder.

Kl. 13:39

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ministeren. Der er ingen korte bemærkninger.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

10) 1. behandling af lovforslag nr. L 190:

Forslag til lov om ændring af sundhedsloven. (Registrering af og tilsyn med visse private sygehuse, klinikker og praksis).

Af indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder).

(Fremsættelse 13.04.2011).

Kl. 13:39

Forhandling

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Forhandlingen er åbnet. Fru Birgitte Josefsen som ordfører for Venstre.

Kl. 13:39

(Ordfører)

Birgitte Josefsen (V):

Hvis vi bliver syge, har vi alle fri og lige adgang til det danske sundhedsvæsen. Vi kan henvende os trygt til den praktiserende læge, som klarer hovedparten af alle henvendelser; ca. 10-15 pct. af de sygdomsrelaterede henvendelser fordrer imidlertid viderevisitering til enten speciallæge eller sygehus. Vi har ligeledes som borgere mulighed for af egen lomme at betale os til visse undersøgelser og behandlinger hos speciallæger, på klinikker eller private sygehuse, men uanset hvor i det danske sundhedsvæsen man henvender sig og hvordan man henvender sig, skal der være tryghed for, at den kvalitet, der leveres, er i top.

Der må ikke slækkes på kvaliteten og trygheden i det danske sundhedsvæsen, uanset om vi går ind ad en dør, hvor skiltet er købt og betalt af det offentlige, eller ind ad en dør, hvor det er et privat sygehus eller en privat klinik, der har betalt skiltet. Uanset om dr. Hansen står på Aalborg Sygehus og udfører eksempelvis mammografiscreeninger eller står på et privat sygehus i X-købing, skal dr. Hansen levere den højeste kvalitet og den bedste ydelse. Det skal såvel jeg, de pårørende som patienterne være sikre på.

Desværre har vi kunnet konstatere, at alle ikke altid har vægтет patientsikkerheden og kvaliteten lige højt, og det kan efter Venstres opfattelse hverken overses eller overhøres. Vi må have sikkerhed for, at der alle steder gøres alt for at levere den højeste kvalitet, og at der alle steder gøres alt for at minimere fejl.

Indimellem kan det også være sådan, at en virksomhed er så optaget af at producere, at den pågældende virksomhed måske overser vigtigheden af at evaluere de handlinger, der foregår, og om alt nu er gået, som det skulle gå. Det er en farlig udvikling. Det kan derfor være en god hjælp, at den pågældende virksomhed får konsulentbistand udefra, altså at der kommer nogen og kigger virksomheden efter i sømmene og tjekker, om de daglige procedurer og arbejdsgange nu er helt i orden og helt i top; at man i det hele taget får en person med en solid faglig ballast til at tjekke, om virksomheden nu er så god, som den selv går og tror at den er. Der er nemlig alle steder til stadighed plads til forbedring, uanset om vi taler om det offentlige eller det private sundhedsvæsen. Vi skal have fokus på, at kvaliteten er høj, og at sikkerheden er i top.

Derfor hilser vi i Venstre det meget velkommen, at ministeren nu fremsætter dette lovforslag, som vi behandler her, L 190, som jo gør, at Sundhedsstyrelsen får muligheden for at lave proaktive tilsyn med private sygehuse og klinikker. Vi finder det særdeles positivt, at der ved vedtagelsen af det her forslag også kan iværksættes tematiserede tilsyn. Derfor ser vi frem til, at alle private sygehuse og klinikker nu lader sig registrere og underkaste Sundhedsstyrelsens tilsynsprocedurer.

Vi vil nemlig et sundhedsvæsen, hvor kvaliteten er høj og i orden. Vi vil et sundhedsvæsen, hvor offentlige og private leverandører arbejder på lige vilkår. Derfor bakker vi op om forslaget. Og vi

ønsker et sundhedsvæsen, hvor der fokuseres på kvalitet og udvikling. Et tilsyn skal jo ses som det, ordet siger, nemlig et tilsyn, men et tilsyn er også et servicetilbud, som man skal tage imod med udstrakt hånd fra virksomhedernes side. Derfor håber vi, at man fra politisk hold vil være med til at bakke op om det her forslag, så vi også kan levere det, som de private faktisk efterspørger, nemlig at de får de samme muligheder og de samme vilkår som alle andre.

Så vi støtter op om forslaget.

Kl. 13:43

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Fru Sophie Hæstorp Andersen for en kort bemærkning.

Kl. 13:43

Sophie Hæstorp Andersen (S):

Jeg synes, det er nogle rigtig flotte ord, ordføreren for Venstre kommer med. Man ønsker kvalitet i sundhedsvæsenet og har opdaget, at der indimellem har været nogle brodne kar eller i hvert fald nogle, der ikke havde godt nok styr på kvaliteten.

Jeg vil godt spørge ordføreren: Kommer det virkelig som en overraskelse for ordføreren for Venstre, at man har haft de her problemer, som vi jo har udrullet på diverse samråd og andet? Det er jo helt tydeligt, at vi i oppositionen i mange, mange år har forsøgt at sætte fokus på, at der simpelt hen ikke var godt nok styr på kvaliteten på nogle af de private hospitaler og klinikker, som man virkelig har ønsket skulle have mere at lave under den her regerings tid. Kommer det virkelig som en overraskelse, at man ikke havde styr på det her område? Og nu kommer man så med det her lovforslag så sent som 10 år efter.

Kl. 13:44

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Ordføreren.

Kl. 13:44

Birgitte Josefsen (V):

Jeg betragter ikke det her lovforslag som udtryk for, at der ikke er styr på tingene. Der har været nogle uheldige situationer, lige så vel som der er nogle uheldige situationer i det offentlige sundhedsvæsen; det kan jeg faktisk levere masser af eksempler på. Så jeg tror ikke, at der i sundhedsvæsenet er nogen, der har noget at lade hinanden høre for noget som helst, for der begås fejl både i den private og i den offentlige sundhedssektor – desværre. Derfor skal vi have fokus på, at de fejl minimeres, og have fokus på, at kvaliteten er høj. Det har vi haft fokus på i samtlige 10 år.

Det var faktisk også derfor, der blev taget initiativ til at oprette Den Danske Kvalitetsmodel, som alle har part i. Og det er også derfor, vi jo var en række partier, der sammen med Socialdemokratiet satte fokus på principper for specialeplanlægning, hvor der også er fokus på kvaliteten i sundhedssektoren.

Kl. 13:45

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Fru Sophie Hæstorp Andersen.

Kl. 13:45

Sophie Hæstorp Andersen (S):

Det interessante ved Den Danske Kvalitetsmodel er jo, at den ikke er opfundet i Folketinget, den er jo netop opfundet blandt de folk, der selv står ude på hospitalerne, og de mennesker, der arbejdede i de daværende amter, nu regioner. Det var dem, der tog initiativ til det, og så blev det bakket op af forskellige sundhedsministre lige fra Carsten Kochs tid, tror jeg, og fremad. Så det skal man passe på med at tage for meget af æren for.

Men jeg vil da godt spørge: Hvad er ordførerens holdning til, at tidligere sundhedsminister, nuværende statsminister, hr. Lars Løkke Rasmussen, i bogen »Statsministerens Løkkeland« fra 2009 er citeret for at sige:

»Så er der hensynet til kvaliteten.« Altså på privathospitalerne. »Hvis jeg enøjlet red det synspunkt, at vi skulle stille kvalitetskrav til det private på samme måde som i det offentlige, ville vi aldrig få det private op at stå. Hvis man sagde til dem: 'I må kun lave rygoperationer på en given klinik, hvis I kan godtgøre, at I allerede har lavet rygoperationer mindst 100 gange', ville de aldrig kunne lave operation nummer ét.«

Det er jo lige præcis den problematik, vi er ude i: at man ikke fra regeringens side har stillet de samme kvalitetskrav, som man har gjort på det offentlige område i de seneste 10 år.

Kl. 13:46

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ordføreren.

Kl. 13:46

Birgitte Josefsen (V):

Nu kan den læge, der står inde på Aalborg Sygehus eller et af Københavns sygehuse, jo heller ikke lave operation nummer et på anden måde, end hvis han får lov til det. Og den autorisation, man skal have, den mulighed, man skal have for at udøve sin virksomhed, ja, den får man jo af Sundhedsstyrelsen. Så derfor er der jo kvalitet i både den offentlige og den private sektor, for den enkelte udøver ude på sygehusene er jo kvalitetsstempelt; det er både læger, sygeplejersker og alle andre autoriserede sundhedspersoner. Så derfor er der jo tilsyn med den enkelte, der arbejder i sundhedssektoren.

Kl. 13:47

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Hr. Jonas Dahl for en kort bemærkning.

Kl. 13:47

Jonas Dahl (SF):

Jeg vil indledningsvis sige, at jeg gerne vil kvittere for, at Venstre nu er kommet så langt, at man siger, at der nu også skal være en lille smule kontrol med de private dele af sundhedsvæsenet. Det er jo nye toner, og det vil jeg gerne kvittere for med positive bemærkninger.

Men jeg vil gerne spørge ordføreren, om ordføreren ikke også finder det problematisk, at man stadig væk fastholder den her 3-timers-regel, således at der for speciallæger, der måske har deres daglige gang på et offentligt sygehus, men som så har en lille bibeskæftigelse i fritiden, ikke kommer nogen kontrol med netop den del, hvor der jo også er en risiko for fejl, lige så vel som der er andre steder. Man kunne også forestille sig, at der ville være en udfordring netop bare i forhold til det rengøringsmæssige, og hvordan man i øvrigt kører en klinik. Ville det ikke være rimeligt, at netop den del også var inkluderet i det her forslag?

Kl. 13:48

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ordføreren.

Kl. 13:48

Birgitte Josefsen (V):

Jeg gik ud fra, at den læge, der arbejder de 8 timer det ene sted, er lige så ansvarsfuld, når han arbejder det andet sted.

Kl. 13:48

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Hr. Jonas Dahl.

Kl. 13:48

Jonas Dahl (SF):

Det tror jeg for så vidt også kan være rigtigt, men det, der også er interessant, er, hvordan vi rent faktisk sikrer, at vi får et tilsyn med de lokaliteter, hvor man måske opererer rigtig mange patienter, netop fordi det er nogle afdelinger, som måske ligger tæt på de offentlige sygehuse. Er det ikke også rimeligt, at der er en vis registrering af og et vist tilsyn med netop de privathospitaler, som har ansat læger, som har en bibeskæftigelse i det offentlige eller har en bibeskæftigelse i det private? Man kan nogle gange være i tvivl om, hvorvidt det er det ene eller det andet, der er tilfældet. Men det, der er det helt centrale, er jo, at man som patient, når man træder ind ad døren på et hospital, uanset om det er et privat eller offentligt hospital, har en sikkerhed for, at den behandling, man modtager, er af allerhøjeste kvalitet. Mener ordføreren, at man kan sikre det med det nuværende forslag?

Kl. 13:49

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ordføreren.

Kl. 13:49

Birgitte Josefsen (V):

Det har vi jo sådan set haft en sikkerhed for hele tiden. Som jeg har påpeget, er den læge, der står og behandler, jo godkendt af Sundhedsstyrelsen, har fået sin autorisation, og derfor går jeg ud fra, at den læge, der er på et offentligt sygehus, udfører sine handlinger lige så ansvarsfuldt og lige så kvalitetsbevidst på et privat sygehus som på et offentligt sygehus. Så jeg går ud fra, at hr. Jonas Dahl vil bakke op om det her lovforslag, for jeg ser det her lovforslag som et tilbud til de private – et tilbud, som de faktisk meget gerne vil tage imod – og så er diskussionen jo væk.

Kl. 13:50

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Fru Sophie Hæstorp Andersen som ordfører for Socialdemokraterne.

Kl. 13:50

(Ordfører)

Sophie Hæstorp Andersen (S):

I Socialdemokratiet går vi ind for fri og lige adgang til sundhedsbehandling af høj kvalitet. Regeringen skriver i forbindelse med dette lovforslag, at man har ønsket at følge op på de mange eksempler, der har været på private klinikker, bl.a. i forbindelse med klinisk mammografi, på, at det simpelt hen ikke var muligt at finde brystkræft, fordi der ikke var god nok kvalitet i undersøgelserne. Vi har også haft samråd med ministeren om ultralydsundersøgelser, i forbindelse med hvilke man heller ikke fortalte patienterne, at der skulle flere undersøgelser til, før man kunne være helt sikker på, at der ikke var brystkræftkuder.

Regeringen siger altså, at det er nogle konkrete ting, vi har haft oppe i Sundhedsudvalget i det forløbne år, og at Rigsrevisionen også er kommet med et notat den 18. januar 2011 nævnes også. Men jeg vil nu som ordfører for Socialdemokratiet påpege, at det her med, at der ikke er styr på kvaliteten alle steder på private klinikker og hospitaler, faktisk er et problem, der har stået på i de sidste 10 år under denne regering. Det har været helt tydeligt for os i Socialdemokratiet, at man på mange og lange strækninger så brændende har ønsket sig et privat sundhedsmarked, at man i flere tilfælde har været villig til at overse, at der ikke altid var styr på kvaliteten, og at det, som patienterne blev tilbudt ude rundtomkring, godt nok var nogle rigtig fine lokaliteter, godt nok var nogle rigtig fine steder, men at de bagefter måske endte med en infektion som følge af, at der ikke var styr

på hygiejnen, eller at de bagefter endte med at skulle genopereres, fordi lægen, der bijobbede på stedet, måske alligevel ikke var erfaren nok. Det har man ligesom ikke ønsket at diskutere særlig meget.

Så er det jo godt, at vi i oppositionen kan henlede regeringens opmærksomhed på det, når sagerne opstår løbende, og at vi også til sidst nu her – formentlig kort før et valg – kan være med til at ændre på det. Jeg vil sige, at vi i Socialdemokratiet som udgangspunkt er positive over for intentionerne i lovforslaget om, at Sundhedsstyrelsen nu skal gå fra et reaktivt tilsyn med private klinikker og personer, der arbejder på privathospitaler, til et proaktivt tilsyn. Det, jeg synes man kan stille som spørgsmål i forbindelse med udvalgsarbejdet, er, om det, at det proaktive tilsyn kun skal ske hvert tredje år, er godt nok; om det er effektivt nok til, at vi rent faktisk fanger nogle af dem, der ikke har styr på kvaliteten.

Det fremgår heller ikke af lovforslaget, om man ønsker at lave anmeldte tilsyn eller uanmeldte tilsyn, og det bliver vi også nødt til at have styr på i udvalgsarbejdet. Man henviser bl.a. til plejehjemssområdet, hvor embedslægerne kommer og foretager tilsyn, og der er det jo uanmeldte tilsyn, man laver. Men det fremgår ikke af lovgivningen her eller bemærkningerne til lovforslaget, hvad det er, man her forventer skal ske. Der er kommet nogle høringssvar ind, bl.a. fra Lægeforeningen, som påpeger, at netop det at arbejde med den danske kvalitetsmodel, som jo sætter fokus på både den organisatoriske, procesmæssige og kliniske kvalitet, måske ville have været at foretrække frem for at lave en ny tilsynsordning, som man gør nu.

Man kan i hvert fald gøre sig den tanke, at hvis Sundhedsstyrelsen nu proaktivt skal ud at tjekke det organisatoriske og procesmæssige, det vil sige, at de skal ud at tjekke, om der er styr på patientinformation, journalføring, medhjælperinstrukser og medicin håndtering, så er det måske lidt mærkeligt, at man ikke også tjekker, om der er styr på den kliniske kvalitet, altså på den behandling, der rent faktisk leveres til borgerne, til patienterne, ude rundt omkring. Hvad er det egentlig, Sundhedsstyrelsen skal måle efter? Er det godt nok, hvis man ved, at erfaring et sted altså kræver, at der er 50 patienter om året, og der kun er 2 patienter, man kan se har fået den behandling i det forløbne år? Skal Sundhedsstyrelsen tjekke det? Hvad vil deres retningslinjer være på det område?

Jeg vil sige, at jeg stadig væk synes, at der er en række ubekendte i forslaget, og derfor er det også rigtig godt, at der i det mindste er kommet en evaluering med, som så kommer efter 3 år. Vi er positive over for intentionerne i lovforslaget, men vi vil vente til andenbehandlingen med at redegøre for vores endelige stillingtagen til lovforslaget, for som sagt vil vi godt lige først stille nogle spørgsmål om, hvorvidt det her sikrer os imod lignende sager i fremtiden. Hvis vi laver den her lovgivning og så allerede igen om et år eller halvandet år sidder med lignende sager om, at folk er blevet behandlet dårligt og har skullet igennem nogle forfærdelige ting som f.eks. at have fået opdaget kræft for sent eller noget lignende, ja, så kan man jo spørge sig selv, om den lovgivning, vi står og laver nu her, er god nok. Det må være endemålet, at det her tilsyn sikrer os mod lignende sager i fremtiden, sikrer os imod, at patienter bliver udsat for unødige lidelser.

Kl. 13:55

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Der er en kort bemærkning fra fru Birgitte Josefsen.

Kl. 13:55

Birgitte Josefsen (V):

Tak for det. Jeg må sige, at fru Sophie Hæstorp Andersens retorik i hendes ordførertale sådan danner et billede af, at bare man er i det offentlige, er alt godt, og hvis man er i det private, er alt mindre godt. Jeg synes altså, at det er en mærkelig retorik at have: Den læ-

ge, der står på det offentlige sygehus og bruger sin arbejdstid der, er den gode, og så bruger han måske to fridage i det private, og så duer han ikke til noget som helst. Jeg synes, at det er en besynderlig holdning at have.

Jeg synes også, at fru Sophie Hæstorp Andersen glemmer, at de private sygehuse også skal akkrediteres under den danske kvalitetsmodel og faktisk har stået i kø for at blive det. Nogle af dem er faktisk blevet akkrediteret, før de offentlige sygehuse er blevet det, så det er jo ikke sådan, at de private har ligget på den lade side.

Kl. 13:56

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ordføreren.

Kl. 13:56

Sophie Hæstorp Andersen (S):

Det er jo lige netop den her retorik, vi har hørt på det ene udvalgs-møde og samråd med ministeren efter det andet, hver gang vi har til-ladt os at fortælle om, at der faktisk er patienter, der er blevet fejlbe-handlet på private klinikker og privathospitaler.

Jeg mener ikke, at der er dårlig kvalitet på alle privathospitaler eller alle private klinikker, ligesom jeg heller ikke går ud fra, at ord-føreren mener, at der ikke er nogen steder i det offentlige, man har styr på kvalitet eller patientsikkerhed. Men der har været en række eksempler, og når vi haft samråd om de eksempler, ja, så har vi bare fået skudt i skoene, at vi også bare har ønsket de private hospitaler langt, langt væk.

Det er simpelt hen ikke rigtigt. Der må godt være privathospitaler og privatklinikker i Danmark, det ønsker vi. Vi kan godt se, at pa-tienterne kan have god gavn af en gang imellem at kunne tage andre steder hen, men så skal der også være garanti for, at man får en god patientbehandling. Og at der sker fejl i det offentlige, er jo ikke et argument for ikke at have styr på det på private hospitaler og klinik-ker. Det er jo et meget mærkeligt argument efter min mening.

Jeg vil bare sige, at vi jo netop har udviklet den danske kvalitets-model i fællesskab med regioner, amter og det faglige personale. Og det synes jeg vi sådan ligesom skal takke alle både i det offentlige og i det private for at ville være med til. Jeg vil gerne minde om, at pri-vathospitalerne i første omgang gerne ville betales for at være med i den danske kvalitetsmodel.

Kl. 13:57

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Fru Birgitte Josefsen.

Kl. 13:57

Birgitte Josefsen (V):

Jeg er meget glad for, at fru Sophie Hæstorp Andersen vil udstikke garantier. Med Socialdemokraternes holdning til det her spørgsmål håber jeg så også at man vil udstede en garanti for, at alt så er i or-den i det offentlige, for der kan jeg skrive under på, at det er det altså ikke altid. Det er der faktisk mere end ét eksempel på. Jeg er selv et af dem.

Kl. 13:57

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ordføreren.

Kl. 13:57

Sophie Hæstorp Andersen (S):

Jeg kan også mange eksempler på, at alting ikke er godt i det offent-lige. Det skal jo bare ikke være en undskyldning for, at vi ikke gør vores til at sikre, at kvaliteten i patientbehandlingen bliver god, også på private hospitaler.

Hvis regeringen ikke mener, at kvaliteten er god nok i det offentlige, er det da interessant, at man kun laver et lovforslag, der gælder for det private. Så burde man måske gribe opgaven helt, helt anderledes an, for så må det jo betyde, at Venstres ordfører heller ikke mener, at den danske kvalitetsmodel måske er god nok.

Så jeg synes måske, at argumenterne går lidt i ring her. Jeg synes, at det vigtige er, at efter mange, mange års debat med denne regering har man endelig fundet ud af, at det, oppositionen har sagt gennem en række år, måske var en meget god idé at gøre til lovgivning, nemlig at have et proaktivt tilsyn. Og nu vil vi gå ned i detaljen og se, om det så også bliver godt nok efter vores mening, før vi endelig vil give vores støtte, eller hvad vi nu gør, til det her lovforslag. Det er vel rimeligt nok?

Kl. 13:58

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Fru Vivi Kier for en kort bemærkning.

Kl. 13:59

Vivi Kier (KF):

Tak. Jeg synes, det er helt fair, at man, når der fremsættes lovforslag, kan have nogle uddybende spørgsmål, altså at man godt lige vil være sikker på, hvordan noget hænger sammen. Men jeg synes nu også, at ordførers tale har præg af meget negativitet i forhold til det private tilbud, og det lød, som om det eneste, man nu gør, er at lave sådan en registrering af og et tilsyn med de private.

Jeg vil bare have ordføreren til at bekræfte, at det jo ikke udelukker, at vi fortsætter arbejdet med den danske kvalitetsmodel, og at vi fortsætter arbejdet med kliniske retningslinjer.

Kl. 13:59

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Ordføreren.

Kl. 13:59

Sophie Hæstorp Andersen (S):

Det her lovforslag udelukker bestemt ikke, at man udvikler den danske kvalitetsmodel yderligere; det tror jeg at vi er meget enige om. Både i det offentlige og det private regi og også hos de almenpraktiserende læger, der jo heller ikke er omfattet af det her lovforslag, tror jeg at det er meget vigtigt at man arbejder videre med den danske kvalitetsmodel. Og noget af det, den har fokus på, og som det her tilsyn i hvert fald ikke vil have fokus på, er jo netop den kliniske kvalitet i form af retningslinjer for, hvad der er god behandling.

I nogle af de samråd, vi har haft, om bl.a. klinisk mammografi har det været meget påfaldende, at der ligger kliniske retningslinjer for, hvordan man laver en ordentlig og god klinisk mammografi for at finde ud af, om en kvinde måske har brystkræft, og alligevel er de her retningslinjer i en lang række tilfælde ikke blevet fulgt. Det har jo så gjort, at vi har sagt, at vi i mange tilfælde synes, at de kliniske retningslinjer – når de findes – burde være obligatoriske.

Der er det jo i det her lovforslag sådan, at man slet ikke vil kigge på retningslinjerne, og man vil heller ikke bruge dem som målestok for, om behandlingen er god. Så det kunne jo godt være et eksempel på, at man måske her i udvalgsarbejdet også lige bør kigge lidt nærmere på, hvad tilsynet skulle omhandle.

Men jeg vil gerne understrege, at vi er meget positivt indstillet over for intentionerne i lovforslaget. Vi vil gerne ned i detaljen i udvalgsarbejdet. Vi synes ikke, at alt privat er dårligt, men vi påpeger, at der har været nogle sager, hvor kvaliteten ikke var god nok – det har der også været inden for det offentlige – og nu står vi altså og diskuterer, hvordan vi skal sikre kvaliteten på de private hospitaler og klinikker.

Kl. 14:01

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Fru Vivi Kier.

Kl. 14:01

Vivi Kier (KF):

Det glæder mig, at ordføreren trods alt synes, at det private tilbud også er med til at give nogle gode tilbud. Og så kan jeg høre, at ordføreren ligesom synes, at vi med det her forslag skal give en garanti for, at der aldrig sker fejl ude i det private tilbud.

Det er jo sådan at tage store ord i sin mund, for igen må jeg sige, at jeg jo også kender til adskillige eksempler – desværre – på fejlbehandling i det offentlige regi. Jeg tror ikke, at der er nogen, der har til hensigt at lave fejlbehandlinger. Alle gør jo selvfølgelig deres bedste, men hvor der er mennesker, kan der også ske fejl. Så at give en garanti, fordi vi nu laver et tilsyn, er jo ret store ord at tage i sin mund, for den garanti kan vi jo end ikke give i det offentlige tilbud i dag.

Kl. 14:02

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Ordføreren.

Kl. 14:02

Sophie Hæstorp Andersen (S):

Man kan høre, at man åbenbart skal bruge ordet garanti med omhu. Jeg kunne forstå, at ministeren ikke har noget problem med at udstede en ny diagnosegaranti, og det er jo også et godt socialdemokratisk forslag. Så måske skal vi passe på det der med med det samme at nedgradere ordet garanti.

Ingen har til hensigt at skade andre patienter, bliver der sagt. Det tror jeg sådan set er rigtigt nok, men konsekvensen ude på nogle private klinikker og hospitaler har altså bare været, at man nogle gange har skelet mere til pengepungen end til ønsket om ikke at ville skade patienterne. Det må vi bare konstatere. Der har bare ikke alle steder været styr på hygiejnen. Der har bare ikke alle steder været fuldstændig styr på, hvilke procedurer man fulgte, og hvornår man sendte patienterne hjem – fordi der skulle opnås en indtjening, eller fordi klinikken skulle lukke ned, fordi arbejdstiden var slut.

Når man er så interesseret i at tjene penge på patienter, at man i nogle tilfælde har været villig til at sætte patientsikkerheden over styr – vidende eller uvidende – så er spørgsmålet bare, om det, at der nu kommer et proaktivt tilsyn hvert tredje år, er med til at vende den udvikling eller ej. Det synes jeg at vi skal kigge på i udvalgsarbejdet. Jeg er personligt lidt i tvivl om det.

Men det betyder jo ikke, at det ikke er, som jeg siger, nemlig at jeg tror, at brancheforeningen for privathospitalerne er meget glad for, at der sker noget på det her område. De har jo også selv været ude at sige, at de gerne vil være med til at bidrage til at betale patienterstatninger her nu i de kommende år. Det har regeringen jo heller ikke villet være med til i mange år. Jeg tror, at de er meget interesseret i, at der også bliver luget ud i de enkelte brodne kar, der har været, og som jo et eller andet sted også har været med til at ødelægge imaget for de andre.

Kl. 14:03

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak for det. Der er ikke flere korte bemærkninger. Fru Liselott Blixt som ordfører for Dansk Folkeparti.

Kl. 14:04

(Ordfører)

Liselott Blixt (DF):

Jamen jeg kan da kun rose, at vi får et lovforslag, og at man er kommet så hurtigt i gang, efter at der har været en del kritik i medierne. Så kan det godt være, at det er smalt og godt kunne ønskes bredere, så man både gik ind og kiggede på det offentlige og på det private, men her har man åbenbart syntes, at vi hurtigt skulle få vedtaget et lovforslag, der kunne kontrollere nogle af de private aktører, som vi har.

Baggrunden for lovforslaget var netop den debat, der kørte om den manglende faglighed i udførsel af mammografiscreeninger, som nogle af de private aktører udførte for regionerne. Der var flere kvinder, som fejlagtigt fik at vide, at de ikke havde nogen ondartet knude i brystet, men senere viste det sig, at den desværre alligevel var ondartet, og sygdommen var så desværre meget længere fremskreden på det tidspunkt.

Det viste sig, at et par af de private aktører ikke helt levede op til de gældende retningslinjer, da de ikke foretog den såkaldte trippeltest, der består af en mammografi, en ultralydsscanning og en biopsi. Det vil sige, at de nøjedes med en ultralydsscanning, og derved opdagede de ikke kræften. Det er noget, det her lovforslag skal rette op på.

Men det viste sig jo også i den her debat, at der var andre problemstillinger i mange andre sager, også ude på de offentlige sygehuse og hos de praktiserende læger, hvor man nogle gange overså en ondartet knude eller mente, at den var godartet.

Med indførelsen af de akutte kræftpakker har vi heldigvis helt klare regler for, hvor hurtigt de afklarende undersøgelser skal indledes, når der er det, man kalder begrundet mistanke om kræft.

Men når lægen formoder, at der er tale om en godartet forandring i brystet, ser det jo helt anderledes ud. Ofte vælger lægen for en sikkerheds skyld at henvise til en såkaldt klinisk mammografi i de tilfælde, hvor han mener at forandringen i brystet er godartet. Det er nemlig en kendsgerning, at der i de her tilfælde er en lille risiko for cancer, men altså ikke nok til, at man kan starte en kræftpakke. Med andre ord kommer patienten ikke videre eller kommer måske til at vente længere tid.

Derfor bør alle patienter, der henvises på grund af kliniske fund, komme til lige hurtigt til de første afklarende undersøgelser. Akut kræft drejer sig om enhver form for mistanke. Derfor var det vigtigt, at vi i kræftplan 3 indførte diagnostiske pakker, som skal sikre, at også patienter med uklare symptomer hurtigt får afklaret deres situation i et sammenhængende forløb. Ingen patienter må blive kassebold mellem egen læge, sygehusafdeling og speciallæger. Mistanken om kræft skal af- eller bekræftes så hurtigt som muligt.

Formålet med det her lovforslag er ved indførelse af en registreringsordning og et proaktivt tilsyn at øge patientsikkerheden på private behandlingssteder væsentligt ved øget fokus på det sundhedsfaglige niveau. Det foreslås derfor at give Sundhedsstyrelsen udvide og forbedrede muligheder for at føre tilsyn med, at lægelig patientbehandling, der udøves på private sygehuse, klinikker m.v., lever op til de gældende standarder.

Men det er også vigtigt at fastslå, at ansvaret ligger hos regionerne og hos lægerne, og der skal ikke være nogen forskel på, om man køber mammografi på et offentligt sygehus eller på et privat sted. Regionerne har nøjagtig det samme ansvar for kvaliteten, både når de indgår aftaler med de private klinikker, og når de forhandler overenskomster, men også i forbindelse med den løbende styring, hvor der skal foretages opfølgning på, om indgåede aftaler og overenskomster overholdes.

Jeg glæder mig også til andenbehandlingen af forslaget, hvor vi måske også kan gå ind og se på, hvordan vi sørger for, at vi holder

både de private og de offentlige sygehuse op på det her, for det er nemlig ikke kun noget, der sker på det private marked.

Jeg har stillet ministeren spørgsmål om, hvordan vi kan få tilsyn på det offentlige. Det ligger i det offentlige regi – men er det så også godt nok? Jeg kender også til eksempler i dag, hvor der er kvinder, der ligger på et offentligt sygehus uden at få en forklaring på, hvad der skal ske, uden en diagnose, uden at der er en, der tager ansvar. Der er mange ting, som vi bør kunne gøre bedre. Det er det, vi prøver med kræftpakkerne, men lad os få en andenbehandling af forslaget, hvor vi også kan se på, om vi kan udvide og gøre det bedre, og om vi, som Socialdemokraterne var inde på, kan få at vide, om der er tale om anmeldte eller uanmeldte tilsyn, så vi sørger for, at vi får orden på de problemstillinger, der har været. Tak.

Kl. 14:08

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Hr. Jonas Dahl som ordfører for SF.

Kl. 14:08

(Ordfører)

Jonas Dahl (SF):

Lovforslaget er en konsekvens af en række sager, som også andre ordførere tidligere i dag har nævnt, om mammografiscreening på private klinikker, hvor brystkræft hos patienter fejlagtigt ikke blev fundet, men det er også et resultat af den kritik, der har været fra rigsrevisors side nu igennem flere år, og derfor er det i og for sig positivt, at ministeren nu faktisk lægger et forslag på bordet. Det tilsyn, som sundhedsvæsenet er underlagt i dag, er et reaktivt system, og det vil sige, at man først kontrollerer efterfølgende. Det er først, når man får en klar melding om, at noget er gået galt, at man rent faktisk fra myndighedernes side er ude at opsøge den enkelte institution eller det enkelte sygehus. Det nye forslag lægger i stedet op til et såkaldt proaktivt tilsyn, hvor klinikker og praksis med faste mellemrum kontrolleres. Ud over om de efterlever regler for patientinformation og journalføring, vil det også blive kontrolleret, om de efterlever instrukser, hvis der findes nogle på dette område. Så vidt så godt.

Jeg tror ikke, der er nogen, der kan være uenige i, at alle sygehuse og praksis skal have orden i tingene og også tilbyde den bedst mulige behandling, uagtet om det er i det private eller i det offentlige, men omvendt må man måske også sige, at det, der er det helt store problem, og det, der vel også er sagens kerne i det her, jo er spørgsmålet, om de læger, som i sidste ende står med ansvaret for patienterne, har adgang til de tilstrækkelige og nødvendige kliniske retningslinjer. Og er lægerne ikke i stand til at støtte sig til disse kliniske retningslinjer, må man, som også Lægeforeningens formand, Mads Koch Hansen, var ude med, sige, om ikke det er her, nældens rod skal findes, og om det ikke også er her, vi skal sætte ind.

Fra SF's side vil vi sige, at vi synes, der er mange positive ting i det her lovforslag, men der er altså også en række ting, vi skal have rettet op på.

Forslaget er absolut en forbedring, og derfor støtter vi også som udgangspunkt forslaget, men det er også vigtigt, at vi får kigget bag om og får set på, om ikke også andre grupper skulle med. Jeg var inde på det tidligere i dag også i forhold til de læger, som falder ind under det, man kalder 3-timers-praksis, altså læger, som i dag er ansat på et offentligt sygehus, men udfører operationer på et privat sygehus, altså om ikke også der er et behov for et tilsyn i en eller anden form her. En lang række af høringsvarene peger også på, at almen praksis måske også skulle inddrages i en eller anden form for tilsyn. Bliver det for omfangsrigt? Ja, det skriver ministeriet i det kommenterede høringssvar, men spørgsmålet er vel også, om vi kan holde til sager, hvor den sundhedsmæssige tilstand for borgerne bliver usikker, for så har vi også som politikere et ansvar for at sikre os, at det tilsyn, vi rent faktisk lægger på bordet, også løfter en tilstrækkelig indsats.

Et andet eksempel, som jeg også vil tillade mig at drage frem i dag, er fra marts 2010, hvor Sundhedsstyrelsens egen chef for tilsyn sådan set var ude at sige, at styrelsen nedprioriterede tilsynet med markedsføring, altså markedsføring fra private sygehuse og klinikker, således at en række private klinikker ikke på deres hjemmesider skrev noget som helst om de risici, der var ved diverse operationer. Det er måske også et af de områder, vi bliver nødt til at se på, når vi nu skal viderebehandle lovforslaget. Vi har behov for at have en sikkerhed for ikke bare den behandling, der udføres, men også for de oplysninger, som tilgår patienten forud for operationen, altså at det er i orden og i overensstemmelse med de gældende retningslinjer.

Så hvis jeg skal pege på tre nødvendige ting, som vi gerne vil have behandlet i den videre behandling af lovforslaget, og som vi gerne vil have ministeren til at forholde sig til, er det bl.a. markedsføringen: Hvad er baggrunden for, at vi ikke kigger på den del netop nu, når vi nu åbner et sagskompleks, som er så vidtrækkende i forhold til proaktive tilsyn, som vi fra SF's side er positivt indstillet over for? Det er nemlig vigtigt, at vi åbner helt op for posen.

Det andet spørgsmål, der må rejse sig, er, om 3-timers-praksis og almen praksis ikke også bør inkluderes i lovforslaget. Men ikke mindst synes jeg, man må spørge sig selv, om der har været en tilstrækkelig høringsfrist i det her lovforslag. Jeg bed specielt mærke i, at Lægeforeningen jo faktisk skrev, at der var indkaldt til møde i ministeriet om lovforslaget, samme dag som man skulle aflevere hørings svar om eftermiddagen. Det er ikke en hensigtsmæssig lovproces, at vi haster et lovforslag igennem uden at have sikret os, at de relevante parter er blevet hørt i tilstrækkelig grad, og derfor vil jeg også blot opfordre ministeren til, at vi får en grundig gennemgang af lovforslaget og måske også får de relevante fagpersoner kaldt i deputation eller involveret i en eventuel teknisk gennemgang af lovforslaget, således at vi sikrer os, at alle sten er vendt.

Jeg tror, som den socialdemokratiske ordfører også var inde på, at alle partier i Folketinget i fællesskab har en politisk interesse i at sikre, at vi rent faktisk nu får en vis kontrol med de privathospitaler, som i årevis har haft en meget, meget lemfældig omgang med det offentlige kontrol, og det er på tide, at skeen kommer over i den anden hånd, og at vi også går et spadestik dybere.

Kl. 14:13

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Fru Vivi Kier som ordfører for Det Konservative Folkeparti.

Kl. 14:14

(Ordfører)

Vivi Kier (KF):

Desværre oplever vi indimellem tragiske tilfælde, hvor den eksisterende lovgivning ikke slår til. Vi har set det med en række private sundhedstilbud med mammografi, hvor fagligheden ikke slog til og resultatet var en række triste tilfælde af uopdaget brystkræft. Det glædelige midt i det triste er så, at ministeren har reageret rigtig hurtigt, og derfor står vi nu i dag med et lovforslag, som skal sikre, at alle private behandlingssteder registreres, og at der føres et såvel proaktivt som et mere tematiseret tilsyn med en række private klinikker og sygehuse, som tilsammen skal øge patientsikkerheden.

Er det her lovforslag om en tilsynsmodel så den rigtige vej at gå, og medfører den her tilsynsmodel en øget patientsikkerhed? Ja, det ved vi jo ikke. Men vi kender til tilsynet med kosmetiske klinikker, og der må vi sige at det har virket efter hensigten, og derfor finder jeg det også godt og vigtigt, at der i lovforslaget er indlagt et forslag om en evaluering efter 3 år.

Det er et ønske, der er fremkommet i forbindelse med hørings svarene, og som jeg synes det er vigtigt kommer med i lovgivningen. For ud over det her lovforslag fortsætter arbejdet med kliniske retningslinjer gældende for både de private og offentlige sundhedstil-

bud jo også, ligesom arbejdet med udviklingen af den danske kvalitetsmodel fortsætter, og det her er alt sammen forskellige indsatsområder, der skal øge patientsikkerheden.

Jeg vil følge forslaget og evalueringen om 3 år. Her vil jeg også kigge på de ønsker, der har været fremsat i hørings svarene. Skulle almen praksis også med? Jamen lad os se på det om 3 år, når vi har set, hvordan den her lov kommer til at virke.

Så alt i alt kan vi fra konservativ side tilslutte os det her forslag og vil følge det nøje.

Kl. 14:16

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Fru Lone Dybkjær som ordfører for Det Radikale Venstre.

Kl. 14:16

(Ordfører)

Lone Dybkjær (RV):

Det Radikale Venstre er overvejende positiv over for lovforslaget, også fordi det kan være svært at sige nej til det. Det undrer mig, at netop denne minister, som sidder i salen nu, er den, der så direkte skriver, at det her er baseret på enkeltsagslovgivning. Det står jo her i bemærkningerne, som er fremsendt, altså i ministerens tale, at den konkrete anledning har været manglende fund af brystkræft ved mammografi. Det er jo sådan set forfærdeligt, men det, der sker her, er jo, hvad jeg vil kalde enkeltsagslovgivning. Derfor kan man spørge, om det er klogt, eller om man måske skulle kigge nærmere på, om der var andre metoder end lige præcis at lave et ekstra lovfor-

slag. Nu siger jeg det netop til den her regering, som bryster sig af, at man vil afskaffe bureaukratiet. Jeg skal slet ikke gentage alle de taler, der har været, for det tillader min taletid simpelt hen slet ikke, men jeg vil bare spørge ministeren, om ikke han også er faldet for det her med enkeltsagslovgivning – og det kan jeg godt forstå. Brystkræft er og bliver frygteligt, hvis det er der og ikke bliver fundet, ligesom alle andre sygdomme, hvis ikke de bliver fundet, også kan være frygtelige, når de har en dødelig udgang. Alligevel synes jeg, man er nødt til at spørge sig selv, om den her metode er den rigtige.

Jeg har understreget, at vi er overvejende positive, ganske enkelt fordi det kan være svært at sige nej. Og netop fordi ministeren bruger et enkeltsagstilfælde, vil vi jo alle sammen blive slagtet – om ikke andet, så i pressen – hvis vi siger nej til det her, for så går vi altså ind for, at man ikke øger tilsyn og alt muligt andet.

Vi går ind for, at der laves en proaktiv indsats. Vi spørger bare os selv, om det er den rigtige måde at gøre det på, også fordi Lægeforeningen i sit hørings svar skriver – og selv om der har været en kort frist, kan der være nogle hørings svar, der faktisk er udmærkede – at tilsynet ikke skal vurdere, om patientbehandlingen har været den bedst mulige eller lever op til specialiststandard, eventuelt kan kliniske retningslinjer og sådan noget indgå. Og det synes jeg da sådan set er formålet med det hele, nemlig at den kliniske standard er i orden, og at vi faktisk har et specialistniveau hos de mennesker, som påstår, at de er specialister inden for det her område.

Så derfor synes jeg, at vi under udvalgsarbejdet må tage en meget nøje diskussion om det her forslag, i lyset af om det bare er et af regeringens sædvanlige forslag om at øge kontrollen, uden at der i realiteten kommer noget positivt ud af det. For det synes jeg godt man kan sige om det her, og man kan godt have en mistanke.

Jeg synes også godt, at man kan have en mistanke om det, når man i øvrigt ser på, hvad regeringen har lavet af kontrolforanstaltninger. Hver evig eneste gang man opdager et eller andet, man ikke er tilfreds med, så laver man en øget kontrol, men det er jo faktisk ikke sikkert, at man får et bedre resultat. Med mit gamle kendskab til ministeren vil jeg sige, at det er lidt skuffende, at netop ministeren oven i købet også selv argumenterer for en enkeltsagslovgivning.

Nå, men som sagt er vi overordnet positive over for det, men jeg synes, vi skal tage en rimelig grundig udvalgsbehandling. Og så synes jeg også, at det ville være rart, hvis regeringen bare lejlighedsvis levede op til sine løfter om at lave en ordentlig høringsfrist. Det bliver meget ved retorikken og meget lidt ved praksis, og her har der igen været en alt for kort høringsfrist. Det kan jo ikke nytte noget, at man mener, at man vil have kvalificerede svar, hvis ikke man giver folk tid til at give de der svar. Igen synes jeg man har forsynet sig.

Men overordnet set synes vi, det er svært at sige nej til – det er mere det. Men vi vil dog under udvalgsarbejdet godt tillade os at få nærmere uddybet, om det nu også er den fornuftige måde, vi griber det an på, og her kunne vi måske så også tage en dialog med Lægeforeningen eller andre, som kunne have relevante bidrag.

Kl. 14:20

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Hr. Per Clausen som ordfører for Enhedslisten.

Kl. 14:20

(Ordfører)

Per Clausen (EL):

Nu kunne det jo være fristende at indtage det ledige standpunkt, at vi ikke kan støtte det her lovforslag, selv om vi synes, det er et rigtig godt lovforslag, men det vil jeg ikke indtage.

Jeg vil sige, at Enhedslisten gerne vil støtte det lovforslag, der ligger her. Man kan selvfølgelig godt sige, at det er enkeltsagslovgivning, som fru Lone Dybkjær var inde på, men det er dog en enkeltsagslovgivning, hvor man så forsøger at løse et generelt problem, som formodentlig eksisterer, nemlig at der er problemer med kvaliteten i det private sygehusvæsen. Her har man valgt en anden vej, end da man for nogle år siden løste de problemer, der var opstået inden for de kosmetiske behandlinger, hvor man valgte at opfatte det på den måde, at det var noget, der kunne isoleres til det ene behandlingsområde, og derfor lavede man så et særligt regelsæt for det område, et regelsæt, der er så nidkært, at det i sig selv er en begrundelse for, at man ikke underlægger de kosmetiske behandlinger samme system som det, der foreslås her.

Så jeg tror i virkeligheden, at det – hvis man skal være ærlig – er, fordi der eksisterer et generelt problem, som man forsøger at løfte, men det er rigtigt, at det selvfølgelig ville have vundet i kvalitet, hvis der havde været tid til en længere høringsfrist og en længere debat, inden lovforslaget blev fremlagt, fordi det måske kunne have, om jeg så må sige, løftet bevisbyrden på det område bedre.

Enhedslisten er grundlæggende enig i, at man skal indføre et kontrolsystem i stil med det, der er beskrevet i lovforslaget. Det er vi sådan set også lidt nødt til at mene, for det har vi selv foreslået ad flere omgange, og derfor bør vi nok holde fast i, at det er en god idé. Så kan man diskutere – og det vil vi også gerne medvirke til at diskutere i udvalget – om det med den 3-årige turnus er den rette metode, og om de områder, man tager med, og dem, man ikke tager med, er rigtigt valgt. Jeg synes for så vidt, at der er argumenteret for, at der er nogle områder, man ikke har taget med, hvor argumentationen i hvert fald godt kan, synes jeg, siges at være rimelig velfunderet, og derfor er vi nok indstillet på at acceptere den afgrænsning, der er i dag, særlig fordi der er tale om, at man har en 3-årig forsøgsperiode, hvor man kan gå ind i sagen efterfølgende.

Vi deler sådan set opfattelsen af, at man har et særligt problem med markedsføring af sundhedsydelser, hvor man jo undgår at omtale risici. Vi kan også dagligt i tv se, hvordan en patient kan blive fuldstændig klartseende ved at gennemgå en 10-minutters operation, og hvor vi kan sige, at man ikke er så omhyggelig med at fortælle om de bivirkninger, der kan være, og man er heller ikke så omhyggelig med at fortælle, at man heller ikke rammer helt præcist, sådan at det der med at se alting uden briller efterfølgende måske ikke er helt sikkert. Så det er helt klart, mener jeg, nogle problemer omkring

markedsføring, som vi gerne vil medvirke til også at tage op i forhold til diskussionen af det her lovforslag, men i øvrigt også tage op mere generelt, hvis mulighederne viser sig bedre på den måde.

Så vil jeg sige, at hvis man tager den konkrete sag, som det her jo er en udløber af, er der det spændende ved det, at da det her med de dårlige mammografiundersøgelser kom frem i offentligheden, var der sådan set ingen tvivl i ministerens sind: Dette var regionernes ansvar, og så var det lægernes ansvar, og man skulle lede længe for at høre, at det også skulle være Sundhedsstyrelsens endsige ministerens ansvar. Derfor er det jo, synes jeg, en lille smule befriende i bemærkningerne til det her lovforslag at læse, at ministeren nu må erkende, at faktisk havde og har regionerne ikke de retslige muligheder for at gennemføre et effektivt tilsyn. Man har andre tiltag, man kan gennemføre, det er rigtigt, men det at gennemføre et tilsyn i stil med det her har og havde regionerne ingen mulighed for, og når ministeren nu mener, at det er nødvendigt med et sådant tilsyn for at sikre den fornødne kvalitet i behandlingerne på de private hospitaler, er det vel også en erkendelse af, at det forsøg på meget ensidigt at sige, at det var regionernes ansvar, at der var et problem, ikke var rigtigt, for hvis der ikke havde været et problem i forhold til tilsynet, hvis der ikke havde været et problem i forhold til Sundhedsstyrelsens måde at løfte opgaven på indtil nu, altså hvis der ikke havde været et problem i de regler, som regeringen og ministeren selv har været med til at fastlægge, var man vel ikke kommet med et lovforslag, hvor man laver ting om.

Så derfor opfatter jeg det på den måde, at det er udtryk for, at man hos ministeren og i Sundhedsministeriet har accepteret og anerkendt, at her var en problemstilling, der krævede ændrede regler, og derfor gennemfører man dem. At man så benytter lejligheden til at gennemføre dem som generelle ændringer af lovgivningen, opfatter jeg på den måde, at man i virkeligheden også har accepteret den kritik og de synspunkter, der ofte er blevet fremført i de tidligere år, om, at der var brug for en skærpet opmærksomhed omkring kvaliteten på de private sygehuse. Og at den erkendelse har bredt sig ind i regeringen, ind i sundhedsministeren og ind i Sundhedsministeriet, skal jeg bare takke for og derfor gentage, at Enhedslisten vil indgå positivt i behandlingen af det her lovforslag.

Kl. 14:25

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Hr. Villum Christensen som ordfører for Liberal Alliance.

Kl. 14:25

(Ordfører)

Villum Christensen (LA):

Enkeltsagslovgivning eller ej – Liberal Alliance anser det trods alt for særdeles indlysende, at Sundhedsstyrelsen har et konkret kendskab til de behandlingssteder, som tilsynet skal rettes imod, hvad man tilsyneladende ikke rigtig har i dag. Jeg tror, det kommer bag på mange, at vi ikke i det her meget transparente samfund aner, hvor mange klinikker vi har, hvor de ligger, og hvad de laver, ud over hvad der sådan fremgår af telefonbogen og andre steder.

På så vitalt et område som det, vi har med at gøre her, anser vi det også for naturligt, at tilsynet bliver proaktivt, og at man ikke venter, indtil der skulle komme klager eller andre reaktioner på fejl. Tilsynet kan imidlertid også blive meget omfattende, og med både de tilbagevendende tilsyn, de tematiserede tilsyn og arbejdet med akkreditering af klinikker i sygehuse under den danske kvalitetsmodel kan det selvfølgelig blive forholdsvis omfattende, men på lige det her område tror jeg at det er meget vigtigt. Jeg skal ikke gentage de mange eksempler, der er kommet frem her, men vi synes, at der i det her lovforslag er fremlagt nogle gode argumenter for indsatsen, og vi bifalder, at ministeren faktisk ret hurtigt har taget hånd om at ændre retstilstanden på området, hvilket der er behov for.

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Indenrigs- og sundhedsministeren.

Kl. 14:27

Kl. 14:27

Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):

Tak for en meget god modtagelse, som jeg håber også vil føre til et bredt flertal, når vi når frem til tredjebehandlingen.

Der har, som det har været nævnt flere gange, været enkeltsager, hvor borgere har fået falsk tryghed ved undersøgelsesresultater, der viste sig ikke at holde, og det er derfor, at forslaget kommer nu, men jeg synes, at hr. Per Clausen havde en god formulering, da han sagde, at det jo så er en enkeltsagslovgivning, der løser et generelt problem, som har været der, og det er også mit svar til fru Lone Dybkjær. Man kan sige, at forslaget er et resultat af både en årsag og en anledning.

Årsagen er det problem, der har været der hele tiden, nemlig at hverken regionerne eller Sundhedsstyrelsen har haft mulighed for at foretage proaktivt tilsyn. Nogle tror, f.eks. Danske Patienter, at hvis de private klinikker har en aftale med regionerne, har regionerne dermed ret til at foretage et proaktivt tilsyn. Det er forkert. Det har regionerne faktisk ikke. Det er jo det, der for mig slog hovedet på sømmet, fordi så måtte man jo erkende, at der er en tilstand, som er svær at forsvare, især når der faktisk er eksempler på, at tingene ikke har været helt, som de skulle være.

Det proaktive tilsyn består i et tilbagevendende tilsyn hvert tredje år. Derudover kan Sundhedsstyrelsen foretage yderligere tilsyn, hvis der er grund til det. Så det minder altså lidt om det tidligere forslag på beskæftigelsesområdet, hvor det også var et led i modellen, at hvis man har orden i tingene, får man ikke så mange besøg, som hvis der kan være tvivl om det. Det hele forudsætter naturligvis, at de private klinikker og sygehuse er registreret, og det hele koster jo også lidt, og derfor skal der opkræves et gebyr.

Jeg kan i den forbindelse fortælle, at Sundhedsstyrelsen faktisk har positive erfaringer med proaktive tilsyn i forhold til kosmetiske behandlingssteder og i forhold til plejehjem. Erfaringerne herfra viser, at et grundigt forarbejde med de faglige miljøer inden for de forskellige lægelige specialer ikke alene øger patientsikkerheden, men også medvirker til, at tilsynene accepteres bredt på klinikkerne. Ved tilsynene vil Sundhedsstyrelsen få mulighed for at agere lokalt og proaktivt i forebyggende øjemed og i dialog med sundhedspersoner, og det er det spor, vi også følger her.

Man kan så sige, som også hr. Jonas Dahl var inde på, at man jo har den danske kvalitetsmodel, og jeg tror også, at fru Sophie Hæstorp Andersen nævnte den. Jeg vil gerne understrege og slå fast med syvtommersøm, at det ene altså ikke udelukker det andet, og når hr. Jonas Dahl også nævner kliniske retningslinjer som et redskab, vil jeg sige det samme: Det ene udelukker ikke det andet. Der arbejdes videre på fuld kraft med den danske kvalitetsmodel, og i de faglige selskaber pågår der et arbejde med at udarbejde kliniske retningslinjer med henblik på at fremme kvaliteten af sundhedsydelser i både privat og offentligt regi, og det skal selvfølgelig fortsætte.

Man kan så stille spørgsmålet, om ikke også man skulle have et tilsvarende tilsyn på de privatpraktiserende lægers klinikker. Det er at føre det meget vidt, og jeg er glad for, at et flertal af ordførerne også synes, at det ville være lige rigeligt at gå så langt, og det vil jeg meget gerne give en god forklaring på til udvalget, hvis det ønskes. Der er jo altså et meget stort antal behandlingssteder, når det gælder almen praksis, og så er der også det ved det, at den lægelige patientbehandling i almen praksis erfaringsmæssigt ikke rummer de samme patientsikkerhedsmæssige risici som det, vi behandler her.

Hvad angår private sygehuse og klinikker, der altovervejende udfører arbejde efter overenskomst med regionerne, har jeg, som jeg startede med, lagt vægt på, at regionerne faktisk ikke i lovgivningen

har hjemmel til at føre tilsyn med deres samarbejdspartnere. Det er et meget vigtigt punkt for mig.

Kl. 14:33

Som debatten også har vist i dag, skal der i forbindelse med etableringen af en ordning som den foreslåede træffes en række valg, og de valg har jeg selvfølgelig truffet ud fra den rådgivning, jeg har fået fra Sundhedsstyrelsen. Der har været ytret ønske om, at vi i ministeriet eller i udvalget skulle have en dialog med bl.a. Sundhedsstyrelsen om forslaget, og det vil jeg bestemt ikke modsætte mig.

Jeg lægger også meget vægt på, at vi om 3 år, når det proaktive tilsyn har været udøvet over for alle de inddragede klinikker og praksis, så skal evaluere, for hvis det viser sig, at man i løbet af 3 år ikke har fanget noget som helst, skal man da overveje, om den ordning skal fortsætte.

Så konklusionen er: Tak for en positiv modtagelse. Den tvivl, der har været nævnt af bl.a. fru Lone Dybkjær, kan jeg godt selv deltage i, i hvert fald i hendes modvilje mod at føre enkeltsagslovgivning, men det fik mig jo så til at understrege, at det altså er enkeltsager, der har været anledningen og ikke årsagen til lovforslaget – ret skal jo være ret.

Kl. 14:34

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ministeren.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet, og så er forhandlingen derved sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Sundhedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

11) Forespørgsel nr. F 24:

Forespørgsel til finansministeren:

Vil ministeren redegøre for, hvordan han vil sikre Danmarks mulighed for at føre en selvstændig økonomisk politik, hvis forbundskansler Merkels planer om total EU-kontrol med medlemslandenes økonomiske politik går igennem, og om han er enig i, at Danmark i så tilfælde må stå uden for denne stramme EU-styring af økonomien som en naturlig konsekvens af, at vi står uden for euroen?

Af Per Clausen (EL), Line Barfod (EL), Johanne Schmidt-Nielsen (EL) og Frank Aaen (EL).

(Anmeldelse 08.02.2011. Fremme 10.02.2011. Eventuel afstemning udsættes til torsdag den 28. april 2011).

Kl. 14:35

Begrundelse

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Jeg gør opmærksom på, at afstemning om eventuelle forslag til vedtagelse udsættes til torsdag den 28. april 2011.

Hr. Per Clausen som ordfører for forespørgerne for begrundelse af forespørgslen.

Kl. 14:35

(Ordfører for forespørgerne)

Per Clausen (EL):

Der skal nok være dem, der mener, at det her emne har været taget op i Folketingssalen tidligere, også i det her folketingsår, og i så fald husker de rigtigt. Det har været taget op tidligere.

Jeg synes, og vi i Enhedslisten synes imidlertid, at med den udvikling, vi har haft i EU det sidste års tid med ændringer i stabilitets- og vækstpagten, indførelse af det såkaldte europæiske semester, nye muligheder for EU-indgreb over for makroøkonomiske balancer samt Danmarks deltagelse i europluspagten, er der kommet en række yderligere begrænsninger i Danmarks mulighed for at føre en selvstændig økonomisk politik. Og det synes vi faktisk godt kunne trænge til endnu en debat her i Folketingssalen, hvor vi måske også prøver på at inddrage de forskellige elementer.

For der sker ofte det, når vi diskuterer det ene element, at så henvises der til, at det jo ikke er på grund af europluspagten, at vi skal lave en budgetlov – det kunne finansministeren f.eks. sige, ud over at det skyldes, at finansministeren gerne vil have sådan en. Nej, det skyldes også, at det faktisk står i nogle af de ændringer, der sker i forbindelse med stabilitets- og vækstpagten, nemlig at man bør have en sådan.

Der tror jeg måske, at det kunne være meget godt, hvis vi i hvert fald i dag kunne bevæge os lidt på tværs af den lange række forskellige beslutninger, som alle sammen er udtryk for forsøg på at sikre, at der kommer mere EU-styring af den økonomiske politik, der skal føres i EU-landene, herunder i Danmark.

Ud over at vi i Enhedslisten mener, at det er dybt problematisk, at man betræder den vej, hvor man langsomt, men sikkert giver afkald på de rettigheder, som var en væsentlig årsag til, at den danske befolkning i flere omgange har forkastet at underordne sig euroen, betyder det selvfølgelig også noget særligt for Enhedslisten, at den økonomiske politik, man binder sig til at føre gennem det her stadig tættere og snævrere EU-samarbejde på det her område, er en politik, som er i nøjagtig forlængelse af den efter vores opfattelse fuldstændig forkerte politik, som den nuværende regering har ført og i øvrigt i de her dage søger at opnå tilslutning i det danske Folketing til at føre.

Efter vores opfattelse er den tanke, at vi får et andet politisk flertal i Folketinget og får mulighed for at føre en anden økonomisk politik i Danmark, men at konsekvensen så bliver, at der fra EU's side bliver lagt os meget, meget store hindringer i vejen på grund af de aftaler, der er indgået i det sidste års tid, næsten ikke til at bære. Så det er baggrunden for, at vi har taget den her debat op i dag.

Kl. 14:38

Besvarelse

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren for forespørgerne for begrundelsen. Så er det finansministeren til besvarelse af forespørgslen.

Kl. 14:38

Finansministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Der blev på Det Europæiske Råds møde den 24. og 25. marts i år indgået en aftale blandt EU's stats- og regeringschefer om en række initiativer vedrørende samarbejdet om den økonomiske politik. Initiativerne udgør dels en samlet respons på den aktuelle offentlige gældskrise i EU, dels en fælles ramme med spilleregler for håndtering af de store udfordringer, som alle EU-lande står over for. Det gælder de seks lovgivningsforslag om styrket økonomisk samarbejde, herunder styrkelsen af stabilitets- og vækstpagten, indførelsen af et nyt samarbejde om at adressere makroøkonomiske ubalancer og et nyt direktiv om nationale finanspolitiske rammer. Der blev også opnået enighed om konkurrenceevnepagten og indretningen af eurolandenes permanente stabilitetsmekanisme, den såkaldte ESM. De enkelte forslag vil i varierende omfang skulle forhandles eller drøftes med Europa-Parlamentet.

Tiltagene er resultatet af et års intensivt arbejde og bygger videre på beslutningen fra 2010 om det europæiske semester, der udgør en

ny ramme for samarbejdsprocesserne og en bedre tilrettelæggelse af EU-drøftelserne om den økonomiske politik. Der er tale om en balanceret pakke af tiltag, som tilsammen bedre skal sikre, at EU-landenes økonomier ikke kører af sporet. Samtidig skabes et sikkerhedsnet i de situationer, hvor det alligevel måtte gå galt. Den nye europæiske stabilitetsmekanisme, ESM, vil under stramme økonomisk-politiske betingelser kunne yde assistance til et land i gældskrise – hvor finansiell stabilitet i euroområdet som helhed er truet.

Der er selvfølgelig ikke med disse forslag indført en ny fælles økonomisk politik eller en central kontrol med EU-landenes finanslove eller deres økonomiske politik. Hovedlinjen på tværs af alle disse tiltag er, at det fortsat er de enkelte lande, der bestemmer deres egen økonomiske politik, og det er det enkelte lands eget ansvar at føre en holdbar og ansvarlig økonomisk politik. Det er imidlertid en klar forudsætning for, at Danmark og alle andre, særlig de mindre EU-lande, kan føre en selvstændig og uafhængig økonomisk politik, at man dels har orden i sin egen økonomi, dels at andre lande har orden i deres økonomi. Uden en sund og ansvarlig økonomisk politik risikerer man, at stigende gæld og stigende renter tager magten over den økonomiske politik og reelt begrænser de nationale økonomiske handlemuligheder betydeligt, som det er sket i Grækenland og i andre lande.

Danmarks og de øvrige landes velstand afhænger desuden af, at vores nabolande fører en sund økonomisk politik, fordi vi lever af at eksportere til dem, og deres økonomiske problemer bliver hurtigt vores egne økonomiske problemer. Vi så det under den finansielle krise, hvor problemerne på de finansielle markeder drev det danske korte rentespænd betydeligt op. Det er således i alle landes fælles interesse, at det enkelte land tilrettelægger sin økonomiske politik inden for rammerne af nogle stærkere fælles spilleregler. Dels fordi spillereglerne afspejler sund økonomisk politik, som det er i det enkelte lands egen interesse at føre, dels fordi det er i det enkelte lands egen interesse, at de andre lande fører en sund økonomisk politik inden for rammerne af disse spilleregler. Regeringen støtter derfor fuldt ud den styrkelse af det økonomiske samarbejde, som alle de nævnte initiativer repræsenterer.

Danmark meddelte desuden på Det Europæiske Råd den 24. og 25. marts, at Danmark vil deltage i konkurrenceevnepagten sammen med alle eurolandene og fem andre ikkeeurolande. Konkurrenceevnepagten og det styrkede økonomiske samarbejde respekterer fuldt ud det danske euroforbehold. Det styrkede økonomiske samarbejde og Danmarks deltagelse i konkurrenceevnepagten ændrer ikke ved og gradbøjer ikke Danmarks euroforbehold, som fortsat står fast og kun kan afskaffes ved en folkeafstemning. Arbejdet med at styrke det økonomiske samarbejde skal ses i lyset af, at den økonomiske krise afslørede væsentlige svagheder og mangler i det økonomiske samarbejde i EU. De gældende regler om sunde og holdbare offentlige finanser i stabilitets- og vækstpagten blev ikke efterlevet og håndhævet i tilstrækkelig grad. Vi har også lært, at vi skal fokusere på makroøkonomiske ubalancer, som har vist sig potentielt at kunne true den økonomiske og finansielle stabilitet på linje med usunde offentlige finanser.

Kl. 14:44

I 2010 vedtog man derfor i EU en ny samlet ramme for det styrkede økonomiske samarbejde i EU i form af det europæiske semester. Med det europæiske semester vil man have grundigere drøftelser af EU-landenes økonomiske politik umiddelbart inden vedtagelsen af landenes nationale politik, hvor drøftelserne derfor vil have størst relevans. Under det europæiske semester finder der en samlet drøftelse sted af landenes stabilitets- eller konvergensprogrammer samt deres nationale reformprogrammer under Europa 2020-strategien hvert forår umiddelbart forud for arbejdet med de nationale finanslove for det efterfølgende år. Eventuelle anbefalinger fra EU kan så indgå i overvejelserne vedrørende finanspolitikken på linje

med anbefalingerne fra OECD, fra Det Økonomiske Råd m.fl. Som jeg har sagt mange gange før, er der ikke tale om, at EU skal godkende den danske finanslov, før der fremsættes forslag om den i Folketinget. Finansloven er og bliver en national kompetence, som vil blive vedtaget af Folketinget, sådan som den altid er blevet det.

For så vidt angår reformen af stabilitets- og vækstpagten, er det erkendelsen, at den grundlæggende indeholder de rigtige spilleregler for finanspolitikken, men at man ikke har været tilstrækkelig god til at gennemføre reglerne på nationalt niveau og at håndhæve dem på EU-niveau.

Reformen af stabilitets- og vækstpagten skal for det første styrke incitamenterne til at sikre strukturel balance mellem de offentlige indtægter og udgifter på lang sigt, så der er et råderum til at gøre en indsats for beskæftigelsen under en økonomisk nedgang. For det andet skal landene med en offentlig gæld over 60 pct. af BNP blive bedre til at nedbringe den for at modvirke en uholdbar gældsudvikling. Det er en central lektie fra gældskrisen. For det tredje indføres tidligere og mere gradvise økonomiske sanktioner for eurolandene, og i forbindelse med de kommende flerårige finansielle rammer udmønter vi det sunde og fornuftige princip, at også EU-lande uden for euroen kan miste midler fra EU, hvis de ikke overholder EU's regler. Princippet gælder allerede i dag i Samhørighedsfonden.

Reformen af det økonomiske samarbejde omfatter også et direktiv om nationale budgetmæssige rammer. Det kan være budgetmæssige ordninger, procedurer, regler og institutioner, som ligger til grund for finanspolitikken, og behøver ikke nødvendigvis at være lovgivning. Direktivet stiller bl.a. krav til statistiske og regnskabsmæssige metoder, numeriske finanspolitiske regler som f.eks. budgetregler, der sikrer overholdelse af de fælles EU-regler og landenes mellemfristede budgetmålsætninger, og krav om mellemfristede finanspolitiske planer med en planlægningshorisont på mindst 3 år.

Det har også vist sig nødvendigt med et nyt samarbejde om makroøkonomiske ubalancer. Den økonomiske krise har vist, at en række EU-lande, herunder også lande, der overholdt de grundlæggende finansielle finanspolitiske regler, havde opbygget uholdbare ubalancer i form af overophedede økonomier, konkurrenceevneproblemer, betalingsbalanceunderskud, uholdbar offentlig og privat gældsætning og aktive bobler m.v. Opbygningen af makroøkonomiske ubalancer udløste konkret en negativ økonomisk udvikling i en række EU-lande i form af en kraftig opbremsning i økonomien med en stor stigning i ledigheden, en alvorlig forværring af de offentlige finanser og finansiell ustabilitet til følge. Hensigten med et systematisk samarbejde om makroøkonomiske ubalancer er, at man tidligere i et forløb skal kunne identificere opbygningen af interne og eksterne ubalancer i EU-landene, inden udviklingen bliver uholdbar.

Kl. 14:49

Så er der konkurrenceevnepagten, som vi tidligere har drøftet indgående her i salen. Pagten indebærer ud over de øvrige elementer, jeg har nævnt, og ud over de målsætninger, som landene har sat sig under 2020-strategien, at de deltagende lande på øverste politiske niveau skal vælge at forpligte sig til at gennemføre nationale økonomiske og politiske tiltag og reformer rettet mod at nå fælles overordnede mål.

De overordnede mål for konkurrenceevnepagten er styrket konkurrenceevne, øget beskæftigelse, styrket finanspolitisk holdbarhed og styrket finansiell stabilitet. Landene vælger selv deres forpligtelser. Det være sig enten de tiltag, der fremgår af idékataloget i konkurrenceevnepagten, eller nogle andre tiltag, afhængigt af landenes konkrete udfordringer. Konkurrenceevnepagten og det styrkede økonomiske samarbejde skal ses i sammenhæng. Formålet er ikke at centralisere og ensrette den økonomiske politik i EU-landene, men at forebygge, at enkeltlandes økonomier kører af sporet i et omfang, så det trækker andre lande med sig i en negativ spiral af stigende gæld, stigende renter og høj ledighed.

Konkurrenceevnepagten giver f.eks. netop Danmark større indflydelse på at sikre, at også andre lande fører en sund og ansvarlig økonomisk politik, som også vil være en fordel for Danmark. For Danmarks vedkommende ligger hele det styrkede økonomiske samarbejde og konkurrenceevnepagten desuden i naturlig forlængelse af de prioriteter og den strategi, som regeringen allerede gennem de seneste år har arbejdet efter. Det gælder prioritering af at styrke de offentlige finanser og sikre en langsigtet finanspolitisk holdbarhed i lyset af krisen og de demografiske udfordringer, herunder gennem øget arbejdsudbud og beskæftigelse og et styrket vækstpotentiale.

Regeringens holdning er, at der er skabt et godt resultat i kraft af det stærkere samarbejde og konkurrenceevnepagten, men den store udfordring er nu implementeringen af det reformerede samarbejde og de stærkere spilleregler, ikke mindst når tiderne igen bliver gode. Det enkelte land skal selv inden for de fælles rammer træffe de nødvendige valg og gennemføre sin egen konsoliderings- og reformstrategi, og vi skal alle implementere de henstillinger, som vi har fået, dels for at få styr på den aktuelle gældskrise, dels for at sikre troværdighed om de nye og stærkere spilleregler. Tak.

Kl. 14:52

Forhandling

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til finansministeren. Så er det ordføreren for forespørgerne, hr. Per Clausen fra Enhedslisten.

Kl. 14:52

(Ordfører for forespørgerne)

Per Clausen (EL):

Jeg skal takke finansministeren for hans redegørelse – også fordi den jo understregede nogle af de spændende udfordringer, vi står over for, når vi diskuterer EU-spørgsmål i det danske Folketing.

En af dem er, at vi i Danmark er nødt til at opfinde andre ord og andre begreber for de ting, vi diskuterer, end dem, man bruger ude i Europa. Den konkurrenceevnepagt, som ministeren talte om, vil man jo lede forgæves efter, hvis man går ind på EU's hjemmeside, af den simple grund, at den hedder eurolandene. Jeg ved godt, at eurolandene er et besværligt navn, når man skal bagatellisere det, der sker i Europa i de her år.

Det er jo blevet sagt, at den hedder eurolandene af to grunde. Det hedder den, fordi den bygger oven på de forpligtelser, eurolandene i forvejen har indgået aftale om, altså giver yderligere ansvar og forpligtelse – godt nok primært af politisk karakter, men altså yderligere forpligtelser. Og det andet, som gør, at man kalder det en eurolandepagt, er jo den kendsgerning, at man har åbnet op for, at andre lande end dem, der er med i euroen, kan komme med. Det betyder jo, at disse andre lande end eurolandene, som er gået med, også forpligter sig i samme udstrækning som eurolandene, der altså har forpligtet sig ud over de forpligtelser, man i forvejen har; for det var den første begrundelse for at tale om eurolandepagten.

Den definition af eurolandepagten er jo ikke en, jeg finder på. Det er den, der sådan set fremgår af beslutningsgrundlaget, da man vedtog at lave den. Og så bliver det jo lidt mystisk, når finansministeren vil reducere det til en konkurrenceevnepagt, også fordi den handler om ganske meget andet end konkurrenceevne og i hvert fald er en ganske bestemt opfattelse af, hvordan man forbedrer et lands konkurrenceevne.

Et andet eksempel på, hvordan man jo opfinder nye ord og nye begreber i den danske debat for ligesom at tilpasse EU-debatten til det, man opfatter som spiseligt i en dansk sammenhæng, er, at finansministeren genopfandt det herlige begreb idékatalog. Vi har jo diskuteret det før, og finansministeren har måttet erkende, at ordet idékatalog ikke findes i eurolandepagten. Det, der findes, er en række

politikområder, der skal ses særlig grundigt på, lægges særlig vægt på, og der er sådan set ikke lagt op til, at man bare kan forkaste dem og vælge nogle andre. Jeg ved godt, at man i Danmark har et flertal i Folketinget, der har skrevet en beretning, tror jeg, det var, hvor man skriver, at det bestemmer vi selv i Danmark. Men det er jo sådan, at beslutninger, der træffes i Danmark, om, hvordan vi tolker EU-regler, ikke har større gyldighed end de beslutninger, der træffes i EU. Det er vi da blevet belært om nogle gange. Så pointen er altså igen, at man bruger nogle ord, som ikke rigtig findes, men som passer bedre til den politiske debat.

Det tredje, jeg synes var spændende og interessant i ministerens besvarelse, var, at han sagde, at euroforbeholdet, euroundtagelsen, ikke fraviges, ikke bøjes, og at han så lidt senere sagde, at man nu ville indføre den rigtig gode ordning, at når Danmark nu på grund af vores euroundtagelse ikke kan idømmes bøder, hvis vi overtræder EU-beslutninger på det her område, vil vi fremover heldigvis, på god og demokratisk vis, kunne blive frataget nogle indtægter i samme omfang, som bøder antager for et euroland.

Så kunne jeg godt tænke mig at vide, hvem i Danmark – med undtagelse af det flertal, der støtter EU-politikken i Folketinget – som mener, at der er en stor og afgørende forskel på, om vi taler om bøder eller en modregning i indtægter af præcis det samme beløb. Når jeg lægger lidt vægt på det, er det, fordi jeg har forstået, at man i SF – som jo gentagne gange har understreget, at de har en særlig ære af forbeholdene og derfor selvfølgelig en særlig omhyggelighed med at respektere dem – lægger særlig vægt på det der med, at det, der ikke er sket indtil nu, er, at vi kan idømmes bøder. Men pointen er altså bare, at man samtidig accepterer, at Danmark kan modtage modregninger i indtægter.

Det er rigtigt, at den regel har man haft tidligere. Hvis vi ser på menneskerettighedsreglerne, har der også der været muligheden for at modregne, og her udvider man det så til at gælde hele det økonomiske felt, der jo er blevet ganske omfattende, for hvor man tidligere opererede med, at det handlede om statsregnskabet, det offentlige regnskab, det offentlige underskud, inflation osv., så har man jo nu udvidet det til også at omhandle hele det såkaldt makroøkonomiske felt. Det er jo svært at afvise, at når man snakker om makroøkonomi, så snakker man om pension; så snakker man om efterløn; så snakker man om dagpenge. Det fremgår da også soleklart af de papirer, der ligger i EU, at når man snakker om makroøkonomi, er det de ting, det handler om.

Kl. 14:58

Det er fuldstændig rigtigt, som nogle har sagt, at bare vi sørger for, at lønudviklingen i Danmark bliver holdt nede, så vil ingen i EU blande sig i, om vi klarer det ved overenskomstforhandlinger, eller om vi klarer det ved hjælp af lovindgreb. Det er også rigtigt, at hvordan vi vil sikre, at pensionsalderen følger levealderen opad, og hvordan vi vil sikre, at den økonomiske sektors udvikling begrænses, må vi delvis selv om.

Der er dog en enkelt undtagelse, og det er den meget spændende og interessante diskussion, der jo også foregår nu i forhandlingerne, nemlig forsøget på at få vedtaget en budgetlov. En ting er, at den danske regering politisk har forpligtet sig til at lave en budgetlov, der begrænser den offentlige sektors udvikling i de kommende år, ved at indgå i europuspakten. Det er jo, som skiftende ministre gentagne gange har sagt, kun en politisk forpligtelse. Det er altid lidt betænkeligt, når man møder politikere, der siger, at vi kun er politisk forpligtet til det her, altså at vi ikke er juridisk forpligtet. Måske skulle de partier, der for tiden forhandler med regeringen om at indgå aftaler om den økonomiske politik, tænke over det – hvis der er en forskel på en politisk og en juridisk forpligtelse for en regering. Men det andet er jo, at hvis man kigger på de forslag, der ligger i forhold til stabilitets- og vækstpakten, er de jo også defineret sådan, at man skal have en eller anden form for lovgivning, der kontrollerer

det her. Så det er altså et led i, at EU overtager mere kontrol af den økonomiske politik.

Så er der diskussionen om godkendelsen af finansloven, og det spændende her er jo, at meget af diskussionen foregår ved, at ministeren og andre EU-tilhængere gendriver synspunkter, der ikke fremføres i den offentlige debat. Finansministeren gør meget ud af, at finansloven ikke skal til godkendelse i EU, og finansministeren gør også meget ud af, at vi selv vedtager finansloven. Det er jo rigtigt. Pointen er bare, at inden man overhovedet udarbejder det første udkast til en finanslov, har de økonomiske forudsætninger for denne finanslov været til drøftelse i EU, og der har man også fået nogle klare og utvetydige råd om, hvor man skal bevæge sig hen. Og det betyder altså, at man i EU klogelig nok har indset, at det er nemmere at få indflydelse på et lands finanslov, hvis man sørger for at få indflydelsen sat igennem, inden finanslovsforslaget er fremsat, og at det måske også skaber mindre opstandelse i befolkningerne, end hvis man sådan kommer bagefter og siger: Den her finanslov kan I ikke gennemføre.

Ellers er det jo, synes jeg, fantastisk spændende, at hvad der startede som en finansiel krise, og hvad man i et stykke tid diskuterende skulle løses ved, at man greb ind over for den finansielle sektor, er endt med at blive en diskussion om, hvordan vi skal løse udfordringen ved at give EU mere magt over de enkelte landes økonomiske politik. Det, som startede med at være euroens krise, fordi euroen ikke kan fungere fornuftigt og hensigtsmæssigt, hvis man ikke har en fælles økonomisk politik, og hvis ikke alle lande i euroen bestræber sig på at tilnærme sig det tyske forbillede

– hvis man ikke gør det, kan euroen ikke overleve – det har man så løst på den måde, at man nu siger: Jamen så må vi i gang med at udvikle den her fælles økonomiske politik.

Det spændende er jo så, hvis man kigger ud over Europa og ser på, hvad konsekvenserne af indholdet i den politik er for nuværende, så ser man omfattende forringelser i den offentlige sektor; man ser reallønsnedgang; man ser forringelse af pensionsalderen; og man ser en stigende modstand mod den her politik anført af det europæiske LO, anført af det europæiske socialdemokrati, som alle kritiserer den her udvikling og siger, at det går i den fuldstændig forkerte retning, og på den måde jo er i overensstemmelse med Socialdemokraternes og SF'ernes økonomiske politik i Danmark, men desværre ikke med den økonomiske politik, som man åbenbart accepterer bliver ført i EU.

Så der er ingen tvivl om, at man ensretter den økonomiske politik, og at man arbejder hårdt på at sikre, at den ensrettede økonomiske politik i Europa fremover bliver en borgerlig politik, der fører til mindre velfærd, større ulighed og større arbejdsløshed.

Jeg har naturligvis husket at få et forslag til vedtagelse med, som jeg så vil læse op, og det fremsætter jeg på vegne af Enhedslisten:

Forslag til vedtagelse

»Det seneste års ændringer i EU's Stabilitets- og Vækstpagt, indførelsen af det såkaldte Europæiske Semester, nye muligheder for EU-indgreb over for makroøkonomiske balancer samt Danmarks deltagelse i Europuspakten har betydet yderligere begrænsninger i Danmarks muligheder for at føre en selvstændig økonomisk politik.

EU har nu fået mulighed for at stille konkrete krav til dagpenge-regler, lønudvikling, pensionsforhold, den offentlige sektors størrelse m.v. Formålet er at presse en borgerlig økonomisk politik igennem, hvor lønningerne holdes nede, den offentlige sektors størrelse begrænses gennem en budgetlov og dagpenge-, efterløns- og pensionsregler forringes.

Denne udvikling er i direkte modstrid med Danmarks euroundtagelse. Folketinget opfordrer derfor regeringen til at meddele EU, at

indførelsen af disse nye regler kræver en folkeafstemning i Danmark, og tage initiativ til afholdelsen af en sådan.»

(Forslag til vedtagelse nr. V 47).

Kl. 15:03

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Det af hr. Per Clausen oplæste forslag til vedtagelse vil indgå i de videre forhandlinger, og vi siger tak til ordføreren for forespørgerne.

Så er det hr. Jacob Jensen som ordfører for Venstre.

Kl. 15:04

(Ordfører)

Jacob Jensen (V):

Tak for det. Krisen har jo vist os, at mange lande rundt om os i Europa ikke har været gode nok til at styre de offentlige finanser – slet ikke lige så gode, som vi har været det her i Danmark. Det er jo i krisetider, at man typisk ser, at skeletterne kommer ud af skabet, og det har vi jo så også set i den her sammenhæng. Heldigvis har vi i Danmark været gode til at styre finanserne. Vi har fået betalt vores gæld ned, sådan at vi, da krisen ramte os, stod rigtig godt rustet til at modstå de udfordringer, som krisen jo også gav Danmark.

Vi er jo en lille og åben økonomi, og derfor kan vi i Danmark heller ikke undslå os de negative konsekvenser, som en international krise selvfølgelig vil medføre også i Danmark. Derfor er det også helt afgørende for den danske økonomi og dermed de muligheder, vi har i Danmark, ikke alene at der er styr på økonomien i Danmark, men også i de lande, som omgiver os her i Europa. Som også finansministeren var inde på i sin besvarelse for et øjeblik siden, er det sådan, at skal vi have en styrket økonomi i Danmark, skal vi også have nogle lande, som kan aftage vores varer, når vi vil eksportere til udlandet. Derfor er det selvfølgelig afgørende for Danmark, at ikke mindst det europæiske område har en stærk økonomi.

Bare en ganske beskedent rentepåvirkning på 1 procentpoint vil i Danmark betyde op mod 25.000-30.000 ekstra ledige, og det vil selvfølgelig forringe de vækstmuligheder og den konkurrencedygtighed, som vi har både i Danmark og i resten af Europa i forhold til i eksempelvis Kina og Indien og andre af verdens vækstlokomotiver. Derfor har man også på EU-plan her for nylig vedtaget at arbejde sammen om nogle fælles målsætninger i den såkaldte konkurrenceevnepagt – og med en styrket konkurrenceevne, en styrket beskæftigelsesindsats, en styrket holdbarhed i de offentlige finanser og en understøttelse af Finansiell Stabilitet som nogle af overskrifterne. Det er nogle gode målsætninger, det er nogle gode overskrifter, hvorfor vi så også fra Venstres side er tilfredse med, at det er noget, som Danmark har tilsluttet sig.

Men under de her overskrifter og målsætninger ligger der jo også EU's vækst- og stabilitetspagt. Der ligger nogle krav i konvergensprogrammet til medlemslandenes maksimale underskud og gældssætning m.v. Jeg tror, de fleste kan tilslutte sig målsætningerne, men der er jo nok milevid forskel på Danmark og andre lande, med hensyn til hvad det så er for nogle midler, som vi skal bringe i anvendelse for at leve op til målsætningerne.

Jeg må understrege, at der jo ikke er tale om en juridisk forpligtelse, men en politisk aftale, som man har indgået. Det vil sige, at regeringscheferne skal se hinanden dybt i øjnene og følge udviklingen nøje i de enkelte lande og gøre de nødvendige tiltag for at holde økonomien på sporet i de enkelte lande. Men det er også vigtigt at understrege, at det er nationalstaternes selvstændige ret fortsat at melde deres politikker ind og selvfølgelig også at beslutte dem i de nationale parlamenter.

Landene er jo ikke ens, hverken i geografi eller økonomi, og derfor kræver landenes forskellige udfordringer selvfølgelig også forskellige svar, dog med den helt gennemgående tendens, at der er behov for mindre offentlige udgifter, ikke flere; der er behov for en afvikling af gæld og ikke en opbygning af gæld. Den fælleseuropæiske

linje og de målsætninger flugter fuldstændig med regeringens og Venstres linje om en ansvarlig økonomisk politik, hvor der er styr på de offentlige finanser, hvor der er styr på de offentlige udgifter, og hvor der bl.a. kommer en senere tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet og andre helt nødvendige reformer. Men igen er det noget, som man lokalt og nationalt beslutter.

Jeg skal derfor på den baggrund (på vegne af V, S, SF, KF og RV) fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget konstaterer, at den bedste forudsætning for vækst, velfærd og beskæftigelse i Danmark er, at dansk økonomi er sund, og at økonomierne i de lande, Danmark er økonomisk forbundet med, herunder i EU, også er sunde. Det seneste års EU-forhandlinger har skabt et fornuftigt grundlag for et styrket økonomisk-politisk samarbejde i EU i form af Det Europæiske Semester, en styrket Stabilitets- og Vækstpagt, direktivet om nationale finanspolitiske rammer, et nyt samarbejde om håndtering af makroøkonomiske ubalancer samt konkurrenceevnepagten, jf. Europaudvalgets beretning nr. 5.

Initiativerne ændrer ikke på de enkelte landes mulighed for at føre en selvstændig økonomisk politik. Det er fortsat de enkelte landes eget ansvar at føre en holdbar og ansvarlig økonomisk politik. Det er samtidig i fælles interesse, at alle lande tilrettelægger deres økonomiske politik inden for stærkere fælles spilleregler, så det undgås, at uholdbar økonomisk politik i et land får negative effekter på andre lande.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 48).

Kl. 15:09

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Det af hr. Jacob Jensen fremsatte forslag til vedtagelse indgår i de videre forhandlinger.

Så er der et par korte bemærkninger til ordføreren, og det er først fra fru Pia Adelsteen.

Kl. 15:09

Pia Adelsteen (DF):

Når jeg nu vil stille et spørgsmål eller to til ordføreren, er det, fordi ordføreren selv kom ind på, at den her aftale – europluspagten – jo ikke var juridisk bindende, men en politisk aftale. Derfor vil jeg stille samme spørgsmål, som jeg tror jeg på et tidspunkt stillede i Europaudvalget til både finansministeren og statsministeren: Mener ordføreren, at en politisk aftale skal overholdes lige så vel som en juridisk aftale?

Kl. 15:09

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ordføreren.

Kl. 15:09

Jacob Jensen (V):

Så må vi jo håbe, at jeg svarer det samme, som finansministeren og statsministeren gjorde, og det tror jeg at jeg gør, for jeg er af den opfattelse, at politiske aftaler selvfølgelig skal overholdes. Ellers giver de jo ikke så meget mening. Men pointen er sådan set blot den, at når man indgår en politisk aftale, har man stadig væk de muligheder, som man nu ønsker sig, lokalt, nationalt, og det er ret vigtigt for os. Det er også vigtigt for Dansk Folkeparti, har jeg på fornemmelsen, at vi netop her i Folketinget kan beslutte, om de tiltag, som vi jo i fællesskab skal vurdere, er de rigtige for Danmark i forhold til at sikre en sund økonomi i årene fremover.

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Fru Pia Adelsteen.

Kl. 15:10 ligheden det samme som at sige, at der kommer nogle snævrere rammer for nationalstaterne at føre økonomisk politik inden for, og er hr. Jacob Jensen derfor ikke enig med mig, når jeg siger, at der kommer mere EU-styring af økonomien i de enkelte lande?

Kl. 15:13

Pia Adelsteen (DF):

Nu er jeg sikker på, at vi kan blive enige om mange ting på det økonomiske område, bare ikke lige nu, når EU er indblandet. Så langt tror jeg godt jeg vil gå.

Ordføreren sagde på et tidspunkt også, at det er vigtigt, at de øvrige økonomier i Europa er i orden, fordi vi i hvert fald fra Danmarks side jo eksporterer rimelig meget til resten af EU-landene, og det er jeg for så vidt ikke uenig i. Men man kunne under de gode år, kan man sige, se, at det var, som om det ikke rigtig blev opdaget, at økonomierne visse steder i EU måske ikke helt hang sammen, og der kørte det jo alligevel sådan set meget godt for Danmark. Til gengæld kunne jeg godt tænke mig at stille et andet spørgsmål. Vi kan jo ikke styre USA's økonomi, men vil det ikke have en effekt på Danmark, på EU, når USA's økonomi går dårligt?

Kl. 15:11

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 15:11

Jacob Jensen (V):

Jo, det vil det utvivlsomt have, fordi USA jo er et af de største eksportmarkeder for Danmark og dansk erhvervsliv, helt klart. Men som fru Pia Adelsteen selv er inde på, ligger det trods alt uden for det danske Folketings mulighed og for den sags skyld også uden for det europæiske samarbejdes mulighed at diktere, hvad der skal ske i USA. Vi kan indgå i et samarbejde, og det gør vi jo også – vi samarbejder på en lang række områder – på det økonomiske og handelsmæssige område, og ad den vej kan vi selvfølgelig styrke samarbejdet.

Vi bliver nødt til at koncentrere os om de ting, som vi nu engang har mulighed for at påvirke, og det er først og fremmest, hvad der skal ske i det danske Folketing, men kan vi også få indflydelse på, hvad der sker i de andre europæiske lande, vil det jo være en kæmpe styrkelse af et lille land som Danmark med en åben økonomi, der, som fru Pia Adelsteen selv siger, er dybt afhængigt af at kunne eksportere til de andre lande.

Når man ser, hvad der sker i Grækenland, som er et af de værste eksempler, og hvor renten jo er på omkring 20 pct. i øjeblikket, kan man næsten tænke sig til, hvilke muligheder eller mangel på samme, kunne jeg sige, det giver at kunne eksportere til sådan et land. De har jo ikke mulighed for at købe de varer, som Danmark og danske virksomheder kan producere og eksportere.

Så det er derfor helt afgørende, at Grækenland, selv om det ikke er det største eksportland, vi har, ligesom resten af de europæiske lande under et er i en sund og god gænge, hvad økonomien angår.

Kl. 15:12

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Hr. Per Clausen for en kort bemærkning.

Kl. 15:12

Per Clausen (EL):

Jeg synes, det er lidt spændende, hvordan man forestiller sig at den udvikling, der foregår i Grækenland nu, sådan inden for en overskuelig årrække skulle føre til, at Grækenland fik bedre muligheder for at købe danske varer – men det kan vi altid vende tilbage til.

Jeg har et enkelt spørgsmål: Hr. Jacob Jensen talte om, at man fik stærkere spilleregler i EU – stærkere for hvem? Er det ikke i virke-

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 15:13

Jacob Jensen (V):

Jeg forsøgte sådan set at gøre en dyd ud af at forklare, at det i forbindelse med den aftale, der blev indgået, og de spilleregler, som man har lavet en politisk aftale om, blev understreget, at man har nogle fælles målsætninger – de målsætninger, som jeg bl.a. nævnte i min indledning – men at det, der skal puttes ind for at nå de målsætninger, netop besluttet af de nationale parlamenter, herunder det danske Folketing. Det synes jeg også er en god idé, og det skal vi holde fast ved, både ud fra en politisk betragtning og sådan set også ud fra en indholdsmæssig, fordi der er forskellige løsninger på forskellige udfordringer. Den danske udfordring er heldigvis en helt anden end det, man ser i Portugal, i Grækenland og for den sags skyld i Tyskland og England m.v.

Derfor skal man ikke lade den slags beslutninger overgå til fælles beslutningskompetence i EU, men jeg synes det er væsentligt og helt afgørende, at målsætningen om at sikre en stærkere økonomi, herunder også udveksling af erfaringer med gode eksempler, gode muligheder og forslag og reformer m.v., som man gennemfører i det ene land, så andre lande kan lade sig inspirere af det, gennemføres som et samarbejde i EU.

Kl. 15:14

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Hr. Per Clausen.

Kl. 15:14

Per Clausen (EL):

Nu er jeg sikker på, at man i et forslag til vedtagelse om økonomisk politik og EU, som udarbejdes af Venstre, Socialdemokraterne og SF, Det Konservative Folkeparti og Det Radikale Venstre, har tænkt på alle formuleringerne – det er grundigt udtænkt, hvordan det skal skrives. Alligevel kunne jeg godt tænke mig at få at vide, hvad der menes med stærkere spilleregler. Om »stærkere« her ikke dækker over »snævrere«, altså sådan, at der kommer mere styr på, hvad for en politik de enkelte lande kan føre. For ellers mener jeg sådan set ikke, at ordene stærkere spilleregler i den her sammenhæng giver nogen som helst mening.

Kl. 15:14

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 15:14

Jacob Jensen (V):

Altså, det, der er tale om både i forslaget til vedtagelse – med al respekt for det – og det, der ligger i de aftaler, man har indgået på EU-plan i den her sammenhæng, er, at man selvfølgelig skal udveksle erfaringer og selvfølgelig forpligte hinanden politisk på at føre en sund økonomisk politik i de enkelte medlemslande. Vi har jo set – nu er det blevet nævnt et par gange med Grækenland, Portugal og Irland, vi kender selv eksemplerne – hvordan man ikke har haft evnen eller viljen til selv i opgangstider, som fru Pia Adelsteen var inde på for et øjeblik siden, at føre en fornuftig økonomisk politik, som vi jo bl.a. gjorde i Danmark, hvor vi afdrog på vores gæld og sikrede, at der var noget fedt på kroppen, til den dag en krise ramte os.

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til Venstres ordfører. Så er det hr. Kim Mortensen som socialdemokratisk ordfører.

Kl. 15:16

(Ordfører)

Kim Mortensen (S):

Nu startede hr. Per Clausen fra Enhedslisten med at repetere, at det godt nok ikke er første gang, vi har diskuteret denne sag i Folketinget eller i Folketingets Europaudvalg eller i Folketingets Finansudvalg – og det er også rigtigt. Det er heller ikke sikkert, at det er sidste gang, men sagen er, at Enhedslisten jo har anmeldt den her forespørgsel i starten af februar måned, kort tid efter at der kom det såkaldte fransk-tyske udspil til en ny konkurrenceevnepagt. Og det skal også være indrømmet, at hvis det var på baggrund af det oprindelige udspil og ikke mindst omtalen af det oprindelige udspil fra forbundskansler Merkel og den franske præsident Sarkozy, ville Enhedslisten jo have haft en pointe i anmodningen om også denne forespørgsel.

Nu foreligger der imidlertid en helt anden konkurrenceevnepagt, som har til formål sammen med mange andre beslutninger om det økonomiske samarbejde i EU at sikre, at vi får et konkurrencedygtigt Europa med høj beskæftigelse, og at sikre, at der kommer sunde offentlige finanser og ikke mindst et stabilt finansielt system i Europa. Vi havde jo gerne i Socialdemokratiet set en anden og mere proaktiv pagt eller aftale, om man skal kalde den det, men det at sikre, at EU og Danmark deltager i dette arbejde, og at vi dér prøver at samarbejde om netop at skabe vækst, skabe beskæftigelse og skabe sund økonomi, strider på ingen måde imod det danske euroforbehold, som det antydes i den forespørgsel, Enhedslisten har rejst.

Det ved Enhedslisten jo såmænd også godt, for dette emne blev grundigt diskuteret her i Folketingssalen i form af den hasteforespørgsel, der blev gennemført den 29. marts. Her fremgik det jo tydeligt, ligesom det også gør i svarene på de mange spørgsmål, der er stillet i denne sag i Europaudvalget og i Finansudvalget samt i den beretning, der er vedtaget i Folketingets Europaudvalg, at det fortsat er det danske Folketing, der vedtager den økonomiske politik i Danmark.

Det danske euroforbehold er med andre ord fortsat gældende. Det har det været før, det har det været under, og det har det været efter forhandlingerne om at stramme op på styringen af økonomien, og det vil det være, indtil danskerne afskaffer euroforbeholdet ved en folkeafstemning.

Socialdemokratiet ser altså ikke, som Enhedslisten gør det, EU-landenes arbejde med at stabilisere økonomien i de europæiske lande som samfundsskadeligt eller underminerende i forhold til demokratiet. Tværtimod er vi af den opfattelse, at Danmarks økonomi er dybt afhængig af, at der er en stabil økonomi i resten af EU, og at dansk vækst og danske arbejdspladser på samme måde er afhængige af, at der kommer styr på økonomien i de europæiske lande.

Det har også været afgørende for Socialdemokratiet i de forhandlinger, vi har haft med regeringen, at Danmark ligesom de øvrige europæiske lande har frihed til at føre en økonomisk politik med fokus på investeringer og med fokus på vækst, bæredygtighed og beskæftigelse, ligesom det også er en væsentlig forudsætning for Socialdemokratiet, at Danmark fortsat bevarer den fastkurspolitik, som skiftende regeringer de sidste 30 år har fulgt, og som skaber et godt og fornuftigt samarbejde med vores europæiske naboer.

Der har været mange myter og mange udgaver af denne konkurrenceevnepagt eller europluspagt, for at bruge det rigtige ord, og mange af dem stammer som sagt fra Tyskland og Frankrigs oprindelige udspil, og mange af dem er opfundet til lejligheden af de partier, der generelt ikke støtter Danmarks samarbejde i EU. Det, der kan

konstateres, er, at den endelige pagt er langt mindre vidtrækkende end det oprindelige forslag, og det er nu slået fast med syvtommersøm. I den endelige udgave af pagten står det helt klart, at det er op til landene selv at beslutte, hvilken økonomisk politik man vil føre for at opnå de fælles mål.

Det er baggrunden for, at Socialdemokratiet kan støtte det forslag til vedtagelse, der netop er blevet læst op af Venstres ordfører.

Kl. 15:20

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Der er to medlemmer, der har bedt om korte bemærkninger, og den første er hr. Per Clausen.

Kl. 15:20

Per Clausen (EL):

Nu kunne det jo være spændende at forfølge debatten om, hvad ordene stærkere spilleregler betyder, for uden at forfalde til Christiansborgretorik vil jeg sige, at hr. Jacob Jensen fra Venstre ikke svarede på det spørgsmål, men jeg vil i stedet for stille hr. Kim Mortensen et andet spørgsmål, nemlig om det ikke gør noget indtryk på hr. Kim Mortensen, at knap nok var Socialdemokraternes tilslutning til europagten på plads, før statsministeren klart sagde, at Socialdemokraterne måtte være klar over, at den økonomiske politik, de gerne vil føre, strider fuldstændig imod det indhold, der er i europluspagten.

Det andet er, at det europæiske LO, sidste gang finansministrene var samlet til møde i marts måned, arrangerede en stor demonstration, fordi de var enige med statsministeren i, at den politik, som EU var ved at gennemføre, var en borgerlig økonomisk politik, der ville føre til større ulighed, til større arbejdsløshed og ødelæggelse af den offentlige velfærd. Det er altså sådan, at så forskellige parter, kan man sige, som det europæiske LO og statsministeren er helt enige i, at den politik, som hr. Kim Mortensen støtter her, er borgerlig økonomisk politik.

Kl. 15:22

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ordføreren.

Kl. 15:22

Kim Mortensen (S):

Jamen jeg var selvfølgelig også ærgerlig over, at statsministeren benyttede den førstkomende lejlighed til at bruge det her i det indenrigspolitiske spil, hvor det absolut ikke hører hjemme. Hr. Per Clausen ved, ligesom jeg ved, ligesom det er blevet understreget af statsministeren, og ligesom det er blevet understreget af finansministeren, at det gentagne gange står i europluspagten eller konkurrenceevnepagten, at den økonomiske politik og det, som pagten bygger på, er nationale anliggender, og det gælder også den økonomiske politik.

Det, der er ærgerligt, og det, som jeg tror kammeraterne i den europæiske fagbevægelse er lige så meget optaget af og demonstrerer lige så meget imod, er jo frustrationen over den lange række af borgerlige regeringer, der fører en forkert politik og en forkert økonomisk politik i de enkelte lande. Men det er jo skyts, der skal rettes mod de nationale regeringer og ikke imod, at man i et samarbejde på EU-plan prøver at finde nogle fælles løsninger.

Hvis jeg skulle svare på det første spørgsmål, som hr. Per Clausen dog ikke stillede til mig, vil jeg sige, at jeg faktisk tror, at nogle af de udsagn, der kom fra forbundskansler Merkel fra Tyskland og fra præsident Sarkozy fra Frankrig, lige så meget handlede om, at hvis de to store lande skulle lægge ryg til de store lån, de store finansielle transaktioner, der skulle til for at redde nogle af de lande, der er i problemer, så var det måske svært at forestille sig, at det kunne foregå efter princippet business as usual.

Kl. 15:23

Kl. 15:26

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Hr. Per Clausen.

Kl. 15:23

Kl. 15:26

Per Clausen (EL):

Nu kan enhver jo gå ind på det europæiske LO's hjemmeside og se, hvad de mener om den politik, der er blevet vedtaget i EU det sidste år. Der er en klar og utvetydig afvisning af alle elementerne og en klar påvisning af, at der er brug for at føre en helt anden økonomisk politik. Det er lige før, det, de siger, minder om det, Socialdemokraterne og SF'erne siger om den borgerlige regerings politik i Danmark, og det er jo ikke så underligt, for det, man vedtager nede i EU, er jo præcis det samme som det, VK-regeringen har gennemført i Danmark og er i færd med at forsøge at få flertallet til at gennemføre nu. Det er jo præcis det samme.

Det, der undrer mig, er hvorfor Socialdemokraterne i Danmark står i den der underlige opposition til Socialdemokraterne i Sverige, til det europæiske LO, ja, såmænd også til det europæiske socialdemokrati, som alle sammen siger, at der er brug for at føre en helt anden politik end den, som man her i Danmark lægger stemmer til skal føres i EU.

Kl. 15:24

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 15:24

Kim Mortensen (S):

Men det får ikke os i Socialdemokratiet til at drage den konklusion, at de store problemer, som de europæiske lande i fællesskab er kommet ud i, ikke skal løses i fællesskab.

På samme måde kan man jo gå tilbage til perioden i 1990'erne, hvor det lykkedes ikke bare en dansk regering, men en række socialdemokratiske regeringer i Europa at vende udviklingen både i forhold til at skabe job, i forhold til at nedbringe arbejdsløsheden og i forhold til at forbedre landenes økonomi, og der var der jo en lang række ikke mindst borgerlige og liberale oppositionsledere rundt omkring i landene i Europa, der havde den samme kritik af EU, fordi det var et EU, der var domineret af socialdemokratiske regeringer. Men det skal jo ikke få dem, der tror på, at vi skal have et europæisk samarbejde til at løfte os i fællesskab, til at svinge, afhængigt af farven på regeringerne. Så må man arbejde – i øvrigt sammen med hr. Per Clausen – på, at vi får ændret farven på nogle af de europæiske regeringer, og vi kunne passende starte her i Danmark.

Kl. 15:25

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Fru Pia Adelsteen for en kort bemærkning.

Kl. 15:25

Pia Adelsteen (DF):

Må jeg ikke starte med at sige, at uanset om man mener, det er en borgerlig økonomisk politik, EU fører, eller at det skulle gå hen at blive en venstreorienteret økonomisk politik, må man vel kalde det, så mener vi altså i Dansk Folkeparti, at EU ikke skal føre nogen som helst økonomisk politik i Danmark – det må nu engang være Danmark, der skal det. Det er hele problemet med alle de her ting, vi diskuterer. Når ordføreren siger, at man skal sikre, at der kommer sunde offentlige finanser i alle EU-lande, så kunne jeg godt tænke mig at spørge: Var den mulighed der ikke allerede i stabilitets- og vækstpigten?

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kim Mortensen (S):

Til den første kommentar vil jeg sige, at hovedpointen i det her netop er, at det er de nationale parlamenter, der beslutter den økonomiske politik, og det er jo en diskussion, man kan have i de enkelte landes parlamenter. Det, der har vist sig, er bare, at nogle af de aftaler, der er lavet i stabilitets- og vækstpigten, åbenbart ikke har været tilstrækkelige, specielt hvad angår nogle af de lande, der er kommet i store økonomiske problemer. Der har vi det udgangspunkt – og vi ved, at Dansk Folkeparti ser på det på en lidt anden måde – at vi ikke tror, det vil være en fordel for Danmark, hvis man forestiller sig, der kommer en statsbankerot i Grækenland, i Irland, i Spanien, i Portugal eller i andre lande. Vi tror på, at dansk økonomi og Danmark og danske beskæftigelsesmuligheder har det bedre, ved at EU-landene prøver at rejse det her i fællesskab i stedet for at isolere sig inden for landenes nationale grænser.

Kl. 15:27

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Fru Pia Adelsteen.

Kl. 15:27

Pia Adelsteen (DF):

Men grunden til, at de regler, man har i stabilitets- og vækstpigten, og som har været der hele tiden, ikke virker, er jo, at man overhovedet ikke har efterlevet dem. Man har sagt, at de er der, men man har ikke taget konsekvenserne, hvis landene ikke overholdt dem. Ordføreren må da indrømme, at det er det, der har været hele problemet. I stedet for ligesom at sige, at nu skal den stabilitets- og vækstpigt overholdes, så indfører man bare nye regler. Man putter bare lidt mere på, og så kan vi snakke sanktioner og bøder eller tilbageholdelse af midler, eller hvad vi nu skal gøre, men det, man gør, er, at man bare bygger oven på stabilitets- og vækstpigten. Ordføreren må da indrømme, at hvis man havde overholdt den, havde de lande i EU, der i dag har økonomiske problemer, ikke haft dem.

Kl. 15:27

Kim Mortensen (S):

Det ville uden tvivl også have hjulpet på dansk økonomi, at man havde haft en lidt bedre balance mellem de offentlige udgifter og så de indtægter, staten har. Der har regeringen valgt en lidt anden strategi. Så selvfølgelig er det jo stadig væk nationale anliggender. Man kan så have forskellige opfattelser af, hvordan man skal udføre det. Det, der har været galt, er jo, at de indmeldinger, man har haft, har været for lidt forpligtende for landene, og at der har været for lidt overvågning landene imellem. Det er den overvågning, som man får med den lange række af reformer, der er lavet på det økonomiske område. Jeg har da en tro på, at det hjælper, at man gør det her i fællesskab, i stedet for at man bruger princippet om at lukke sig inde bag de nationale grænser og ikke vil forholde sig til, hvad der sker ude i verden.

Kl. 15:28

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Så er det fru Pia Adelsteen som Dansk Folkepartis ordfører.

Kl. 15:28

(Ordfører)

Pia Adelsteen (DF):

Jeg vil også godt starte med at takke ministeren for redegørelsen. Jeg synes, det er godt at få den her forespørgselsdebat, for da vi havde hasteforespørgslen om europagten og senere euroluspagten, som den blev omdøbt til, var det ligesom kun en del af hele det her store område. Så jeg synes, det er godt.

Det, som jeg gerne vil fremhæve, er, at jeg synes, at man mangler at tage højde for den ånd, der egentlig engang lå i eurolusforbeholdet. Eurolusforbeholdet var jo ikke kun et spørgsmål om, hvordan mønten så ud. Eurolusforbeholdet, som jeg opfatter det, og som jeg tror mange danskere opfatter det, betyder, at vi skal kunne føre en selvstændig finanspolitik i Danmark, og det synes jeg faktisk man via de her forskellige tilslutninger til EU-semesteret og senere europagten lige som træder på. Man glemmer lidt alle de danskere, der i sin tid og i øvrigt op til flere gange har sagt nej til eurolen, og som jo ikke har siddet og læst, hvad der står i ØMU'ens tredje fase. Nej, de ønsker at bevare kronen, og de ønsker at bevare en selvstændig finanspolitik, og det mener jeg faktisk man sætter over styr her. I forbindelse med EU-semesteret skal man fremsende overordnede forslag til, hvordan finansloven skal se ud næste år, og ja, det er da rigtigt, at det ikke er noget, der skal godkendes som sådan, men EU kommer altså nu engang med nogle anbefalinger, og jeg har ved utallige lejligheder på eurolusudvalgs møderne sagt, at jeg da godt vil se den finansminister, der af EU får at vide, at man skal gøre sådan og sådan, og som så sætter sig senere med de politiske partier her i Folketinget og forhandler og siger: Jeg ved godt, at EU har anbefalet sådan og sådan, men det går jeg da bare stik imod. Det tror jeg simpelt hen ikke på, så naiv er jeg i hvert fald ikke. Og når man begynder at tale om makroøkonomiske ubalancer, så er det jo, som det også tidligere er blevet sagt, at man begynder at kigge på, hvordan samfundet fungerer: Hvordan er pensionerne, hvordan er tilbagetrækningsalderen, hvordan er erhvervsfrekvensen, hvordan er dagpengereglerne, hvordan er lønudviklingen osv.? Vi har altså et specielt arbejdsmarked i Danmark, hvor det er arbejdsmarkedets parter, der forhandler lønningerne, og det synes jeg bestemt vi skal bevare, og det tror jeg i øvrigt alle partier mener. Mange andre EU-lande har jo lovgivning om det her, men ikke desto mindre siger man egentlig o.k. til, at EU går ind og kigger på det her.

Når vi har talt om europagten, bliver det også tit sagt, at det er vigtigt, at der ikke er nogen juridisk binding her, at det her er en politisk aftale, og at det er et spørgsmål om, at statsministrene sætter sig ned og kigger hinanden i øjnene. Det er også derfor, jeg har stillet spørgsmålet nogle gange: Er en politisk aftale ikke noget, man skal overholde lige så meget som en juridisk bindende aftale? Jeg vil da godt se det parti eller den partiformand for et politisk parti, der siger: Jamen vi behøver ikke at overholde politiske aftaler. Selvfølgelig gør man det! Så om der er jurister i eller ej, er da fuldstændig ligegyldigt, det er en aftale, man har indgået, og den skal selvfølgelig overholdes. Det ryger op på statsministerniveau, og det er meget vigtigt, at vores statsminister kan sidde og se den græske statsminister i øjnene, så han kan presse ham til at indføre en bedre og sundere økonomi. Ja, tænker jeg så, men hvis ikke det er en aftale, der skal overholdes, er det jo fuldstændig ligegyldigt. Så selvfølgelig er det noget, man skal overholde.

For mig at se bruger man altså salamimetoden til at få eurolen ind ad bagvejen. Man tager stille og roligt små skridt, som man er nødt til, hvis man vil bevare eurolen, man er simpelt hen nødt til det. Hvis man vil bevare eurolen og have en euro, er man nødt til at have en overordnet fælles finanspolitik, men man gør i Danmark det, på trods af at vi har et eurolusforbehold, at man stille og roligt siger ja til alle de her små tiltag, som gør, at vi vel på et eller andet tidspunkt,

når der kommer en afstemning, kan stå og tale lidt om, om mønten skal være grøn eller rød.

I forhold til den diskussion, der har været om, hvilken økonomisk politik der bliver ført, vil jeg sige, at nu ved jeg, at Enhedslisten siger, det er en borgerlig økonomisk politik, og jeg tror egentlig ikke, at jeg er så uenig i det, for jeg synes også, at det er det, man tydeligt kan mærke i EU, nemlig at det er en borgerlig økonomisk politik, de egentlig gerne vil føre, for der skal nemlig være styr på økonomien, hvilket jeg for så vidt også synes. Problemet for os i Dansk Folkeparti er, at vi faktisk ikke mener, at EU skal have noget at skulle have sagt i sådan nogle sager, for det skal hvert land selv afgøre, og det er rigtig vigtigt. Og der må jeg jo så sige, at det godt kan undre mig, at Socialdemokraterne og SF støtter op om det, men det må de jo selv svare på.

Jeg skal på vegne af Dansk Folkeparti oplæse følgende:

Forslag til vedtagelse

»Danmarks deltagelse i Det Europæiske Semester samt senere deltagelsen i Euroluspagten har betydet en væsentlig begrænsning i Danmarks muligheder for at føre en selvstændig økonomisk politik. EU har nu fået mulighed for at stille konkrete krav til dagpengeregler, lønudvikling, pensionsforhold, den offentlige sektors størrelse m.v. Formålet er at redde eurolen ved at presse en fælles EU-økonomisk politik igennem. Dette strider imod Danmarks eurolusforbehold. Folketinget opfordrer derfor regeringen til at afholde en folkeafstemning i Danmark om indførelse af disse nye regler samt meddele EU, at Danmark ikke kan deltage, før den danske befolkning har accepteret.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 49).

Kl. 15:34

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Det af fru Pia Adelsteen fremsatte forslag til vedtagelse vil ligeledes indgå i de videre forhandlinger.

Fru Lone Dybkjær har bedt om en kort bemærkning.

Kl. 15:34

Lone Dybkjær (RV):

Tak. Det, som undrer mig en smule ved fru Pia Adelsteens tale, er sådan set ikke hele retorikken omkring det, det har måske ikke så meget med det med den selvstændige økonomiske politik at gøre, men det er sådan set ligegyldigt. Det, der undrer mig, er inkonsistensen i forhold til, hvad Dansk Folkeparti så i øvrigt gør.

Fru Pia Adelsteen siger meget klart, at EU ikke skal have indflydelse på dansk politik. Sådan som jeg har forstået hr. Kristian Thulesen Dahl, giver det, at man er gået med i den her eurolusafale, den indflydelse på den danske politik, at DF ikke vil være med til f.eks. en budgetlov.

Kl. 15:35

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ordføreren.

Kl. 15:35

Pia Adelsteen (DF):

Jamen det er jo for så vidt rigtigt. Med hensyn til budgetloven drejer de udtalelser, som hr. Kristian Thulesen Dahl også er kommet med, sig om, at vi finder det en smule rigtigt, at man 4 år ud i fremtiden skal sige: Jamen det er de rammer, vi har. Der kan ske meget på 4 år. Og jeg er godt klar over, at man selvfølgelig gør det år for år og skyder det 4 år, det er samme måde, som man gør det på i kommunen. Men altså, sådan er det.

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Fru Lone Dybkjær.

Kl. 15:36

med økonomien i landene, giver det jo mening, at man ser tallene lidt før.

Kl. 15:36

Så har man også samtidig besluttet, at man skal have styr på statistikken. Det kunne virke sådan ganske banalt, og man kunne godt ønske, at man havde gjort det tidligere, men nu stilles der meget klare krav til den økonomiske statistik, som man skal indberette. Jeg har lige læst, at Kommissionen endda også har sendt folk til Grækenland for at sikre sig, at det faktisk er de rigtige tal, de har indberettet – det har de jo ikke gjort tidligere – for netop at kunne holde øje med økonomien i Grækenland. Det var så det ene spor.

Lone Dybkjær (RV):

Jamen altså, vi har også mange bemærkninger til budgetloven og også til den måde, den er udformet på. Det er sådan noget af det, der forhandles om i øjeblikket. Det er sådan set ikke min pointe.

Min pointe er, at Dansk Folkeparti her står og siger, at EU ikke må have nogen indflydelse på politikken. Så har regeringen altså sammen med andre partier indgået en aftale om dele af den økonomiske politik, om stabilitets- og vækstpacten osv. Så siger Dansk Folkeparti: Jamen så vil vi slet ikke være med til noget vedrørende dansk politik. Så får de jo netop indflydelse, for det er en konsekvens af EU-aftaler, at DF har den her holdning.

Kl. 15:36

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 15:36

Det andet spor er sixpacken, som den bliver kaldt på europæisk, nemlig seks lovforslag om, hvordan det her skal udvikle sig, som både skal vedtages i Europa-Parlamentet og i Rådet, med hensyn til hvordan det økonomiske spor skal gå videre.

Så har der været diskussionen om konkurrenceevnepagten, oprindeligt sat i søen af Merkel og Sarkozy, som ønskede sådan ligesom at kipe med flaget, måske mest på grund af de tyske vælgere, set i lyset af at det er Tyskland, der igen og igen redder europæisk økonomi. Jeg kan godt forstå Angela Merkels behov for det, ikke mindst set i lyset af at Tyskland betaler 40 pct. af gildet, når der opstår problemer. Men man må jo så forholde sig til, hvordan den diskussion har udviklet sig, hvor Merkel i starten sagde, at hun ønskede at se på løndannelse, pension, spørgsmålet om efterløn, tidlig tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet, alle de her emner, og hvor de så havner henne.

Pia Adelsteen (DF):

Jeg synes ikke, at det var det, jeg sagde. For selvfølgelig vil vi have indflydelse på dansk økonomisk politik, selvfølgelig, det er jo netop Folketinget, der skal have det.

Det, jeg siger, er, at jeg faktisk ikke mener, at EU skal blande sig. Og jeg synes, at det er et problem, at vi har tiltrådt det her EU-semester og europapagter osv. Altså, det synes jeg er et problem, fordi det giver EU større indflydelse.

Det var også det, jeg prøvede på at understrege, nemlig at jeg tror på, at når de i april måned fra Finansministeriets side sender et forslag til næste års finanslov, så prøver man, hvis man har fået nogle anbefalinger om, at de her områder skal man enten røre ved eller ikke røre ved, på at overholde det, specielt når man er et EU-venligt parti, der sidder i regering. Og det er bare min pointe. Så er det så, at vi som DF'ere, i hvert fald så længe det er den siddende regering vi prøver på at støtte, så kan finde ud af, hvad det er, vi skal prøve at prikke til og ikke prikke til.

Kl. 15:37

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Tak til ordføreren. Så er det fru Pia Olsen Dyhr som SF's ordfører.

Kl. 15:37

(Ordfører)

Pia Olsen Dyhr (SF):

Tak, og tak til Enhedslisten, for jeg synes, at det er væsentligt, at vi har en forespørgselsdebat om det her emne. Det gør ikke noget, vi har haft en, der minder om det samme, for det er vigtigt, at vi får skudt de myter ned, som bl.a. Dansk Folkepartis ordfører, der tidligere var på talerstolen, er garant for. Lige så vigtigt er det også, at der ikke bliver skubbet noget ind under gulvtæppet – påstanden om, at vi nu er i gang med at underminere det danske forbehold, for det er jo også sludder. Så derfor vil jeg gerne sige tak til Enhedslisten for, at de har indkaldt til den her forespørgsel, så vi kan få fakta på bordet i stedet for alle mulige myter. Det synes jeg at EU-debatten trænger til.

Så synes jeg, at vi skal forholde os til, hvad den reelle situation er. Der er tale om tre spor og tre diskussioner i Europa. Det ene er spørgsmålet om det europæiske semester. Det handler om, om vi skal fremlægge tal i efteråret. Nej, det skal vi ikke i fremtiden. Der skal vi fremlægge tallene i foråret. Det er i virkeligheden den store ændring, og hvis man skal holde sådan lidt styr på, hvordan det går

Så det er ligesom der, hvor de tre spor er i europæisk økonomi.

Hvad er baggrunden så? Er det, fordi der er nogle, der har tænkt: Det kunne være rigtig sjovt at lave noget lovgivning, jeg har lyst til at lave noget lovgivning? Nej, det er jo på baggrund af en enorm tragisk situation på den finansielle side i Europa. Det handler jo om sammenbruddet i Grækenland, og her er der reelt tale om et økonomisk sammenbrud i et land, hvilket kan have katastrofale konsekvenser for os andre, ud over at det også har konsekvenser for grækerne. Derudover har vi haft problemer i Irland, og der er også problemer nu i Portugal. Det er en situation, som man ikke kan lukke øjnene for. Selv om man ønsker, den skal gå væk, har den jo konsekvenser for de andre lande.

Det er ikke så lang tid siden, jeg var i USA, og så var der en, der sagde: Danmark, hvad er det for noget? Det er jo bare en del af et eller andet stort Europa. Og Europa bliver ofte betegnet under et. Selv om vi så siger, at vi ikke har euroen, og vi har fastkurspolitik i forhold til euroen, har det konsekvenser for den danske krone, når euroen rækker sig en smule. Så vi kan ikke bare lukke øjnene og håbe, at situationen går over. Vi er nødt til på en eller anden måde at arbejde sammen.

Betyder det så, at vi ikke kan føre en selvstændig økonomisk politik i Danmark? Nej, det gør det ikke. Hvis man ser den beretning, Folketingets Europaudvalg har vedtaget, kan man jo se, at der også er vedlagt et notat fra Justitsministeriet, der meget klart understreger, at det ikke ændrer det danske euroforbehold, at det ikke ændrer vores muligheder for løndannelse på arbejdsmarkedet, at det stadig væk er Folketinget, der bestemmer pension og efterløn, og at det alene er Folketinget, der bestemmer indholdet af den danske finanslov. Det synes jeg er væsentligt at holde fast i i stedet for at blive ved med at puste til myterne om, hvad EU kan og ikke kan. Det er op til det danske Folketing, og det synes jeg at folketsmedlemmerne

bør tage ansvar for. Derfor står SF også bag det forslag til vedtagelse, der er fremsat af Venstres finansordfører og runddelt.

Kl. 15:42

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

To korte bemærkninger er der bedt om. Først hr. Per Clausen.

Kl. 15:43

Per Clausen (EL):

Jeg synes, det er lidt spændende at høre, at man i virkeligheden løser nogle meget store problemer ved næsten ingenting at gøre. For det er vel det, der er pointen i fru Pia Olsen Dyhrs indlæg: meget store problemer og næsten ingen handlinger, det har i hvert fald ingen konsekvenser for Danmark.

Så vidt jeg har forstået, er det en væsentlig del af euroundtagelsen, at Danmark ikke kan idømmes bøder. Jeg kunne godt tænke mig at spørge fru Pia Olsen Dyhr om en ting, som jeg synes er vigtig at få afklaret, nemlig: Er fru Pia Olsen Dyhr enig med mig i, at det vil være det samme som at blive idømt bøder, hvis man for den samme forseelse idømmes præcis den samme reduktion i indtægter fra EU, altså at man ikke kommer ud af den problemstilling, at der er tale om et brud på euroundtagelsen, ved at kalde det tilbageholdelse af indtægter i stedet for at kalde det bøder?

Kl. 15:43

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ordføreren.

Kl. 15:43

Pia Olsen Dyhr (SF):

Nej, det er jeg ikke enig med hr. Per Clausen i. Der er forskel på at få trukket midler tilbage og at blive idømt sanktioner, som er meget klart beskrevet i euroens første fase, hvis man ikke overholder stabilitets- og vækstpacten. Hvis man ikke overholder grænserne der, kan man blive idømt bøder, som man har pligt til at betale. Det har man prøvet at stramme yderligere op på i det forslag, som ligger – den der såkaldte sixpack. Det er den ene del. Den anden del er det, man allerede kan gøre i dag, nemlig at trække midler tilbage, som landene vil modtage fra EU, f.eks. landdistriktsmidler, det kunne være landbrugsmidler. At holde dem tilbage, fordi et land ikke overholder kravene, mener jeg er noget andet og noget, man allerede anvender i praksis i dag, og derfor kan det ikke handle om euroen som sådan.

Kl. 15:44

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Per Clausen.

Kl. 15:44

Per Clausen (EL):

Det betyder, at SF mener, at man uden at komme i konflikt med euroundtagelsen godt kan sige, at hvis Danmark overtræder de paragraffer i stabilitets- og vækstpacten, som ville give en bøde, hvis man var euroland, skal man fremover kunne straffes, ved at der tilbageholdes indtægter i samme omfang som den bøde, man ellers ville have fået. Det er det, som fru Pia Olsen Dyhr siger, og så synes jeg bare, vi mangler at få forklaringen på, hvad det reelle indhold så er i den euroundtagelse, som SF kæmper så hårdt for.

Kl. 15:45

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ordføreren.

Kl. 15:45

Pia Olsen Dyhr (SF):

Jeg synes, det er godt, at hr. Per Clausen spørger ind til, hvad forbeholdet i virkeligheden handler om, for det blev der måske også lidt

utryghed om i forbindelse med Dansk Folkepartis indlæg. Forbeholdet handler for det første om, at vi ikke har den samme valuta, for det andet at vi ikke kan idømmes sanktioner, hvis vi ikke overholder stabilitets- og vækstpacten. Det vil vi heller ikke kunne i fremtiden, det har Justitsministeriet dokumenteret i deres notat.

Hvis man kigger på det forslag, der ligger på bordet i øjeblikket, vedrørende det at fratage landene støtte, vil man se, at det kun gælder eurozonelande og ikke ikkeeurozonelande; det vil sige, at det, i hvert fald for nuværende, ikke gælder Danmark. Når det kommer til at gælde Danmark, har vi bedt om, at det skal vurderes igen i forhold til de danske forbehold.

Kl. 15:45

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Fru Pia Adelsteen for en kort bemærkning.

Kl. 15:46

Pia Adelsteen (DF):

Jeg må indrømme, at når jeg hører sådan et svar, så får jeg lidt en fornemmelse af, at det er ordkløveri. Hvis en lønmodtager får en bøde fra politiet, kan han enten vælge at gå ned og betale de 1.000 kr., eller også kan han blive trukket i løn, men det er vel det samme. Sådan ser jeg i hvert fald på det.

Det, jeg egentlig vil spørge om, er noget andet: Ordføreren talte meget om forskellen i forbindelse med det europæiske semester. Den var, at i stedet for at man kom om efteråret og fremlagde sine tal, kom man om foråret. Synes ordføreren ikke, at der er en forskel på at fremlægge tallene herhjemme i Folketinget og så sende dem til EU og så, at man gør det, inden nogen af Folketingets partier overhovedet har set noget?

Kl. 15:46

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ordføreren.

Kl. 15:46

Pia Olsen Dyhr (SF):

Først vil jeg lige anholde det her med, at det er ordkløveri, for det mener jeg bestemt ikke der er tale om. Der er forskel på, om man bliver idømt en bøde for et eller andet, man har gjort – man får en bøde på 500 kr. – eller om man på et eller andet tidspunkt tænker, at nu skal man ned og have nogle penge af naboen og naboen så siger: Nej, jeg har ikke lyst til at give dig nogle penge, for du har ikke overholdt de regler, vi har aftalt. Altså, det er jo ikke sådan, at man kan have en forventning om, at man pr. automatik kan modtage f.eks. landdistriktsmidler eller landbrugsstøtte. Det er i virkeligheden det, der kan blive holdt tilbage. Det var det første punkt.

Det andet punkt har jeg faktisk glemt. Jeg undskylder over for ordføreren. Jeg skal nok komme tilbage til det, hvis ordføreren gentager det. Jeg blev så optaget af det, jeg sagde. Undskyld.

Kl. 15:47

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Fru Pia Adelsteen.

Kl. 15:47

Pia Adelsteen (DF):

Sådan går det en gang imellem, når man bliver ivrig. Det er o.k. Det, jeg spurgte om, var forskellen på at fremlægge tal i foråret og i efteråret. Jeg synes faktisk, det er vigtigt, for jeg ved, at man ude i kommunerne – og der sidder jeg jo så også – jævnlige følger op på, hvordan regnskabet ser ud i forhold til budgettet. Jeg vil bare sige, at tallene nogle gange kan ændre sig gevaldigt i løbet af bare et halvt år. Det er derfor, jeg mener, at der er en meget, meget stor forskel i det her. Altså, der er to ting i det: For det første kan der være stor forskel

på beløbene, altså på, hvordan tingene ser ud i foråret kontra i efteråret. For det andet er der det her med, at EU rent faktisk får tingene at se før Folketingets partier. Det synes jeg simpelt hen ikke er o.k.

Kl. 15:48

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 15:48

Pia Olsen Dyhr (SF):

Jamen det er ikke virkeligheden. Nu er Dansk Folkeparti jo inde i varmen og forhandler finanslov med regeringen og er derfor allerede involveret i forhold til de væsentligste tal engang i januar eller februar måned. Regeringen lægger jo ofte sidste hånd på sit udkast til finanslov engang i april, så i virkeligheden er man rigtig langt henne i processen i det danske Folketing i forhold til f.eks. nogle nøgletal. Det vil være nøgletal, der er tale om man skal sende til Kommissionen, og som Rådet så skal vurdere. Der er jo ikke tale om den ganske finanslov. Der er tale om, at man lever op til de krav, der f.eks. er i stabilitets- og vækstpakten vedrørende det offentlige underskud, og det er jo de tal, man melder ind. Det vil ikke være en hel talrække.

Derudover tror jeg, at det, man skal være opmærksom på, er, at det handler om, at det er de økonomier, der er i gevaldig krise, der virkelig vil blive holdt øje med. Det er ikke dansk økonomi. Selv om jeg synes, at den nuværende regering med støtte fra Dansk Folkeparti har gjort noget forfærdeligt med dansk økonomi, er det jo ingen ting at sammenligne med f.eks. Grækenland, Irland eller Portugal. Der er udfordringen så en anden, og det giver god mening, at vi holder øje med det, hvis vi skal være med til at betale gildet.

Kl. 15:49

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Hr. Mike Legarth som konservativ ordfører.

Kl. 15:49

(Ordfører)

Mike Legarth (KF):

Tak for det. Det er i alle landes fælles interesse, at det enkelte land tilrettelægger sin økonomiske politik inden for rammerne af nogle fælles spilleregler, fordi spillereglerne afspejler sund økonomisk politik, og fordi det er i det enkelte lands egen interesse, at rammerne for den politik, man vil føre, er kendte. Konkurrenceevnepakten og det styrkede økonomiske samarbejde respekterer fuldt ud det danske euroforbehold. Arbejdet med at styrke det økonomiske samarbejde skal ses i lyset af, at den økonomiske krise afslørede væsentlige svagheder og mangler i det økonomiske samarbejde.

Der er fremlagt en balanceret pakke af tiltag, som tilsammen bedre skal sikre, at EU-landenes økonomier ikke kører af sporet. Samtidig skabes et sikkerhedsnet i de situationer, hvor det alligevel måtte gå galt. Der er selvfølgelig ikke med disse forslag indført en ny fælles økonomisk politik eller en central kontrol med EU-landenes finanslove eller økonomiske politik. Hovedlinjen på tværs af alle disse tiltag er, at det fortsat er de enkelte lande, der bestemmer deres egen økonomiske situation, og det er de enkelte landes eget ansvar at føre en holdbar og ansvarlig økonomisk politik. Det er imidlertid en klar forudsætning for, at Danmark og alle andre, særlig de mindre EU-lande, kan føre en selvstændig og uafhængig økonomisk politik, at man dels har orden i sin egen økonomi, dels at andre lande har orden i deres økonomi. Uden en sund og ansvarlig økonomisk politik risikerer man, at stigende gæld og stigende renter tager magten over den økonomiske politik og reelt begrænser de nationale økonomiske handlemuligheder betydeligt, som det er sket i f.eks. Grækenland og flere andre lande.

Konkurrenceevnepakten, som der er henvist til ved flere lejligheder fra talerstolen i dag, indebærer ud over de øvrige elementer, jeg

allerede har nævnt, og ud over de målsætninger, som landene har påtaget sig under Europa 2020-strategien, at de deltagende lande på øverste politiske niveau skal vælge at forpligte sig til at gennemføre de nationale økonomiske, politiske tiltag og reformer rettet mod at nå fælles overordnede mål. De overordnede mål for konkurrenceevnepakten er styrket konkurrenceevne, øget beskæftigelse, styrket finanspolitisk holdbarhed og styrket finansiel stabilitet, og landene vælger selv deres forpligtelser.

Den økonomiske krise har vist, at en række EU-lande, herunder også lande, der har overholdt de grundlæggende finanspolitiske regler, havde opbygget uholdbare ubalancer i form af en overophedet økonomi og andre former for konkurrenceproblemer: stigende gæld, stigende rente og høj ledighed. Konkurrencepakten giver f.eks. Danmark større indflydelse på at sikre, at også andre lande fører en sund og ansvarlig økonomisk politik, som også vil være til fordel for Danmark.

Der er skabt et godt resultat i kraft af det stærkere samarbejde og også i forbindelse med konkurrenceevnepakken. Vi har jo tidligere i dag – min tid er ved at løbe ud – hørt hr. Jacob Jensen fremsætte et forslag til vedtagelse på vegne af Venstre og Konservative, og det håber jeg selvfølgelig at der kan skaffes flertal for.

Kl. 15:53

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Per Clausen for en kort bemærkning.

Kl. 15:53

Per Clausen (EL):

Ja, ellers ville det da være udtryk for et ændret parlamentarisk styrkeforhold, hvis det ikke kunne vedtages, eller at klarsynet havde bredt sig i Socialdemokraterne og SF's folketingsgruppe, uden at ordførerne havde opdaget det. Det er nok for meget at tro på.

Jeg vil stille et enkelt spørgsmål til hr. Mike Legarth. I det forslag til vedtagelse, der ligger, står der, at initiativerne ikke ændrer på de enkelte landes mulighed for at føre en selvstændig økonomisk politik. Det vil sige, at muligheden for at føre en selvstændig økonomisk politik, også selv om den ifølge hr. Mike Legarths opfattelse er tåbelig og forkert, er der overhovedet ikke ændret på. Så står der:

»Det er samtidig i fælles interesse, at alle lande tilrettelægger deres økonomiske politik inden for stærkere fælles spilleregler ...«

Hvis disse stærkere fælles spilleregler ikke går ud på at ændre landenes mulighed for at føre en selvstændig økonomisk politik, hvad går de så ud på?

Kl. 15:54

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ordføreren.

Kl. 15:54

Mike Legarth (KF):

Det, det i sin enkelhed går ud på, er jo at sikre, at landene i videst muligt omfang opfylder de fælles regler, der er lavet. Vi har tidligere haft et sæt spilleregler i stabilitets- og vækstpakten. Vi har set, at ikke alle landene har levet op til de forventninger, vi havde, og derfor er der nu en større specifikation, en øget overvågning af økonomierne. Men det er jo stadig sådan, at man sender sine ting ned til kontrol, kan man sige.

Men det er jo som sagt en politisk aftale, ikke en juridisk aftale, så der er ikke noget, der egentlig skal siges ja eller nej til. Det er i fælles interesse, at tingene bliver kigget efter i sømmene, sådan at vi er sikre på, at alle overholder de aftaler, vi har lavet med hinanden, og hvis der så er nogen, hvor man kan se at den strukturelle balance ikke er i orden, så får de nogle forslag til, hvordan det kan ændres. Men det er jo stadig væk det enkelte land selv, der fuldstændig uhindret planlægger og vedtager sine egne beslutninger.

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Hr. Per Clausen.

Kl. 15:55

skabt en politisk mulighed for at kigge hinanden i kortene, men selvfølgelig er det inden for en given ramme, som jeg går ud fra alle er enige i. Men hvis man ikke er enig, er der altså plads til debat. Der risikerer man ikke en eller anden juridisk dom eller lignende som i fru Pia Adelsteens tilfælde.

Kl. 15:55

Per Clausen (EL):

Det, hr. Mike Legarth nu siger – og det forstår jeg godt – er, at det ikke gik så godt. Så laver man nogle flere regler og indfører nogle regler, der gør, at vi får disse flere regler overholdt bedre. Det forstår jeg godt. Det er det, det går ud på; det er jeg med på.

Men jeg forstår bare ikke, hvordan det hænger sammen med, at man siger, at det ikke ændrer ved de enkelte landes mulighed for at føre en selvstændig økonomisk politik. Alt det, hr. Mike Legarth siger, og som han også går ind for og synes er godt, vedrører jo ting, som ændrer på de enkelte landes mulighed for at føre en selvstændig politik.

Bare vi dog en gang imellem kunne tage udgangspunkt i det, der er virkeligheden, og så diskutere, hvorfor vi synes, at det, der sker, er rigtigt eller forkert, i stedet for at vi skal have de her forfærdelige selvmodsigelser bare inden for tre-fire linjer i sådan et forslag til vedtagelse.

Kl. 15:56

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 15:56

Mike Legarth (KF):

Nej, det ændrer ikke ved, at hvert enkelt land kan føre sin egen politik. Det skal bare ske inden for en ansvarlig økonomisk ramme: en sund udvikling, en holdbar økonomi. Inden for den ramme kan landene disponere, præcis som de har lyst til. Det er jo da positivt, sundt og godt, for vi er jo afhængige af, at alle landene i EU klarer sig godt, sådan at vi samlet set er en stærk konkurrencepart i konkurrencen mod de andre lande rundt i verden. Og hvis der ikke er orden i tingene, ved vi også, at det er de andre, der skal betale de steder, hvor der ikke er orden i det, og det er vi nødt til at undgå, så vi ikke får de her situationer som med Grækenland og andre lignende situationer.

Kl. 15:56

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Fru Pia Adelsteen for en kort bemærkning.

Kl. 15:56

Pia Adelsteen (DF):

Grunden til, at jeg rejser mig, er selvfølgelig, at ordføreren selv sagde, at det her jo er en politisk aftale – den er ikke juridisk bindende, det er ikke en juridisk aftale. Jeg vil bare godt høre, hvad forskellen er, for en politisk aftale er vel noget, man står ved, ellers giver det jo ikke mening at lave den; så kan man lave nok så meget juristeri. Men når en hånd er en hånd og et ord er et ord og en mand er en mand – eller hvordan vi nu plejer at sige det – er det vel også sådan for De Konservative?

Kl. 15:57

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 15:57

Mike Legarth (KF):

En aftale er en aftale, et ord er et ord, sådan er det. Vi lægger meget vægt på, at det her er en politisk aftale og netop ikke en juridisk aftale, der skal bedømmes af andre, som kan nå frem til nogle domme, som vi er meget uenige i. Altså, det her er et referencesæt, og der er

Fru Pia Adelsteen og Dansk Folkeparti har flere gange henvist til nogle EU-domme, som er uden for det, Dansk Folkeparti synes er ret og rimeligt. Det er jo den juridiske del af det, og den risiko løber vi altså ikke her.

Kl. 15:57

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Fru Pia Adelsteen.

Kl. 15:57

Pia Adelsteen (DF):

Jeg ville ønske, man havde tænkt sådan på nogle andre områder i forhold til EU-Domstolen, skulle jeg så hilse at sige, men det er så en anden diskussion. Det, der undrer mig ved svaret, er måske, at ordføreren faktisk siger, at det her jo er en politisk aftale. Vi skal se hinanden i øjnene, vi kan jo ikke smide hinanden ud, og der er ingen konsekvenser osv., men ikke desto mindre står der jo i forslaget til vedtagelse, at det er vigtigt, at man forbedrer økonomierne i de lande, som Danmark har et økonomisk samarbejde med, herunder EU. Det er jo godt, man skriver det, for det er da rart at vide, at vi sådan set også handler med andre lande – det synes jeg er meget rart at man gør opmærksom på. Men så står der også helt til sidst »så det undgås, at uholdbar økonomisk politik i et land får negative effekter på andre lande.«

Så er det, jeg bare siger, at hvis der ikke er nogen konsekvenser – godt nok er et ord et ord, men hvis man ikke lige overholder det, så finder man nok ud af det nede i baren over en øl, eller hvad ved jeg – hvordan kan det så have den her effekt?

Kl. 15:59

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ordføreren.

Kl. 15:59

Mike Legarth (KF):

Det handler om frivillighed, og det handler om, at vi vil bevare den nationale selvstændighed. Vi bestemmer i eget hus, og sådan skal det blive ved med at være, og det er der ikke nogen juridiske enheder der skal sige noget andet om. Og sådan bliver det.

Et worst case-scenarie er jo, at et land bryder den her politiske aftale og dermed underminerer EU's økonomi, som andre så er nødt til at betale for, når korthuset en dag falder sammen, og så er det godt at have lavet nogle fælles regler. Men det må ikke blive for nidkært, det må ikke blive for rigtigt, sådan at det er en juridisk aftale. Det skal netop være en politisk aftale, og derfor støtter vi massivt op om netop det.

Kl. 15:59

Anden næstformand (Søren Espersen):

Der er ikke flere bemærkninger. Tak til ordføreren, og herefter er det Det Radikale Venstres ordfører, fru Lone Dybkjær.

Kl. 15:59

(Ordfører)

Lone Dybkjær (RV):

Tak. Hr. Kim Mortensen har jo allerede sagt, at en part af problemet med denne forespørgsel er, at den er stillet på et tidspunkt, hvor forhandlingssituationen var en helt anden. Det gør jo så, at det heller ikke helt er den tekst, som hr. Per Clausen talte over, og det er da så-

dan set også o.k., at den er ændret. Men alligevel gør det jo, at det bliver en anden type debat.

Fru Pia Olsen Dyhr har jo meget smukt forklaret, hvad det er for spor, der er i alt det her, så det er der ingen grund til at tvære længere i. Uanset hvad, er Det Radikale Venstre tilhænger af det europæiske samarbejde. Det har vi en lang række grunde til, som er sagt masser af gange i Folketinget, og dem skal jeg derfor ikke gentage her. Det gælder, uanset at det øvrige Europa har et borgerligt drej, som Det Radikale Venstre sådan set ikke er tilhænger af. Det gælder også på det økonomiske område; vi tror, det er nødvendigt med et økonomisk samarbejde. Men det er ikke ensbetydende med, at vi er tilhænger af alle de ting, regeringen foretager sig eller de øvrige borgerlige partier i Europa foretager sig. Der skal ikke være nogen tvivl om, at vi sådan set gerne så et andet Europa med en anden politisk observans end den, der er i øjeblikket. Men det ændrer ikke ved, at vi er nødt til at arbejde inden for de europæiske rammer alligevel, for vi mener overordnet, at det er nyttigt med det europæiske samarbejde.

Så er der spørgsmålet om debatten mere konkret i dag vedrørende den selvstændige økonomiske politik. Der indrømmer jeg gerne, at vi i det forslag til vedtagelse, som vi er medforlagsstillere til, også har brugt ordene selvstændig økonomisk politik. Men jeg vil bare sige, at når hr. Per Clausen taler om selvstændig økonomisk politik, så er jeg fuldstændig overbevist om, at det er noget andet, end når Det Radikale Venstre taler om selvstændig økonomisk politik, eller når regeringen, Socialdemokraterne eller SF taler om selvstændig økonomisk politik. Vi tager det sådan set inden for nogle andre rammer end dem, Enhedslisten og, tror jeg, også Dansk Folkeparti har, for der er jo nogle lånemarkeder, og der er et globalt samarbejde af forskellig art, som skal indgå i det – for nu ikke at nævne alting. Så det der med, at Danmark kan føre en selvstændig økonomisk politik, har under alle omstændigheder sine meget stærke grænser. Det synes jeg godt man kan understrege noget mere, end vi gør, for det bliver en sådan lidt vanvittig debat, når vi siger selvstændig økonomisk politik: Det har Danmark jo ikke mulighed for på alle punkter. Vi har det på nogle enkelte punkter, og det er så også dem, der er nævnt i den beretning, der er vedrørende konkurrenceevnepagten.

Så er der spørgsmålet om ordene, som hr. Per Clausen nævnte, og da det nu er ham, der har rejst debatten, vil jeg også gå lidt ind på de ting, han sagde, og det drejer sig så om ordene, som vi totalt misbruger. Vi må ikke sige konkurrenceevnepagt, for det hedder noget helt andet i det europæiske, nemlig euroluspagten. Jeg synes til forskel fra Enhedslisten, det er helt i orden, at det hedder euroluspagten. Jeg synes, det er fint, det hedder euroluspagten. Jeg synes sådan set, det havde været meget rart, hvis vi også havde kaldt det euroluspagten, for så vidste vi, hvad vi snakkede om; så behøvede vi ikke at blive ved med at repetere en lang række ting.

Det, der så bliver den store forskel mellem Enhedslisten og os, for det er der unægtelig på det europæiske område, er, at det er meget forfærdeligt for Enhedslisten, at man derved påtager sig yderligere ansvar og forpligtelser i det europæiske samarbejde. Det synes vi er rigtig godt. Vi mener, at det med en økonomi som den danske, med et lille land som Danmark er fuldstændig nødvendigt, at vi påtager os yderligere ansvar og forpligtelser, hvis vel at mærke de andre lande også gør det. Og det er jo hele pointen: Det er alle, der skal påtage sig yderligere ansvar og forpligtelser. Så er det helt forfærdeligt, at vi så også skal gøre det, når vi står uden for euroen – det er Det Radikale Venstre ikke tilhænger af at vi gør, men det gør vi altså. Vi synes stadig væk, at det er vigtigt, at vi påtager os ansvar og forpligtelser, og at andre lande gør det. For vi tror ikke, at den europæiske økonomi overhovedet kan komme til at hænge sammen, eller at vi kan klare os globalt set, hvis ikke vi står sammen i det europæiske, også i det økonomiske samarbejde – i Europa i det hele taget, men altså også i det europæiske samarbejde. Så for os er pointen ikke de her ord, tværtimod synes vi, det havde været fint, hvis vi havde

brugt ordene. For os bliver pointen, at det er fint, at vi er gået ind i det her arbejde, og det er også fint, at vi fik ændret nogle af de ting, der var fra starten. Det er jo en del af at forpligte sig; det betyder altså også, at man kan få indflydelse. Så alt i alt synes vi, det er vigtigt at udvikle europapolitikken, og vi synes også, det er vigtigt, at man støtter det europæiske økonomiske samarbejde.

Kl. 16:04

Anden næstformand (Søren Espersen):

Hr. Per Clausen for en kort bemærkning.

Kl. 16:05

Per Clausen (EL):

Jeg skal takke for fru Lone Dybkjærs klare synspunkter. Det gør det jo lidt nemmere. Men jeg vil bare spørge om en enkelt ting: Fru Lone Dybkjær vil gerne gå ind i et mere forpligtende samarbejde, også selv om vi har euroluspagten, men mener fru Lone Dybkjær ikke, at den danske befolkning faktisk i to omgange ved at opretholde euroluspagten har sendt et klart signal om, at man faktisk ønsker at begrænse den mængde af forpligtelser, som Danmark påtager sig, indtil det i givet fald lykkes for fru Lone Dybkjær og andre at få euroluspagten fjernet? Alt det her foregår jo i respekt for euroluspagten, men fru Lone Dybkjær må vel også erkende, at euroluspagten måske indimellem gør, at der er ting, som fru Lone Dybkjær gerne ville, som hun faktisk ikke kan, hvis hun vil respektere euroluspagten.

Kl. 16:05

Anden næstformand (Søren Espersen):

Ordføreren.

Kl. 16:05

Lone Dybkjær (RV):

Ja, det er helt klart, at der er ting, som jeg måske gerne ville, som jeg ikke kan, fordi jeg selvfølgelig også respekterer euroforbeholdet. Der er stemt nej til euroen – jeg vil gerne have det ændret. Jeg tror, det er godt, hvis Danmark bliver fuldt og helt medlem, altså at alle tre forbehold afskaffes, men indtil det sker, skal vi selvfølgelig respektere de afstemninger, der er, og de ting kan selvfølgelig ikke ændres, før der har været nogle nye afstemninger.

Jeg mener så til gengæld også, at man som medlem af Folketinget er forpligtet til at kigge på, hvad der er til gavn for det danske samfund. Det bliver selvfølgelig en personlig vurdering, men med respekten for det euroforbehold, der er, er vi også forpligtet til at sige, at vi altså tror, det er nødvendigt, at vi går ind i de og de ting, og at vi godt kan vi gøre det, fordi vi respekterer euroforbeholdet, og de ting er ikke i overensstemmelse med euroforbeholdet. Det er også vores ansvar.

Det er ikke vores ansvar bare at stå og sige: Nej, nej, nej, det kan vi ikke – fordi vi har en eller anden forestilling om, hvad det danske folk har ment. Jeg tror også, det danske folk har ment, at vi skal være vores ansvar bevidst.

Kl. 16:07

Anden næstformand (Søren Espersen):

Hr. Per Clausen.

Kl. 16:07

Per Clausen (EL):

Det sidste tror jeg er helt rigtigt. Jeg er i hvert fald sikker på, at en meningsmåling med det spørgsmål ville få et forholdsvis entydigt resultat. Man kan så tænke over, hvad det ville blive, hvis man spurgte befolkningen, om de mente, at politikerne havde været deres ansvar bevidst i den her sag. Men lad det være.

Men er fru Lone Dybkjær ikke enig med mig i, at der faktisk er sket det i løbet af det seneste års tid, at Danmark har påtaget sig flere forpligtelser, forstået på den måde, at vi har accepteret, at der kommer flere EU-regler vedrørende økonomien, og at der kommer mere effektive metoder til at sikre, at disse regler overholdes, og at det altså forpligter Danmark yderligere? Så hvis man tager det en lille smule bogstaveligt, må man sige, at det er noget af en tilsnigelse, når der skrives i det forslag til vedtagelse, der ligger, at det ikke ændrer på de enkelte landes mulighed for at føre en selvstændig økonomisk politik, for det gør det.

Det er selvfølgelig med det forbehold, som fru Lone Dybkjær rejste, at det jo altid kan diskuteres, hvilken selvstændighed man overhovedet har, når man lever i en verden omgivet af andre mennesker og andre nationer – det er jeg med på. Men realiteten er vel, at det her ud fra en almindelig forståelse af ordene betyder, at mulighederne for at føre en selvstændig økonomisk politik er blevet reduceret. Det synes fru Lone Dybkjær er godt, mens jeg synes, det er skidt, men det er jo altid rart at kunne diskutere uenigheder, på baggrund af at man nogenlunde ved, hvad det er, der sker.

Kl. 16:08

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ordføreren.

Kl. 16:08

Lone Dybkjær (RV):

Jeg mener, at der er et problem i, at vi skriver selvstændig økonomisk politik på samme måde, som Enhedslisten gør det. Det havde nok været meget godt, at vi havde haft et par sætninger bagefter, for det er ikke det samme, vi mener med selvstændig økonomisk politik, når Det Radikale Venstre snakker om det, og når Enhedslisten snakker om det.

Jo, der er begrænsninger i den selvstændige økonomiske politik, og der er sket fortsatte begrænsninger, jo mere vi har fået en global verden. Sådan er det. Der var engang, hvor vi kunne devaluere – bare for at tage et eksempel. Det kan vi jo i realiteten ikke mere. Jeg ved godt, at der er andre lande, der har en anden holdning, men med den danske situation – og det har ikke noget at gøre med vores tilknytningskrav – synes vi simpelt hen ikke, at det er klog økonomisk politik at devaluere. Og det er da for så vidt en begrænsning i den selvstændige økonomiske politik.

Det er da klart, at der her også er kommet nogle begrænsninger, i form af at der er kommet nogle aftaler. Og jeg gider slet ikke gå ind i den der semantiske diskussion om det juridiske og det politiske og alt muligt. En aftale er en aftale, og vi er selvfølgelig også forpligtet af de aftaler. Det synes jeg er godt, og jeg synes, det er godt, fordi Danmark ikke er det eneste land, der er forpligtet. Det er, fordi de andre lande også er forpligtet, at det giver mening.

Kl. 16:09

Anden næstformand (Søren Espersen):

Der er ikke flere korte bemærkninger, så tak til ordføreren. Så er det hr. Per Clausen, og det må vist være i anden runde.

Kl. 16:09

(Ordfører for forespørgerne)

Per Clausen (EL):

Jeg synes, at debatten i dag trods alt har bragt os lidt videre, for debatten i dag viste noget, der måske mest tydeligt blev udtrykt af hr. Mikkel Dencker fra Det Konservative Folkeparti, nej, af hr. Mike Legarth – det gik helt galt her, jeg fik flyttet nogle folk fra det ene parti til det andet og sådan noget, det var ikke tilstræbt og ikke ment som nogen udsøgt fornærmelse mod nogen, men kun udtryk for begyndende senilitet, hvilket jeg beklager – i det synspunkt, at landene selvfølgelig må føre den politik, de gerne vil, under forudsætning af

at det er en fornuftig økonomisk politik. Jeg håber da, at Socialdemokraterne og SF'erne lyttede til det, for jeg er sikker på, at hr. Mike Legarth mener, at en kommende socialdemokratisk ledet regering, når vi forhåbentlig får en sådan, vil føre en politik, som efter hr. Mike Legarths opfattelse er ufornuftig.

Altså, hr. Mike Legarth lagde i hvert fald meget klare begrænsninger for, hvad det betyder, at man selv må om, hvilken politik man skal føre. Betingelsen er nemlig, at den er fornuftig. Det kan man selvfølgelig tage fuldstændig afslappet, hvis man er sikker på, at ordet fornuftig ikke kan give anledning til politisk debat, men det tror jeg nu alligevel er erfaringen her i Folketinget at det kan, selv om vi alle undrer os over det, medgiver jeg, fordi vi jo alle føler os på fornuftens sikre grund.

Det andet, jeg også synes ville være godt at få frem – og det er jo lidt den samme debat – vedrører det, man skriver i sit forslag til vedtagelse. Man opridser, hvad der er indholdet i det, der er sket det sidste år, og har så det afsluttende afsnit, som jo i al sin selvmodsigelse måske er meget sigende for den EU-debat, der er i Danmark. For man starter her med at sige, at initiativerne ikke ændrer på de enkelte landes mulighed for at føre en selvstændig økonomisk politik, og slutter det så af med at sige, at alle lande tilrettelægger deres økonomiske politik inden for stærkere fælles spilleregler. Og umiddelbart hænger det jo ikke sammen. Det kan godt være, at man kunne have løst problemet, som fru Lone Dybkjær antyder, ved at beskrive lidt mere udførligt, hvad man mener med evnen til at føre en selvstændig økonomisk politik. I hvert fald kunne man måske have undgået umiddelbart indlysende at fremstå som selvmodsigende. Men pointen er jo, hvad det angår og på det givne grundlag selv at beslutte sig til, hvad man vil, så sker der indskrænkninger.

Så er det rigtigt, at det ikke ville give mening at argumentere for, at Danmark bare har fuldstændig frie hænder til at føre en hvilken som helst økonomisk politik, vi har lyst til, når vi er omgivet af andre nationer og andre lande, har forskellige økonomiske interesser osv. Men det ændrer jo ikke noget ved, at man ikke – efter at have beskrevet en lang række politikområder, som har det klare formål at begrænse landene i at føre det, som hr. Mike Legarth kaldte at føre ufornuftig økonomisk politik – meningsfyldt kan sige, at det ikke ændrer på de enkelte landes mulighed for at føre en selvstændig økonomisk politik. Det gør det.

Den anden pointe i forhold til det er jo, at det selvfølgelig også er meget interessant og afgørende, hvad det er, der beskrives som en fornuftig økonomisk politik i de EU-papirer, der jo gør ganske meget ud af at beskrive, hvilke redskaber man skal tage i anvendelse, og hvilke mål man skal opnå. Jeg forstår sådan set godt, at en borgerlig regering kan være glad og tilfreds med det og har respekt for, at Dansk Folkeparti, selv om det jo er en beskrivelse af den politik, de har ført sammen med VK de sidste mange år, alligevel fastholder, at der skal være national suverænitet; det synes jeg da sådan set er al ære værd.

Det allersidste, som jeg også synes ville være spændende at få frem her i debatten, er, at vi nu fik gjort det helt klart, hvad der var det næstsidste led i at forsvare euroundtagelsen. Vi ved, at man skal beholde kronen og den slags – det er jeg med på, det siger alle er en del af euroundtagelsen, og det er vel også svært at snakke sig ud af – men indtil nu troede jeg også, at en af forskellene var, at man ikke kunne idømmes en bøde, fordi det var en vigtig del af euroundtagelsen, at hvis man ikke overholdt de regler, der er vedtaget i EU, kunne der ikke sanktioneres mod en. Nu får jeg så at vide, at det jo er rigtigt, hvis det er en sanktion, men hvis man får præcis den samme modregning i sine indtægter for præcis den samme overtrædelse af reglerne, som ville have ført til den bøde, som man så ikke får, så er det stadig væk inden for euroundtagelsen. Og jeg må indrømme, hvis jeg skal være helt ærlig, at det er meget svært for mig at se, hvordan man kan lave yderligere taktiske tilbagetog i sit forsvar for euroun-

dtagelsen. For så er der intet tilbage. Men jeg satser selvfølgelig på, at en kommende socialdemokratisk ledet regering vil vise, at jeg har uret, og at man faktisk kan føre en selvstændig økonomisk politik, som er helt anderledes end den, der bliver ført i dag, og at man vil gøre det. Men jeg tror nok, at de beslutninger, man har truffet i EU-politikken de seneste år, ikke har gjort det nemmere.

Kl. 16:14

Anden næstformand (Søren Espersen):
Hr. Mike Legarth for en kort bemærkning.

Kl. 16:15

Mike Legarth (KF):

Nu ved jeg godt, at hr. Per Clausen ikke er optaget af, at man som land er i stand til at betale regningen for de udgifter, man påtager sig. Men for en enkelt gangs skyld stiller jeg alligevel spørgsmål til hr. Per Clausen, selv om jeg normalt anser det som fuldstændig spild af tid, fordi jeg godt ved, at jeg ikke kan overbevise hr. Clausen.

Men når man taler om fornuftig økonomisk politik, glemte hr. Per Clausen jo så at tilføje andet led, som jeg også gjorde rede for, nemlig at det skulle være en sund udvikling, en holdbar økonomi, altså en ansvarlig økonomi og en holdbar økonomi. Det vil sige, at man påtager sig udgifter, sådan at man er i stand til at betale de regninger, der kommer både på kort og på lang sigt. Så længe de enkelte lande gør det, er det fuldstændig uproblematisk at være en del af den her pagt. Det var det, jeg redegjorde for, og det var det, jeg mente, og nu har jeg haft mulighed for at forklare det, så jeg skal nok lade være med at tage ordet en anden gang.

Kl. 16:15

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ordføreren.

Kl. 16:15

Per Clausen (EL):

Jeg ved slet ikke, hvad der ville ske for mig i min deltagelse i det parlamentariske arbejde, hvis jeg kun stillede spørgsmål til personer, jeg troede jeg kunne overbevise. Det ville givetvis reducere min arbejdsindsats ganske væsentligt. Men jeg tror alligevel, at jeg vil blive ved med at stille spørgsmål, måske endda også til hr. Mike Legarth, hvis det kommer dertil engang.

Jeg synes jo, at hr. Mike Legarth er en lille smule modig, når han siger, at det, der karakteriserer en sund økonomisk politik, er, at man påtager sig ansvaret for at skaffe de indtægter, der svarer til de udgifter, man har. Jeg ved godt, at underskuddet på statsregnskabet sidste år blev 45-50 mia. kr. mindre, end man havde regnet ud det ville blive. For det kan jo være svært at regne på den slags tal. Det er nemmere at regne ud, hvordan det ser ud i 2020 end i 2010. Men alligevel må man vel sige, at den nuværende regering og det nuværende flertal ikke har levet op til det. Så lad os nu bare tage det roligt. Der tales om fornuftig økonomisk politik og ansvarlig økonomisk politik, men vi skal jo lægge mærke til, at det her er en enighed, der består mellem V, K og Socialdemokraterne og SF. Og hvis man der er enige om, hvad der er en fornuftig og ansvarlig økonomisk politik, så er der noget, jeg har misforstået.

Kl. 16:17

Anden næstformand (Søren Espersen):
Der er ikke flere bemærkninger. Tak til ordføreren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen slut. Afstemning om de fremsatte forslag til vedtagelse vil som nævnt først finde sted torsdag den 28. april 2011.

Det næste punkt på dagsordenen er:

12) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 114:

Forslag til folketingsbeslutning om forrentning af lejers indbetalinger til depositum, forudbetalt leje og udvendig og indvendig vedligeholdelse.

Af Thomas Jensen (S) m.fl.

(Fremsættelse 01.04.2011).

Kl. 16:17

Forhandling

Anden næstformand (Søren Espersen):

Forhandlingen er åbnet. Socialministeren.

Kl. 16:17

Socialministeren (Benedikte Kiær):

Forslaget er fremsat den 1. april, og det kunne jo friste til at komme med morsomme bemærkninger – det skal jeg dog undlade. Forslagets timing er dog faktisk ganske bemærkelsesværdig, men det er der helt andre grunde til. Beslutningsforslaget kommer nemlig med kirurgisk præcision, kort tid efter at lejer- og udlejerorganisationerne på ny har givet tilsagn om at medvirke aktivt i en udmøntning i lovbestemmelser af de 57 punkter på deres enighedsliste. Socialdemokraterne har nu gentagne gange efterlyst en genoptagelse af forenklingsarbejdet – en fuldstændig implementering af de 57 punkter. Efter drøftelser med organisationerne har vi nu igangsat et tredje forsøg på at implementere enighedslisten.

Man skulle tro, at det ville glæde Socialdemokraterne, og at det ville medvirke til at skabe ro, så parterne i dialog med Socialministeriet kan nå frem til et resultat. I stedet vælger man at fremsætte et beslutningsforslag, som i næsten samme form tidligere er blevet behandlet af Folketinget. Beslutningsforslaget sender et signal, der ikke er til at tage fejl af: Socialdemokraterne har ikke tænkt sig at respektere organisationernes forhandlingsresultat; parterne skal ikke have ro til arbejdet. Tværtimod er Socialdemokraterne parate til sideløbende med udmøntningsarbejdet at gennemføre ændringer i lovgivningen, som ikke tidligere har været præsenteret. Det vil næppe være frugtbart for forenklingsarbejdet.

Det er som sagt ikke første gang, at oppositionen lufter et forslag om forrentning af lejernes indbetalinger. I 2005 var det SF, der gjorde dette i spørgsmålsform, og nu er det så Socialdemokraternes tur. Forslaget omfatter dels forrentning af lejers depositum og forudbetalte leje, dels lejers betaling til indvendig og udvendig vedligeholdelse. Indestående skal forrentes med en rente svarende til diskontoen. Jeg vil i det følgende knytte nogle kommentarer til hver af de to dele af forslaget:

Jeg ser med tilfredshed, at Socialdemokraterne finder, at brugen af depositum er en god måde at stille sikkerhed på for både lejer og udlejer – der er da noget, vi kan være enige om, men så hører enigheden også op. Jeg tror ikke, at Socialdemokraterne er klar over konsekvenserne af forslaget, for så ville forslaget nok ikke være blevet fremsat. Det fremgår ikke af forslaget, hvordan udgifterne for udlejere til forrentning af depositum og forudbetalt leje skal betales. Hvis udgifterne overvæltes på lejen, kommer lejerne til at betale både udgifterne til forrentning og udlejernes øgede administrationsudgifter. Oven i hatten vil de så også blive beskattet af forrentningen. Hvis Socialdemokraterne ikke mener, at udgifterne skal kunne overvæltes, skylder de os en forklaring på, hvordan de vil sikre det f.eks. i de uregulerede ejendomme. I disse ejendomme er der jo ikke noget krav om at udskille de enkelte elementer i lejen. Det vil derfor blive meget svært at vurdere, om de forventede udgifter til forrentning af deposita og forudbetalt leje indgår i en lejeforhøjelse. Man må vist konstatere, at fordelene for lejerne er særdeles begrænsede.

Så synes jeg egentlig også, at man skal respektere, at parterne sidder lige i øjeblikket og forhandler for at få udmøntet de 57 konkrete forslag i lovforslag. Det er faktisk et arbejde, der pågår lige i øjeblikket, og det bliver taget meget seriøst. Jeg venter mig ret meget af det arbejde, og det har jeg tænkt mig at respektere. Det kan godt være, at Socialdemokraterne ikke har det, men det har jeg.

Kl. 16:27

Anden næstformand (Søren Espersen):

Der er ikke flere bemærkninger. Tak til socialministeren. Herefter er det Venstres ordfører, fru Louise Schack Elholm.

Kl. 16:27

(Ordfører)

Louise Schack Elholm (V):

Socialdemokraterne lægger med dette beslutningsforslag op til en ændring af lejeloven. Det stiller jeg mig ganske uforstående over for.

Igenennem lang tid har der været et udvalg bestående af parterne på lejeområdet, som har arbejdet på en fornyelse af lejeloven. For ikke så lang tid siden resulterede det i en enighedsliste. Men da ministeriet skulle udmønte enighedslisten til lov, var parterne ikke tilfredse. Det lod til, at de forstod noget forskelligt ved punkterne på enighedslisten. Parterne ønskede dengang at få lov til at genoptage forhandlingerne. Dengang var Socialdemokraterne stærke fortalere for, at parterne skulle fortsætte arbejdet, ligesom mange andre partier var. Alligevel vælger Socialdemokraterne at sabotere forhandlingerne med dette forslag til ændring af lejeloven.

Socialdemokraterne må beslutte sig. Hvis Socialdemokraterne mener, at man er et regeringsdueligt parti, så nytter det ikke noget, at man skifter mening i tide og utide. Ønsker Socialdemokraterne, at lejelovsforhandlingerne fortsætter, så parterne selv kan finde en enighed om en ny lov, eller ønsker Socialdemokraterne at lade LLO skrive en ny lejelov?

Venstre kan ikke støtte beslutningsforslaget.

Kl. 16:29

Anden næstformand (Søren Espersen):

Hr. Thomas Jensen for en kort bemærkning.

Kl. 16:29

Thomas Jensen (S):

Tak til Venstres ordfører. Jeg vil da gerne præcisere over for Venstres ordfører, at Socialdemokraterne ikke skifter holdning. Vi har fuld tillid til, at parterne nok skal arbejde med de 57 punkter. Det er bare sådan, at når de så kommer frem til punkterne, kommer der ekstra punkter på bordet, som ministeren gerne vil have dem til at finde ud af, senest var det om energi. Og tidligere har vi set – det var godt nok dengang, velfærdsministeren hed fru Karen Jespersen – at ministeren gik ind og ændrede i det, parterne var blevet enige om. Så historien er ikke så sørens lyserød fra regeringens side på det område.

Jeg har et spørgsmål til Venstres ordfører. Venstre vil ikke støtte lejerne i nu at få forrentningen af deres egne penge, men hvordan kan det være, at Venstre har skiftet mening? Man vil gerne være regeringsduelig, men det kan godt være, at holdbarhedsdatoen snart udløber, for der har været en tidligere Venstreminister, fru Eva Kjer Hansen, og jeg har nævnt et citat fra hende for socialministeren før. Hun siger, at hun principielt har den holdning, at lejerne skal have forrentningen af deres egne penge. Hvorfor har Venstre skiftet holdning? Det er bare det, jeg gerne vil have svar på her i dag.

Kl. 16:30

Anden næstformand (Søren Espersen):

Ordføreren.

Kl. 16:30

Louise Schack Elholm (V):

Jeg synes stadig væk, at det her er meget interessant. For der sker jo selvfølgelig noget, når man kommer ind og siger: Det kan godt være, at I beslutter ting, men vi vil lige ændre noget.

Så ændrer man hele forhandlingsforløbet. Nu har man en enighedsliste. Det her kommer jo til at ændre fuldstændig på balancen i forhandlingen, og derfor kan man ikke bare komme med et nyt punkt vedrørende en lejelov, altså et decideret forslag til, hvordan det skal ændres. Det er jo ikke engang sådan, at man siger: I skal finde en løsning på det og det. Nej, man har et konkret beslutningsforslag klar, så det bliver trukket ned over hovedet på parterne. Det synes jeg i den grad er at ødelægge forhandlingerne.

Kl. 16:30

Anden næstformand (Søren Espersen):

Hr. Thomas Jensen.

Kl. 16:30

Thomas Jensen (S):

Jeg fik jo ikke svar på mit konkrete spørgsmål. Det vil jeg vende tilbage til.

Altså, lige for at tage den der med processen: Jeg kan høre, at både ministeren og Venstres ordfører kun vil tale proces stort set. Hvad er det principielle? Mener Venstre, at forrentningen af lejernes penge skal tilfalde udlejeren? Er det det, Venstre principielt mener i 2011? Og hvorfor har Venstre skiftet holdning? Fru Eva Kjer Hansen sagde klokkeklart, da hun var socialminister, at hun af princip mente, at den forrentning, der skete af indskud og depositum, var lejernes. Hvorfor har Venstre ændret holdning? Det er det, jeg gerne vil have svar på i dag. Og mener ordføreren principielt, at forrentningen af lejernes penge skal tilfalde udlejeren? Det er det, jeg gerne vil have svar på i dag.

Kl. 16:31

Anden næstformand (Søren Espersen):

Ordføreren.

Kl. 16:31

Louise Schack Elholm (V):

Jeg vil grundlæggende sige, at jeg synes, at processen er meget vigtig her, og det er derfor, at jeg bliver ved med at tage den op. For det her har hele tiden været et processpørgsmål. Det har det været for Socialdemokraterne indtil nu, så det er meget mærkeligt, at man lige pludselig ændrer holdning til, hvordan det her skal gribes an. Derfor synes jeg, at processen er meget vigtig.

Ellers må jeg jo henholde mig til, hvad ministeren siger om, hvor besværligt det her vil være, og hvor umuligt det vil være. Man skal prøve at forestille sig, at forældrelejligheder skal laves på den her måde – alt det bureaukrati, man vil sætte i verden. For hvad? Ingen penge. Jeg synes ikke, at den måde, man foreslår det på, giver nogen mening.

Men først og fremmest synes jeg på ingen måde, at det giver nogen mening, at man vil sætte en bombe ind under forhandlingsbordet.

Kl. 16:32

Anden næstformand (Søren Espersen):

Fru Nanna Westerby for en kort bemærkning.

Kl. 16:32

Nanna Westerby (SF):

Nu er det jo faktisk nogle penge, det drejer sig om, det er faktisk betydelige milliardbeløb, der er stående som depositum, og forrentnin-

gen af dem er jo ret mange penge. Så det er ikke helt rigtigt, at det ikke drejer sig om nogen penge.

Ministeren forholdt sig jo faktisk til indholdet af beslutningsforslaget. Ministeren sagde: Vi vil ikke være med til det her forslag, fordi det vil betyde, at der vil blive taget nogle penge fra udlejer, som vil blive givet til lejer. Og det er jo helt rigtigt, det er et fordelings spørgsmål, for det handler om, at forslagsstiller mener, at forrentningen af depositummet bør tilfalde lejer.

Derfor kunne jeg godt tænke mig at høre Venstres ordførers reaktion på det, ministeren siger, som er, at det er urimeligt, at renteindtægterne ikke længere skal tilfalde udlejeren, men at de skal tilfalde lejeren. Mener ordføreren, at renteindtægterne er noget, som rettelig bør tilfalde lejeren, da det er lejerens egne penge, eller mener ordføreren, at det er noget, der bør tilfalde udlejeren?

Kl. 16:33

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ordføreren.

Kl. 16:33

Louise Schack Elholm (V):

Jeg mener faktisk, at vi her skal tænke rigtig meget over den proces, vi er inde i. For vi har været igennem en proces, hvor det hele tiden har handlet om, at parterne skulle fortsætte arbejdet med deres enighedssliste, og nu er man faktisk i gang med en proces, som jeg har opfattet oppositionen var for, hvor man arbejder på at udmønte den her enighedssliste til lov. Det her er en meget langstrakt proces, det er noget, der tager tid, det er ikke noget, der bare sådan lige gøres, for så let er det ikke at finde enighed mellem de her parter. Derfor synes jeg faktisk, det er meget vigtigt, at vi skaber noget arbejdsro, jeg synes, det er vigtigt, at de får lov til at arbejde videre med det her, og at de får lov til at løse det. Det er det, der har været et bredt ønske om, sådan som jeg har forstået det, blandt Folketingets partier, og så synes jeg også, de skal have lov til at arbejde færdig.

Kl. 16:34

Anden næstformand (Søren Espersen):
Fru Nanna Westerby.

Kl. 16:34

Nanna Westerby (SF):

Men ordføreren må jo kunne forholde sig til det, som ministeren sagde. Ministeren sagde: Vi vil ikke være med til det her, fordi vi synes, det er urimeligt, at de penge ikke skal tilfalde udlejer.

Vi vil gerne være med til det her, fordi vi synes, det er fornuftigt, at renterne af depositummet skal tilfalde lejerne, fordi vi mener, det er lejernes penge.

Så jeg vil bare gerne høre Venstres ordførers reaktion på det, ministeren siger. Er depositum og renter heraf lejernes penge, eller er det udlejernes penge, hvilket ministeren åbenbart mener?

Kl. 16:34

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ordføreren.

Kl. 16:34

Louise Schack Elholm (V):

Jeg må sige, at jeg først og fremmest synes, det her er et fuldstændig håbløst tidspunkt at komme med forslag til ændring af lejeloven på. Man er lige gået i gang med forhandlingerne om, hvordan enighedslisten skal udmøntes, så det er et helt forkert tidspunkt at komme med nogle ændringer til lejeloven. Derudover synes jeg, at det her er et enormt bureaukrati at sætte op, et enormt bureaukrati, fordi det også har relativt lille betydning for hver enkelt lejer.

Derfor synes jeg, det er for meget bureaukrati, det kommer på det helt forkerte tidspunkt, og det vil i hvert fald bare sikre, at lejeloven er mere uigennemsigtig.

Kl. 16:35

Anden næstformand (Søren Espersen):

Der er ikke flere bemærkninger. Tak til ordføreren. Så er det Dansk Folkepartis ordfører, fru Anita Knakkegaard.

Kl. 16:35

(Ordfører)

Anita Knakkegaard (DF):

B 114 er et beslutningsforslag fremsat af Socialdemokratiet og vedrører lejers indbetaling til depositum, forudbetalt leje og udvendig og indvendig vedligeholdelse. Socialdemokratiet foreslår, at lejernes indbetalinger til depositum og forudbetalt leje forrentes svarende til diskontoen og tilfalder lejeren, at lejerens indbetalinger til indvendig vedligeholdelse og lejers betaling efter boligreguleringslovens § 18 forrentes svarende til diskontoen og tilfalder disse konti. Stort set gode intentioner.

Ifølge Socialdemokratiet indbetaler lejerne et depositum på 3 måneder og i mange tilfælde 3 måneders forudbetalt husleje. Det mener vi i Dansk Folkeparti ikke er helt korrekt. De fleste indbetaler 3 måneders depositum samt 1 måneds forudbetalt husleje, altså 4 måneders forrentning. Sætter vi huslejen til 6.000 kr. pr. måned, som den måske vil være for mange lejeres vedkommende, giver det i alt årligt 24.000 kroner. Nationalbankens diskonto er på 1 pct. årligt, så i alt giver det 240 kr. i renter, hvoraf lejeren skal betale skat. Til orientering kan oplyses, at de fleste udlejere ikke får 1 pct., men omkring 0,25 pct. eller mindre i renter i deres bank. Derudover går jeg ud fra, at ordningen skal administreres, eventuelt af banken, for hver enkelt lejer, og der bliver også tale om beregning af renters rente, så alene administrationen vil blive langt dyrere end det, lejeren får ind i årlig rente. Så mit næste spørgsmål til Socialdemokratiet er: Skal lejeren betale den udgift, eller er det udlejer?

Vi ønsker også oplyst, om renterne i eksemplet, 242 kr., skal blive stående på lejers konto, eller de skal udbetales minus skat til lejer. Det fremgår endvidere af forslaget, at Socialdemokratiet ved hr. Thomas Jensen ønsker, at beskatningen udskydes til udbetalingstidspunktet, til trods for at SKAT vurderer, at renteindtægterne beskattes på forfaldstidspunktet. Så hvordan vil hr. Thomas Jensen ændre dette, og hvor mange penge drejer det sig om i løbende skatteindbetalinger til staten? Hvad menes der med udbetalingstidspunkt? Er det, når lejer har opsagt og forladt sit lejemål?

Med hensyn til udvendig vedligeholdelse, § 18, og indvendig vedligeholdelse efter boligreguleringsloven, vil vi i Dansk Folkeparti gerne vide, hvad Socialdemokraterne mener der skal forrente disse konti, da der ifølge SKAT ingen fordring er fra lejers side på disse konti, og udlejer kun kan anvende kontiene til vedligeholdelse til gavn for hovedsagelig lejer og udlejer.

Endvidere vil jeg gerne vide, hvordan de almene lejere samt boligorganisationerne skal kunne anvende denne fremgangsmåde, da der kun er lejerne til at betale. Vi vil også gerne vide, om forslaget gælder de lejere, der allerede bor til leje og har en lejekontrakt, eller om det gælder fremadrettet for nye lejekontrakter. Vi kan også frygte, at forslaget vil medføre, at udlejerne i fremtiden vil have en bankgaranti for depositummet fra lejere for at undgå det administrative bøvvl, hvilket vil blive dyrt for lejerne.

Intentionerne er gode, men som det fremgår, kan vi være i tvivl, om det er til lejernes fordel – det er da selvfølgelig væsentligt – og derfor vil vi i Dansk Folkeparti gerne foreslå, at der kommer en høring om forslaget samt en besvarelse på de spørgsmål, jeg har stillet til hr. Thomas Jensen. Dem vil jeg gerne have svar på, når hr. Thomas Jensen får ordet.

Anden næstformand (Søren Espersen):

Det gør han med det samme. Der er en kort bemærkning fra hr. Thomas Jensen.

Kl. 16:39

Thomas Jensen (S):

Vi tager lige rollefordelingen nu her, hvor det er mig, der stiller spørgsmålene. Når jeg kommer på som ordfører skal jeg nok besvare Dansk Folkepartis ordførers spørgsmål, i den udstrækning det er mig muligt.

Mit spørgsmål til Dansk Folkepartis ordfører går på, ligesom jeg har fremført her tidligere, at der er nogle borgerlige politikere, som tidligere har udtalt sig om det her forrentningsforslag. Vi hørte, hvordan socialministeren og Venstre er løbet fra det, de har sagt til lejerne tidligere. Vi har også hørt, at den nuværende socialminister slet ikke kan følge trop med sin forgænger på forslaget, og Dansk Folkeparti har jo heller ikke holdt ord, kan vi så høre nu.

Det er jo sådan, at hr. Kristian Thulesen Dahl har udtalt følgende til Politiken den 5. august 2005: Det er lejernes penge. Indskuddet er jo bare udlejernes garanti for, at lejerne ikke stikker af. Udlejeren skal ikke have fortjenesten på det.

Det er det, Dansk Folkepartis finansordfører, hr. Kristian Thulesen Dahl, har udtalt. Det synes jeg står i skærende kontrast til det, jeg hører fra Dansk Folkepartis ordfører i dag. Det er da fornuftigt nok, at vi kan lave en høring og sådan nogle ting, men har Dansk Folkeparti virkelig skiftet mening, sådan at man ikke længere mener, at forrentningen skal tilfalde lejerne?

Kl. 16:40

Anden næstformand (Søren Espersen):

Ordføreren.

Kl. 16:40

Anita Knakkegaard (DF):

Der er da ingen tvivl om, at renterne godt kan tilfalde lejerne, og det er jo også det, jeg siger, nemlig at intentionerne er gode nok, men hvad vil det medføre af ulemper for lejerne? Det er jo sådan set det, det drejer sig om her. Hvis man går ind og siger, at nu vil man have en garanti i stedet for, fordi man ikke gider det bøvlgang fra udlejers side, vil det koste – man får 240 kr. ind i renter minus skat – omkring en tusse at få en bankgaranti for lederen. Så hvad er konsekvenserne? Det er dem, jeg er bange for, for vi kan da godt være enige om, at som det er nu, tilfalder de automatisk, det har de gjort hidtil, det har de altid gjort, så derfor mener jeg også, at intentionerne sådan set er gode nok, men det er jo ikke ret meget, det drejer sig om – 240 kr. om året minus skat. Det jo ikke ret mange penge. Til gengæld kan konsekvenserne af det her forslag blive meget, meget store for lejerne.

Kl. 16:41

Anden næstformand (Søren Espersen):

Hr. Thomas Jensen.

Kl. 16:41

Thomas Jensen (S):

Nu prøver Dansk Folkepartis ordfører lidt at negligere, at det her egentlig er en fordel for lejerne, og sår faktisk tvivl om, hvorvidt det er en fordel for lejerne. Jeg vil sige, at der p.t. ligger over 11 mia. kr., der kan blive udsat for en forrentning, og det skal selvfølgelig kun gælde fremadrettet. Vi skal ikke lovgive med tilbagevirkende kraft. Så med årene er det et beløb i den størrelsesorden, man kan forrente hvert år for lejerne. Jeg synes, at det er en anelig mængde penge, der kommer over til lejerne på den her måde.

Når nu hr. Kristian Thulesen Dahl så krystallklart har udtalt sig tidligere, må Dansk Folkeparti jo egentlig have gjort sig klart, at det er lejernes penge, og selv om der er nogle tekniske ting, som vi lægger op til at regeringen med det her beslutningsforslag kan fylde ud, sådan at de retfærdigt kan tilfalde lejerne, altså forrentningen af deres egne penge, vil jeg spørge: Hvad er det så, der har ændret sig, siden Dansk Folkeparti ikke bare klokkeklart kan sige, at man støtter, at lejerne får forrentningen af deres egne penge? Jeg mener, at når nu hr. Kristian Thulesen Dahl har udtalt sig så markant, som han har tidligere, skulle det ligge lige for for Dansk Folkeparti at støtte forslaget her. Hvad er det, der har ændret sig?

Kl. 16:42

Anden næstformand (Søren Espersen):

Ordføreren.

Kl. 16:42

Anita Knakkegaard (DF):

Der er ikke noget, der har ændret sig. Vi har sådan set også de intentioner, at forrentningen kan være lejernes penge. Det er overhovedet ikke noget problem. Nu kommer det jo så frem, at det er fremadrettet. Men med hensyn til de lejekontrakter, der ligger, fremgår det jo overhovedet ikke af det beslutningsforslag, der ligger. Og nu siger man, at der er et depositum heri, jamen er det overhovedet noget, lejerne i almene boliger også skal have? For der er det jo beboerindskuddet, man tager, og ikke et depositum. Jeg synes, at det er en lidt sløset måde, man er kommet igennem det her på, men jeg regner selvfølgelig med, at vi kan få et svar fra hr. Thomas Jensen, for mange af spørgsmålene kan jeg jo ikke få svar på fra embedsmændene. Sådan er det. Så jeg vil håbe, at hr. Thomas Jensen uddyber det her.

For mig er det ikke noget problem. Det er et lille beløb for den enkelte lejer. Det lyder flot, når man siger, at der er tale om 11 mia. kr. Det vil jeg også tilkendegive, men hvis vi snakker om 240 kr. minus skat, er det jo ikke særlig mange penge for den enkelte lejer, som de måske kan komme til at betale ind i administration, fordi banken skal have penge for at administrere det her og administrere den enkelte konto. Så det kan blive dyrere. Det er det, jeg kan være bange for, men det er helt i orden for mig, at det er lejernes renter.

Kl. 16:44

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren. Så er det SF's ordfører, fru Nanna Westerby.

Kl. 16:44

(Ordfører)

Nanna Westerby (SF):

Som vi har hørt, har det her beslutningsforslag til formål at sikre, at lejernes depositum og den forudbetalt leje forrentes tilsvarende Nationalbankens diskonto, og at den forrentning tilfalder lederen.

Ministeren sagde jo meget klart, at man ikke støtter forslaget fra regeringens side, fordi det vil forrykke den økonomiske balance imellem lejer og udlejer. Det er sådan set korrekt nok, for det er jo et afkast, der i dag tilfalder udlejer, men vi er altså nogle i Folketinget, der mener, at det er et afkast, som rettelig bør tilfalde lejerne. Et depositum er jo ikke en eller anden ekstra husleje, som udlejer kan kræve ind, men er en garantistillelse, hvor forrentningen af den bør tilfalde lederen. Derfor støtter vi i SF intentionen med forslaget. Vi synes, det er helt rimeligt, at udlejer opkræver depositum, men det er ikke rimeligt, at udlejeren får gevinsten af renterne som en slags ekstra husleje.

Jeg er også glad for at høre, at Dansk Folkeparti står ved det standpunkt. Så skal vi nok kunne finde en model, som vil kunne samle et flertal i Folketinget. Vi kender det jo fra private boligkøb. Der er det jo også sådan, at hvis man som køber stiller et depositum til en ejendomsmægler, tilfalder forrentningen af det depositum jo

køberen. Så er det jo ikke sådan, at ejendomsmæglerne løber med forrentningen af depositummet. Sådan bør det selvfølgelig også være for lejerne. Det er helt rimeligt, at renteafkastet af lejernes depositum gives til lejeren.

Kl. 16:45

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren. Så er det den konservative ordfører, hr. Daniel Rugholm.

Kl. 16:45

(Ordfører)

Daniel Rugholm (KF):

At en lejer indbetaler et depositum samt i nogle tilfælde forudbetaler nogle måneders husleje ved indgåelse af lejemål er vi alle enige om er en fornuftig måde at stille en slags økonomisk sikkerhed for både lejere og udlejere, men ved at lovgive om, at en lejers indbetalinger til depositum og forudbetalt leje skal forrentes, vil både lejere, udlejere og offentlige myndigheder opnå langt flere ulemper end fordele. For det første vil vi yderligere komplicere lejelovgivningen og gøre det mere uoverskueligt for både lejere og udlejere. Vi vil også påføre udlejeren en ekstra udgift, som i sidste ende nok skal nå frem til lejeren på den ene eller den anden måde, f.eks. i form af huslejestigninger. For udlejeren vil det også betyde mere administrativt bøv. Dertil kommer den skatteretlige administration.

Det er altså en hel masse bøv og ekstra administration for både lejer, udlejer og staten – alt sammen for nogle få kroner. Jeg har regnet lidt på det, og for mit eget vedkommende ville det helt præcis betyde 10 kr. og 25 øre ekstra til husholdningsbudgettet hver måned. Det kan man ikke engang købe en 2-zoners-busbillet eller ½ liter cola for. Da jeg her i påsken læste beslutningsforslaget, var jeg senere på dagen i selskab med nogle studerende fra Aalborg Universitet og fik at vide, at for dem ville denne lovændring betyde 7 kr. mere om måneden. Hvis det så sættes op mod det ekstra bøv med indberetning og administration for både lejere, udlejere, SKAT m.fl., så tror jeg godt, at man kan se fornuften i at afvise dette forslag fra Socialdemokratiet.

Dertil kommer, som også ministeren og Venstres ordfører har været inde på, at lejer- og udlejerorganisationer netop nu endnu en gang har sat sig sammen for at forhandle om forenklinger i lejelovgivningen med udgangspunkt i deres enighedsliste om forenkling og modernisering. Så lad os nu give parterne ro til at forhandle og se, hvad de når frem til, før vi herfra presser nyt bureaukrati ned over dem.

De Konservative kan ikke støtte forslaget.

Kl. 16:47

Anden næstformand (Søren Espersen):

Hr. Thomas Jensen for en kort bemærkning.

Kl. 16:47

Thomas Jensen (S):

Tak til hr. Daniel Rugholm. Jeg må sige, at Det Konservative Folkeparti er repræsenteret ved to knaldhamrende borgerlige politikere her i dag, dels hr. Daniel Rugholm, dels socialministeren. Begge står jo åbenlyst og siger, at de ikke vil forrykke balancen mellem udlejere og lejere, økonomisk set. Det er jo ærlig snak. Det er jo at melde klart ud. Det er et klart signal til landets lejere om, at hvis de skal forestille sig nogen, der skal imødekomme dem, er det i hvert fald ikke Det Konservative Folkeparti. Det er jo ærlig snak, og tak for det.

Men der bliver også sagt noget af hr. Daniel Rugholm, som jeg synes lyder lidt besynderligt. For ordføreren postulerer jo, at det her vil føre til nogle udgifter, som i sidste ende vil blive overført til le-

jerne. Jeg vil godt lige bede ordføreren redegøre for, hvordan det kan lade sig gøre.

Kl. 16:48

Anden næstformand (Søren Espersen):

Ordføreren.

Kl. 16:48

Daniel Rugholm (KF):

Jeg synes i den grad, at vi også imødekommer lejerne med det her. For jeg er også enig med Dansk Folkepartis ordfører, som sagde, at intentionen jo er god i det her forslag – det er der slet ingen tvivl om – men vi bliver bare også nødt til at forholde os til praksis. Vi bliver også nødt til at forholde os til realiteterne, konsekvenserne – også de konsekvenser, som ville være der for lejerne.

Så at sige, at vi ikke imødekommer dem, og at det er sådan en partsdiskussion, hvor partierne herinde i salen vælger den ene eller den ene side i den her debat, synes jeg ikke er rigtigt. Jeg synes, at vi i den grad imødekommer lejerne med det her, fordi vi kigger på andet end lige de der 7, 10 eller 14 kr. om måneden, nemlig også på mange af de konsekvenser, som følger med.

Kl. 16:49

Anden næstformand (Søren Espersen):

Hr. Thomas Jensen.

Kl. 16:49

Thomas Jensen (S):

Tak. Jeg fik jo ikke lige noget svar på mit spørgsmål. Ordføreren står jo og postulerer, at det her vil komme til at koste penge, og at det vil komme til at koste lejerne penge, fordi det vil blive væltet over på huslejen. Men hvordan kan det være? For vi ved jo fra den måde, man laver budgetlejen på, at hvis der er nogle yderligere administrative omkostninger, ja, så kan de godt komme over på huslejen, men den her forrentning, som udlejeren nu mister, er jo ikke en administrativ omkostning. Hvordan kan den være med til at fordyre huslejen for lejerne? Det kan jeg ikke se. Derfor tænker jeg også, at det nok er derfor, at ordføreren ikke svarer mig. Det er jo ret postulerende, og det er også meget smart at sige, at det her vil koste lejerne penge, men hvis ikke man kan argumentere for det, er det jo ikke noget værd. Så er det jo bare igen en klasseren, overlegen udmelding oppe fra talerstolen fra de konservative politikere her i dag.

Så jeg vil altså bare godt bede ordføreren om at prøve at redegøre for, hvordan ordføreren er kommet frem til det der med, at det bliver overvæltet på huslejen.

Kl. 16:50

Anden næstformand (Søren Espersen):

Ordføreren.

Kl. 16:50

Daniel Rugholm (KF):

Hvis jeg havde en virksomhed og af velmenende politikere som hr. Thomas Jensen blev pålagt forskellige ting, der gjorde, at jeg skulle bruge ekstra tid på administration og andet bøv, så ville der i sidste ende være nogle, der skulle betale prisen for det, og det ville jo være mine kunder. Det er jo det samme, der gælder her. Omvendt er der jo også det, at når man nu netop indbetaler en husleje forud eller et depositum eller andre ting, så er det jo med til at sikre en god og fornuftig husleje.

Så jeg synes, at vi svarer på de spørgsmål, der kommer, og at vi imødekommer både udlejere og lejere ved at sige nej til det her beslutningsforslag. For som sagt er intentionerne gode, men i praksis må vi desværre sige at det nok slet ikke er så gennemtænkt.

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren. Så er det den radikale ordfører, hr. Jørgen Poulsen.

Kl. 16:51

(Ordfører)

Jørgen Poulsen (RV):

Tak. Jeg bliver nødt til at sige, at det ikke er et forslag, som vi i Det Radikale Venstre er overbejstret for. Vi kan selvfølgelig sagtens følge tankegangen, og det forekommer jo rimeligt, at de penge, som en lejer indbetaler som sikkerhed, forrentes til fordel for lejeren, og også at det depositum, den forudbetalte leje, som lejeren indbetaler til udlejer, principielt bør tilfalde lejeren. Så har jeg lært noget her, og jeg er i princippet sådan set enig med både den tidligere socialminister, fru Eva Kjer Hansen, fra Venstre og også Dansk Folkepartis hr. Kristian Thulesen Dahl. Det er en smuk tankegang, og vi vil da godt være med til at se på, om det er noget, man kan gøre her. Men jeg bliver også nødt til at sige, at det somme tider er sådan, at det bedste kan være det godes værste fjende, og spørgsmålet er jo, om det i praksis, i det virkelige liv, er umagen værd at lave lovgivningen om. Når man betænker, at diskontorenten vel i dag er under 1 pct., 0,7 pct., men den hopper lidt op og ned, så er der jo ikke særlig mange penge i det, og i hvert fald forekommer det, men jeg kan lære, og jeg lytter, som om det her hurtigt bliver omsonst, at det kan blive spist op af ny administration, bøvnl og bureaukrati. Så det vil vi i hvert fald gerne vide lidt mere om.

Så er jeg også bekymret for de små udlejere, altså dem, der lejer et enkelt værelse ud eller en enkelt villa. Får de ikke også en masse ekstra bøvnl, skal de ikke til at føre bankregnskaber, skal de ikke til at lægge til og trække fra og holde øje med ting, der går op og ned?

Slutsummen er, at vi i virkeligheden har en række spørgsmål, selv om vi anerkender, at disse penge jo egentlig rettelig tilhører lejeren. Vi ved jo også, at regningen for de øgede udgifter vældig ofte kun bliver sendt ét sted hen, og det er til lejeren. Vi stiller os også lidt spørgende over for, hvordan det her forslag kommer til at påvirke de forhandlinger, som er mellem lejer- og udlejerorganisationerne. Jeg forstår så, at det er en mere langsommelig sag, i hvert fald ifølge ordføreren, hr. Thomas Jensen, og jeg tror, man kunne høre, det næsten var en evighedsmaskine, som var i gang der. Men jeg synes alligevel, at man, når man hører, der er kommet en køreplan, og at der er gang i de forhandlinger, så skal passe på ikke at forrykke balancen eller være en hund i et spil kegler. Jeg synes godt, jeg vil have den respekt for de forhandlinger. Og jeg er bekymret over det her; det er, som om man trækker en enkelt tråd ud af trøjen. Jeg vil gerne have hele trøjen, hele setuppet, se det hele i sammenhæng, og derfor har jeg egentlig store forventninger til de forhandlinger mellem lejer- og udlejerorganisationer, som jeg da håber vil rykke.

Sammenfattende vil jeg sige, at det er en smuk og rigtig tanke, som Socialdemokraterne her har ført frem, og vi vil gerne deltage i det videre udvalgsarbejde.

Kl. 16:56

Anden næstformand (Søren Espersen):

Hr. Thomas Jensen for en kort bemærkning.

Kl. 16:56

Thomas Jensen (S):

Tak til hr. Jørgen Poulsen. Det glæder mig, at Radikale Venstre lyder sådan lidt principfaste, med hensyn til at forrentningen af lejernes penge skal tilfalde lejerne. Det er sådan, jeg hører det, og det er jeg ganske glad for, det synes jeg er fint.

Lad os gå aktivt ind i udvalgsbehandlingen. Jeg forventer, at Radikale Venstre stiller alle de opklarende spørgsmål, som kan bringe

os frem til, at vi kan få Dansk Folkeparti og Radikale Venstre med til at støtte sådan et forslag her, for så tror jeg, at landets lejere derude vil blive rigtig, rigtig glade for, at vi får rykket den her balance med, at de ikke engang får forrentningen af deres egne penge.

Så det er bare lige for at sikre mig, at det er et princip for Radikale Venstre, at man mener, at forrentningen bør tilfalde lejerne.

Kl. 16:57

Anden næstformand (Søren Espersen):

Ordføreren.

Kl. 16:57

Jørgen Poulsen (RV):

Jo, det synes vi er det bedste princip. Vi synes sådan set, det er det rimelige, at disse penge er betalt af lejere og tilhører lejere. Men igen skal vi jo se på helheden. Det hjælper jo lige fedt, hvis man bare sender regningen videre til lejerne og så i øvrigt får en masse bøvnl, som ikke er de her småpenge værd.

Kl. 16:57

Anden næstformand (Søren Espersen):

Der er ikke flere korte bemærkninger, tak til ordføreren. Så er det Enhedslistens ordfører, hr. Frank Aaen.

Kl. 16:57

(Ordfører)

Frank Aaen (EL):

Ministerens hovedargument for at afvise forslaget var, at det forrykkede det økonomiske forhold mellem lejer og udlejer. Det har jeg fuld respekt for, det er jo i hvert fald sådan en holdning, vi har set fra den her regerings side i de 10 år, den snart har siddet. De rigeste husejere, dem nord for København og dem i de dyreste kvarterer i Aarhus, Odense og Aalborg, har fået milliarder i skattelettelser og fordele, hvorimod lejerne har måttet se regeringen sammen med Dansk Folkeparti – desværre også Radikale Venstre – stikke snabelen ned i Landsbyggefonden i et omfang, så den slet ikke har penge, men kun gæld. Altså, milliarder har man taget fra lejerne og givet til ejerne. Den slags forrykninger er åbenbart regeringens foretrukne politik.

Når der kommer et lillebitte forslag om at flytte penge fra ejerne til lejerne, siger man automatisk nej. Det er klar politik, det erkender jeg, det er fuldstændigt krystalklart, men det er altså et forslag, vi kan støtte. Det er ikke stort. Skal jeg give en kritik af forslaget på et punkt, skulle det måske være, at renten er lidt for lille. Man kan godt uden at gøre vold på nogen sætte renten lidt højere end diskontoen, som det er foreslået her, men vi vil selvfølgelig støtte det.

Må jeg så lige sige: Det er sådan et fortærsket argument, der bliver brugt i mange sammenhænge, at når man giver dem, der har, en regning – i det her tilfælde at udlejerne får en regning – så skynder de sig at sende regningen videre til lejerne, og derfor får lejerne en højere husleje ud af det her forslag. Det bygger jo på den besynderlige opfattelse, at udlejerne ikke i forvejen tager alt det, de kan. Der er ingen tvivl om, at udlejerne, dem, der har, selvfølgelig tager den betaling, de allerede i dag er i stand til at kratte ind. Hvordan skulle de, ved at vi laver sådan en lille forslag her, kunne kratte mere ind? Det forstår jeg ikke noget som helst af.

Er der nogen, der i fuldt alvor tror, at så længe den her ordning eksisterer, som den gør i dag, altså uden forrentning af lejernes penge, er huslejen lavere, end den ellers ville have været? Er der nogen, der tør komme med den påstand – nej, vel? Selvfølgelig hænger det ikke sådan sammen, og derfor skal vi bare støtte det her forslag om, at lejernes egne penge bliver forrentet til fordel for lejerne.

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren. Så er det ordføreren for forslagsstillerne, hr. Thomas Jensen.

Kl. 17:00

(Ordfører for forslagsstillerne)

Thomas Jensen (S):

Tak til ministeren og tak til boligordførerne for debatten om det her beslutningsforslag.

Forslaget siger jo i al sin enkelhed på at sikre lejerne i de private udlejningsejendomme forrentningen af egne midler i form af depositum, forudbetalt leje samt de indvendige og udvendige vedligeholdelseskonti. Og det er Socialdemokraternes mål, at indførelse af denne forrentning skal gælde for lejere i det private udlejningsbyggeri. Dermed skal det ikke gælde for lejerne i den almene sektor, fordi lejerne her allerede med den nuværende lovgivning automatisk får fortjeneste af deres egne penge. Her er indskuddene nemlig med til at oparbejde kapital, som kan holde huslejen nede, og samtidig har lejerne i den almene sektor via beboerbestyrelser demokratisk indflydelse på, hvad pengene skal bruges til.

Forslaget har klart til formål at sikre lejerne i private udlejningsboliger forrentningen af egne midler. Sagen er nemlig den, at over en halv million lejere i de private udlejningsboliger hvert år bliver snydt for renterne af over 11 mia. kr., som de samlet har liggende i form af depositum og forudbetalt leje. Og Socialdemokraterne mener, at det er uretfærdigt, at forrentningen høstes af udlejerne, uden at den kommer lejerne til gode.

Hvad er omfanget for den enkelte lejer? En lejer betaler som hovedregel et indskud svarende til 6 måneders husleje, jo også i form af forudbetalt leje, når han eller hun flytter ind, og det kan så f.eks. være 30.000 kr. I Socialdemokratiet mener vi, at de 30.000 kr. ikke kun skal være 30.000 kr. værd, når lejeren flytter mange år senere. Mange bor jo til leje i 10, 20 eller måske helt op til 30 år, og derfor kan renterne løbe op i pænt store beløb, og det er da helt urimeligt, at fløden bare bliver skummet af udlejerne.

Så er der også nogle ordførere her i dag, der har været inde på, at det her vil medføre en overvæltning på huslejerne og på den måde slet ikke være til gavn for lejerne. Men som vi jo alle sammen ved, siger reglerne, at en udlejer må fastsætte lejen efter sine omkostninger, og vi ved alle, at renteindtægterne ikke er en omkostning for udlejer. De er en gevinst, der ikke har noget at gøre med, hvad det koster at drive ejendommen. Man må antage, at det vel er de færreste udlejerne, der har sat huslejen ned, fordi de regnede rentefordelen med ind i deres driftsbudget. Renten er en gevinst, og spørgsmålet er, hvem der skal have den gevinst. Socialdemokraterne vil med det her forslag sikre, at gevinsten flyttes fra udlejer til lejer, fordi det altså er lejernes penge, som skaber forrentningen.

Man kan sige, at der jo er en anledning til, at det her forslag er fremsat. Hvis vi kigger nogle år tilbage, er det jo sådan, at Venstres tidligere socialminister, fru Eva Kjer Hansen, i sin tid som socialminister klart og tydeligt tilkendegav, og jeg citerer fra Politiken den 8. august 2005:

»Principielt er jeg enig i, at det er udmærket, at lejerne får renterne af deres penge.«

Videre hedder det, at socialministeren vil sætte sine embedsmænd i gang med at udarbejde en brugbar model, der kunne sikre, at lejeren ved fraflytning får sit indskud tilbage med renters rente.

Men siden august 2005 er der intet sket. Lejerne i den private udlejningssektor får fortsat ikke forrentning af depositum og forudbetalt leje. Man skulle tro, at det var en forglemmelse, men det har vi fundet ud af i dag det ikke er. For nu har vi hørt den konservative socialminister, vi har hørt den konservative ordfører, og vi har hørt Venstres ordfører. Det er jo, fordi partierne ikke holder ord. Ministe-

ren siger, at det er helt fair, at udlejerne får forrentningen af lejernes penge. Ministeren vil ikke påvirke den økonomiske balance mellem lejere og udlejerne, og hvad kan vi sige, hvis vi skal sætte etikette på? Det er knaldhamrende borgerlig politik. Lejerne skal ikke vente sig noget som helst fra De Konservative eller fra Venstre. Det er udelukkende udlejerpartier.

Dansk Folkeparti har jo hidtil støttet intentionerne i forslaget, og finansordfører hr. Kristian Thulesen Dahl udtalte til Politiken den 5. august 2005, og jeg citerer:

»Det er lejerens penge. Indskuddet er jo bare udlejerens garanti for, at lejeren ikke stikker af. Udlejeren skal ikke have fortjeneste på det.«

Det er krystalklart, at Dansk Folkeparti i 2005 ved sin finansordfører siger, at selvfølgelig skal lejeren sikres forrentningen af egne midler. Men i dag hører vi desværre Dansk Folkepartis ordfører være lidt mere tilbageholdende. Det er i hvert fald ikke lige så klar tale, som hr. Kristian Thulesen Dahl kom med i sin tid. Men dog får vi at vide, at Dansk Folkeparti kan støtte de gode intentioner i forslaget. Jeg vil sige, at det er jeg meget glad for. Og partiet foreslår også, at der bliver afholdt en høring om emnet. Det kan Socialdemokraterne sagtens være med til, og jeg håber også, at der er andre partier her i Folketingssalen, der kan være med til at støtte det.

Så har Dansk Folkepartis ordfører stillet en lang række gode spørgsmål, og nu vil jeg håbe, at jeg fik dem alle sammen noteret, for der er mange. Der var bl.a. det her med, om det skulle virke med tilbagevirkende kraft. Det skal det ikke. Vi skal ikke lovgive med tilbagevirkende kraft. Det er for de lejemaal og de lejekontrakter, der fremadrettet bliver indgået.

Kl. 17:06

Så bliver der også spurgt, om lejeren skal betale udgifterne. Jamen jeg mener ikke, at der kommer nogen udgifter for lejeren her. Jeg mener, at det jo er nogle penge, der i dag uretmæssigt tilfalder udlejer, og vi skal bare have forrentningen over til lejerne. Jeg mener ikke, at der skulle komme nogen ting her, der betyder, at der bliver forøgelse af huslejen for lejeren. Men det må vi jo lige vurdere i den videre behandling af lovforslaget.

Så blev der spurgt, om det var de almene beboere, der også skulle have forrentet deres penge, og jeg har redegjort for, at det er det ikke. De får allerede forrentningen af deres egne midler.

Der er nogle forskellige spørgsmål om bankgarantier og sådan noget, og det synes jeg vi skal tage i de skriftlige spørgsmål i udvalgsbehandlingen, for der er noget teknik der, som jeg ikke vil være i stand til at kunne svare på her i dag på god nok vis.

Jeg er glad for, at Dansk Folkeparti støtter op om intentionerne med forslaget, og så håber jeg på, at vi kan finde en løsning, sådan at vi også kan få Dansk Folkepartis opbakning til det her, når det kommer til den endelige behandling i Folketingssalen.

Herudover var der også positive taktik fra Enhedslisten, fra SF og fra Det Radikale Venstre. Det var godt at høre, at Enhedslisten bakkede op om forslaget om, at lejerne selvfølgelig skal have forrentning af deres egne midler. Der var et ønske om måske endda at give en yderligere høj rente. Det vil jeg ikke sådan lige være tilbøjelig til at give indrømmelser om til Enhedslisten. Jeg synes, at forslaget om diskontoen giver et ganske godt renteniveau, som vi kan gå ud fra, og så kan vi følge udviklingen i diskontoen.

Jeg vil også sige tak til SF, som støtter forslaget. De ting, som SF nævnte – der var nogle enkelte punkter – skal vi se at få undersøgt til bunds i udvalgsbehandlingen. Så er jeg sikker på, at vi alle sammen er hundrede procent sikre på, hvad konsekvenserne af det her forslag vil være.

Fra Det Radikale Venstre kunne vi høre, at der var en klar principiel opfattelse af, at lejerne bør få forrentningen af deres egne midler. Det er jeg rigtig glad for. Det ligger i forlængelse af, hvad Det Radikale Venstre tidligere har sagt. Og så har Det Radikale Venstre

jo en lang række spørgsmål om teknikken i det, og om der opstår nogle problemer med det her forslag, og jeg synes, at vi skal gå ind i en god, saglig debat om det i udvalgsarbejdet og få nogle skriftlige spørgsmål formuleret, så vi er sikre på, at Det Radikale Venstre også kan føle sig sikre på, at det, de forhåbentlig kommer til at støtte i den sidste ende, er noget, der er i overensstemmelse med De Radikales principper.

Efter at der er gået 6 år, siden vi fik de her flotte udtalelser fra Dansk Folkeparti og Venstre og til dels også lidt positive takter fra Det Konservative Folkeparti i sin tid, så må vi sige, at den konservative socialminister i dag har brilleret ved virkelig at melde klart ud på det her private udlejningsområde ved hundrede procent at sige, at Det Konservative Folkeparti er udlejernes parti, og at man ikke vil imødekomme lejernes krav om at få forrentningen af deres egne midler. Det er klar konservativ politik, og det er da fair nok. Det er jo det, lejerne bl.a. også skal tage stilling til ved det førstkommende folketingsvalg.

Jeg vil sige tak til alle ordførerne og ministeren for alle de gode input, og jeg ser frem til udvalgsbehandlingen.

KI. 17:09

Anden næstformand (Søren Espersen):

Så er det fru Anita Knakkegaard for en kort bemærkning.

KI. 17:09

Anita Knakkegaard (DF):

Jeg vil sige tak for en god besvarelse af nogle af mine spørgsmål, men jeg har et andet. Der ligger nogle flere, men der er et, jeg synes er ret så væsentligt.

Det fremgår af forslaget, som Socialdemokraterne jo har fremsat, at de ønsker, at beskatningen udskydes til udbetalingstidspunktet, til trods for at SKAT vurderer, at renteindtægter beskattes på forfaldstidspunkt. Så hvordan vil hr. Thomas Jensen ændre dette, og hvor mange penge drejer det sig om i løbende skatteindbetalinger? Som han sagde, kan der gå 20-30 år, før en lejer flytter. Det vil sige, at det er 11 mia. kr., hr. Thomas Jensen snakker om, og det er forrentningen af de penge, som SKAT ikke får ind hvert år. Så hvordan agter hr. Thomas Jensen at gøre det, og hvor mange penge handler det om?

KI. 17:10

Anden næstformand (Søren Espersen):

Ordføreren.

KI. 17:10

Thomas Jensen (S):

Jeg synes, det er et rigtig godt spørgsmål, som Dansk Folkepartis ordfører kommer med. Jeg vil lige præcisere, at vi i beslutningsforslaget jo har forberedt os godt ved netop at spørge skatteministeren om, hvordan det forholder sig med hensyn til beskatningen af det her, og der er en passage i det tredjesidste afsnit, hvor vi også kommer ind på det. Der står, at det vil afhænge af den konkrete udformning af forrentningsvilkårene, hvornår eventuelle renter vedrørende en lejers fordring anses for at være forfalden og dermed skal indgå ved opgørelse af lejerens skattepligtige indkomst. Der er faktisk nogle muligheder for, at man godt kan lave den der udskydelse af forfaldstidspunktet. Så det må vi vel også få belyst helt konkret i forhold til det her forslag, sådan at det også stemmer overens med de forskellige skattetekniske forhold.

Med hensyn til det jeg hørte om, at ordføreren er lidt bange for, at der måske er nogle penge, der vil ligge og samles på de her konti, og som der ikke bliver betalt skat af, vil man se, at hvis vi får sat det her forslag i kraft med virkning fra den 01.01.2012, så kommer det jo efterhånden. Det er jo ikke de 11 mia. kr., der skal forrentes fra

starten af, de kommer stille og roligt derudad, så den budgetmæssige effekt vil ikke være så stor.

KI. 17:11

Anden næstformand (Søren Espersen):

Så er der en kort bemærkning fra fru Louise Schack Elholm.

KI. 17:11

Louise Schack Elholm (V):

Jeg føler ligesom, jeg er nødt til at tage ordet, efter at ordføreren i den grad har insinueret, at vi er på den enes eller den andens side. Jeg må sige, at vi er på befolkningens side, vi er på borgernes side, og ordføreren har ikke noget belæg for at påstå, at vi er på nogen specifik side. Det kan godt være, at Socialdemokraterne mener, at fordi de selv er på en side, jamen så må andre være på den modsatte side. Det er ikke tilfældet, og derfor kan man ikke bruge sådan en Erasmus Montanus-logik med, at fordi man ikke mener det ene, så mener man det andet. Sådan er logikken ikke nødvendigvis.

Men jeg vil gerne lige stille ordføreren et spørgsmål, for ordføreren siger jo klart, at man vil tage pengene fra udlejeren og give til lejerne. Og de penge skal udlejeren jo finde et sted. Socialdemokraternes ordfører, hr. Thomas Jensen, siger, at det ikke vil betyde, at lejen kommer til at stige. Alt andet lige vil udlejeren jo prøve at få dækket sine omkostninger ind. Er Socialdemokraterne villige til at skride til lovgivning for at sikre, at udlejer ikke overvælter omkostningerne på lejen?

KI. 17:12

Anden næstformand (Søren Espersen):

Ordføreren.

KI. 17:12

Thomas Jensen (S):

Et helt konkret svar på spørgsmålet er: Det er jo ikke nogen omkostning, at udlejerne går glip af en renteindtægt, som de har i dag. Så hvis man følger budgetlejen, er der ingen yderligere omkostning for udlejer, og derfor er der heller ikke noget at vælte over på huslejen. Et kort og klart svar.

Derudover kan Venstres ordfører ikke lide at blive slået i hartkorn med nogle, der kun varetager udlejernes interesser. Jeg vil bare gerne citere her fra Folketingets talerstol, hvad Venstres tidligere socialminister fru Eva Kjer Hansen sagde i 2005. Venstres ordfører ville jo ikke svare på det, da Venstres ordfører stod her på talerstolen. Venstres socialminister sagde i 2005:

»Principielt er jeg enig i, at det er udmærket, at lejerne får renterne af deres penge.«

Venstres ordfører vil i dag ikke svare på, om Venstre har skiftet holdning, men det kan jeg da i hvert fald konkludere at Venstre har. Venstre er bedøvende ligeglad med, at man har sagt nogle flotte ord til lejerne i 2005; i 2011 vil man i hvert fald ikke støtte et forslag, der går lejernes vej.

KI. 17:13

Anden næstformand (Søren Espersen):

Fru Louise Schack Elholm.

KI. 17:13

Louise Schack Elholm (V):

Jeg synes, det her er totalt smagløst. Altså, fordi vi respekterer det arbejde, som Socialdemokraterne selv har været meget store fortalere for skulle laves, hvor parterne sidder og forhandler, så skulle man være på den enes eller den andens parti. Jeg vil da sige, at bare fordi Socialdemokraterne i den grad kun ser det ensidigt og i den grad har tænkt sig ikke at respektere det arbejde, der bliver lavet, hvorimod vi

andre respekterer det arbejde, der bliver lavet, betyder det ikke, at vi er i lommen på nogen som helst.

Kl. 17:17

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ordføreren.

Kl. 17:14

Thomas Jensen (S):

Jeg har sagt det tidligere fra min plads i salen, og jeg vil også godt sige det herfra: Vi støtter det arbejde, parterne laver. Det har vi sagt tidligere, og det gør vi stadig væk. Forslaget her er ikke et forslag, som de sidder og arbejder med, det er et forslag ud over det, som de sidder og arbejder med.

Vi går jo slet ikke så langt, som Venstres tidligere velfærdsminister fru Karen Jespersen gjorde; hun gik jo ind og ændrede i det, som parterne var kommet frem til. Det synes jeg nok var lidt mere end næsvist at gøre. Det er jo slet ikke det, vi er ude i her, vi er ude i et nyt område. Og det er jo, fordi skiftende ministre ikke har evnet eller snarere ikke har villet komme frem til et resultat på det her område, og derfor har de lagt hele lejelovsområdet dødt. Vi vil hellere end gerne se en forenkling, der både er til gavn for udlejere og lejere, og samtidig vil vi også gerne fremlægge Socialdemokraternes egen politik på området, og det er bl.a., at vi gerne vil sikre lejerne forrentningen af deres egne midler.

Kl. 17:14

Kl. 17:15

Anden næstformand (Søren Espersen):

Hr. Daniel Rugholm for en kort bemærkning.

Er der trykket på knappen? Der sker ingenting. Der bliver trykket på en anden knap, det var hr. Michael Aastrup Jensens. Den går ikke, men det var da et forsøg værd.

Vent lige lidt, vi prøver med en anden mikrofon. Hr. Daniel Rugholm, er der trykket på knappen? (*Daniel Rugholm* (KF): Ja, der er trykket). Og der sker heller ikke noget.

Jeg tror, at vi skal bede hr. Daniel Rugholm om at komme op på talerstolen og stille spørgsmålet, og så må vi se på det tekniske.

Kl. 17:16

Daniel Rugholm (KF):

Yes, så vil jeg prøve herfra i stedet for, så får jeg måske også lidt længere taletid.

Jeg vil også lige kommentere, som Venstres ordfører gjorde det. Jeg bryder mig ikke om retorikken, som hr. Thomas Jensen bruger i sin tale her. Jeg synes bestemt ikke, at det handler om, at nogle er på den ene eller den anden side. Det handler om, at vi kigger forskelligt på det her, og det skal der også være plads til i sådant et arbejde her.

At sige, at vi er udlejernes parti og modstandere af lejernes vilkår og det ene og det andet, hører ingen steder hjemme. Det synes jeg ikke er rimeligt. Vi kigger bare forskelligt på tingene, det er i hvert fald det, jeg kan konkludere.

Som jeg brugte som eksempel, var der den her studerende fra Aalborg med de 7 kr. om måneden. Der er det så, at vi går ind og vægter og spørger, hvad det betyder i forbindelse med, hvad det her får af konsekvenser i ren praksis for både lejere og udlejere.

Så jeg vil gerne tage afstand fra retorikken og omvendt sige, at skulle man så konkludere på samme måde, kunne man sige, at Socialdemokratiet ikke anerkender organisationernes arbejde. Det kunne så være mit spørgsmål til ordføreren: Anerkender Socialdemokratiet ikke organisationernes arbejde, nu hvor de har sat sig til bordet for at forhandle om de her ting?

Kl. 17:17

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ordføreren.

Thomas Jensen (S):

Jamen jeg vil da gerne gentage over for hr. Daniel Rugholm, at selvfølgelig anerkender vi parternes arbejde. Jeg tror faktisk, at det var på baggrund af et socialdemokratisk initiativ, de fik lanceret en høring, hvor vi fik klarlagt, hvad det er, der ligger bag de 57 punkter, som de blev enige om. Og så sidder vi alle sammen undrende tilbage. Hvorfor søren er der ikke nogen minister, der kan få gennemført det? For det var da en forbedring og en forenkling af lejeloven.

Men det, jeg siger her fra talerstolen i dag, er jo, at hvad angår Socialministeriet, er posten godt nok skiftet, og der er kommet en ny minister til, og holdningerne er godt nok også skiftet. Fra principielt at tilslutte sig det her forslag, går ministeren ikke ind for det i dag. Og hos Venstre – det var jo tidligere en Venstreminister – er man også stukket af fra det. Man er tidligere kommet med flotte ord, og jeg anerkender bare i dag, at Det Konservative Folkeparti både ved socialministeren og ordføreren kommer med en knaldhamrende borgerlig politik, hvor man virkelig imødekommer udlejere, men ikke imødekommer lejerne.

Kl. 17:18

Anden næstformand (Søren Espersen):

Så er der muligvis en kort bemærkning fra hr. Jørgen Poulsen. Hr. Jørgen Poulsen havde bedt om en kort bemærkning, eller var det en fejl? Nej.

Så tror jeg, at jeg også skal bede hr. Jørgen Poulsen komme herop på talerstolen.

Kl. 17:19

Jørgen Poulsen (RV):

Tak. Jeg kunne selvfølgelig også vente med spørgsmålet til udvalgsbehandlingen. Men nu har hr. Thomas Jensen flere gange sagt, at der ikke var nogen ekstra, administrative omkostninger forbundet med det her. Men det har jeg sådan lidt svært ved at forstå. Og de, der ser på det her, vil måske gerne høre, hvordan det kan hænge sammen, for man skal vel have et eller andet, jeg havde nær sagt bogholderiprogram sat op for at klare det her, hvis man er en lille udlejer, der bare lejer et enkelt eller seks værelser ud.

Kl. 17:19

Anden næstformand (Søren Espersen):

Ordføreren.

Kl. 17:20

Thomas Jensen (S):

Man skal lige vænne sig til, at man skal drøne op og ned ad talerstolen her.

Det, jeg siger til de ordførere, der har været inde på, at selve forrentningen vil være en udgift for udlejer, er bare, at det ikke er korrekt. Man kan sige, at der er en indtægt, det er en indtægt, udlejerne har i dag. Men den her forrentning kan aldrig nogen sinde gå hen og blive en udgift i sig selv, der kan væltes over via budgetlejen. Så derfor mener jeg ikke, at selve forrentningen giver noget, der kan blive væltet over på lejen og dermed på lejeren.

Kl. 17:20

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren. Jeg tror, systemet skulle virke nu, det håber vi.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen her afsluttet.

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Boligudvalget. Hvis ingen gør indsigelse herimod, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

13) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 115:

Forslag til folketingsbeslutning om forbedring af lejerers tryghed og retsstilling ved fraflytning af private udlejningsboliger.

Af Thomas Jensen (S) m.fl.

(Fremsættelse 01.04.2011).

Kl. 17:20

Forhandling

Anden næstformand (Søren Espersen):

Forhandlingen er åbnet. Socialministeren.

Kl. 17:21

Socialministeren (Benedikte Kiær):

Socialdemokraterne har her fremsat et beslutningsforslag, som indeholder en række forskellige elementer. Det foreslås, at der skal være forbud imod vilkår om nyistandsættelser ved fraflytning; at istandsættelsesarbejder skal udbydes i underhåndsudbud for at sikre konkurrence, hvor lejerens skal have tilbud om at pege på en deltager; at udlejerens forpligtes til at afholde ind- og fraflytningssyn; at lejeren får ret til godtgørelse for eget arbejde ved istandsættelsesarbejder i lejeforhold, hvor der er konto for indvendig vedligeholdelse, og at det er udlejerens, der skal indbringe en sag for huslejenævnet, hvis parterne ikke kan blive enige.

For dette forslag gælder det samme, som jeg sagde ved behandlingen af B 114. Socialdemokraterne har nu gentagne gange efterlyst en genoptagelse af forenklingsarbejdet og en fuldstændig implementering af de 57 punkter. Vi har nu igangsat et tredje forsøg på at implementere enighedslisten. Det kunne få en til at tro, at Socialdemokraterne så ville medvirke til at skabe ro, så parterne i dialog med Socialministeriet kunne komme frem til et resultat, men nej. Man vælger at fremsætte et beslutningsforslag, som sender et signal, der bestemt ikke er til at tage fejl af. Socialdemokraterne har ikke tænkt sig at respektere organisationernes forhandlingsresultat. Parterne skal ikke have ro til arbejdet, tværtimod er Socialdemokraterne parate til sideløbende med udmøntningsarbejdet at gennemføre ændringer i lovgivningen.

Jeg må sige, at jeg ikke forstår timingen. Hvorfor fremsætter Socialdemokraterne dette forslag netop nu? Mon ikke det er, fordi der ligger et valg ude i horisonten, og at det er her, forklaringen skal findes? Socialdemokraterne vil åbenbart også på dette område hellere føre valgkamp, end de vil forholde sig konstruktivt til tingene, selv om valget endnu ikke er udskrevet.

Jeg må bare sige, at det forekommer særdeles malplaceret, at Socialdemokraterne, ligesom det gælder for B 114, åbenbart gerne vil sende det signal, at parterne ikke skal forvente ro til forhandlingerne. Det er meget beklageligt. Men jeg kan også forstå af den behandling, der var af B 114, at Socialdemokraterne grundlæggende løber fra enighedslisten, for en af de ting, der var ved enighedslisten, var, at balancen ikke måtte blive forrykket. En af de ting, som jeg nævnte i min tale til B 114, var, at der skulle være en balance, og at den skulle opretholdes, mellem lejer og udlejer, men jeg kan forstå af de udtalelser, der kommer fra Socialdemokraterne, at det er man løbet fra. Ergo er man løbet fra hele enighedslisten. Det mener jeg blot er meget, meget ærgerligt.

Med hensyn til de konkrete forslag vil jeg meget gerne knytte den helt principielle kommentar til dem, at jeg er tilhænger af, at der,

selvfølgelig inden for rimelighedens grænser, på dette område er mest mulig aftalefrihed. Det giver nemlig parterne en god mulighed for at tilpasse aftalevilkårene til de konkrete omstændigheder. Det er sådan, at den private lejeboligsektor udgør en meget varieret og sammensat sektor, som skal favne alt lige fra lejligheder i tofamiliehuse, som måske udlejes til venner eller bekendte, til store og fuldstændig professionelt drevne udlejningsejendomme med mange lejeboliger. Det siger sig selv, at der for et så sammensat område må være den fornødne fleksibilitet. Det kan der efter min opfattelse kun være, hvis parterne får et rimeligt spillerum med hensyn til at aftale andre vilkår end dem, der følger af lovgivningen.

Man skal endvidere være opmærksom på, at flere af elementerne i forslaget vil øge udlejerens administrative byrder og dermed forøge administrationsudgifterne. Det er udgifter, som udlejer kan indregne i huslejen, og som derved vil udløse lejeforhøjelser for lejeren.

Til de enkelte forslag har jeg følgende bemærkninger: Jeg er ikke bekendt med, at der som angivet i forslaget skulle være en bevægelse i retning af, at mange lejere i de private lejeboliger får alt for store istandsættelsesregninger ved fraflytning. Det er lidt tankevækkende, at der stod det samme at læse i B 23 fra 2005. Selv om den angiveligt har været der længe, er det ikke en bevægelse, som vi har kunnet registrere i Socialministeriet eller har fået flere henvendelser om. Nyistandsættelser er et vilkår, som efter Socialministeriets kendskab fortrinsvis benyttes i nyopførte lejeboliger og i nymoderniserede lejeboliger, når udlejerens ønsker et relativt højere kvalitetsniveau, når boligen genudlejes.

Det skal der efter min opfattelse være mulighed for. Jeg kan ikke afvise, at en enkelt aftale om nyistandsættelse kan rumme visse ulemper for lejere, som flytter efter en meget kort lejeperiode, men jeg mener også, at saglige og rimelige hensyn taler for ikke at begrænse aftalefriheden på dette punkt, da der kun er tale om et meget lille antal helt korte lejeforhold.

Kl. 17:26

Socialdemokraterne foreslår endvidere, at det skal være et krav, at de istandsættelsesarbejder, som udlejerens kræver af lejeren, skal udbydes i underhåndstilbud. Det er efter min opfattelse at skyde spurve med kanoner. Et sådant krav vil blot være endnu et kompliceret og fordyrende element i administrationen af udlejningsboliger.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at lejeren inden fraflytning vil kunne vælge sine egne håndværkere eller selv udføre arbejdet håndværksmæssigt forsvarligt, hvis det er gennemført inden lejeren opsigelse og gennemgangen af lejemålet. Det er jo kun den manglende istandsættelse, der konstateres ved lejeren's fraflytning, som udlejerens kan forlange gennemført. Hvis lejeren ønsker at kontrollere udlejerens priser, står det i øvrigt lejeren frit for at indhente sit eget tilbud på istandsættelse og bruge dette som et kontroltilbud, herunder i forbindelse med en eventuel huslejenævns sag.

Ligeledes finder jeg, at det er helt ude af trit med virkeligheden at stille et generelt krav om obligatoriske ind- og fraflytningsrapporter. Ifølge Socialministeriets kendskab til området er det helt almindeligt, at der i de større udlejningsejendomme rutinemæssigt gennemføres ind- og fraflytningssyn, da udlejerens jo har en interesse i at kunne håndtere lejeskiftet hurtigt og gnidningsfrit. I andre ejendomme, hvor forholdene klares mere uformelt, og hvor udlejningen foregår mindre professionelt, skal der efter min opfattelse være mulighed for at kunne tilrettelægge tingene på en mindre regelbundet måde.

Under alle omstændigheder har parterne jo mulighed for at indbringe kravet om istandsættelse for huslejenævnet. Dette gælder også, hvis uenigheden angår istandsættelsesudgifternes størrelse og udlejerens helt eller delvis modregner disse i depositummet.

Hvad angår forslaget om, at lejeren skal kunne kræve godtgørelse for eget arbejde i forbindelse med udførelse af indvendig vedligeholdelse, tror jeg faktisk, at man gør lejeren en bjørnetjeneste. En sådan regel vil meget vel kunne resultere i, at udlejerens i langt højere grad

vil engagere håndværkere til at udføre vedligeholdelsesarbejde, når de nu alligevel skal betale for udførelsen. Det betyder, at lejerne får mindre vedligeholdelse for pengene på vedligeholdelseskontoen og mindre indflydelse på vedligeholdelsesarbejderne, og det er ikke en udvikling, jeg ønsker at fremme.

Heller ikke forslaget om, at det er udlejeren, der skal stå for indbringelse af eventuelle tvister for huslejenævnet, kan jeg se nogen begrundelse for. Her er det den part, som ønsker en huslejenævnsafgørelse, der må indbringe sagen. Indbringelse af en huslejenævns sag er meget enkel og kan f.eks. ske pr. e-mail, samtidig med at der skal betales et meget beskedent gebyr.

Lejeboligformen indebærer efter min opfattelse en række fordele såsom maksimalpriser, der begrænser lejernes boligudgifter, og lave omkostninger ved et boligsifte. På den anden side er lejernes indflydelse begrænset af, at den bolig, lederen bebor, tilhører en anden, og det vil sige, at lederen ikke kan råde over boligen på samme måde, som en ejer kan. Disse forskelle mener jeg må og skal opretholdes, så det kan være op til den enkelte at vælge den boform, som opfylder dennes behov.

Forslaget vil endvidere efter min opfattelse føre til en lejeforhøjelse for lejere uden at forbedre deres forhold i et tilsvarende omfang. Jeg finder det påfaldende, at forslagsstillerne ikke med et eneste ord har nævnt de økonomiske konsekvenser. Der hersker ingen tvivl om, at de administrative merudgifter vil blive væltet over på lejerne. Samtidig vil forslaget kunne medvirke til at gøre lovgivningen endnu mere kompliceret og uoverskuelig. Regeringen kan derfor ikke støtte forslaget.

Kl. 17:30

Anden næstformand (Søren Espersen):

Hr. Thomas Jensen for en kort bemærkning.

Kl. 17:30

Thomas Jensen (S):

Ja, tak til ministeren. Ministeren fortsætter jo i bedste borgerlige stil, fortsætter i stilen fra lige før med behandlingen af B 114, hvor lejerne ikke på nogen måde kunne blive imødekommet af socialministeren. Det, jeg synes er det mest beklagelige ved den måde, som ministeren med fem gange nej fejler det her forslag af bordet på, er, at ministeren nærmest negligerer, at der skulle være nogen problemer på det her område. Det er, som om ministeren overhovedet ikke møder mennesker, ikke bliver kontaktet af mennesker og slet ikke – givetvis – i sin egen omgangskreds kender nogen, som har været i store, store vanskeligheder ved en fraflytning, hvor de er blevet mødt med krav om betaling af utrolig store regninger for en istandsættelse, man kunne sige ikke ligefrem var nødvendig.

Det lader også til, at ministeren ikke rigtig har forståelse for, at der faktisk sker rigtig mange ting på boligmarkedet i de her år med rigtig mange korttidskontrakter. Så mit spørgsmål til ministeren er: Når ministeren så klart og entydigt fejler det her forslag af bordet, kan ministeren så redegøre for, hvor mange fraflytninger fra korttidskontrakter ministeren vurderer der årligt er i Danmark?

Kl. 17:31

Anden næstformand (Søren Espersen):

Ministeren.

Kl. 17:31

Socialministeren (Benedikte Kiær):

Ja, spørgeren kender ikke min omgangskreds og ved ikke, hvad det er for nogle boligforhold, min omgangskreds har – om de bor i lejebolig, ejerbolig, andelsbolig eller anden form for bolig. Så det kan spørgeren for så vidt ikke udtale sig om på nogen måde, og det vil jeg også gerne have mig frabedt.

Med hensyn til afvisningen af de forskellige forslag, der ligger i det her beslutningsforslag, vil jeg sige, at der jo er to ben: Det ene er, at en lang række af dem indeholder nogle høje administrationsomkostninger, og det andet er, at vi – og jeg som socialminister – respekterer, at der pågår et arbejde i øjeblikket med at forenkle det. Og det her er ikke just et forenklingsarbejde, når man faktisk i øjeblikket er i gang med et arbejde mellem lejerne og udlejerne med at udmønte de 57 forslag eller punkter i noget konkret lovgivning. Det har jeg faktisk tænkt mig respektere.

Det kan jeg forstå Socialdemokraterne ikke vil, det kan jeg forstå at Socialdemokraterne er løbet fra, og jeg kan forstå, at Socialdemokraterne også er løbet fra at bibeholde den balance, som lejerne og udlejerne egentlig er blevet enige om med den her enighedsliste. Og der er jeg jo så egentlig som minister blevet klogere på, hvad Socialdemokraterne egentlig vil: De vil ikke den her enighedsliste.

Kl. 17:32

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Der er yderligere en kort bemærkning fra hr. Thomas Jensen.

Kl. 17:32

Thomas Jensen (S):

Ja, og jeg ved ikke, om jeg skal sige tak til ministeren, for jeg fik jo ikke noget svar på mit spørgsmål. Og ministeren siger – og bruger det bl.a. som argument for at hælde det her forslag ned ad brøttet – at det her med korttidskontrakter og store fraflytningsregninger jo ikke er et særligt stort problem.

Det lyder, som om ministeren ikke rigtig har fingeren på pulsen med hensyn til, hvad der sker på boligmarkedet i de her år. Alle de folk, som ikke kan sælge deres ejerlejligheder, lejer dem ud på korttidskontrakter, for lejer de dem ud i mere end 2 år, får lejerne rettigheder, og så kan de ikke få dem ud, hvis de skal sælge. Så er der også § 5, stk. 2 – der er også en stor fraflytning fra de lejligheder. Alt i alt er cirka halvdelen af de 110.000 fraflytninger, der sker hvert år, fra lejemål med korttidskontrakter. Og det er jo netop der, tvisterne opstår, og det er det område, vi kan høre at huslejenævnene har store problemer med.

Så mit spørgsmål til ministeren er: I stedet for at stå og fyre alt det dér processnak af og påstå, at Socialdemokraterne løber fra noget – vi løber ikke fra noget, vi bakker op om det, parterne kommer frem til, og de her forslag, vi fremlægger i dag, er supplerende forslag, der skal være med til at styrke det, så vi får en bedre lejelov i Danmark – kan ministeren så lige svare på, om ministeren ved, hvor mange lejemål på korttidskontrakter der bliver fraflyttet hvert eneste år?

Kl. 17:34

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det socialministeren.

Kl. 17:34

Socialministeren (Benedikte Kiær):

Jeg mente egentlig, at vi talte om nyistandsættelser af lejemål, hvor man netop kan kræve nyistandsættelse, og ikke om lejeområdet generelt set. Men det kan jeg forstå at Socialdemokraterne nu begynder at drage ind i den her problemstilling, i forhold til hvor mange der fraflytter deres lejlighed efter kortere eller længere tid.

Det, som jeg fremførte, var, at der jo er mulighed for at kunne påklage det, hvis man ikke mener, man skal betale det, som udlejer siger man skal ved en nyistandsættelse, for huslejenævnet. Man har mulighed for at påklage det, og der har faktisk også været nogle afgørelser, der har været i lejernes favør – afgørelser, der danner praksis på området. Det synes jeg da at man kan forholde sig til.

Vi skal også forholde os til, og det var også det, jeg nævnte i min tale, at vi sådan set ikke har set, at der er sket den bevægelse, som Socialdemokraterne nævner i forslaget – en bevægelse, som i øvrigt

er gengivet fuldstændig ordret fra forslaget fra 2005. Vi kan blot ikke se, at der er sket den bevægelse, som Socialdemokraterne nævner. Så det kunne være interessant, hvis Socialdemokraterne sidder på masser af dokumentation, at Socialdemokraterne så lagde det frem. Jeg kan forstå på ordføreren, at man åbenbart sidder på en guldgrube af information. Det kunne jo være rart, hvis man gav den til os andre, som ikke har fået den information ind.

Kl. 17:35

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til socialministeren. Vi går i gang med den egentlige ordfører række, og den første ordfører er Venstres ordfører, Louise Schack Elholm.

Kl. 17:35

(Ordfører)

Louise Schack Elholm (V):

Dette er endnu et beslutningsforslag fremsat af Socialdemokraterne, som handler om at ændre lejeloven. Det er delvis en genfremsættelse af B 23 fra folketingsåret 2004-05. Ligesom ved det tidligere beslutningsforslag stiller jeg mig ganske uforstående over for denne sabotage af forhandlingerne om ny lejelov, som i øjeblikket foregår. Socialdemokraterne har været meget optaget af, at disse forhandlinger skulle fortsætte, men Socialdemokraterne ønsker åbenbart ikke længere, at parterne skal fortsætte forhandlingerne. Med disse to beslutningsforslag signalerer Socialdemokraterne, at de ikke længere bakker op om forhandlingerne på lejelovområdet. Socialdemokraterne smider nemlig dynamit ind i forhandlingerne. Når parterne sidder og forhandler, vil et forslag som dette, der forrykker balancen i forhandlingerne, være dynamit under forhandlingsbordet. Så Socialdemokraterne kunne lige så godt sige, at de ikke længere bakker op om forhandlingerne, og kunne lige så godt indrømme, at de vil skrive lejeloven om efter deres eget forgyldtbefindende. Venstre tror på de nuværende forhandlinger og på gensidig respekt for parternes forhandlingsarbejde, og Venstre kan derfor ikke støtte beslutningsforslaget.

Kl. 17:36

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Der er en enkelt kort bemærkning, og den er fra hr. Thomas Jensen.

Kl. 17:37

Thomas Jensen (S):

Jeg synes, den her ordførertale meget godt symboliserer den måde, borgerligheden tror den kan slippe omkring det her udmærkede forslag på, nemlig ved kun at vrøvle om proces, proces, proces og tale om parternes forhandlinger. Jeg vil godt gentage det: Socialdemokraterne støtter det, parterne kan komme frem til. Det her er et supplerende forslag, og vi går ikke engang så langt, som tidligere Vestreministre har gjort, nemlig at ændre i det, parterne aftaler. Så prøv lige i Venstre at feje for egen dør først.

Jeg vil gerne prøve at gøre en ting lidt klarere. For når ordføreren ikke selv vil udtale sig om forslagens konkrete indhold, vil jeg bare spørge: Anerkender Venstre hermed, at Venstre slet ikke har nogen interesse i at imødekomme de problemer, som rigtig mange lejere oplever, når de skal flytte fra de her især korttidslejemål, nemlig med nogle urimelig høje fraflytningsomkostninger efter et ganske kort ophold i de her lejligheder? Synes Venstre ikke, at det er et problem, og har Venstre ikke også lyttet til, hvad der sker ude i huslejenævnene, og hørt, at det er den hyppigste tvist, der er ude i huslejenævnene, og som de bruger rigtig mange ressourcer på? Synes ordføreren ikke, at det er væsentligt, at vi får løst det med en bedre lovgivning herinde fra Christiansborg?

Kl. 17:38

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Kl. 17:38

Louise Schack Elholm (V):

Jeg synes, det er vigtigt både at se på, hvad lejernes udfordringer er, og hvad udlejernes udfordringer er. For der findes mange forskellige problemstillinger, som man skal se på. Men jeg synes, at vi skal respektere de forhandlinger, der foregår i øjeblikket, og man kan ikke både ville respektere forhandlingerne og så på den måde fuldstændig ændre vilkårene ved at komme med noget, som skal trækkes ned over hovedet på forhandlingsparterne. Derfor kan jeg på ingen måde forstå, hvordan Socialdemokraterne, kort tid efter at de i den grad har plæderet for, at parterne skulle kunne udmønte den her enighedsliste, kan gå ud og sige, at Socialdemokraterne samtidig ønsker, at der ændres noget, så man ikke holder fast i den enighedsliste, man har påstået man bakker op om.

Kl. 17:39

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det hr. Thomas Jensen for yderligere en kort bemærkning.

Kl. 17:39

Thomas Jensen (S):

Jamen hvis det ikke er gået op for Venstres ordfører, vil jeg bare lige minde Venstres ordfører om, at Socialdemokratiet er et samfundsforbedrende parti. Hvis vi mener, at der kan skabes en bedre lovgivning, lader vi os ikke stoppe af nogle uduelige ministre, som ikke kan få parterne til at finde en løsning efter 5½ år. Jeg mener faktisk, at parterne er kommet frem til en løsning. Ministeren, som står herovre bagved, har bare underkendt det gang på gang og kaster nye bolde på bordet. Det synes jeg er at sabotere parternes forhandlinger.

Mit spørgsmål til Venstres ordfører i dag, når nu Venstre prøver at gøre Socialdemokraterne til de store bussemænd i forhold til de her forhandlinger, er: Synes Venstres ordfører, at det er godt arbejde, at der efter 5½ år med fire skiftende ministre endnu ikke er kommet et resultat til forenkling af lejeloven i Danmark? Er det en succes eller en fiasko? Det vil jeg bare gerne have et kort svar på, ja eller nej, her og nu.

Kl. 17:40

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Kl. 17:40

Louise Schack Elholm (V):

Ja, lejeboligområdet er et meget komplekst område, og de her parter har siddet i lang tid for at nå frem til enighed om nogle ting. Men det viste sig jo, at da man skulle bruge enighedslisten og udmønte den i lovgivning, var parterne ikke enige. Og derfor har de fået lov – ligesom de selv ønskede det – til at sætte sig ned og arbejde videre på den her enighedsliste, så det bliver lavet om til paragraffer, og så vi er sikre på, at den lovgivning, der kommer ud af det her arbejde, fuldstændig afspejler den enighed, som parterne er nået frem til.

Derfor undrer det mig, at man på den måde vil ændre det hele fuldstændig ved at smide sådan en gang dynamit ind under forhandlingsbordet. Jeg synes, at det i den grad er at underkende det arbejde, som parterne ifølge ordføreren har siddet med i 5½ år. Så synes jeg, at man skulle respektere arbejdet lidt mere end ved at smide en gang dynamit ind under forhandlingsbordet.

Kl. 17:40

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til ordføreren. Vi går videre i ordførerrækken, og den næste er fru Anita Knakkegaard som ordfører for Dansk Folkeparti.

Kl. 17:41

(Ordfører)

Anita Knakkegaard (DF):

Beslutningsforslaget er en genfremsættelse fra Socialdemokratiets side fra 2005. Det drejer sig om fraflytning af private udlejningsboliger og indeholder bl.a. fem forslag. Socialdemokratiet ønsker, at lejere ikke kan forpligtes til nyistandsættelser ved fraflytning, men som det fremgår af beslutningsforslaget, kræves der allerede, at indgår man en lejekontrakt, der kræver en nyistandsættelse ved fraflytningen, stiller udlejeren også en nyistandsat lejlighed til rådighed ved indflytningen.

Dansk Folkeparti mener ikke, der skal ske ændringer med aftalefriheden på dette område, så lejligheden kun må normalistandsættes. Hvis lejeren ikke ønsker en lejlighed, der er nyistandsat, når lejeren flytter ind, og den derfor skal afleveres i samme stand ved fraflytningen, kan man jo undlade at skrive lejekontrakten under.

Endvidere ønsker Socialdemokratiet, at der er priskonkurrence ved istandsættelse af en lejlighed, ved at udlejeren udbyder arbejderne i underhåndstilbud, og at udlejeren i den forbindelse forpligtes til at tilbyde lejeren at pege på en deltager, hvilket umiddelbart lyder rimeligt. Men det er ikke helt rimeligt, hvis udlejer, der har et rimeligt kvalitetsniveau på sin ejendom, nu kan blive pålagt at acceptere det billigste tilbud med en ringere kvalitet til følge. Mange udlejere har aftaler med håndværkere, som kender ejendommen og ved, hvilken kvalitet der kræves, så den næste lejer også kan være tilfreds med resultatet.

I øvrigt har lejeren mulighed for at gå i huslejenævnet, hvis han mener, at prisen er for høj, eller lejeren kan i forbindelse med fraflytning vælge sine egne håndværkere eller selv udføre arbejdet håndværksmæssig forsvarligt, hvis det er gennemført inden lejers opsigelse og gennemgang af lejemålet ved fraflytning.

Det næste punkt, Socialdemokratiet ønsker, er, at der indføres obligatoriske ind- og fraflytningsrapporter. Det mener man i Socialdemokratiet vil give øget tryghed for lejere og udlejere og være procesbesparende for landets huslejenævn. Endvidere skal beboerrepræsentanten deltage og kompenseres for tabt arbejdsfortjeneste.

Hvis der ikke foreligger indflytningsrapport, kan lejere allerede inden 14 dage fra indflytning, hvis der ikke er afholdt indflytningsyn, gøre mangler gældende over for udlejer. Lejere bør derfor allerede ved indflytningen tage billeder samt gøre manglerne gældende. Herved kan lejer også bevise, hvordan boligen så ud ved indflytning, når han ønsker at fraflytte boligen. Alt i alt vil det betyde yderligere omkostninger for lejeren, som forslaget er her.

Endvidere ønsker Socialdemokratiet, at lejere får ret til godtgørelse for eget arbejde, hvis lejligheden ikke er nyistandsat og udlejeren tilbyder lejeren selv at foretage istandsættelse af lejligheden for det beløb, der står på den indvendige vedligeholdelseskonto. Såfremt lejeren anvender den af udlejeren påbudte håndværker eller selv hyrer en håndværker, trækkes regningen fra den indvendige vedligeholdelseskonto. Forslaget vil kunne medføre, at udlejer vil have en håndværker til at udføre arbejdet, og lejer derfor ikke får mulighed for eventuelt at vælge andre end dyre materialer efter sit ønske. Det kan for Dansk Folkeparti at se kun være en ulempe for lejeren.

Til slut foreslås der, at udlejer, såfremt parterne er uenige, skal indbringe tvisten for huslejenævnet. Hvis der opstår en tvist mellem lejer og udlejer, er det selvfølgelig den part, der er utilfreds, der indbringer sagen for huslejenævnet. Alt andet vil for os at se være fuldstændig urimeligt.

Forslaget betyder kun lejeforhøjelser for lejerne, da omkostningerne kan pålægges lejernes husleje, og lovgivningen vil blive endnu mere kompliceret i stedet for en regelforenkling, som vi ønsker i Dansk Folkeparti. Jeg troede egentlig, at vi var enige om, at der skulle ske en regelforenkling, da lejer- og udlejerorganisationerne i disse dage igen drøfter regelforenklingen, men jeg kan nu se, at Socialdemokratiet løber fra denne aftale ved at fremsætte dette beslutningsforslag.

I Dansk Folkeparti finder vi Socialdemokratiets fremgangsmåde uacceptabel, og vi henviser til regelforenklingens stk. 56 og 58, som kommer ind over det her fremsatte forslag. Vi er derfor ikke positive over for forslaget, men vi vil gerne have en forklaring fra hr. Thomas Jensen. Det har hr. Thomas Jensen så givet indtil flere gange, men det strider imod alt. Det mener jeg så til gengæld ikke den anden gjorde. Men det her berører i hvert fald den regelforenkling og det, der er i gang, og det finder jeg fuldstændig uacceptabelt.

Kl. 17:45

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til ordføreren. Vi går videre i ordførerrækken. Den næste er fru Nanna Westerby som ordfører for SF.

Kl. 17:45

(Ordfører)

Nanna Westerby (SF):

Det her forslag tager jo fat på en meget relevant problemstilling på lejemarkedet, nemlig hvad det er for nogle istandsættelseskrav, en udlejer kan stille ved fraflytning. Det er en af de fælder, som man som lejer kan falde i, fordi det private lejemarked i langt højere grad end andre boligformer er præget af meget hyppige fraflytninger og kortere lejeperioder. Det kan f.eks. være unge studerende, der ofte skifter bolig, fordi deres livssituation ændrer sig, det kan være familier, der er i mellem to permanente boliger og så finder en lejelejlighed, hvor de måske kun skal bo et halvt år eller et helt år eller måske kun et par måneder. Det er jo en god løsning for mange, og langt de fleste regner da også med, at når man efter så kort tid leverer et pænt og velholdt lejemål tilbage til udlejeren, får man sit depositum igen.

Det er bare ikke altid tilfældet, for hvis udlejeren i lejekontrakten har betinget sig en nyistandsættelse, så skal lejligheden altså have hele turen. Det er gulve, der skal omlakeres, selv om man måske har haft tæpper på hele tiden, det er væggene, der skal tapetseres, og det er træ og jern, der skal males. Det er der jo faktisk ikke nogen rimelighed i. Ikke desto mindre er det, at der kræves en total istandsættelse ved fraflytning, noget, der bliver stadig mere udbredt.

Derfor støtter SF også, at man afskaffer den mulighed for at kræve en nyistandsættelse, så man i stedet kan kræve en normal istandsættelse, så man afleverer en lejlighed i pæn og ordentlig tilstand med nymalede vægge. Derudover lægger forslaget også op til at indføre obligatoriske ind- og fraflytningsrapporter. Det synes vi er en god ordning, fordi det bevirker, at man ved ind- og udflytning får gennemgået lejlighedens stand, og man bliver enige om, hvad det er, der er op og ned. Og det vil altså betyde, at man får langt færre tvister og konflikter mellem lejer og udlejer på området, hvor der ellers alt for ofte kan være konflikter.

Så er vi også helt enige i målet om, at man skal forbedre muligheden for priskonkurrence på istandsættelsesarbejderne. Det er jo sjovt, at det er venstrefløj, som gang på gang skal stå her og snakke om, hvordan man kan sørge for at få bedre priskonkurrence på de her istandsættelsesarbejder, hvor der er dårlige muligheder for det i dag. Vi kan i SF støtte forslaget.

Kl. 17:47

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til ordføreren. Vi går videre i ordførerrækken. Så er det den konservative ordfører, og det er hr. Daniel Rugholm.

(Ordfører)

Daniel Rugholm (KF):

Ligesom med det forrige beslutningsforslag, vi behandlede, B 114, er der her tale om et forslag, der lidt ærgerligt og lidt uheldigt bryder ind i forhandlingerne mellem lejer- og udlejerorganisationer om forenklinger i lejelovgivningen med udgangspunkt i enighedslisten om forenkling og modernisering. Men det er dog ikke vores hovedargument for at afvise dette beslutningsforslag.

Vi deler naturligvis Socialdemokratiets holdning om, at det er uheldigt, når der forekommer episoder med tvist mellem udlejer og lejer, men heldigvis har vi et velfungerende huslejenævn, som både lejer og udlejer kan få hjælp og støtte fra. Man fristes til at tro, at Socialdemokratiet ikke har tillid til hverken huslejenævn eller ankenemlighederne i boligretten, når man på den måde vil sikre nogle retigheder, som jo allerede i dag kan opnås, både igennem aftalefriheden og gennem muligheden for behandling af sager i huslejenævn og boligretten, når der opstår uenigheder og tvist mellem lejer og udlejer.

Vi ser ingen grund til disse ekstra sikkerheder, da de også betyder ekstra bureaukrati og højere udgifter for både udlejer og lejer. Hos Konservative ønsker vi fortsat at sikre gode og rimelige vilkår for både lejer og udlejer. En af de bedste måder at gøre det på er ved, at vi fortsat sikrer størst mulig aftalefrihed, så lejer og udlejer kan påvirke og tilpasse deres aftaler til de konkrete situationer og lejemål, de sidder i, og dernæst at vi sikrer et system, der tager sig af dem, der så er uheldige og kommer i klemme. Man behandler deres sager og sikrer dem derigennem retfærdige vilkår. Her har jeg allerede nævnt huslejenævnet og ankenemligheden i boligretten.

Så Det Konservative Folkeparti kan på baggrund af det her ikke støtte beslutningsforslaget.

Kl. 17:50

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er den radikale ordfører, og det er hr. Jørgen Poulsen.

Jeg skal lige spørge, om hr. Thomas Jensen forsøgte at trykke sig ind. Nu kom den. Nej, den gik ud igen. Når den går ud igen, betyder det, at man kun har 10 sekunder til at spørge i. (*Munterhed*). Hr. Thomas Jensen får ordet med en kort bemærkning på op til 60 sekunders varighed. Værsgo.

Kl. 17:50

Thomas Jensen (S):

Det er godt, tak for det. Og tak til hr. Daniel Rugholm. Nu står ordføreren jo og siger, hvorfor dog komme med et lovforslag på det område, når der faktisk inden for aftalefriheden er mulighed for det. Der vil jeg bare bede ordføreren om at sætte sig ind i den situation, der er, nemlig når en lejer står og skal finde en bolig. Vedkommende er måske lige kommet ud af et ægteskab og er blevet skilt og er virkelig presset til hurtigt at finde en bolig, og så står vedkommende der og skal skrive under på en lejekontrakt. I et felt står der, at man forpligter sig til at aflevere det her lejemål nyistandsat, altså virkelig en omfattende nyistandsættelse af lejemålet ved fraflytning. Så aftalefriheden er jo ligesom underlagt et magtforhold, hvor det er udlejer, der bestemmer, om lejer kan flytte ind i den her bolig, og hvis ikke man vælger at underskrive på det her med nyistandsættelse, tror den konservative ordfører så, at man får lejemålet? Det er jo det, vi skal se på, og det er jo den situation, vi skal have afklaret. Vi skal jo sørge for, at lejekontrakten afspejler den virkelighed, som der skal indgås lejemål i. Derfor mener vi jo fra Socialdemokraternes side, at den normale istandsættelse ville være godt for både lejer og udlejer, og at nyistandsættelsen vil være for kraftigt et krav. Så er der ikke et sådant magtforhold ved indgåelsen af lejekontrakt, så den konserva-

tive ordfører kan erkende, at den frie aftaleret nok er lidt ulige fordelt mellem lejer og udlejer?

Kl. 17:52

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Kl. 17:52

Daniel Rugholm (KF):

Friheden består jo i, at man kan forhandle det, man synes er rimeligt. Og så er der heldigvis også den frihed, at man jo så med det eksempel, som ordføreren prøver at tegne, kan vælge at sige nej tak, hvis ikke man kan få de vilkår, som man ønsker. Og så er det jo frit for enhver lejer at finde sig et andet sted, hvor man finder en udlejer, der er mere imødekommende og har nogle mere fair vilkår. Jeg synes, det her med aftalefriheden er et rigtig vigtigt princip, som jeg meget nødig vil begrænse med nogle af de her ting. Og så er der også det andet element i det, som jeg også var inde på, nemlig at vi jo her lægger noget bureaukrati og noget ekstra arbejde, som også er forbundet med nogle omkostninger, ned over både lejer og udlejer, og det synes vi er uheldigt.

Kl. 17:52

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Der er yderligere en kort bemærkning fra hr. Thomas Jensen.

Kl. 17:52

Thomas Jensen (S):

Ja tak. Det er så sjovt, når konservative boligordførere begynder at hylde aftalefriheden. Det er så nærliggende at spørge, om den aftalefrihed også betyder en fri huslejeaftalsættelse. Det er jo helt relevant, for det har vi jo tidligere haft en tidligere boligordfører, hr. Jakob Axel Nielsen, der sagde, mens han var medlem af Folketinget. Men når nu ordføreren simpelt hen klart siger, at hvis ikke man kan lide duften i bageriet, kan man gå et andet sted hen at købe sit brød, synes jeg nok, det er en lige lovlig grov beskrivelse af den måde, som lejermarkedet fungerer på i Danmark. Det er jo sådan, at med det boligefterslæb, som den borgerlige regering har sørget for efter 10 års manglende byggeri af almene boliger, er det rigtig svært at finde nogle betalelige boliger, især i landets største byer. Så hvor er de boliger, man skal gå hen at finde, og er det den store frihed for lejeren, at man jo bare kan gå et andet sted hen? Er det ikke bedre at få en balance i den her lejekontrakt, i standardlejekontraktens § 7, hvor vi så kan få indført den her normalistandsættelse frem for en nyistandsættelse?

Kl. 17:54

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Kl. 17:54

Daniel Rugholm (KF):

Som jeg allerede har været inde på, handler det her ikke kun om den her magtbalance, det handler også om, at vi nu lægger nogle ting ned over både lejer og udlejer, forpligtelser, som medfører både bureaukrati og omkostninger for begge parter, og det synes vi ikke er særlig fornuftigt.

I forhold til hvad den forhenværende boligordfører mener om forskellige sager, vil jeg sige, at det har vi været inde på tidligere, også på dette sted, og det må være for hr. Jakob Axel Nielsens egen regning og ikke min.

Kl. 17:54

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er der ikke flere korte bemærkninger til denne ordfører. Og så er det hr. Jørgen Poulsen som radikal ordfører.

(Ordfører)

Jørgen Poulsen (RV):

Det er jo lidt mærkeligt, at her, hvor vi nærmer os et valg, bliver boliger så forfærdelig ideologiske.

Men det er da rigtigt, at det her forslag peger på et problem, for det er jo rigtigt, som det også siges i bemærkningerne til beslutningsforslaget, at mange lejere i den private udlejningssektor føler, at de betaler for store regninger ved fraflytning. Det er en problematik, som vi i Radikale Venstre også godt vil være med til at se på, men vi har samtidig meget, meget svært ved – ligesom ved det forrige forslag, B 114 – at se forenklingen i det her. Og igen synes vi ærlig talt, at det her var en ting, som netop burde overlades til foreningerne, til lejerne og til udlejerne. Men det virkede, som om de ikke kom nogen steder, og man kunne næsten fristes til at spørge: Jamen kunne man så ikke jage lidt på dem? For det ville jo være godt, hvis man kunne få nogle af de her ting på plads, men jeg har selvfølgelig respekt for, at det drejer sig om en hel pakke.

Vi synes jo, at netop spørgsmålet om vilkårene og retsstillingen ved fraflytning bør være noget, som de her organisationer ordner. Men vi vil gå positivt ind i udvalgsarbejdet, deltage positivt i det. Vi har masser af spørgsmål til det, for det virker, som om Socialdemokraterne egentlig her foreslår, at man kan overtage en nyistandsat lejlighed og så aflevere den i en ringere stand, end man overtog den osv. Men jeg regner med, at vi får alt det her at vide under udvalgsarbejdet, som vi vil gå positivt ind i. Men vi er kritiske over for en hel del af tingene i forslaget.

Kl. 17:57

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til ordføreren. Så er det hr. Frank Aaen som ordfører for Enhedslisten.

Kl. 17:57

(Ordfører)

Frank Aaen (EL):

Det forrige forslag, vi behandlede, rykkede det økonomiske forhold mellem ejere og lejere til fordel for lejerne, og det støttede vi selvfølgelig. Det her forslag rykker det magtmæssige forhold mellem ejere og lejere til fordel for lejerne, og det støtter vi selvfølgelig også.

Vi har under debatten hørt nogen sige, at det skal man overlade til parterne selv at forhandle på plads. Ja, det sker altså åbenlyst ikke. Når man siger, at det skal parterne selv afgøre, er det jo sådan en meget almindelig talemåde i dansk politik, i det danske samfund i virkeligheden, og der er også meget sundt og korrekt i det, men man skal altid huske, at dem, der har magten over pengene, og som bestemmer – i det her tilfælde over ejendommene – også i det samlede billede har størst magt. Det er derfor, vi politikere bliver nødt til at hjælpe den svage part i spillet, nemlig lejerne, som jo altså er overladt til det frie marked og dermed til dem, der er stærkest, medmindre vi altså her sørger for, at der er forskellige regler, der hjælper den svageste part, og det er det, det her forslag går ud på.

Det er da muligt, at forslaget skal justeres under udvalgsarbejdet, og det er vi da helt med på sker, men vi synes, at det er korrekt at kigge på området og få stukket nogle regler ud, der gør noget ved tingene. Der er ejere, der i dag skruppelløst får lejere til at skrive under på, at et lejemål skal nyistandsættes ved fraflytning, men i stedet bør det være sådan, som rimeligt er, at det selvfølgelig er en pæn og ordentlig lejlighed, som bliver udlejet til den næste, men uden at man har brugt en formue på at slibe gulve af, som knap har fået en eneste ridse.

Så vi synes, der er god grund til at sikre, at lejerne ikke bliver tvunget til at betale for nogle helt urimelige udgifter i forbindelse

med fraflytning af en lejlighed, men samtidig bør vi selvfølgelig alle sammen kunne stole på, at når vi flytter ind i en lejlighed, er den også nogenlunde beboelig. Der skal være orden i tingene, og det synes vi det her forslag kan hjælpe begge parter til at få i virkeligheden.

Kl. 17:59

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til ordføreren. Så er det ordføreren for forslagsstillerne, og det er hr. Thomas Jensen.

Kl. 18:00

(Ordfører for forslagsstillerne)

Thomas Jensen (S):

Jeg vil også ved det her beslutningsforslag sige tak til ministeren og tak til boligordførerne for debatten om forslaget. Forslagets formål er at styrke lejernes retsstilling ved fraflytning, så udlejerne ikke længere kan kræve nyistandsættelse ved fraflytning, samt at sikre, at lederen bedre kan gennemskue og påvirke de istandsættelsesomkostninger, der er forbundet med fraflytning fra en lejlighed.

Årsagen til, at vi fremsætter forslaget, er netop, at tvister om fraflytning er den mest hyppige tvistform i huslejenævnene; af de ca. 10.000 årlige sager er det ca. en tredjedel, som handler om fraflytning. Og for at understrege det her forslags relevans er det centralt at fastslå, at over halvdelen af fraflytninger fra private lejligheder vedrører korttidslejemål på under 2 år. Af de 530.000 private udlejningsboliger er der årligt samlet ca. 110.000 fraflytninger, og ud af de 110.000 fraflytninger vurderes det, at ca. 60.000 af de årligt fraflyttede lejemål drejer sig om korttidskontrakter, hvor lejerne efter mindre end 2 års leje skal nyistandsætte lejemålet ved fraflytningen.

Det vil sige, at lejere i mere end halvdelen af de årlige fraflytninger afkræves en nyistandsættelse af lejemålet ved fraflytningen. Det må siges at være en absurditet, at udlejer efter så kort tids beboelse som under 2 år kan kræve en nyistandsættelse med afhøvling af gulve, maling af lofter, vægge, radiatorer, lister, paneler osv. Og det synes jeg med al tydelighed understreger det her forslags relevans.

Mange lejere i private udlejninger får alt for store regninger ved fraflytningen. Det er regninger, det er vanskeligt at se den saglige begrundelse for, og tvisterne handler om, i hvilken stand lejemålet skal være i, når lederen fraflytter lejemålet. Eksempelvis kræves der ofte en meget dyr istandsættelse ved fraflytning af en privat lejlighed, hvor der på det almene område kun kræves en normalistandsættelse. Og med det her forslag har vi gjort det logiske at se på, hvordan man i den almene udlejningssektor efterhånden er kommet væk fra de store regninger til lejerne ved fraflytning og de tvister, som det skaber i beboerklagenævnene.

Årsagen til den positive udvikling i den almene sektor med de færre fraflytningstvister er indførelsen af en normalistandsættelse frem for en nyistandsættelse. Jeg tror, at vi alle sammen, hvis vi tænker sådan 10-15 år tilbage, kan huske mange artikler i aviserne om nogle ulykkelige lejere, der fraflyttede en almen boligforening, og de kom til at betale skyhøje priser ved fraflytningen. Det ser vi ikke længere, og det er jo simpelt hen, fordi vi herindefra har ændret loven, sådan at vi har fået en bedre regulering af området, sådan at både udlejerne og lejere får en langt rimeligere fraflytningsomkostning.

Nyistandsættelse – bare lige for at trække det ned på jorden, hvad vi taler om her – betyder, at en lejer ved fraflytning skal istandsætte med maling af vægge, hvidtning af lofter, afhøvling og lakering af gulve, maling af radiatorer, vinduer, paneler, lister osv. Og ved en normalistandsættelse skal lederen ved fraflytning male vægge og hvidte lofter og eventuelt ved misligholdelse lakere gulvene og eventuelt før det afhøvle dem.

Vi foreslår derfor, at lejeloven ændres således, at lejerens retsstilling ved fraflytning styrkes, så udlejerne ikke kan kræve nyistandsættelse ved fraflytning, men den mere rimelige normalistandsættelse. Udgifterne ved normalistandsættelse er lavere og rimelige, og an-

tallet af tvister på det private lejeboligmarked vil falde, ligesom vi har set det i den almene sektor, efter at der blev indført krav om normalistandsættelse.

Der er flere ordførere, der har været inde på, om det her forslag så giver øget administration og dermed øget husleje via budgetlejen. Jeg vil sige, at det er en noget overdrevent skræmmekampagne, når flere ordførere og selv ministeren går frem og påstår, at det her vil give massivt øgede administrative omkostninger, der via budgetlejen vil blive overvæltet på huslejen. Forslaget medfører jo, at der indføres en mere realistisk istandsættelsesform, nemlig normalistandsættelse, som mindsker antallet af tvister, og det ved vi jo fra det almene område. Når udlejere og lejere ligesom i dag gennemgår lejemålet og laver en fraflytningsrapport, skal de jo forholde sig til, om lejemålet er normalistandsat med hvidtede lofter, nymalede vægge og eventuelt lakerede gulve. Så er der jo ikke meget administration i forbindelse med at lave den fraflytningsrapport, og dermed er grundlaget for tvister over urimeligheder jo heller ikke til stede. Og på den måde vil mange af de problemer, som vi i dag ser, forsvinde.

Derfor er det min klare overbevisning, at når administrationen ses i lyset af det her forslags krav om normalistandsættelse, vil der ikke komme forøgede administrative opgaver og udgifter, og dermed er der ikke nye udgifter, som skal væltes over på lejeren.

Kl. 18:05

Så vil jeg godt samle op på den der lidt skingre snak, den megen processnak, der har været fra nogle ordføreres side og desværre også fra ministerens, om de her lejelovsforhandlinger mellem parterne. Det er noget vaskeægte vrøvl, når ministeren og de borgerlige ordførere påstår, at det her forslag er i strid med de lejelovsforhandlinger mellem parterne på lejeboligmarkedet, der nu bliver skubbet i gang igen.

Sandheden er, at der nu er gået 5½ år, hvor de forhandlinger har sneglet sig af sted uden et resultat, som ministeren vil fremsætte som forslag til forenkling af lejelovene. Det synes jeg virkelig er at holde parterne for nar, for hver gang parterne på bedste vis er kommet frem til en god og afbalanceret aftale, er ministeren kommet med yderligere krav til parterne, og på den måde er det hele endt i uendelighedsforhandlinger. Borgerligheden vil ikke færdiggøre processen med forenklinger. Det arbejde ligger og venter på det nye flertal efter folketingsvalget.

Imens vi afventer folketingsvalgets udskrivelse, ligger det jo lige for for Folketingets partier at fremlægge deres politik på de punkter af lejeloven, som der ikke forhandles om. Sandheden er jo, at der på de områder, som der fremsættes forslag om i dag, ikke er enighed mellem parterne. Folketinget skal ikke låses i sit arbejde med lejeloven, fordi ministeren trækker parternes arbejde ud i en uendelighed. Derfor fremlægger vi Socialdemokrater selvfølgelig vores politik på området, og det er ikke i strid med parternes enighedsliste.

Som jeg tidligere har nævnt, også heroppe fra talerstolen, vil jeg bare lige minde om, at den tidligere Venstreminister, fru Karen Jespersen – det var den tidligere velfærdsminister – jo tidligere er gået ind og har ændret i det, som parterne har aftalt, nemlig vedrørende restancerne, antallet af restancedage, altså hvor hun gik ind og ændrede det fra 10 til 14 dage; og det blev vedtaget i L 92 tilbage i 2008-09. Så derfor må man sige, at hvis der er nogen, der skal rende rundt og spille hellige her i dag, er det i hvert fald ikke Venstre og De Konservative.

Med hensyn til de enkelte kommentarer til lovgivningen vil jeg sige, at socialministeren sagde nogle forskellige ting, men ville prøve at skyde det hen, som om Socialdemokraterne hellere ville føre valgkamp med det her forslag. Til det vil jeg sige, at det her forslag har vi fremsat tidligere; det var umiddelbart efter et folketingsvalg. Vi har fremsat det i vores boligpolitiske udspil »Mere frihed til lejerner«, og nu fremsætter vi det igen, og det gør vi parallelt med, at der forhandles. Så det er ikke for at føre valgkamp.

Men jeg kunne måske opfordre den konservative socialminister til at være lige så klar i mælet, som ministeren har været i dag, nemlig med hensyn til at Det Konservative Folkeparti ikke er lejernes parti, men er et parti, som ikke vil ændre balancen i forhold til udlejerne. Hvis De Konservative talte lige så klart hver evig eneste dag, kunne det være, at man ville se lidt mere til dem i offentligheden.

I forhold til Venstres ordførers tale vil jeg sige, at der jo ikke var noget indhold i talen, hvad angår det konkrete lovforslag. Der var kun en lang snak om proces, og jeg har været inde på, at det jo er noget vrøvl, ordførerne kommer med om alt det her med, at vi ikke kan fremsætte forslag, parallelt med at der forhandles på nogle andre områder af lejeloven.

I forhold til Dansk Folkepartis ordfører vil jeg sige, at der blev stillet en masse gode, konstruktive spørgsmål. Og igen vil jeg sige, at det er nogle komplicerede spørgsmål, som jeg er sikker på at vi kan få belyst bedre under udvalgsbehandlingen, og det ser jeg frem til. Og så ser jeg også frem til, at vi måske kunne få rykket Dansk Folkeparti helt over i folden og være med til – ligesom vi talte om i forbindelse med B 114 – at få rykket lovgivningen sådan, at den vil le falde bedre ud, altså sådan at vi fik en bedre fordeling mellem lejerne og udlejerne.

Ellers vil jeg også sige tak til den konservative ordfører for dens input. Der vil jeg sige, at det jo igen var det der med at cykle rundt i den processnak, og det kommer vi altså ikke videre af. Det her er et konkret holdningsbaseret forslag fremsat af Socialdemokraterne, så det står vi fuldt ud ved, og det kan sagtens fremsættes parallelt med parternes forhandlinger.

Så vil jeg sige tak til SF for opbakningen, og jeg vil sige tak til Enhedslisten for opbakningen til forslaget, og så vil jeg også sige tak til Det Radikale Venstre. Det er godt at høre, Det Radikale Venstre går positivt ind i forslagets behandling. Jeg havde heller ikke ventet andet, for vi kunne jo se, at da beslutningsforslaget blev fremsat i 2005, var det særdeles positive takter, der kom fra den radikale ordfører. Så jeg håber også, at det er det, vi kommer til at se afspejlet, når vi er færdige med udvalgsbehandlingen.

Kl. 18:10

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til ordføreren for forslagsstillerne.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen slut.

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Boligudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

14) Forespørgsel nr. F 29:

Forespørgsel til socialministeren:

Hvilke konkrete initiativer vil regeringen tage for at sikre børns vilkår og rettigheder, efter at FN's Børnekomité har udtalt kritik af Danmark på en række områder?

Af Mette Frederiksen (S), Özlem Sara Cekic (SF), Anne Marie Geisler Andersen (RV), Line Barfod (EL) og Christian H. Hansen (UFG).

(Anmeldelse 15.03.2011. Fremme 17.03.2011. Eventuel afstemning udsættes til torsdag den 28. april 2011).

Kl. 18:10

Begrundelse

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Jeg gør opmærksom på, at afstemning om eventuelle forslag til vedtagelse udsættes til i overmorgen, torsdag den 28. april 2011.

Først er det ordføreren for forespørgerne, fru Mette Frederiksen, der får ordet for begrundelse, værsgo.

Kl. 18:10

(Ordfører for forespørgerne)

Mette Frederiksen (S):

Hvert femte år skal Danmark gøre rede for, hvordan det går med at overholde FN's børnekonvention. Den dag i januar, hvor Danmark skulle afgive sin afrapportering til FN's Børnekomité, skrev Børnerådet på sin hjemmeside, og jeg citerer:

»Danske topembedsfolk skal i dag forklare FN's Børnekomité i Geneve, hvorfor Danmark på en lang række områder krænker udsatte børns rettigheder. Danmark er på vej væk fra grundlæggende principper i børnekonventionen, vurderer Børnerådet og 10 danske ngo'er.«

FN's Børnekomité har senere afgivet sine anbefalinger til den danske regering. Afrapporteringen er interessant læsning for alle, der interesserer sig for børns tarv, rettigheder og muligheder i det danske samfund. Det var skrappe ord, der stod på Børnerådets hjemmeside. Vi er mange i Folketinget, der deler den bekymring om udsatte børns muligheder og rettigheder i Danmark, og derfor har vi rejst forespørgslen i dag.

Vi vil i dag gerne have afdækket, hvilke konkrete initiativer den danske regering agter at igangsætte på baggrund af Børnekomiteens anbefalinger, og hvilke initiativer der fremadrettet skal sikre børns rettigheder i Danmark.

Kl. 18:12

Besvarelse

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Tak for det, og så er det socialministeren.

Kl. 18:12

Socialministeren (Benedikte Kiær):

Danmark blev den 24. januar i år i Genève eksamineret i FN's børnekonvention af FN's Børnekomité. Under eksaminationen fik Danmark ros af komiteen, som bl.a. anerkendte den store indsats, som vi i Danmark lægger i at sikre børns og unges rettigheder. Komiteen roste samtidig mange af de initiativer, som regeringen står bag, herunder Barnets Reform, der på en række områder styrker indsatsen over for udsatte børn og unge markant.

Men som ved alle andre eksamener havde komiteen selvfølgelig også anbefalinger til, hvordan vi kan hæve barren og gøre det endnu bedre i forhold til at sikre børns og unges rettigheder. Det er jo netop

det, komiteen har som opgave, nemlig at pege på de områder, som kan styrkes og forbedres.

Jeg mener, det er utrolig vigtigt, at vi har en instans i FN-systemet, der følger medlemslandenes indsats over for børn og unge, som komiteen gør. Vi gør det rigtig godt i Danmark, men jeg anerkender selvfølgelig også, at der er steder, hvor vi kan blive endnu bedre, og derfor var jeg også rigtig glad for at modtage komiteens konkluderende observationer.

Forespørgselsstillerne vil i dag gerne høre om, hvilke konkrete initiativer regeringen vil tage for at sikre børns og unges vilkår og rettigheder, efter at FN's Børnekomité har udtalt kritik af Danmark på forskellige områder. Et væsentligt element til at sikre børns og unges rettigheder, som også er blevet fremhævet af komiteen, er, at vi har en minister, der koordinerer regeringens samlede indsats over for børn og unge. Den rolle ligger hos mig som socialminister, og det er en opgave, jeg tager meget seriøst.

Vi lægger i den forbindelse stor vægt på et godt og konstruktivt samarbejde med mange af børneorganisationerne, og derfor har Socialministeriet også indkaldt organisationerne og relevante ministerier til et opfølgende møde i begyndelsen af maj, hvor der bliver mulighed for at drøfte komiteens anbefalinger. Men der er allerede på nuværende tidspunkt anbefalinger fra komiteen, som er imødekommet, og som medvirker til at forbedre børns vilkår i Danmark. I den forbindelse vil jeg nævne nogle eksempler:

En af komiteens anbefalinger er, at Danmark bør etablere en børneinstans, og her vil jeg meget gerne understrege, at anbefalingen ikke kom, fordi komiteen fandt, at Danmark ikke i dag respekterer børns og unges rettigheder. For i Danmark har vi grundlæggende et godt system, der i høj grad har fokus på børns rettigheder, der giver børn gode muligheder for at blive inddraget, og som sikrer børn den hjælp og støtte, de har behov for. På disse punkter er vi blandt de førende i verden, også når vi sammenligner os med de andre nordiske lande, og det kan vi med rette være stolte af.

Men selv om vi i Danmark har et veludbygget system med en række højt kvalificerede aktører, der tilsammen er med til at sikre børns og unges rettigheder på alle niveauer, har vi en udfordring i at sikre, at børn og unge kan gennemskue, hvor de kan gå hen og få hjælp og støtte. Derfor er der behov for, at vi skaber et sted, hvor alle børn kan henvende sig og få hjælp til at blive guidet videre til den instans, som er den rette for netop deres sag. Vi skal have en fælles indgang for alle børn, og alle børn skal vide, hvor den er.

Det er oplagt, at vi sætter ind et sted, som børn allerede kender, og som børn allerede benytter, og i dag kender mere end otte ud af ti børn i 3.-10. klasse til BørneTelefonen, som Børns Vilkår driver. Derfor styrker regeringen sammen med Dansk Folkeparti og Liberal Alliance Børns Vilkårs BørneTelefonen.

Vi vil udvide telefonens åbningstid, så den vil være åben fra kl. 11.00 til kl. 23.00 alle ugens 7 dage. Vi vil opkvalificere deres rådgivning, så de fremover kan fortælle børn om deres rettigheder og muligheder for at få hjælp og for at klage inden for alle områder, der vedrører børn. Og vi vil indføre en akutfunktion, så Børns Vilkårs rådgivere kan hjælpe børn med at komme i kontakt med kommunen i de tilfælde, hvor et barn eller en ung har brug for hjælp uden for kommunens åbningstid.

Derudover opretter vi en hjemmeside, som fortæller børn om BørneTelefonen og om mulighederne for at få hjælp via BørneTelefonen. Hjemmesiden vil også fortælle børn om deres rettigheder og linke til relevante myndigheder og organisationer, og vi vil sætte et arbejde i gang med at få de organisationer, der linkes til, til at oprette børnevenlige sites på deres hjemmesider.

Jeg mener, at vi med dette nye initiativ styrker indsatsen over for børn og unge væsentligt, da vi med initiativet sikrer alle børn en samlet indgang til at få hjælp og til at få viden om deres rettigheder og deres muligheder. Samtidig får vi skabt en sammenhæng mellem

de forskellige højt kvalificerede aktører på børneområdet, og vi sikrer, at børn nemt kan komme i kontakt med den rigtige myndighed.

Kl. 18:17

Under eksaminationen og i komiteens konkluderende anbefalinger udtrykte komiteen bekymring for, at mange børn og unge ikke kender deres rettigheder. Det er selvfølgelig helt essentielt, at børn og unge kender deres rettigheder og kender børnekonventionen, og jeg synes, det er bekymrende, at undersøgelser viser, at der i 2011 er børn og unge i Danmark, der stadig tror, det er i orden, at forældre slår deres børn.

Vold mod børn og unge er selvfølgelig fuldstændig uacceptabelt, og vi kan ikke tillade, at det sker i et samfund som vores. Derfor er det afgørende, at børn og unge kender til deres rettigheder og til deres muligheder for at få hjælp, hvis de udsættes for vold, og det er derfor, at vi i samarbejde med Børnerådet, UNICEF, Red Barnet og Børns Vilkår også er i gang med at søsætte en kampagne, som vil sætte fokus på vold mod børn. Kampagnen vil først og fremmest rette sig mod børn og unge og dermed være med til at sikre, at børn kender deres rettigheder til et liv uden vold.

Det har siden 2001 været en høj prioritet for regeringen at styrke børns rettigheder, og vi har løbende haft fokus på at forbedre indsatsen over for udsatte børn og unge. Både anbringelsesreformen og nu senest Barnets Reform er nogle gode eksempler på dette. Senest har vi med Barnets Reform sat barnets bedste i centrum, og vi har sikret en markant styrkelse af indsatsen over for udsatte børn og unge. Reformen styrker på mange områder børns og unges rettigheder, bl.a. ved at nedsætte aldersgrænsen for, hvornår et barn kan klage over en afgørelse. Det er nemlig vigtigt, at barnets stemme bliver hørt i sådanne sager, og det har vi med Barnets Reform givet mulighed for.

Samtidig har vi med reformen udvidet Ankestyrelsens egendriftskompetence, hvilket betyder, at Ankestyrelsen nu vil gå ind i flere sager, hvor et barn eller en ung ikke har fået den tilstrækkelige hjælp eller støtte af kommunen. I den forbindelse er det væsentligt, at vi følger med i de omlægnings, der i øjeblikket sker i forhold til indsatsen over for udsatte børn og unge. Jeg har derfor nedsat et ekspertudvalg, som bl.a. skal drøfte, hvordan vi understøtter den udvikling, der er i gang, og hvordan vi i højere grad tænker i forebyggelse og familierettede indsatser, så barnet kan blive i nærmiljøet.

Det er også en intention med Barnets Reform, at anbringelsesstedet skal kunne tilbyde nære og stabile voksenrelationer, når det er nødvendigt at anbringe et barn. Det vil en plejefamilie ofte kunne tilbyde, og det falder også helt fint i tråd med tankerne i FN's Børnekomité om, at antallet af institutionsanbringelser i Danmark er for højt.

Et område, som regeringen også har fokus på, er støtte til børn, der har været udsat for seksuelle overgreb. Der er taget adskillige initiativer til at sikre, at børn, der har været udsat for overgreb, tilbydes en kvalificeret hjælp, og regeringen offentliggør snart en national strategi til bekæmpelse af seksuelle overgreb.

Samlet set er der således tale om meget væsentlige reformer og tiltag, som jeg synes at vi kan være stolte af, og dermed har vi på nuværende tidspunkt håndteret en række af komiteens anbefalinger. Det betyder dog ikke, at vi bare skal læne os tilbage og sidde passivt hen, indtil Danmark igen skal afrapportere til FN i 2016. Regeringen vil fortsat arbejde for, at danske børn og unge har gode vilkår, og dermed understøtte deres muligheder for at trives og udvikle deres personlige og faglige kompetencer.

Jeg ser frem til debatten.

Kl. 18:20

Forhandling

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til socialministeren. Så er det ordføreren for forespørgerne, og det er fru Mette Frederiksen.

(Ordfører for forespørgerne)

Mette Frederiksen (S):

Først og fremmest tak til ministeren for besvarelsen. Det kan jo undre, at ministeren ikke brugte bare lidt af sin taletid på at komme ind på nogle af de største kritikpunkter i afrapporteringen fra FN's Børnekomité, eksempelvis at man har sænket den kriminelle lavalder i Danmark, at der er for mange børn, der vokser op i fattigdom, forholdene for nogle af børnene i asylcentre og en række andre forhold.

Men ministeren har ret i, at FN's Børnekomité både udtrykte ris og ros, heldigvis. I FN-rapporten fremhæves både Barnets Reform og forældreansvarsloven som positive fremskridt. Det er jo begge lovgivninger, hvor det gælder, at de er vedtaget med meget brede flertal her i Folketinget. Og det er godt, synes jeg, at få bekræftet, at store, gennemgribende reformer på børneområdet giver genlyd ikke alene i børnenes liv, men også i FN. Selv om det allere- nu er nødvendigt med en revision af forældreansvarsloven, skal et af de vigtige principper, som er slået fast her i Folketinget, om barnets ret til begge forældre fortsat gøres gældende.

Men desværre er lovgivningen i Danmark jo ikke god nok på alle områder. Børn mangler ordentlige råd og vejledning, når det gælder klageadgang ved omsorgssvigt; børn risikerer i Danmark at sidde fængslet side om side med voksne indsatte i vores fængsler; der er stadig væk børn, der udsættes for vold; som ministeren også var inde på, er der alt, alt for mange børn, der vokser op i fattigdom. I oppositionen har vi derfor læst Børnekomiteens anbefalinger med stor interesse, og vi håber på, at vi her i Folketinget vil imødekomme den kritik, der også er indeholdt i anbefalingerne.

Vi har rejst forespørgselsdebatten i dag ikke kun for at debattere, men også for at få konkrete initiativer på bordet. Der bliver jeg altså nødt til at sige, at nedsættelse af en række forskellige udvalg i vores øjne ikke modsvarer de udfordringer, vi står over for. Først og fremmest er der den stigende fattigdom blandt børn og deres familier. Vi ved, at fattigdom stigmatiserer og marginaliserer. Fattigdommen rammer især børnene hårdt, både i forhold til deres sociale liv og ved tab af de muligheder, som andre børn har. Fattigdommen er steget voldsomt, siden VKO tiltrådte i 2001. Mere end 50.000 børn lever i dag i relativ fattigdom, det er alt for mange.

Så er der børns manglende muligheder for at få klageadgang og få hjælp, hvis ikke de har det godt. Hvis børn i dag skal have hjælp af offentlige myndigheder, skal de finde vej i en sand labyrint af forskellige instanser. Der er Ankestyrelsen, der er de sociale nævn, der er deres hjemlige kommunalbestyrelser, der er Folketingets ombudsmand – for nu at nævne nogle af dem. Der er ikke ret mange børn i Danmark, tror vi, der kender til så mange instanser og så mange myndigheder, og det vil i vores øjne være både nyttigt og klogt at få lavet én samlet indgang, som alle børn kender til.

Der er den kriminelle lavalder, som nu er sænket til 14 år. Ud over at det i vores øjne er dybt problematisk, at børn sammenlignes med voksne, når det gælder kriminalitet, er der jo altså også nu en risiko for, at børn anbringes i fængselssystemet sammen med voksne. Hertil kommer problemer med isolationsfængsling og lange vareretægtsfængslinger også af meget, meget unge mennesker.

Så er der børnenes vilkår i asylcentre og børn, der udsættes for vold; der er handel med børn; der er de økonomiske forudsætninger, eller skal jeg sige mangel på samme, for anbringelsesområdet; og der er til stadighed en manglende opmærksomhed omkring Børnekommissionen i det hele taget – for slet ikke at tale om de omfattende besparelser overalt i landets kommuner. Der er tale om store nedskæringer; nedskæringer, der rammer den almindelige hverdag i vuggestuerne, børnehaverne og skolerne og dermed meget store børnegrupper. Men der er også tale om store besparelser, der især rammer børn, der er anbragt uden for hjemmet, og børn med særlige be-

hov; besparelser, som kan have fatale konsekvenser for det enkelte barn.

Der er ingen tvivl om, at vi i Danmark er nået langt, når det gælder børns rettigheder og muligheder. Langt de fleste danske børn har det godt, de trives, og de har både forældre og et samfund, der passer på dem. Men så heldige er de ikke alle sammen. Der er for mange børn i Danmark, der har for dårlige opvækstbetingelser. De børn fortjener, hver og en, at blive set, og de fortjener at blive hørt. De fortjener, at vi passer ordentligt på dem som samfund, og derfor er det i vores øjne nødvendigt ikke alene at debattere forholdene, men også at igangsætte konkrete initiativer. Vi har i dag spurgt regeringen til deres konkrete initiativer; der var ikke mange. Vi vil gerne i oppositionen sætte os i spidsen for en meget mere ambitiøs børneplan, som både handler om at få hævet den kriminelle lavalder og få sikret ordentlige livsbetingelser for alle vores børn. Det er derfor, vi har rejst forespørgselsdebatten, og jeg skal på vegne af oppositionen foreslå følgende:

Forslag til vedtagelse

»Idet Folketinget konstaterer, at FN's Børnekomité i sin afrapportering til den danske regering har udtrykt bekymring på en række områder og beskrevet en række anbefalinger til styrkelse af børns rettigheder og vilkår, opfordres regeringen til at igangsætte følgende initiativer:

- hævelse af den kriminelle lavalder, således at børn ikke fejlagtigt sidestilles med voksne, når det gælder kriminalitet, og således sikre, at intet barn anbringes i det almindelige fængselssystem sammen med voksne
  - afskaffe de meget lave sociale ydelser og på anden vis – bl.a. ved en mere aktiv beskæftigelsespolitik – bekæmpe den stigende fattigdom, som især rammer børn meget hårdt
  - styrke børns rettigheder og klageadgang markant ved at etablere et børneombud
  - sikre en fornyet opmærksomhed omkring FN's børnekonvention
  - prioritere udsatte børns vilkår, herunder bekæmpelse af menneskehandel og vold samt ved at sikre ordentlig økonomi ved anbringelser af børn uden for hjemmet og i børne- og ungdomspsykiatrien.«
- (Forslag til vedtagelse nr. V 50).

Kl. 18:27

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse:

»Idet Folketinget konstaterer, at FN's Børnekomité i sin afrapportering til den danske regering har udtrykt bekymring på en række områder og beskrevet en række anbefalinger til styrkelse af børns rettigheder og vilkår, opfordres regeringen til at igangsætte følgende initiativer:

- hævelse af den kriminelle lavalder, således at børn ikke fejlagtigt sidestilles med voksne, når det gælder kriminalitet, og således sikre, at intet barn anbringes i det almindelige fængselssystem sammen med voksne
  - afskaffe de meget lave sociale ydelser og på anden vis – bl.a. ved en mere aktiv beskæftigelsespolitik – bekæmpe den stigende fattigdom, som især rammer børn meget hårdt
  - styrke børns rettigheder og klageadgang markant ved at etablere et børneombud
  - sikre en fornyet opmærksomhed omkring FN's børnekonvention
  - prioritere udsatte børns vilkår, herunder bekæmpelse af menneskehandel og vold samt ved at sikre ordentlig økonomi ved anbringelser af børn uden for hjemmet og i børne- og ungdomspsykiatrien.«
- (Forslag til vedtagelse nr. V 50).

Dette forslag til vedtagelse vil indgå i den videre forhandling.

Og så er der et par korte bemærkninger til ordføreren for forespørgerne, og den første er fra fru Louise Schack Elholm.

Kl. 18:28

Louise Schack Elholm (V):

Tak. Det var et omfattende oplæg, der kom her, og man fristes selvfølgelig altid til at høre, hvordan finansieringen i det er, for generelt er det, som vi altid hører fra Socialdemokraterne, en masse løfter, men ikke så mange måder at finansiere dem på. En af de mest konkrete ting, de trods alt er kommet med på finansieringssiden, er, at folk, der er på arbejdsmarkedet, skal arbejde 12 minutter mere, og det er jo alle de her børns forældre, der skal arbejde 12 minutter mere, mens deres bedsteforældre kan trække sig tidligt tilbage fra arbejdsmarkedet. Så mit spørgsmål er, hvordan man kigger på den balance, der er. For Socialdemokraterne rammer jo børnene på to områder med den politik, man har på nuværende tidspunkt, dels ved at man ønsker, at deres forældre skal arbejde mere, dels ved at man ikke får finansieret udgifterne, så børnene ender med en kæmpe gæld til sidst. Hvordan vil Socialdemokraterne på den måde forsvare at mene, at man varetager børnenes tarv, når man i den grad overlader regningen til børnene?

Kl. 18:29

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Kl. 18:29

Mette Frederiksen (S):

Vi overlader selvfølgelig ingen regning til de næste generationer, tværtimod. Vi står jo i den situation lige nu, at der er skabt et meget stort underskud på statens finanser, vi har et eksisterende politisk flertal, der ønsker at dække det hul, bl.a. ved at gennemføre omfattende besparelser ude i kommunerne ved den anmeldte nulvækst.

Jeg er ikke et sekund i tvivl om, hvem det er, der rammes hårdest af den nulvækst, der ruller ind over kommunerne. Vi hører jo om normeringer på børneområdet, som jeg faktisk ikke synes vi kan være bekendt; vi hører om store besparelser både på anbringelsesområdet og på området for børn med særlige behov. Derfor er noget af det mest afgørende, vi lægger til grund for vores økonomiske plan, at der fastholdes et uændret serviceniveau i kommunerne, sådan at der ikke skal spares på børneområdet.

Det er korrekt, at vi tilvejebringer midlerne til at sikre et uændret serviceniveau i kommunerne ved at bede alle danskere – ikke kun dem, der har børn, men alle, der er i den erhvervsdygtige alder – om at arbejde lidt mere, i stedet for eksempelvis at lade børnene i børnehaverne betale for en økonomisk krise, der ikke mindst skyldes ufinansierede skattelettelser.

Kl. 18:31

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Der er yderligere en kort bemærkning fra fru Louise Schack Elholm.

Kl. 18:31

Louise Schack Elholm (V):

En usandhed bliver sjældent rigtig af at blive gentaget. Hvad angår kommunale besparelser, så har kommunerne jo nulvækst, som ordføreren også ganske rigtigt sagde efterfølgende. Nulvækst betyder jo ikke nødvendigvis besparelser. Hvis kommunerne gennemfører besparelser, er årsagen jo, at de ikke kan finde ud af at styre økonomien, og man må jo så sige, at det er meget beklageligt, hvis kommunerne ikke kan styre økonomien. Vi prøver på at hjælpe dem ved at give dem nogle værktøjer.

Men jeg synes, at den socialdemokratiske ordfører skulle tage debatten op med de socialdemokratiske borgmestre, som der jo er mange af. Så kunne man jo eventuelt tage en debat op om, hvordan man

får pengene til at række lidt længere, så man undgår at gennemføre besparelser på de nære velfærdsområder. Jeg er nemlig meget bekymret over de besparelser, som forældre oplever at der bliver foretaget – for de føler jo, at der sker besparelser. Og det må være, fordi kommunerne ikke kan styre økonomien, for de har jo de samme penge som sidste år, men folk oplever, at der bliver gennemført nedskæringer i kommunerne. Der bør kommunerne tage deres ansvar på sig, og Socialdemokraterne bør tale med deres borgmestre om den her problemstilling.

Kl. 18:32

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):
Så er det ordføreren.

Kl. 18:32

Mette Frederiksen (S):

Jeg synes, vi bevæger os ret langt væk fra FN's Børnekomité's anbefalinger og kritikpunkter i forbindelse med den førte børnepolitik i Danmark. Men nuvel, vi kan også her sagtens tage en mere grundlæggende økonomisk diskussion.

Jeg synes, det er en lidt grov påstand, Venstre i dag fremfører, om, at den eneste grund til, at der foretages besparelser i landets kommuner, er, at landets kommunalpolitikere ikke kan finde ud af at styre økonomien. Hvis det var på den måde, kunne man jo give folk et kursus.

Mit indtryk er, at vores kommunalpolitikere, uanset politisk farve, er meget, meget dygtige politikere, der har styr på økonomien, men som også ofte arbejder under nogle meget svære betingelser. Jeg tror ikke, der er ret mange kommunalpolitikere i Danmark, der synes, det er sjovt at indføre lukkedage. Jeg tror ikke, der er ret mange, der synes, det er sjovt at skære ned på hverken specialundervisningen eller på anbringelsesområdet eller for den sags skyld at indføre normeringer, der er så ringe, at vi faktisk hverken over for børn, forældre eller personale kan være det bekendt.

Jeg tror sådan set, at de besparelser, der ruller ind over landet lige nu, ikke mindst på børneområdet, skyldes én ting, nemlig en fejlslagen økonomisk politik.

Kl. 18:33

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):
Så er der en kort bemærkning fra fru Vivi Kier.

Kl. 18:33

Vivi Kier (KF):

Tak. Tak for en god tale. Der var rigtig mange ting i den, jeg gerne vil spørge ind til. Jeg har to spørgsmål. Jeg har prøvet at sidde her og rode lidt rundt i, hvad jeg gerne vil sige noget til. Allerstørst vil jeg gerne sige noget til ordførerens snak om, at børn i Danmark har dårlige opvækstvilkår. Jeg tror, vi er enige om, at vi rigtig gerne vil gøre noget for de udsatte børn, og jeg vil bare gerne have ordføreren til at bekræfte, at Barnets Reform jo netop skulle være med til den tidlige indsats. Den er jo først lige trådt i kraft den 1. januar, men jeg hører faktisk ude fra kommunerne, at den her lov betyder noget, og at der sker noget. Så det punkt har vi taget fat i.

Det andet, jeg også gerne lige ville have ordføreren til at bekræfte, er, at jeg er med på, at FN's Børnekomite har snakket om den her ene instans, og jeg kan jo høre i teksten til forslaget til vedtagelse fra ordføreren, at man gerne vil have en børneombudsmand. Jeg vil blot have ordføreren til at bekræfte, at vi jo netop lige nu har vedtaget den ene indgang, som bliver BørneTelefonen, hvor børnene døgnet rundt hver eneste dag hele ugen igennem kan ringe, og hvor de bliver guidet håndholdt igennem. Vi har jo lige nøjagtig taget fat om den kritik. Kan ordføreren bekræfte det?

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):
Så er det ordføreren.

Kl. 18:34

Kl. 18:34

Mette Frederiksen (S):

Der er ingen tvivl om, at Barnets Reform er et skridt i den rigtige retning, når det handler om udsatte børns rettigheder og muligheder for at kunne navigere trods dårlige opvækstbetingelser. Det er omvendt, synes jeg, lige så klart, at Barnets Reform ingenlunde kan stå alene. Vi sagde, allerede dengang reformen blev aftalt og sat i værk med et meget bredt flertal her i Folketinget, at de økonomiske konditioner på anbringelsesområdet på mange måder arbejder imod intentionerne i Barnets Reform.

Vi kan jo se, at antallet af børn, der anbringes uden for hjemmet, falder drastisk, både igennem et kalenderår og over årene. Hvis det var sådan, at det faldende antal af anbragte børn var et resultat af en stærkere og mere forebyggende indsats, var der jo grund til at glæde sig. Det tror jeg desværre ikke er tilfældet. Jeg tror, at det, der mange steder sker lige nu, er, at børnene hjemtages på et både ufagligt og et usagligt grundlag. Barnets Reform er et skridt i den rigtige retning, men Barnets Reform kan ikke løse nogle af de grundlæggende problemer, der er, bl.a. som følge af kommunalreformen.

Så skal jeg måske lige til sidst sige, at der ikke er vedtaget én indgang for børnene. Jeg forstår, at der er et politisk flertal, der ved en lukket aftale i et ministerium har tilført nogle flere penge til Børns Vilkår og BørneTelefonen. Der er ikke vedtaget noget her i Folketinget.

Kl. 18:36

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):
Så er det fru Vivi Kier for yderligere en kort bemærkning.

Kl. 18:36

Vivi Kier (KF):

Den anden del af ordførerens tale var noget omkring den kriminelle lavalder, hvor jeg, hvis jeg hørte rigtigt, hørte i teksten til forslaget til vedtagelse, som blev læst op, at det, man gerne ville fra ordførerens side, var at hæve den kriminelle lavalder. Ordføreren brugte også meget tid i sin tale på at snakke om bekymring, og bekymring er jo det ord, man bruger rigtig meget rundt om i kommunerne og alle steder, hvor man tager sig af børn: Er det bekymringsbørn, er det truede børn, er det risikobørn, og hvad det nu er for nogle ord, vi bruger.

Jeg vil bare gerne have, at ordføreren bekræfter, at siden vedtagelsen af niveauet for den kriminelle lavalder er der sket et markant fald i kriminaliteten blandt de her børn og unge. I Østjylland har jeg hørt, at kriminaliteten sågar er halveret blandt de unge. Om det alene skyldes det, skal jeg ikke kunne sige. Jeg kan godt forstå, at man har haft en bekymring, men er ordføreren bekendt med, at kriminaliteten er faldet ret drastisk siden ændringen af den kriminelle lavalder?

Kl. 18:37

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):
Så er det ordføreren.

Kl. 18:37

Mette Frederiksen (S):

Mig bekendt er der ikke påvist nogen sammenhæng mellem, at man har sænket den kriminelle lavalder og at ungdomskriminaliteten generelt er faldende. Det er korrekt – og heldigvis – at kriminaliteten blandt børn og unge i Danmark er faldet. Jeg tror sågar, man kan sige, at vi har en af de mest lovlydige generationer i nyere tid, og mens der har været lavet statistik. Jeg forstår, at de forskere, der står

bag den undersøgelse – jeg går ud fra, at det er den samme undersøgelse, vi taler om, for jeg har kun set den ene fra Rockwool Fonden – samtidig tilkendegiver, at en del af det fald skyldes, at politireformen nu er fuldt implementeret, og at der er tale om mindre børne-/ungdomsårgange.

Den udvikling, vi har set gennem de senere år, er jo, at den store andel af børn og unge er meget lovlige, mens der er en lille del af vores især drenge og unge mænd, som begår endog meget farlig kriminalitet. Jeg tror desværre ikke, man kan påvise nogen sammenhæng mellem lavalder og kriminalitet andet end den, vi måske kommer til at se på et tidspunkt, nemlig at hvis man fængsler børn sammen med voksne, bliver de kun mere kriminelle.

Kl. 18:38

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er der en kort bemærkning fra hr. René Christensen.

Kl. 18:38

René Christensen (DF):

Tak. Først vil jeg egentlig sige tak til ordføreren for at have rejst den her debat, for jeg tror, den betyder noget for os alle sammen. Børns vilkår og rettigheder er jo noget, som ligger os meget på sinde, ligegyldigt hvor man er henne politisk. Så er det, hvad man kan gøre ved det. Ordføreren brugte jo utrolig meget tid på at sige, hvad det var for nogle udfordringer, der var, og hun tog det sådan fra den negative side, og det er også fair nok. Der er da også udfordringer på området, det er der på alle områder, tingene flytter sig jo. Så fik vi til sidst læst op, hvad det var for nogle særlige områder, man sådan ville gøre noget ved – og der er jeg faktisk også meget enig med ordføreren – og det var jo, hvad det er for nogle økonomiske vilkår, familierne har.

Hvad kan være med til at give nogle gode økonomiske vilkår? Hvad kan være med til at give familierne et godt ståsted? Det er bl.a. beskæftigelse. Jeg synes, det er rigtig godt, at ordføreren tager beskæftigelsen med ind i det her, for jeg tror nemlig, det betyder rigtig meget for forældrene, at de har et arbejde og kan være selvforsørgende, og at de også kan give deres børn de oplevelser, som koster penge i det samfund, som vi har i dag. Derfor kan det også undre mig, at ordføreren er medlem af det parti, som netop har stillet det her forslag med de 12 minutter. For hvad er det, der sker i den situation, som vi er i nu, hvor ordrebøgerne jo ikke bliver fyldt op hver evige eneste dag? Og når en del af arbejdsmarkedet skal til at arbejde mere, hvad sker der så, når der ikke er mere at lave?

Så vil det sige, at der vil være en stor del af dem, som er i beskæftigelse i dag, der vil ryge ud af arbejdsmarkedet. De vil komme hjem og blive arbejdsløse og netop være med til at påvirke deres familier negativt både økonomisk og i forhold til den selvopfattelse, de har. Kan ordføreren ikke se, at det er et problem?

Kl. 18:39

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Kl. 18:39

Mette Frederiksen (S):

Igen noterer jeg mig den store interesse, der er for at diskutere generel finanspolitik i stedet for det emne, som ligger til grund for forespørgslen, nemlig FN's Børnekomité's afrapportering til den danske regering. Om det så er, fordi der i rapporten er indeholdt nogle kritikpunkter, som man har svært ved at forholde sig til, eller det bare skyldes en ægte og oprigtig interesse for bl.a. »En Fair Løsning«, skal jeg ikke kunne sige noget om.

Når det handler om de 12 minutter, er det vigtigt at slå fast her som så mange andre steder, at forudsætningen for, at vi beder danskerne om at arbejde mere, er, at der kommer gang i hjulene, og at vi

igen får vækst i Danmark. Og derfor kan man se »En Fair Løsning« som en firetrinsraket.

Det vil sige, at vi som det ene sætter gang i hjulene; vi skaber mere beskæftigelse og får ledigheden til at falde. Som det andet sikrer vi et bedre indtægtsniveau, eller sagt med andre ord: Vi hæver skatten på en række udvalgte områder. Som det tredje igangsætter vi reformer af den offentlige sektor, så vi er sikre på, at vi bruger danskernes skatte kroner på en ordentlig måde. Som det fjerde – og dér er vi lidt ude i fremtiden – beder vi danskerne om at arbejde mere. Og når vi beder danskerne om at arbejde mere, er det ikke for at løse den aktuelle økonomiske krise, men for at løse det holdbarhedsproblem, som vi kan se ude i horisonten.

Så det, som det handler om her og nu, er at bekæmpe arbejdsløsheden og få flere danskere i beskæftigelse, det er ikke, at danskerne skal arbejde mere.

Kl. 18:41

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Der er yderligere en kort bemærkning fra hr. René Christensen.

Kl. 18:41

René Christensen (DF):

Jamen med hensyn til, hvorfor man spørger ind til det, vil jeg sige, at det jo er klart, at man, når ordføreren nu kom med det som et løsningsforslag til nogle af de udfordringer, der kan være på området her, selvfølgelig også er nødt til at spørge ind til, hvordan det så vil blive ført ud i livet. Og der kan jeg så forstå at det har lange udsigter, bl.a. også med at finde de 15 mia. kr. Men det er en helt anden sag, og det skal vi ikke tage i forbindelse med det her vigtige område. Det, jeg så vil spørge ind til, er jo også det, der blev sagt, med, at der er utrolig mange børn, som ikke kan finde ud af, hvilke rettigheder de har, og at man skal synliggøre det.

Der er der så noget, jeg vil spørge, om ordføreren ikke er enig i i forhold til den aftale, der er blevet lavet – og som vi kan sige at Socialdemokratiet desværre ikke er med i – altså at man går ind og gør BørneTelefonen til det her sted, som børnene har som deres forankringspunkt, hvor de altid har den ene indgang, som ordføreren også gør opmærksom på. Det er sådan, at der er lavet en undersøgelse, som viser, at 82 pct. af alle børn kender BørneTelefonen. Nu gør man det sådan, at BørneTelefonen også har længere tid åbent, og så får vi jo netop det her med den ene indgang, for det var et af kritikpunkterne.

Kan ordføreren ikke kvittere for, at man faktisk har handlet og har taget nogle af de ting, som blev kritiseret, op, og at man også har fået en løsning på plads, som kommer til at køre fra januar?

Kl. 18:42

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Kl. 18:42

Mette Frederiksen (S):

Jamen jeg vil gerne starte med at sige, at det at finde 15 mia. kr. for at sikre holdbarheden i dansk økonomi – det har vi foreslået som en del af trepartsforhandlingerne – ikke har lange udsigter. Vi forventer, at vi, hvis vi får muligheden for at kunne danne regering efter næste valg, med det samme indleder trepartsforhandlinger. Det var blot vigtigt for mig i dag også at få slået fast, at første skridt er at sikre flere i beskæftigelse og en bekæmpelse af ledigheden, og at vi så på sigt skal bede danskerne om at arbejde mere for at løse et holdbarhedsproblem, som andre ønsker at løse ved at afskaffe efterlønnen.

Så er der spørgsmålet om BørneTelefonen, og der skal jeg måske bare sådan for en god ordens skyld sige, at vi ikke har været indbudt til drøftelser eller forhandlinger om et udvidet mandat, hverken i for-

bindelse med Børns Vilkår eller BørneTelefonen. Det kan jo egentlig undre, at man ikke søger en bred aftale om noget, der er så vigtigt, og at man fra regeringens og selvfølgelig fra Dansk Folkepartis side vælger at lave det med det mindst tænkelige flertal, i stedet for, som vi, fristes jeg næsten til at sige, på dele af socialområdet plejer at gøre det, at indkalde til brede drøftelser.

Når det så er sagt, vil jeg gerne sige, at en udvidelse af BørneTelefonen altid vil være noget, vi vil støtte. Altså, i vores øjne kan vi ikke få tilbud nok, når det handler om børn og unge. Vi er bare af den overbevisning – i øvrigt i lighed med Børns Vilkår, som har BørneTelefonen – at det var bedre at få etableret et børneombud. Det er jo en vision, som vi deler med alle børneorganisationerne i Danmark, herunder Børns Vilkår, som i dag er dem, der er ansvarlige for BørneTelefonen.

Kl. 18:44

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til ordføreren for forslagsstillerne. Så går vi videre til Venstres ordfører, og det er fru Louise Schack Elholm.

Kl. 18:44

(Ordfører)

Louise Schack Elholm (V):

Børnene er vores største ressource. Som mor ser jeg børn som de største skatte og de største bekymringer. Børnene er vores fremtid, men børn er kun børn, de er afhængige af os voksne. De er afhængige af, at vi passer på dem og hjælper dem med at vokse op, at vi guider dem trygt igennem barndommen, så de kan blive voksne mennesker uden ar på livet, uden byrder, som vi voksne har skabt eller pålagt dem. Derfor er familien også rammen for børnene, det er hos familien, børn ofte finder deres støtte, deres forbilleder og afprøver deres grænser.

Men det er desværre ikke alle børn, som vokser op i en tryk familie og med en god skolegang og opvækst. Derfor er det vigtigt, at vi hjælper børn, hvor familien ikke kan. Derfor har regeringen iværksat en række initiativer. Venstre har været med til at lave en anbringelsesreform, en forældreansvarslov, Barnets Reform og en udvidelse af BørneTelefonen m.m.

Barnets Reform har i den grad sat barnets tarv i centrum. Anbringelse skal ske ud fra, hvad der er godt for barnet, og mindst lige så vigtigt, barnet skal selv høres, når det vurderes, hvad der er bedst for barnet. Samvær skal ske ud fra, hvad der er godt for barnet. Der bliver lagt vægt på den tidlige indsats. Ligeledes har vi med Barnets Reform ønsket at nedbringe institutionsanbringelser samt taget en masse andre, gode initiativer.

Vi har lavet en aftale om en BørneTelefon, og BørneTelefonen skal sikre én indgang, så børnene ved, hvor de kan henvende sig, uanset hvad deres problem er. Herfra bliver børnene guidet videre i systemet med hjælp fra professionelle voksne. Vi ved, at 80 pct. af alle børn fra 3.-10. klasse kender BørneTelefonen. Derfor er det naturligt at bygge videre på denne institution.

Der er også udviklet et computersystem, der skal sikre, at færre fejl sker i sagsbehandlingen af sager om udsatte børn. Det er et problem, at kommunerne laver for mange fejl i sagsbehandlingen. Derfor er det rigtig positivt, at regeringen står bag, at der er udviklet et computersystem, som kan hjælpe til, at man undgår en del af disse fejl. Det er alt sammen en række konkrete initiativer, som jeg mener har bidraget positivt til at sikre børns vilkår og rettigheder.

Vi har også gjort rigtig meget for at sikre børns rettigheder og børns vilkår. Vi skal naturligvis hele tiden være klar til at se på, om tingene udvikler sig, og om der er behov for yderligere ting. FN har set på børns rettigheder og vilkår i Danmark, og generelt er de positive over for udviklingen. De roser bl.a. Barnets Reform. Men de kommer naturligt også med en række kritikpunkter, det er jo deres opgave.

Et af kritikpunkterne er, at Danmark ikke har inkorporeret FN's børnekonvention. Danmark ratificerede FN's børnekonvention i 1991. Baggrunden for, at Danmark har valgt ikke at inkorporere den, skyldes konklusionerne fra et udvalgsarbejde. Det udvalg, der skulle se på, om børnekonventionen skulle inkorporeres, blev nedsat af den daværende SR-regering i 1999. Udvalget konkluderede, at børnekonventionen ikke egnede sig til at blive inkorporeret i dansk lovgivning.

Dette er vi naturligvis lydhøre over for. Jeg mener ikke, at man kategorisk kan konkludere, at fordi vi har ratificeret, men ikke inkorporeret børnekonventionen, er det et bevis på en dårlig efterlevelse af børnekonventionens bestemmelser.

Der er brug for god og målrettet kommunikation med en letforståelig indgang for børnene, ikke for en ny institution.

Vi er f.eks. enige med Børnerådet om, at det er fornuftigt at se på, om klagevejen er uigennemskuelig for børnene. Derfor har vi netop udvidet BørneTelefonen, og Ankestyrelsen er gået i gang med at udarbejde en særlig hjemmeside for børn, som skal være i et sprog, der appellerer bedre til børn.

Venstre vil også fremover være meget optaget af børns vilkår og børns rettigheder. På vegne af Venstre, Dansk Folkeparti, De Konservative og Liberal Alliance skal jeg fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»V, DF, KF og LA konstaterer, at der siden 2001 er gjort meget for at sikre børns og unges vilkår og rettigheder. Det seneste eksempel herpå er Barnets Reform, der har barnets bedste i centrum og på en række områder indebærer en markant styrkelse af børn og unges rettigheder med barnet i centrum. Herudover har regeringen sammen med DF og LA styrket Børns Vilkårs BørneTelefon, hvilket vil gøre det lettere for børn at få rådgivning og støtte samt kendskab til deres rettigheder. V, DF, KF og LA konstaterer herudover, at Socialministeriet har indkaldt organisationer på børneområdet samt relevante ministerier til et opfølgende møde, hvor børnekomiteens anbefalinger skal drøftes. V, DF, KF og LA finder derfor, at det nye tiltag med én indgang via BørneTelefonen skal have lov til at virke, før vi tager stilling til eventuelle nye elementer for at højne børns og unges rettigheder.«

Kl. 18:49

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Der er fremsat yderligere et forslag til vedtagelse, og ligesom jeg læste det andet, læser jeg dette op, så alle kan forholde sig til det i den videre debat. Det er fremsat af Venstre, De Konservative, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance:

»V, DF, KF og LA konstaterer, at der siden 2001 er gjort meget for at sikre børns og unges vilkår og rettigheder. Det seneste eksempel herpå er Barnets Reform, der har barnets bedste i centrum og på en række områder indebærer en markant styrkelse af børn og unges rettigheder med barnet i centrum. Herudover har regeringen sammen med DF og LA styrket Børns Vilkårs BørneTelefon, hvilket vil gøre det lettere for børn at få rådgivning og støtte samt kendskab til deres rettigheder. V, DF, KF og LA konstaterer herudover, at Socialministeriet har indkaldt organisationer på børneområdet samt relevante ministerier til et opfølgende møde, hvor børnekomiteens anbefalinger skal drøftes. V, DF, KF og LA finder derfor, at det nye tiltag med én indgang via BørneTelefonen skal have lov til at virke, før vi tager stilling til eventuelle nye elementer for at højne børn og unges rettigheder.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 51).

Som sagt vil det indgå side om side i de fortsatte drøftelser sammen med det andet forslag til vedtagelse.

Så der er korte bemærkninger. Foreløbig er der to, og det er først fru Özlem Sara Cekic, og bagefter er det fru Mette Frederiksen, og så er der også nu kommet tredje.

Kl. 18:53

Özlem Sara Cekic (SF):

Ordføreren sagde, at børn skulle uden ar på livet komme ind i voksens liv, og derfor var det enormt vigtigt for regeringen at sikre en række tiltag, som beskyttede børnene bedst muligt. Jeg kunne rigtig godt tænke mig at høre ordførerens umiddelbare kommentarer i forhold til, hvordan det hænger sammen med, at man putter børn i fængsler, og om det vil være med til at give børn ar på livet, eller om de kommer styrket ud af at blive sat i fængsel med voksne mennesker.

Kl. 18:51

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Kl. 18:51

Louise Schack Elholm (V):

Jeg ville ønske, vi kunne sikre, at ingen børn havde ar på livet, men som jeg også sagde i min tale, er der jo mange børn, der oplever noget i deres opvækst eller i deres familie, der gør, at de ikke kommer ud uden ar på livet. Man kan sige, at vi har nu nedsat den kriminelle lavalder, som ordføreren jo spørger til, og det er jo også, fordi vi har observeret, at der har været en tendens til, at man har skubbet lillebror foran sig i kriminaliteten, at det er lillebror, der er skubbet til at gøre de kriminelle handlinger, fordi han ikke kunne straffes, og så på den måde bliver lillebror lige pludselig hevet ind i kriminaliteten. Det synes jeg er problematisk, og derfor synes jeg, at det er fint, at man tager hånd om det på den her måde, at man på den måde sikrer, at det ikke er sådan, at man kan skubbe den lille foran, og så bliver han ikke straffet, og så bliver kriminaliteten ikke straffet. Sådan skal det jo ikke være. Det er jo ikke meningen, at man skal gøre dem kriminelle. Det er jo meningen, at man skal hjælpe de unge.

Kl. 18:52

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Der er yderligere en kort bemærkning fra fru Özlem Sara Cekic.

Kl. 18:52

Özlem Sara Cekic (SF):

Det forstår jeg slet ikke. Ordføreren siger, at det ikke er meningen, at man vil gøre dem kriminelle; man vil gerne hjælpe dem. Men når man sænker den kriminelle lavalder til 14 år, så gør man dem jo præcis kriminelle.

Kan ordføreren ikke bekræfte, at man som 14-årig kan ende med en dom og altså med en plettet straffeattest. Og man bliver kriminel på den måde. Så det giver ikke rigtig meget mening at stå her og sige fra talerstolen, at det ikke er tilfældet. Hvis man reelt var interesseret i at hjælpe de her unge, så ved man jo godt, at det, der skal til, ikke er at sætte dem i fængsel. Så var der en række andre sociale og sundhedsmæssige tiltag, der kunne sikre, at de her børn ikke ender i kriminalitet.

Jeg vil bare rigtig gerne vide, når ordføreren siger, at der har været en tendens til, at man har skubbet børn foran sig, om der er en eneste undersøgelse, ordføreren kan henvise til.

Kl. 18:53

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Louise Schack Elholm (V):

Det er jo sådan, at man er kriminel, når man begår en kriminel handling, og spørgsmålet er, hvornår barnet begår den kriminelle handling, og om det bliver skubbet foran og bliver sat til at begå den kriminelle handling, fordi det er under den kriminelle lavalder. Det, der er det interessante, er jo at se på: Kan vi undgå, at barnet begår den kriminelle handling? Det synes jeg kunne være rigtig interessant, for jeg mener jo, at det, der er det vigtigste, er, at vi prøver at sætte ind med nogle tidlige tiltag, så vi undgår, at de nogen sinde begår den kriminelle handling.

Hvis de bliver skubbet ud i det, fordi en storebror, hvis det var ham, der skulle gøre det, ellers ville blive retsforfulgt for det, jamen så kan man jo sige, at det ikke skal være sådan, at man bare kan skubbe det videre til sin lillebror, for det skal jo ikke være sådan, at der ikke er nogen, der bliver straffet for den kriminelle handling. Det skal være sådan, at der en konsekvens, men det skal jo også være en konsekvens, der passer til alderen, det skal jo ikke være sådan, at man putter dem i fængsel i al evighed, altså giver en livstidsdom og jeg ved ikke hvad. Det er jo ikke rimeligt.

Kl. 18:54

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er der en kort bemærkning fra fru Mette Frederiksen.

Kl. 18:54

Mette Frederiksen (S):

Det sidste her er interessant, for det har jo været sådan indtil nu i dansk retspolitik, at man ikke har straffet børn og mindreårige på samme måde, som man straffer voksne. Kan ordføreren ikke bekræfte, at den strafreduktion, der tidligere har været gældende i straffeloven, er væk nu? Kan ordføreren ikke bekræfte, at samtidig med at man sænkede den kriminelle lavalder, fjernede man også strafreduktionen? Det er jo noget, der har været påtalt fra flere sider, fordi mange af os er af den overbevisning, at man netop lige præcis ikke kan sammenligne børn og voksne, når det gælder kriminalitet, fordi man må forvente, at voksne er bedre til at overskue konsekvenserne af deres handlinger, end børn er.

Vil ordføreren ikke godt bekræfte, at den strafreduktion, der tidligere fandtes for mindreårige, har regeringen og Dansk Folkeparti fjernet, sådan at børn og unge nu sidestilles med voksne, når det gælder strafforfølgelse?

Kl. 18:55

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Kl. 18:55

Louise Schack Elholm (V):

Det er jo sådan, at et barn ikke kan blive idømt en livstidsdom, og det er jo en rigtig god ting at have. Derudover er der jo nogle specielle steder, hvor børn afsoner domme; man har nogle steder, man skal have placeret de unge.

Jeg synes, det er vigtigt, at det her er en samlet pakke, at man altså kigger på det hele. Der bliver gjort en massiv social indsats for at sikre, at det her skal fungere. Vi laver masser af ting, vi laver bl.a. boligsociale indsatser rundtomkring i boligkvartererne, der skal sikre, at børn får nogle andre ting at tage sig til end kriminalitet. Vi har masser af forskellige andre ting, der tager hensyn til det her. Vi prøver at bryde ghettoerne op, for at sikre, at børn ikke render rundt og ikke ved, hvor de skal være. Der er masser af forskellige tiltag, som vi gør for at modvirke det her.

Kl. 18:56

Kl. 18:58

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Der er yderligere en kort bemærkning fra fru Mette Frederiksen.

Kl. 18:56

Mette Frederiksen (S):

Jamen altså, undskyld mig, livsvarigt fængsel er der jo stort set ikke nogen, der idømmes i Danmark. Man kan ikke stille sig op på Folketingets talerstol og begynde at diskutere livsvarige domme til børn.

Det, jeg spørger ordføreren om, er, om ordføreren ikke vil bekræfte, at man, samtidig med at man sænkede den kriminelle lavalder, også fjernede den strafreduktion, der tidligere har været gældende for unge i straffelovgivningen. Vil ordføreren ikke godt bekræfte det? Når jeg spørger til det, er det, fordi mange har været bekymrede over lige præcis den ændring, for tidligere var det sådan, at man kunne tage særlige hensyn, når det gjaldt et ungt menneske, og det kan man ikke på samme måde i dag, når man strafudmåler. Når det har været vigtigt tidligere, er det jo, fordi vi udmærket godt ved, at en ung dreng på 14 år ikke er voksen, han er ikke engang myndig, og derfor vil han selvfølgelig ikke i alle tilfælde være i stand til at overskue konsekvenserne af sine handlinger.

Så må jeg bare til sidst konstatere, at i det forslag til vedtagelse, som ordføreren læste op, var der stort set ikke noget som helst fremadrettet. Man lægger et forslag til vedtagelse frem for Folketinget i dag, der peger bagud. Det eneste, der peger fremad, er et møde. Det synes jeg måske er en lidt lunken omgang på baggrund af anbefalingerne fra FN's Børnekomité.

Kl. 18:57

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Kl. 18:57

Louise Schack Elholm (V):

Jeg mener bestemt, der var noget fremadrettet. F.eks. er den her udvidelse af BørneTelefonen jo sket efter den 24. januar, og det synes jeg i den grad sikrer børnene bedre vilkår, for her fokuserer vi på, at der er én indgang for børnene. Det synes jeg er utrolig positivt, for børnene skal være sikre på, hvor de skal henvende sig, og så er det jo kun naturligt at bygge oven på BørneTelefonen, som 80 pct. af alle børn i 3.-10. klasse kender.

Kl. 18:57

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak. Så er det fru Anne Marie Geisler Andersen.

Kl. 18:57

Anne Marie Geisler Andersen (RV):

Jeg har først en kommentar til ordføreren tidligere svar. Frygter ordføreren ikke, at konsekvensen af sænkelsen af lavalderen blot vil være, at lillebror, som skubbes foran ud i kriminalitet, nu ikke længere er 14 år, men i stedet bare er 13 år?

Ordføreren var inde på, at børnekonventionen måske ikke direkte egner sig til at blive implementeret i dansk lovgivning, og så vil jeg høre, om ordføreren heller ikke mener, at de meget konkrete anbefalinger, som der foreligger fra Børnekomiteen, egner sig til at blive inkorporeret i dansk lovgivning.

Kl. 18:58

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Louise Schack Elholm (V):

Jeg mener sådan set, at vi gør rigtig mange gode ting på det her børneområde, som jeg også har nævnt i min tale. F.eks. har vi udvidet BørneTelefonen, vi har Barnets Reform, anbringelsesreformen og forældreansvarsloven. Der er rigtig, rigtig mange gode tiltag, så jeg synes, vi gør rigtig meget for at hjælpe børnene, men vi skal selvfølgelig hele tiden være opmærksomme på, om vi kan gøre noget mere, det skal vi hele tiden have fokus på.

Så jeg synes, vi gør rigtig mange gode ting her, og det vil jeg gerne lægge fokus på.

Kl. 18:58

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Fru Anne Marie Geisler Andersen.

Kl. 18:58

Anne Marie Geisler Andersen (RV):

Der blev fra ordføreren side hverken svaret på det ene eller det andet spørgsmål, så jeg forsøger med et nyt spørgsmål, og så håber jeg på at få et svar.

Man ville gøre Ankestyrelsens hjemmeside mere målrettet børn, hvis jeg forstod ordføreren korrekt, og så vil jeg bare høre, om det samme også vil ske med ombudsmandsinstitutionens hjemmeside.

Kl. 18:59

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 18:59

Louise Schack Elholm (V):

Det er rigtigt, at man prøver at gøre Ankestyrelsens hjemmeside mere børnevenlig, og det skal jo netop ske, for at børn i højere grad kan se, hvad siden kan bruges side til, nemlig at hjælpe dem på vej. Men dermed har vi jo samtidig BørneTelefonen, hvor børnene kan blive guidet videre, og det vil sige, at børnene ikke behøver at skulle finde rundt i systemet, for man kan jo ikke forvente, at børn kan finde ud af, om de skal henvende sig til Ombudsmanden eller Ankestyrelsen, eller hvem de skal henvende sig til. Derfor er det rigtig godt at bygge videre på BørneTelefonen, som 80 pct. af alle børn kender, og jeg synes, det er rigtig, rigtig positivt, og derfra kan man så hjælpe dem videre i systemet til der, hvor de nu skal hen.

Kl. 18:59

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hr. Per Clausen.

Kl. 18:59

Per Clausen (EL):

Jeg synes, det var rigtig godt at høre fru Louise Schack Elholm sige, at hun mener, at man ikke skal give samme straf til børn og unge, som man skal give til voksne. Men skal jeg forstå det sådan, at fru Louise Schack Elholm og Venstre har fortrudt, at man stemte for et lovforslag, som fjernede den mulighed? Jeg kan godt huske, dengang det skete, for det skete på baggrund af bl.a. en rigtig tragisk sag fra Aalborg, hvor vi virkelig fik vist, hvor meget man kan mishandle børn og unge og derved medvirke til at skabe kriminalitet. Men skal jeg forstå det sådan, at fru Louise Schack Elholm sådan set synes, at vi skal genetablere den mulighed for at have en mildere straf til børn og unge?

Kl. 19:00

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Louise Schack Elholm (V):

Det er fuldstændig rigtigt, at man skal tage fat om børnene, mens de er små, for som ordføreren siger, kan man godt mærke, når børn udvikler sig meget uheldigt. Derfor er det jo rigtig godt, at vi lavede Barnets Reform, der tager fat om børnene rigtig tidligt, og som hjælper børnene med at udvikle sig og blive hjulpet på vej, for børn er kun børn, og de har brug for os voksne til at hjælpe sig. Det er derfor, vi skal bygge samfundet op til at hjælpe dem mest muligt, og det synes jeg bl.a. vi har gjort her med Barnets Reform, der sætter barnets tarv i centrum.

Kl. 19:00

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hr. Per Clausen.

Kl. 19:00

Per Clausen (EL):

Nu har jeg jo forstået det på den måde, at de såkaldt bløde tiltag, som man sagde man ville gennemføre, da man sænkede den kriminelle lavalder, endnu ikke er blevet sat i værk. Jeg har også forstået på Venstres retsordfører, at det sådan set ikke gør noget, for det skal nok komme engang. Men synes fru Louise Schack Elholm i grunden ikke, det er lidt besynderligt med det udgangspunkt, som hun har, nemlig at man ikke kan straffe børn på samme måde, som man straffer voksne, at man så nedsætter den kriminelle lavalder, samtidig med at man fjerner muligheden for at give lavere straffe til børn og unge med henvisning til deres alder og manglende modenhed?

Kl. 19:01

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 19:01

Louise Schack Elholm (V):

Jeg mener, vi generelt skal sikre, at der er en god social indsats, der kan bakke op om børnene, men jeg mener samtidig, at det er helt rimeligt, at man har sænket den kriminelle lavalder. Så jeg synes egentlig, at man sagtens kan gøre begge dele, og jeg synes, man skal gøre begge dele, for man skal både være kontant og sige, at der skal være konsekvenser, hvis man bryder lovene, men man skal også bakke op om børnene, så de ikke kommer i den situation, hvor de ender med at gøre det, fordi de ikke har fået den opbakning, de skulle have.

Kl. 19:02

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er hr. René Christensen, Dansk Folkeparti.

Kl. 19:02

(Ordfører)

René Christensen (DF):

Det er en spændende debat, vi har her om børns rettigheder. Da jeg sad og kiggede på det, tænkte jeg: Hvad er det egentlig, vi har gjort? Vi har lavet Barnets Reform, hvor vi jo netop har kigget på børns rettigheder, og hvor vi jo netop har kigget på, at børn skal være en del af deres egen sag. Der er ingen tvivl om, at også ude i kommunerne vil man se Barnets Reform som et meget, meget stort plus i forhold til den måde, man kan håndtere de her sager, hvor børnene har problemer, også i forhold til deres familier. Så Barnets Reform er et plus, og det gav ordføreren jo også udtryk for ved at sige, at Barnets Reform var i positiv retning med hensyn til børns rettigheder. Nu varer det ikke så længe, før SF's ordfører kommer herop, og

så kommer vi til at høre noget andet i forhold til Barnets Reform, men det er vi jo så vant til.

Så kan man også sige andre ting. Hvad er der ellers sket på området her, som det blev sagt tidligere? Der er BørneTelefonen, som nu får én indgang. Der er afsat 5 mio. kr. i 2012 og årene fremover, netop for at børnene skal have ét sted, hvor de kan henvende sig, ét sted, hvor de kan få fat i nogle voksne, hvis de ikke har dem i deres nærmiljø. Der bliver også åbnet op for, at BørneTelefonen nu får lang åbningstid – det bliver fra kl. 11 til 23 og også i weekenderne. Det er noget, som jeg og Dansk Folkeparti tror på vil være rigtig godt på sigt, og det vil gøre, at børnene har den her mulighed for at få kontakt med voksne, når de har udfordringer.

I forhold til det, som der er blevet sagt om, hvordan Danmark var til eksamen, og hvad der blev sagt om os, må jeg også sige, at det er rigtigt, at hvis man kiggede på, hvad Børnerådet skrev, så var Børnerådet meget kritisk. Nu kiggede jeg tilfældigvis på Institut for Menneskerettigheder og det, de skrev. De skriver, at selv om Danmark ligger flot, når det handler om at fremme danske børns trivsel og rettigheder, er der stadig plads til forbedringer. Altså, Danmark ligger meget flot, siger man trods alt på Institut for Menneskerettigheder. Jeg tror ikke – og det tror jeg heller ikke forslagsstillerne mener – at Danmark ligefrem er et uland, i forhold til hvordan vi behandler børn og unge i Danmark.

Så er der blevet snakket meget om en ombudsmand, en børneombudsmand. Vi har også haft forslag om det, og det er også et af punkterne, at man mener, at vi skal have det i Danmark. Vi kan simpelt hen ikke i Dansk Folkeparti forstå, hvorfor man vil have den ombudsmand.

Der var jo en rigtig god konference hernede i Fællessalen, hvor bl.a. også Ankestyrelsen var repræsenteret. Dem, som deltog der, fik jo at vide, hvad det netop er, Ankestyrelsen kan. Ankestyrelsen kan jo netop det, som man ønsker en ombudsmand skal – det hedder bare ikke en ombudsmand i Danmark. I Danmark har vi Folketingets ombudsmand, og det er en ombudsmand, som vi skal holde meget, meget fast i. Vi skal også passe på, at vi ikke får udvandet udtrykket ombudsmand. Det skal være sådan, at når ombudsmanden taler, bliver der lyttet. Hvis det ender med, at vi lige pludselig har otte eller ti forskellige ombudsmænd, så bliver det bare til en bemærkning fra ombudsmanden, og det ville være utrolig kedeligt, hvis vi fik udvandet det begreb, der hedder ombudsmand. Vi har Ankestyrelsen i dag, som jo netop kan de ting, som man fremhæver man gerne vil.

Så bliver der også sagt en del om den kriminelle lavalder og den katastrofe, det har været at nedsætte den med et år. Der må jeg bare sige, at vi i Dansk Folkeparti bestemt ikke mener, at det er en katastrofe; vi mener, ligesom tidligere spørger også har sagt, at det her netop også forebygger, at man skubber lillebror foran.

Nu er det sådan, at jeg faktisk i mit tidligere liv, inden jeg kom herind i Folketinget, har arbejdet med de her børn og unge. Jeg har været inde at sige godmorgen og tillykke med fødselsdagen til nogle drenge, som fyldte 15 år. Det første, de sagde til en, var, at nu skulle de til at passe på. Jamen hvad skal I dog til at passe på, spurgte jeg. De svarede: Ja, nu er det jo ikke gratis mere. Der tænkte de netop på, at den kriminelle lavalder nu var 15 år, og så klappede fælden.

Der er altså desværre nogle unge – det er bestemt ikke alle – som også er svage unge, og vi har jo lavet Barnets Reform med henblik på at sætte tidligt ind, så de ikke får den her opfattelse af, at de kan lave deres egne regler, for det er det, de gør. De færdes i et miljø, som de egentlig et eller andet sted godt ved er dårligt, og derfor laver de deres egne regler. De laver regler inde i deres hoveder om, at det, de gør, ikke er forkert, fordi de er under 15 år og derfor kan tillade sig at gøre det, de har gjort.

Man skal heller ikke glemme, at man i Danmark ikke kommer i fængsel for at stjæle en cykel. Det er jo ikke det, de her unge kommer i fængsel for. Men det gør de, hvis de går ind på en tankstation

og laver et væbnet røveri, hvor de udsætter andre for livsfare, og hvor de kan traumatisere nogle mennesker, som er på tanken eller andre steder. Det er dem, man skal have fat i.

Så vil jeg sige, at vi for en del af dem, der kommer ind, også har andre muligheder – fodlænke og andet. Så vil jeg også sige, at når man kommer ind i et retssystem, har man jo også mulighed for at få prøvet sin sag – det har man faktisk ikke, når man står uden for retssystemet. Det kan også være rigtig traumatiserende for et barn at blive tvangsfjernet fra hjemmet, fordi der er nogle tilfældige sagsbehandlere, der har truffet en afgørelse om, at det er det, barnet skal. Så fjerner man barnet fra hjemmet, og det kan da også være meget traumatiserende for et barn.

Når man kommer ind i retssystemet, har man jo også mulighed for at forsvare sig i forhold til den forbrydelse, man har begået. Det vil sige, at man også får nogle rettigheder, når man kommer ind i retssystemet. Vi mener ikke, at man hele tiden kan sige, at det her kun er en forringelse i forhold til de her børn. Jeg vil sige, at hvis man kan lave et væbnet røveri, er man også klar til at tage sin straf.

Kl. 19:07

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak. Og der er en kort bemærkning fra fru Özlem Sara Cekic.

Kl. 19:07

Özlem Sara Cekic (SF):

Det er jo lidt rystende at sidde og høre ordføreren for Dansk Folkeparti, men jeg vil lige prøve at stille et spørgsmål. Nu siger ordføreren, at nogle af de her børn ligesom skal føle konsekvensen og lære, at nu falder hammeren. Er der en eneste undersøgelse, man kan pege på, en eneste undersøgelse, der viser, at sænkelsen af den kriminelle lavalder har betydning i forhold til den kriminalitet, der bliver begået? Bare en eneste? Eller er det sådan en eller anden mavefornemmelse hos ordføreren, der gør, at ordføreren kan konkludere og sige, at det er en rigtig god idé? Det er det ene spørgsmål.

Det andet er, at ordføreren jo siger, at der er tale om rigtig grov kriminalitet. Ja, det begår nogle børn. De børn kommer også fra enormt udsatte hjem, og de har brug for hjælp. Kan ordføreren give mig ret i, at det ikke er mange børn, som kommer fra akademiske hjem, og som efter aftensmaden går ned og røver den lokale tankstation?

Kl. 19:08

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 19:08

René Christensen (DF):

Nej, de stikker folk ned med knive. Det har vi jo set eksempler på: at der var folk, som kom fra akademiske hjem, og som kom til at stikke med kniv, fordi de var kommet i dårligt selskab. Det behøver altså ikke at have noget med penge at gøre, det med at komme fra en udsat familie. Det at være en udsat ung er at have nogle forældre, der er ligeglade med en. Og det kommer ikke an på, om man tjener mange penge eller få penge. Det her med, at man hele tiden tager fat i det her med økonomien, og at det kun er økonomien, der styrer, om børn kan have et godt liv, passer simpelt hen ikke. Jeg godtager ikke den præmis. Det er ikke i orden.

Men jeg er enig i, at det er rigtigt, at mange af de her børn og unge, som kommer ud i kriminalitet, har haft en svær barndom. Netop derfor har vi også sat massivt ind, også med Barnets Reform, netop for at komme ind og forebygge.

Jeg kan også se, at når vi kigger på det – og det ved spørgeren også – er der i hvert fald rapporter, der viser, at hvis man har haft en svær barndom, er det også tit sådan, at man ender i fængsel. Det er der i hvert fald masser af rapporter der viser. Derfor har vi jo netop

sat masser af ressourcer af til at lave det forebyggende arbejde. Men der er stadig væk nogle, der ikke når at få den hjælp, de skal have i de tidlige år, og så må man jo sige, at vi også må beskytte det samfund, der er omkring de børn og unge, som har en voldelig adfærd.

Kl. 19:10

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Fru Özlem Sara Cekic.

Kl. 19:10

Özlem Sara Cekic (SF):

Det er meget interessant, at ordføreren siger, at jeg har nævnt noget om økonomi. Jeg sagde faktisk ikke et ord om, at de her børn kom fra fattige hjem. Jeg sagde, at de her børn kommer fra meget udsatte hjem. Og det er meget interessant, at det så er det første, som ordføreren understreger.

Altså, vi ved jo, når vi læser SFI's rapport om risikofamilierne, at mange af de her børn kommer fra nogle hjem med fattigdom, men mange andre elementer er jo også, at der er en eller anden form for misbrug i hjemmet, og der kan være en psykisk lidelse og mange andre problemstillinger, som fylder rigtig meget i familiens liv. Det er også derfor, at ordføreren siger, at vi også skal gå ind og hjælpe de her børn på andre måder, men jeg har jo bare ikke indtil videre set Dansk Folkeparti lægge stemmer til at give f.eks. anbragte børn, når deres anbringelse ophører, ret til efterværn, selv om man ved, at det er der, efter anbringelsens ophør, risikoen for at begå kriminalitet er allerhøjest. Den rettighed vil man da ikke give. Man vil heller ikke give rettigheden til en optimal behandling af ADHD, selv om man ved, at halvdelen af dem, der sidder i fængslerne i dag, har ADHD. Man vil ikke gå ind og sige: Nu skal vi sikre en optimal behandling af de børn og støtte til deres forældre.

Så hvad er det for nogle andre tiltag, Dansk Folkeparti vil iværksætte, og som vil sikre flere og bedre muligheder for de her udsatte børn?

Kl. 19:11

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 19:11

René Christensen (DF):

Der er flere ting, og jeg har også nævnt flere af dem. Jeg vil bare i forhold til økonomien sige: Hvorfor var det, jeg kom til at tale om det? Det var, fordi der fra SF's side blev sagt, at hvis man kommer fra et akademisk hjem, altså har højtuddannede forældre, er chancen for, at man bliver kriminel, meget lille. Hvis man kommer fra en LO-familie, altså hvor forældrene har en håndværksmæssig uddannelse, er chancen for at blive kriminel meget stor. Det var det, ordføreren sagde. Deraf udledte jeg sådan noget med, at det måtte være noget i forhold til pengene eller andet. Men vi har det faktisk sådan i Dansk Folkeparti, at vi ikke mener, at man er dårlige forældre, fordi man ikke har en akademisk uddannelse – sådan som ordføreren udlagde det. Det var det, ordføreren sagde: Der var ikke mange, der kom ud i kriminalitet, hvis de kom fra et akademisk hjem.

Det at blive en udsat ung mener jeg ikke har noget gøre med, om man har ordentlige forældre. Det har intet med uddannelsesniveaet at gøre. Det har at gøre med, hvordan forældrene er over for deres børn. Og en ganske almindelig LO-medarbejder ude i samfundet kan være en ganske udmærket forælder; man behøver ikke at være akademiker for at være en god forælder.

Kl. 19:12

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hr. Per Clausen for en kort bemærkning.

Kl. 19:12

Per Clausen (EL):

Nu behøver man jo ikke at drive den her debat så meget længere, for realiteten er jo, at de fleste børn ikke bliver kriminelle. Der kan man jo drage den konklusion, at de fleste forældre, det omkringliggende samfund, og hvad der findes af netværk osv., giver børn et godt alternativ til at blive kriminelle. Det synes jeg da at vi skal være rigtig glade for.

Men der var en enkelt ting, som hr. René Christensen sagde, som jeg alligevel undrede mig en lille smule over. Det var, at hr. René Christensen beskrev det, som om alternativet til at sænke den kriminelle lavalder til 14 år var, at det ikke fik nogen konsekvenser for børn at begå kriminalitet. Så vidt jeg ved, er det og har det været sådan, at det fik og får konsekvenser for børn at begå kriminalitet. Hr. René Christensen nævnte selv, at en tvangsfjernelse fra forældrene kunne være en ubehagelig ting, en traumatiserende ting. Pointen er vel, at man også i dag har mulighed for at lade det få konsekvenser for børn, hvis de begår kriminalitet, og også når de er under 14 år og tidligere under 15 år, men at man måske har nogle bedre muligheder for at følge op med nogle sociale initiativer, så længe sagen ligger i det sociale system og ikke i straffesystemet.

Kl. 19:13

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ordføreren.

Kl. 19:13

René Christensen (DF):

Det, jeg sagde, var sådan en anekdote, som jeg havde om, hvordan de unge opfatter det, og at det mere er udtrykket den kriminelle lavalder, som sender nogle signaler til nogle unge. Og jeg er meget enig med ordføreren i, at de unge, vi her taler om, ikke er flertallet, men at det er fåtallet, som kommer ud på den her kriminelle løbebane.

Som jeg også sagde, er det, vi taler om her, jo ikke, at man kommer til at stjæle en cykel eller andet. Det er også forkert, men det er jo ikke det, man kommer i fængsel for i Danmark. Når man kommer op på at få en fængselsstraf i Danmark, og når man er voksen, eller i det her tilfælde kan man være 14 år gammel, har man lavet en kriminel handling, som er voldsom over for andre mennesker, eller hvad man nu har foretaget sig.

Så jeg er enig i, at der måske ikke altid har været en straf i det, men det er jo også det, der har været det problematiske i forhold til de unge, for hvad var det, de fik? Nogle fik en kontaktperson eller noget andet. Og man kan sige, at der er nogle, der blev hjulpet igen, men der var også nogle, der opfattede det som en belønning for at have været ude på en kriminel løbebane, for nu fik de nogle ekstra ting set i forhold til, hvad andre fik.

Kl. 19:14

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Hr. Per Clausen.

Kl. 19:14

Per Clausen (EL):

Jeg tror, at hr. René Christensen vil være enig med mig i, at hvis man kigger på de børn, der kommer ud i kriminalitet, vil man se, at de sjældent er kommet det, fordi de har fået mere end andre børn. Det kan godt være, at de konkret har fået noget hjælp, men det er næppe en rigtig beskrivelse af deres liv, at de har fået mere end andre børn.

Jeg synes måske også, at det er lidt problematisk, når hr. René Christensens bedste argument for at hæve den kriminelle lavalder bygger på det, han selv kalder en anekdote. Jeg ved jo selv, hvilken konkret sag der førte til, at muligheden for at reducere straffen for

børn og unge blev fjernet. Det var jo en konkret sag med et meget modbydeligt og bestialsk mord, men som også, når man gik ned i sagen, afslørede et afgrundsdybt svigt over for den unge fra både familiens og samfundets side. Så jeg vil godt spørge hr. René Christensen, om han ikke alligevel selv synes, at det er lidt problematisk, at det sådan er en blanding af anekdoter og enkeltsager, der fører til, at man nedsætter den kriminelle lavalder og fjerner en mulighed for at give en lavere straf til børn og unge.

Kl. 19:15

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ordføreren.

Kl. 19:15

René Christensen (DF):

Det er jo ikke sådan, at der kun står straf tilbage. Der er jo sat massivt ind med forebyggelse, og der er med Barnets Reform sat endnu mere ind på forebyggelse. Vi bruger vel noget, der ligner 15 mia. kr. om året på at anbringe børn uden for hjemmet, altså på en tidlig anbringelse af børn, som har problemer med deres forældre. Det vil sige, at der bliver sat massivt ind for at forebygge. Så er der nogle få uheldige elementer, som når derud, hvor de bliver til skade for det omkringliggende samfund.

Det, jeg siger, er, at vi jo ikke skal tage fejl af det her med de her børn og unge, som foretager de her voldsomme kriminelle handlinger, for der er jo også nogle ofre i den anden ende. Så kan vi spørge: Hvor mange skal der være af dem? Det kan jo være spørgsmålet. Hvor mange skal hele tiden betale prisen for, at den enkelte er så utilpasset, at man ikke kan færdes i samfundet?

Kl. 19:16

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Så er det fru Mette Frederiksen.

Kl. 19:16

Mette Frederiksen (S):

Egentlig undrer det mig, når vi snakker om børn, at man bruger et begreb som uheldige elementer. Jeg synes måske, ligegyldigt hvilke omgivelser der måtte være omkring børnene, at man skal lade være med at kalde dem det. Det er måske, fordi jeg er af den opfattelse, at hvis et barn begår kriminalitet, må der være en årsag til det og en forklaring derpå. Man skal ikke forsvare det, men jeg mener, at vi voksne har et enormt ansvar for at forklare, hvorfor den unge havner i kriminalitet. Jeg tror ikke ret meget på tilfældigheder her, kun for nogle ganske få. Jeg tror, at når det gælder børn og unge, hænger de flestes kriminalitet sammen med de opvækstbetingelser, de i øvrigt måtte have, i hvert fald hvis det er i den mere alvorlige ende.

Nu kan jeg forstå, at ordføreren fra Dansk Folkeparti nærmest er glad for, at man har sænket den kriminelle lavalder. Jeg har også forstået på Dansk Folkeparti ved tidligere lejligheder, at man gerne vil have den endnu længere ned, så den også gælder de 12-årige og de 13-årige. Så kunne jeg tænke mig at spørge ordføreren: Hvorfor så overhovedet have en lavalder? Skal den helt væk? Skal vi ligesom – heldigvis – få andre lande sætte 10-årige bag tremmer i Danmark?

Så kunne jeg egentlig også tænke mig at spørge ordføreren: Hvorfor tror ordføreren, at FN's Børnekomite er optaget af det her? Kan det være, fordi FN's Børnekomite vurderer, at det kan være skadeligt for børn at blive sammenlignet med voksne, når det gælder kriminalitet, og kunne det være, fordi FN's Børnekomite har en primær interesse, nemlig at beskytte børn, og det gør man meget, meget vanskeligt ved at sætte dem i fængsel?

Kl. 19:18

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ordføreren.

Kl. 19:18

heller ikke arbejde på samme måde, som voksne kan, fordi vi beskytter dem og passer på dem.

Kl. 19:21

René Christensen (DF):

Det er fuldstændig korrekt forstået, at Dansk Folkeparti gerne havde set, at lavalderen var kommet længere ned. Det er også fuldstændig korrekt forstået, at Dansk Folkeparti faktisk gerne så, at den kriminelle lavalder slet ikke var til stede. Det er fuldstændig korrekt forstået. Vi mener simpelt hen, at det sender nogle ganske forkerte signaler.

Så kan man spørge: Hvad er det så, man gerne vil? Vil Dansk Folkeparti så gerne sætte børn i fængsel? Nej, det er jo ikke det, Dansk Folkeparti gerne vil. Dansk Folkeparti vil gerne lave forebyggelse, som jeg er helt overbevist om at resten af Folketinget også vil. Vi går også gang på gang ind og laver aftaler, hvor der bliver afsat endog store midler til forebyggelse. Det er ligesom et hjul, der kører rundt og rundt, vi bliver dygtigere og dygtigere, vi får flere og flere analyser tilbage om, hvad det er, vi fremadrettet kan gøre for at hjælpe de her børn og deres familier.

Jeg er også meget enig i, at det er meget, meget få sager, hvori nogen kommer ud i en meget voldsom kriminalitet fra den ene dag til den anden. Der er altid en historie, som ligger bag, og derfor er det utrolig vigtigt hele tiden at have det forebyggende arbejde, det er noget, vi skal have fokus på, vi skal udvikle det konstant, og det gør Dansk Folkeparti også.

Vi så jo gerne, at der ikke var nogen kriminel lavalder, så man ikke sendte det her signal. På et eller andet tidspunkt slår det hårdere end på andre tidspunkter. Det er billigere at begå kriminalitet, hvis man er under 14 år, end hvis man er over 14 år. Det er sådan, det bliver opfattet. Der så vi hellere, at man sagde, at sådan skal det ikke være. Der dømmer man eller kommer med tiltag eller hjælper – man kan bruge det udtryk, man vil – i forhold til, hvor den unge er henne, også i forhold til hvad den unge er klar over. Der kan være meget forskel. En 13-årig kan vide nøjagtigt, hvad han eller hun gør, og en 16-årig ved måske ikke, hvad vedkommende gør.

Kl. 19:19

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Fru Mette Frederiksen.

Kl. 19:19

Mette Frederiksen (S):

Undskyld mig, men jeg synes, der manglede lidt logik. For hvorfor har vi så en myndighedsalder i Danmark? Det er jo sådan, at man først har adgang til eksempelvis at stemme og dermed have sin selvbestemmelse, når man er 18 år; man har først lov til at have en seksual omgang med andre mennesker, når man er 15 år; der er meget bestemte regler for, hvornår man må købe alkohol, og hvornår man må købe cigaretter i Danmark. Altså, vi har jo en række regler og en bagvedliggende lovgivning, der regulerer, hvad børn og unge kan, fordi vi ikke forventer, at børn og unge kan overskue konsekvenserne af deres handlinger på samme måde som voksne. På en række områder, bl.a. når det gælder stemmeretten, lægger vi jo til grund, at unge under 18 år i dag ikke på samme måde som voksne over 18 år kan tage stilling, når det handler om eksempelvis at gå hen og stemme til et folketingsvalg. Hvorfor skal vi have den form for regler, hvis Dansk Folkeparti, når det handler om kriminalitet, mener, at man kan sidestille børn med voksne? Kunne det ikke være, at logikken bag en kriminel lavalder hænger sammen med nøjagtig de andre forhold, nemlig at vi ikke kan tillade os at forvente, at en dreng på 12 år kan overskue konsekvenserne af sine handlinger på samme måde, som en voksen mand kan det? Og er det derfor ikke ødelæggende for vores mulighed som samfund for at passe på vores børn, hvis man fjerner den kriminelle lavalder? For så ligger det jo implicit i lovgivningen, at vi forventer det samme af børn som af voksne. Det har vi aldrig nogen sinde gjort i Danmark. Eksempelvis må børn

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 19:21

René Christensen (DF):

Alt det første, ordføreren sagde, var jeg meget enig i. Et eller andet sted er jeg også næsten enig i det, som ordføreren siger til sidst, men måske med nogle andre krøller på. Det, vi siger, er, at den kriminelle lavalder som instrument, som billede på, hvornår noget er kriminelt, og hvornår noget ikke er kriminelt, ikke burde være der. Der er utrolig meget forskel på børn, og det ved ordføreren også. Jeg ved, at ordføreren er meget inde i, hvordan børn kan være på forskellige udviklingstrin og andet, og der er nogle børn, som udmærket godt ved, hvad der er rigtigt og forkert. Der er også nogle børn, som kan være højt oppe i alderen, som ikke har en fornemmelse af, hvad der er rigtigt og forkert. Derfor mener vi i Dansk Folkeparti, at udtrykket den kriminelle lavalder ikke burde være til stede. Der burde man have mulighed for at straffe og hjælpe ud fra det enkelte barn eller den enkelte unge, som er kommet ud på en kriminel løbebane.

Kl. 19:22

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere, der har stillet spørgsmål. Så går vi til næste ordfører, det er fru Özlem Sara Cekic, Socialistisk Folkeparti.

Kl. 19:22

(Ordfører)

Özlem Sara Cekic (SF):

Mange børn har det godt i Danmark. De trives, de er glade, og de har omsorgsfulde forældre eller voksne omkring sig. De er sunde og raske, og udsigterne til et voksenliv uden problemer er ret store.

Så er der også børn i Danmark, som har en helt anden hverdag. De er alene, de er triste, syge og fattige. De har hverken forældre eller stabile voksne omkring sig. Der er børn i dagens rige Danmark, hvis forældre ikke har råd til at købe lægeordineret medicin, når børnene har halsbetændelse. Det er børn, som må undvære at være en del af et fællesskab, fordi de vokser op i fattigdom, som er skabt af regeringen.

Regeringen har med sin lovgivning produceret fattige. Det er børn, som kommer i klemme, når regeringen tager familiernes brød fra dem. Det er børn, der mister venner og omgangskreds, når familien mister sin bolig. Der er børn i det glade Danmark, som er ensomme, når de bliver udsat for seksuelt misbrug og ingen griber ind. De er ensomme, når deres anbringelse ophører, og ensomme, når ingen vil hjælpe dem med deres psykiske handicap. Disse børn vokser op i et samfund, som ikke vil investere i dem. Desværre har regeringen hverken valgt at prioritere den optimale psykiatriske behandling eller støtte til forældrene til de sindslidende børn. Og regeringen har ikke givet ret til efterværn, når den unges anbringelse ophører.

Derfor er udsigterne til et rimeligt voksenliv for disse børn ikke særlig gode. Børnene er tit alene med deres problemer og har hverken en stemme eller en stærk institution, der varetager deres interesser. Vi ved, at mange af disse børn ender i kriminalitet og misbrug som unge og voksne. Vi ved, at mange af de børn ender med ikke at få nogen uddannelse eller job. Og vi ved, at mange af disse børn desværre selv ender med at udsætte deres egne børn for omsorgssvigt, ligesom de selv blev udsat for det.

Selv om der også er ros for nogle af de tiltag, vi har sat i værk i Danmark for at sikre børns rettigheder, kommer afrapporteringen fra FN's Børnekomité også med ris. Vi er i SF dybt bekymrede, fordi

regeringen har valgt at straffe børn frem for at hjælpe dem. Den bekymring deler FN's Børnekomité med os.

En ny regering vil hæve den kriminelle lavalder, ligesom den nye regering også vil sikre bedre klagemuligheder, en stærk talsmand for børnene og afskaffe fattigdomsydelserne.

Rapporten peger også på en anden gruppe børn, nemlig børn med minoritetsbaggrund, der i dag bliver udsat for diskrimination, og som ikke har gode muligheder for modersmålsundervisning. Det er utrolig vigtigt, at vi inkluderer disse børn frem for at ekskludere dem, som regeringen har gjort de sidste 10 år. De børn har brug for at vide, at de er en del af Danmark, og at Danmark er en del af dem.

Jeg er glad for, at FN's Børnekomité har valgt at kigge Danmark efter i sømmene. Ethvert barn har brug for at vokse op i et land, som tager børns rettigheder alvorligt. Derfor opfordrer jeg også ministeren til at investere i disse børn og at tænke visionært frem for at bruge anledningen til at lave yderligere forringelser. Det skal være barnets tarv og ikke økonomien i kommunerne, der skal afgøre, om voldsramte eller seksuelt misbrugte børn skal have hjælp. Derfor mener vi i SF, at der skal kigges på en anden finansieringsmodel for anbringelserne.

Ministeren sagde, at enhver eksamen, også den, som FN har haft Danmark oppe til, også vil indeholde nogle af de ting, som man ikke er særlig god til. Jeg synes, at det er rigtig stort, når man kan indrømme fejl og lære af sine fejl. Derfor håber jeg også, at afrapporteringen fra FN's Børnekomité giver anledning til, at vi i fællesskab gør en forskel af hensyn til børnene. Det har børnene krav på.

Kl. 19:27

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Vi går videre i ordførerrækken, og næste ordfører er fru Vivi Kier, De Konservative.

Kl. 19:27

(Ordfører)

Vivi Kier (KF):

At få ros er jo altid dejligt. De fleste mennesker kan godt lide at få ros. Kritik opfattes af nogle som noget negativt, men kritik kan sagtens være noget positivt og kan bruges fremadrettet. FN's Børnekomité har givet både ros og kritik. Bl.a. siger komiteen, at de kan være bekymret for, at vi anbringer så mange børn. Til det vil jeg sige både ja og nej. Oppositionen her i Folketingssalen synes nærmest, vi anbringer for få børn. For mig er det ikke så vigtigt, hvor mange børn vi anbringer, men at de børn, der skal anbringes, også bliver anbragt. Til gengæld synes jeg, det er rigtig, rigtig positivt at se, at mange kommuner har fundet nye måder at anskue det her meget, meget følsomme emne på, således at man måske kan gøre en ekstra indsats, så børnene slet ikke behøver at blive anbragt.

Noget andet, som FN's Børnekomité nævner, er en børneombudsmand, som de peger på som den ene instans. På det her område har vi allerede handlet. Vi har faktisk udbygget BørneTelefonen via Børns Vilkår, vi har nu skabt den ene indgang for børn, som gør, at børn får en håndholdt indsats og kan blive guidet igennem vores system. Jeg synes, det er en rigtig, rigtig fin og hurtig reaktion, vi har haft på det. Så er der det manglende kendskab til FN's børnekonvention og børns rettigheder. Ja, det er væsentligt, at vi gør noget ved det, og der er jo faktisk en stor kampagne på vej.

Vel var der kritik og anbefalinger fra komiteen, men der var også ros, og især var der ros for Barnets Reform – en ros, der glæder mig rigtig meget, fordi Barnets Reform netop er med til at sætte fokus på den tidlige indsats, den hurtige indsats. Det er en reform, som også roses af Børnerådet. Vi har også hørt, at ministeren her i løbet af foråret vil holde et opfølgende fællesmøde mellem alle organisationerne og ministeriet med baggrund i de anbefalinger, der er kommet fra FN's komité. Jo, konstruktiv kritik er brugbar, og derfor bliver arbejdet med og for at sikre alle børn en tryk og en god opvækst til sta-

dighed et indsatsområde. FN's Børnekomité vender tilbage i 2016 for igen at sende os til eksamen i børns vilkår og rettigheder. Og selvfølgelig skal vi lytte til kritik. Men uanset hvor mange gode tiltag, vi sætter, tror jeg, der altid vil være områder, som vi lige kan gøre lidt bedre eller styrke lidt mere, når det gælder børns vilkår.

Konkret er der her og nu én indgang på vej og en snarlig kampagne for at gøre børn bekendt med konventionen. Senere følger så ministerens fællesmøde, og der må vi jo så se, om der kan komme nogle fælles tiltag til nye ideer. Alt i alt er det et område, som altid skal have vores bevågenhed og fokus, og jeg hilser altid konstruktiv kritik velkommen.

Kl. 19:30

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren. Så er det fru Anne Marie Geisler Andersen fra De Radikale.

Kl. 19:31

(Ordfører)

Anne Marie Geisler Andersen (RV):

For nogle måneder siden udtrykte FN's Børnekomité som bekendt en skarp kritik af Danmark, og selv om der bestemt også var en række positive forhold, krænkede vi børns rettigheder på flere områder. Børnekomiteen udtrykker især stor bekymring for regeringens nedsettelse af den kriminelle lavalder, og det er direkte imod børnekonventionen, at vi sætter 14-årige i fængsel og lader dem sidde sammen med voksne, fordi der ikke er plads andre steder. Det står sort på hvidt i konventionen.

Ligeledes anbefaler komiteen Danmark at begrænse varetægtsfængsling samt at forbyde, at unge mennesker sidder i isolation. Danske børn risikerer i dag at være varetægtsfængslet i isolation i op til 4 uger, og det burde simpelt hen ikke være lovligt.

Børnekomiteen er ikke mindst bekymret for antallet af fattige børn i Danmark, og som bekendt har der under den siddende regering desværre været en stigning i antallet af børn, som vokser op i fattigdom. Fra oppositionens side har vi adskillige gange udtrykt bekymring for ikke mindst de nedsatte sociale ydelser, som vi mener er med til at øge fattigdommen. Det er en bekymring, som tilsyneladende desværre ikke berører regeringen så meget.

Når FN rejser samme bekymring, nemlig at børnefattigdommen bl.a. skyldes, at man lader familier leve på meget lave sociale ydelser, som følge af f.eks. 450-timers-reglen, håber vi, at regeringen ikke vil blive ved med at negligere denne sammenhæng. Ifølge FN sidder de ansvarlige politikere med nøglen til at nedbringe børnefattigdommen i Danmark og bryde den sociale isolation, som mange fattige børn lever i. I det mindste kunne man da håbe, at regeringen vil tage initiativ til at overvåge konsekvenserne af 450-timers-reglen for børn, hvilket komiteen anbefaler, samt at skabe et ordentligt datagrundlag med henblik på at lave en analyse af børnefattigdommen.

Fra dag et har vi i Det Radikale Venstre på linje med den øvrige opposition været modstander af en sækning af den kriminelle lavalder. Børn, som begår kriminalitet, skal hjælpes, de skal ikke straffes. Man løser ikke noget ved at lade børn afsone sammen med voksne kriminelle. Det er den bedste sidemandsoplæring, og det skaber kun endnu mere hærdede kriminelle unge. Mig bekendt var det også mildt talt umuligt at opdrive en ekspert, som bakkede op om sækningen af den kriminelle lavalder.

Forud for nedsættelsen af den kriminelle lavalder var der intet, der tydede på, at den ville få en positiv effekt, og det bliver der formentlig heller ikke efterfølgende. Vi kan berolige de bekymrede aktører, herunder Børnerådet, med, at den kriminelle lavalder vil blive hævet igen under en ny regering.

Af andre forhold, som komiteen er bekymret for, og som vi ikke har været så meget inde på, skal nævnes de lange ventetider i børne- og ungdomspsykiatrien, loftet over den tabte arbejdsfortjeneste, som

vi også var meget imod den udbetales til forældre, som passer et barn med alvorlig sygdom eller handicap i hjemmet – og ligeledes udtrykker komitéen bekymring for, at Danmark har så stort fokus på medicin i behandlingen af børn med ADHD frem for på psykologisk og social behandling og støtte.

Der er altså et stykke vej endnu, før Danmark lever op til børnekonventionen, og vi håber derfor fra Radikale Venstres side, at regeringen vil tage Børnekomitéens rapport til efterretning.

Kl. 19:34

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Så er det hr. Per Clausen, Enhedslisten.

Kl. 19:34

(Ordfører)

Per Clausen (EL):

Jeg synes jo sådan set, at ministerens tilgang til debatten var konstruktiv, forstået på den måde, at når hun ligesom lagde op til at sammenligne med en eksamen, hvor man får både ros og ris, så er det jo et rigtig godt udgangspunkt for at gennemføre nogle forbedringer. For som jeg husker det, og det er mange år siden, så jeg kan godt huske forkert, er det sådan, at når man ved en eksamen får ris, så er det jo med henblik på, at den kritik skal føre til, at man gør det bedre næste gang, man bliver bedømt. Jeg vil jo ikke påstå, at jeg altid har levet op til det, men jeg tror i hvert fald, det er et rigtig fornuftigt udgangspunkt for at indgå i diskussionen. Og derfor er det jo også lidt skuffende, at der alligevel var så få ting af det, som FN har rejst kritik af, som havde sat sig spor i regeringens politik og i ministerens udspil til, hvilke initiativer der skulle tages. For det hjælper jo ikke meget, at man erkender, at man godt kan blive udsat for kritik, hvis det ikke gør noget indtryk, eller i hvert fald ikke fører til noget i praksis.

Der er to ting, som jeg synes det er værd at fokusere på i kritikken, for jeg synes faktisk, at det er to meget alvorlige problemstillinger. Det første er diskussionen om den kriminelle lavalder. Det har jo været sådan, at FN's Børnerettighedskomité i rigtig mange år har arbejdet på at hæve den kriminelle lavalder, ikke ud fra det synspunkt, at det ikke skulle have konsekvenser, hvis børn begik kriminalitet, men at de konsekvenser netop skulle tilpasses barnets alder og modenhed og selvfølgelig indeholde et stort element af social støtte og hjælp. Men givetvis skulle det også i nogle tilfælde indebære, at barnet blev udsat for det, som barnet opfattede som ubehageligheder. Jeg har sådan set aldrig opfattet det på anden måde, og jeg tror, at de fleste børn og unge, der har stiftet bekendtskab med de sociale systemer i forbindelse med, at de har været ude i problemer eller kriminalitet, muligvis med undtagelse af dem, der har været så heldige at møde hr. René Christensen, har oplevet, at det indimellem har givet nogle ubehagelige indgreb i deres frihed. Men det er klart, at man hele tiden må diskutere, hvordan man afvejer de ting i forhold til hinanden. Det er imidlertid noget helt, helt andet end at ende der, hvor vi er endt i Danmark, hvor børn helt ned til 14 år risikerer at sidde i voksefængsler. Det er efter min mening fuldstændig uholdbart og burde være uacceptabelt for ethvert parti, der sidder her i Folketinget. Man har endda kombineret det med at fjerne den – man omtalte det vistnok som en rabat, som børn og unge fik ved kriminalitet, på trods af det, som jeg jo er helt enig med Venstres ordfører i, nemlig at man selvfølgelig ikke skal straffe børn og unge på samme måde, som man straffer voksne. Det er bare underligt, at man så har gjort det på en måde, så det er der, man ender. Det synes jeg er rigtig ærgerligt.

Det er det ene. Og det har fyldt rigtig meget i debatten, og det er måske en lille smule ærgerligt, for jeg synes faktisk, der er et andet problem, som er større, fordi det rammer en lang række børn og unge, som på trods af ret umulige vilkår jo faktisk undgår at blive kriminelle. Man skal jo også huske, at der faktisk er mange, der på

trods af umulige vilkår undgår det. Og det er jo den lange række af børn, som faktisk vokser op i fattigdom i Danmark. Det gør de jo, fordi man har indtaget det synspunkt, at den mest effektive måde at øge beskæftigelsen i Danmark på, er ved at reducere de sociale ydelser. Derfor har man indført en række fattigdomsydelser, som gør, at det er fuldstændig umuligt at opretholde et almindeligt dansk familieliv på de ydelser, de får. Undskyldningen for det har været, at det ville føre til øget beskæftigelse. Vi kender alle sammen historien om den der forbedring, der var sket i beskæftigelsen, der ikke var statistisk signifikant, som det så smukt hed. Det betød, at den ikke eksisterede, men man ville jo have ønsket, at den eksisterede. Så man har straffet familier og ikke mindst børn med dårlige økonomiske vilkår uden at få den effekt, man ønskede. På trods af det fastholder man de her særligt lave ydelser, ja, man strammer oven i købet op på reglerne, og man har sådan set sendt en ikke ubetydelig del af de danske arbejdsløse ud på en glidebane i retning af, at de kan ende på, ikke kontanthjælp, for børnefamilier vil typisk være gift, men i en situation, hvor den person, der ryger ud af dagpengesystemet, formentlig ikke får en krone, når det sker. Altså får vi endnu flere børnefamilier, hvor børnene vokser op i fattigdom. Og det synes jeg sådan set er et fantastisk stort problem, fordi det ikke at være en del af et socialt fællesskab, når forældrene ikke har råd til at betale de ting, som følger med det, og det at opleve, at man vokser op i fattigdom, jo ikke giver et godt udgangspunkt for at blive en del af samfundet og opleve sig selv som en person, som er værdsat. Derfor ligger der jo ekstremt mange sociale problemer og udfordringer i fremtiden, hvis vi ikke får gjort noget ved det. Og derfor er det jo trods alt godt at kunne konstatere, at der i oppositionen er enighed om, at vi skal have hævet den kriminelle lavalder, og at vi skal have afviklet i hvert fald de værste af de fattigdomsydelser, der findes. Det lover godt for fremtiden, synes jeg.

Kl. 19:39

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren. Så er det socialministeren.

Kl. 19:39

Socialministeren (Benedikte Kiær):

Jeg vil kvittere for den debat, vi har haft om de kommentarer, der er kommet fra FN-komiteen, med en række anbefalinger til, hvordan vi kunne gøre det bedre i forhold til udsatte børn og unge og i det hele taget på børneområdet. Som jeg fremførte i min tale, er vi i gang på en lang række områder, og vi har sat en række initiativer i gang, som netop skal gå ind at forbedre forholdene for udsatte børn og unge. En af de ting, jeg hæfter mig meget ved fra FN's Børnekomité, og som jeg synes er meget væsentligt, er deres kommentarer i forhold til anbringelsesområdet – et område, på hvilket de siger, at de synes, at vi anbringer for mange børn uden for hjemmet. De går også ind og siger, at de synes, at vi anbringer for mange børn på institution. Det er nok også en af baggrundene for, at de hæfter sig ved Barnets Reform, som netop har fokus på den tidligere indsats, på den forebyggende indsats og på, at vi prøver at arbejde for, at barnet kommer til at blive anbragt i en plejefamilie, hvor det kan lade sig gøre. Det er et område, hvor der sker mange ting i øjeblikket, der sker mange omlægninger rundt omkring i de enkelte kommuner, hvor man fjerner fokus fra at komme for sent på banen til at komme ind med en forebyggende og en tidlig indsats. Det er et arbejde, der er ekstremt vigtigt, og som jeg har sat et ekspertudvalg til at kigge nøje på, så vi kan lære af de gode erfaringer, og så vi kan bringe de gode erfaringer rundt til alle kommuner, så børn og unge, der har behov for hjælp tidligt, også får det med baggrund i de gode erfaringer, man har gjort andre steder.

Det er klart, det er et område, som jeg følger nøje, også når vi af diverse praksisundersøgelser kan se, at der stadig væk sker nogle fejl, at der stadig væk er forbedringer at hente i forhold til, hvordan

man kører de her sager ude i de enkelte kommuner. Det kigger vi nøje efter, men jeg regner også med, at vi, når vi får vores sagsbehandlingssystem, vores it-system, på banen, DUBU, vil kunne se, at fejlprocenten falder markant, og at kommunerne bliver langt bedre til at inddrage børn. For i de kommuner, hvor man generelt inddrager børn i deres sager, får de faktisk nogle rigtig gode resultater ud af det.

Vi er også kommet ind på vold, hvor Børnekomiteen også opfordrer os til, at vi sætter ind med et øget fokus på det her område. Vi sætter gang i en kampagne, som løber af stabelen fra uge 35, som bliver sat i gang med en række af organisationerne, og en af de ting, der er virkelig vigtigt, er, at børnene får at vide, hvad det er for nogle rettigheder, de har. For selv om det er blevet bedre, er der stadig væk brug for at arbejde med en ændret holdning på det her område, som at det selvfølgelig ikke er i orden, at man slår på børn, for det kan vi på ingen måde som samfund acceptere, og der skal vi selvfølgelig også fjerne berøringsangsten, hvis man er bekymret for eller tror, at der er nogle børn, der bliver udsat for vold. Det er også en af baggrundene for, at jeg er meget glad for, at Barnets Reform netop har sat fokus på den skærpede underretningspligt. Men som sagt sætter vi gang i den her kampagne, som er vigtig i forhold til at fortælle børn om deres rettigheder, vigtig for at få sat yderligere fokus på, at der skal ske en holdningsændring i forhold til vold mod børn.

Som sagt kommer der også en national strategi fra Justitsministeriet her sidst på måneden i forhold til seksuelle overgreb, der handler om, at vi skal dæmme op for det.

En af de ting, som komiteen også kommer ind på, som jeg synes er ret interessant, og som også er i gang i øjeblikket i Danmark, er hele inklusionsdebatten, både på socialområdet og på undervisningsområdet, hvor komiteen hæfter sig ved, at vi skal have meget mere fokus på inklusioner, vi skal være langt bedre til at inkludere børn, som har nogle udfordringer i vores normaltilbud. Det er også et arbejde, som er i gang, og jeg kan mærke, at mange kommuner virkelig har sat fokus på det her område, for ikke nok med, at man kan se, at det koster mange penge, man kan også se, at det ikke altid er til barnets bedre, og jeg mener helt generelt, at vi i det hele taget skal sørge for at inkludere børn noget mere i normalområdet.

Der er mange anbefalinger, som er værd at dykke endnu længere ned i og se, hvordan man kan arbejde videre med, og det er også baggrunden for, at vi med baggrund i det dokument, vi har fået fra komiteen, har indkaldt organisationerne og de relevante ministerier her i maj måned, så vi kan få en yderligere drøftelse af, hvad vi kan gøre for at arbejde videre med en lang række af de anbefalinger, som komiteen er kommet med, og hvor der virkelig er noget at hente i forhold til at gøre det bedre for udsatte børn og unge, som også drejer sig om inklusion af børn med handicap.

Kl. 19:44

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til socialministeren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Afstemning om de fremsatte forslag til vedtagelse vil som nævnt først finde sted torsdag den 28. april 2011.

Kl. 19:45

Meddelelser fra formanden

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 27. april 2011, kl. 13.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der fremgår af Folketingets hjemmeside.

:

Mødet er hævet. (Kl. 19:45).